

แผนพัฒนา

การเกษตรและสหกรณ์

ของจังหวัดพะเยา

(พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

Quality of Life

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพะเยา

กรกฎาคม ๒๕๖๗

คำนำ

จังหวัดพะเยา โดยสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพะเยา ร่วมกับคณะทำงานจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพะเยา พร้อมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้จัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพะเยา (พ.ศ.๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ และแผนพัฒนาจังหวัดพะเยา

แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพะเยา (พ.ศ.๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ถือเป็นกรอบแนวทางในการขับเคลื่อนการพัฒนาภาคการเกษตรของจังหวัดพะเยา ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ทุกระดับและนโยบายรัฐบาล ภายใต้เป้าหมายการพัฒนา คือ “เกษตรกรก้าวหน้าด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูงอย่างยั่งยืน และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม” ครอบคลุมการพัฒนาภาคการเกษตรใน ๓ ด้าน ประกอบด้วย พัฒนาการผลิตและเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรคุณภาพอย่างครบวงจร (พืช สัตว์ ประมง) ส่งเสริมพัฒนาเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ พัฒนาและบริหารจัดการทรัพยากรทางการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ สมดุล และยั่งยืน โดยมีกระบวนการขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติผ่านกลไก แผนงาน/โครงการ ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งจังหวัดพะเยาจะได้ขับเคลื่อนให้บรรลุตามเป้าหมาย ต่อไป

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพะเยา

กรกฎาคม ๒๕๖๗

สารบัญ

		หน้า
ส่วนที่ ๑	บทนำ	
	๑ ที่มา	๑
	๒ ทิศทาง นโยบาย และความสอดคล้องเชื่อมโยง ของแผนระดับต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง	๒
	แผนระดับที่ ๑	
	๒.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)	๒
	แผนระดับที่ ๒	
	๒.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การเกษตร (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๘๐)	๓
	๒.๓ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓	๔
	๒.๔ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐)	๖
	แผนระดับที่ ๓	
	๒.๕ แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ ด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ.๒๕๖๔-๒๕๗๐	๖
	๒.๖ ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)	๘
	๒.๗ แผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	๘
	๒.๘ แผนปฏิบัติการราชการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)	๑๐
	๒.๙ นโยบายรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	๑๔
	๒.๑๐ นโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	๑๕
	๒.๑๑ กรอบแผนพัฒนาภาคเหนือ พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	๑๘
	๒.๑๒ วัตถุประสงค์และทิศทางการพัฒนาในอนาคต ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐)	๑๙
	๒.๑๓ แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)	๑๘
	๒.๑๔ เป้าหมายการพัฒนาจังหวัดพะเยา ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๕)	๒๐
๒.๑๕ แผนพัฒนาจังหวัดพะเยา ๔ ปี (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)	๒๐	
๒.๑๖ แผนแม่บทการพัฒนาลุ่มน้ำจังหวัดพะเยา	๒๑	
๒.๑๗ แผนพัฒนาภาคประชาชนและประชาสังคมจังหวัดพะเยา พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐	๒๒	
๒.๑๘ ประเด็นปัญหาและความต้องการเชิงพื้นที่ด้านการเกษตร	๒๔	
ส่วนที่ ๒	ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด	
	๑ ข้อมูลทั่วไปของจังหวัด	
	๑.๑ ข้อมูลด้านกายภาพ	๒๗
	๑.๒ ข้อมูลด้านการปกครองของจังหวัด	๓๗
	๑.๓ ข้อมูลด้านสังคมและวัฒนธรรม	๓๘
	๑.๔ ข้อมูลโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค	๔๑
	๑.๕ ข้อมูลด้านเศรษฐกิจของจังหวัด	๔๓
๑.๖ สถานการณ์การค้าชายแดน	๕๐	

สารบัญ (ต่อ)

๒	ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด	
๒.๑	ครัวเรือนเกษตรกรและแรงงานภาคเกษตร	๕๑
๒.๒	การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร	๕๑
๒.๓	แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร	๕๖
๒.๔	ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัด	๕๙
๒.๕	สถาบันเกษตรกรและองค์การเกษตรกร	๗๙
๒.๖	ข้อมูลจำนวนอาสาสมัครเกษตรของจังหวัด	๘๔
๒.๗	จำนวนปราชญ์ชาวบ้านของจังหวัด	๘๕
๒.๘	ข้อมูลด้านการเกษตรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง	๘๕
ส่วนที่ ๓	การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	
๑	การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT) ด้านการเกษตรของจังหวัดพะเยา	๙๐
๒	การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน โดย Mckinsey ๗-S Framework	๙๖
๓	การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน โดย PESTEL Analysis	๙๘
๔	การจัดทำ TOWS Matrix เพื่อกำหนดกลยุทธ์	๑๐๐
ส่วนที่ ๔	แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพะเยา (พ.ศ.๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)	
๔.๑	เป้าหมายการพัฒนา	๑๐๒
๔.๒	เป้าประสงค์	๑๐๒
๔.๓	ประเด็นการพัฒนา	๑๐๒
๔.๔	ประเด็นการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด	๑๐๓
๔.๕	เป้าหมายการพัฒนาตามแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ฯ	๑๐๗
๔.๕	แผนที่ความเชื่อมโยงกับแผน ๓ ระดับ	๑๐๘
๔.๖	แผนงาน/โครงการ ด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐)	๑๐๙
ส่วนที่ ๕	แบบสรุปโครงการแบบย่อ Project Idea	๑๔๐

ส่วนที่ ๑

บทนำ

๑. ที่มา

การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดพะเยา (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ เป็นไปตามกรอบแนวทางการขับเคลื่อนงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยมีกรอบการดำเนินงานให้สอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนในระดับต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาภาคการเกษตร ดังนี้

๑.๑ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) เป็นแนวทางที่ประเทศไทยและประเทศสมาชิกสหประชาชาติ ได้ร่วมลงนามรับรองวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ (๒๐๓๐ Agenda for Sustainable Development) เพื่อเป็นกรอบการพัฒนาของโลก เพื่อร่วมกันบรรลุการพัฒนาทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน โดยไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง ภายในปี ค.ศ. ๒๐๓๐ ในคราวประชุมสมัชชาสหประชาชาติ สมัยสามัญ ครั้งที่ ๗๐ เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๘ ณ สำนักงานใหญ่สหประชาชาติ มีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งขจัดความยากจนในทุกมิติ ทุกรูปแบบ ครอบคลุม ๓ เสาหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน คือ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม รวมถึงความเชื่อมโยงระหว่างมิติต่างๆ ประกอบด้วย ๑๗ เป้าหมาย ๑๖๙ เป้าประสงค์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำนวน ๙ เป้าหมาย ได้แก่

- เป้าหมายที่ ๑ ขจัดความยากจนทุกรูปแบบในทุกพื้นที่
- เป้าหมายที่ ๒ ยุติความหิวโหย บรรลุความมั่นคงทางอาหารและยกระดับโภชนาการและส่งเสริมเกษตรกรรมที่ยั่งยืน
- เป้าหมายที่ ๓ สร้างหลักประกันว่าคนมีชีวิตที่มีสุขภาพดีและส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีสำหรับทุกคนในทุกวัย
- เป้าหมายที่ ๖ สร้างหลักประกันว่าจะมีการจัดให้มีน้ำและสุขอนามัยสำหรับทุกคน และมีการบริหารจัดการที่ยั่งยืน
- เป้าหมายที่ ๘ ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุม และยั่งยืน การจ้างงานเต็มที่มีผลิตภาพ และการมีงานที่เหมาะสมสำหรับทุกคน
- เป้าหมายที่ ๑๒ สร้างหลักประกันให้มีรูปแบบการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน
- เป้าหมายที่ ๑๓ ปฏิบัติการอย่างเร่งด่วนเพื่อต่อสู้การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และผลกระทบที่เกิดขึ้น
- เป้าหมายที่ ๑๔ อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
- เป้าหมายที่ ๑๕ ปกป้อง ฟื้นฟู และสนับสนุนการใช้ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืน จัดการป่าไม้อย่างยั่งยืนต่อสู้การกลายสภาพเป็นทะเลทราย หยุดการเสื่อมโทรมของที่ดินและฟื้นสภาพดิน และหยุดยั้งการสูญเสียดiversity ความหลากหลายทางชีวภาพ

๑.๒ ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) มุ่งในการเสริมจุดแข็ง และแก้ไขจุดอ่อนให้เอื้อต่อการพัฒนาภาคการเกษตรในระยะยาว เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ “เกษตรกรรมมั่นคง ภาคการเกษตรมั่งคั่ง ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน” โดยสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตร ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน และพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

๒. ทิศทาง นโยบาย และความสอดคล้องเชื่อมโยงของแผนระดับต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดพะเยา ได้กำหนดกรอบแนวคิดหลักในการจัดทำ โดยมุ่งเน้นให้มีความเชื่อมโยง สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาประเทศ นโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนพัฒนาในระดับต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาภาคการเกษตร ดังนี้

แผนระดับที่ ๑

๒.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี มีวิสัยทัศน์ คือ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” และมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” โดยยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาค้นในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม โดยการพัฒนาประเทศในช่วงระยะเวลาของยุทธศาสตร์ชาติจะมุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ คือ ๑) ด้านความมั่นคง ๒) ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ๓) ด้านการพัฒนา และเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ๔) ด้านการสร้างโอกาส และความเสมอภาคทางสังคม ๕) ด้านการสร้างการเติบโต บนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และ ๖) ด้านการปรับสมดุล และพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

โดยมีความเกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ๕ ยุทธศาสตร์ ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ : ด้านความมั่นคง มีแนวทางการพัฒนา คือ การรักษาความสงบภายในประเทศ การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียน และนานาชาติ การพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ : ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน มีแนวทางการพัฒนา คือ การเกษตรสร้างมูลค่า อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต สร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยว โครงสร้างพื้นฐาน เชื่อมไทย เชื่อมโลก พัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ : ด้านการสร้างโอกาส และความเสมอภาคทางสังคม มีแนวทางการพัฒนา คือ การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ การกระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยี การเสริมสร้างพลังทางสังคม การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเองและการจัดการตนเอง

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ : ด้านการสร้างการเติบโต บนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
มีแนวทางการพัฒนา คือ สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ พัฒนาพื้นที่เมืองชนบท เกษตรกรรมและอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ มุ่งเน้นความเป็นเมืองที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง พัฒนาความมั่นคงน้ำ พลังงาน และเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ยกกระดับกระบวนการทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ : ด้านการปรับสมดุล และพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ
มีแนวทางการพัฒนา คือ ภาครัฐที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ตอบสนองความต้องการ และ ให้บริการอย่างสะดวกรวดเร็ว โปร่งใส ภาครัฐบริหารงานแบบบูรณาการโดยมียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมาย และเชื่อมโยงการพัฒนาในทุกระดับ ทุกประเด็น ทุกภารกิจ และทุกพื้นที่ ภาครัฐมีขนาดเล็กลง เหมาะสมกับภารกิจ ส่งเสริมให้ประชาชนและทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ ภาครัฐมีความทันสมัย บุคลากรภาครัฐเป็นคนดี และเก่ง ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึก มีความสามารถสูง มุ่งมั่น และเป็นมืออาชีพ ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดภัย จริตดีและประพฤติชอบ กฎหมายมีความสอดคล้องเหมาะสมกับบริบทต่างๆ และมีเท่าที่จำเป็น กระบวนการยุติธรรมเคารพสิทธิมนุษยชนและปฏิบัติต่อประชาชนโดยเสมอภาค

แผนระดับที่ ๒

๒.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การเกษตร (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐)

แผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การเกษตร เป็นการวางรากฐานการพัฒนาในระยะยาว อันจะนำไปสู่การพัฒนาและแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ จึงจำเป็นต้องมีทิศทางในการพัฒนาเพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตร ทั้งพืช ปศุสัตว์ และประมง เพื่อนำมาซึ่งโอกาสในการสร้างรายได้ สร้างความมั่นคงทางอาหารและพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับเกษตรกรในระยะ ๒๐ ปี โดยให้ความสำคัญกับการยกระดับการผลิตให้เข้าสู่คุณภาพมาตรฐานความปลอดภัย การใช้ประโยชน์จากความโดดเด่นและเอกลักษณ์ของสินค้าเกษตร รวมถึงความหลากหลายทางชีวภาพในแต่ละพื้นที่ การพัฒนาสินค้าเกษตรและการแปรรูปสินค้าเกษตร เพื่อสร้างมูลค่าและคุณค่าให้กับสินค้าเกษตร การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ในการผลิตและการจัดการฟาร์ม สนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาระบบนิเวศของภาคเกษตร เพื่อเสริมสร้างให้การพัฒนามีการเติบโตอย่างต่อเนื่องและเข้มแข็ง ประกอบด้วย ๖ แผนย่อย ดังนี้

๑) เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น : การพัฒนาและต่อยอดสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นซึ่งครอบคลุมสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นเฉพาะพื้นที่ สินค้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทย สินค้าศิลปาชีพ สินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ รวมถึงสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ และพืชผลเกษตรและผลไม้เขตร้อน โดยการนำจุดเด่นของอัตลักษณ์ พื้นถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทยมาใช้ ในการผลิตและจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีมูลค่าเพิ่มสูง รวมทั้งสินค้าที่ได้รับการรับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ซึ่งมีความโดดเด่นจากทำเลที่ตั้งในเขตโซนร้อน และความหลากหลายของผลผลิตทางการเกษตรของไทยในแต่ละพื้นที่ที่มีเอกลักษณ์ และนำมาผสมผสานภูมิปัญญาท้องถิ่น

๒) เกษตรปลอดภัย : ผลจากกฎกติกาการค้าระหว่างประเทศ และกระแสการบริโภคที่ให้ความสำคัญกับความปลอดภัยอาหาร ทำให้การผลิตสินค้าเกษตรต้องมีการปรับตัวให้เข้าสู่ระบบคุณภาพมาตรฐานความปลอดภัยของอาหาร เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและภาพลักษณ์ที่ดี ต่อสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องตลอดห่วงโซ่ที่มีคุณภาพและความปลอดภัย

๓) **เกษตรชีวภาพ** : การพัฒนาและส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มจากเกษตรชีวภาพ ซึ่งครอบคลุม การทำเกษตรที่อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเกษตรชีวภาพ ปลอดภัย และคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม เพื่ออนุรักษ์พันธุ์ และผลิตอาหารที่ปลอดภัยจากสารพิษและเกษตรอินทรีย์ รวมถึงการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพในการผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตรด้วยกระบวนการทางชีวภาพ เพื่อนำไปสู่ผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าสูง

๔) **เกษตรแปรรูป** : การสร้างมูลค่าโดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตรตลอดห่วงโซ่อุปทาน เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร ตลอดจนมีการสนับสนุนต่อยอดไปสู่สินค้าเกษตรขั้นสูงที่มีคุณภาพเฉพาะ และผลิตภัณฑ์คุณภาพสูง

๕) **เกษตรอัจฉริยะ** : การพัฒนาศักยภาพการผลิต เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยอาศัยเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตรในรูปแบบต่าง ๆ รวมถึงการใช้และการเข้าถึงเทคโนโลยีการเกษตร เทคโนโลยีดิจิทัลและระบบข้อมูลสำหรับวางแผนการผลิต เพื่อพัฒนาเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรอัจฉริยะ ที่สามารถนำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้พัฒนาไปสู่รูปแบบฟาร์มอัจฉริยะ

๖) **พัฒนาระบบนิเวศการเกษตร** : เพื่อสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาเกษตรกรและภาคเกษตร มีการปรับตัวไปสู่กระบวนการผลิตที่มีคุณภาพมาตรฐาน และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ เพื่อให้มีการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องและเข้มแข็ง จึงต้องมีการสนับสนุนส่งเสริมระบบนิเวศของภาคเกษตรในด้านต่างๆ

๒.๓ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

๑) เป้าหมายการพัฒนา

กรอบทิศทางการพัฒนาประเทศในระยะของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ มีจุดประสงค์เพื่อ “พลิกโฉมประเทศไทย” (Thailand’s Transformation) ซึ่งมีจุดมุ่งหมายในการลดความเปราะบาง สร้างความพร้อมในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลง และในขณะเดียวกันยังมุ่งเน้นการพัฒนาประเทศให้สอดคล้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผ่านการสร้างสมดุลในการกระจายผลประโยชน์จากการพัฒนาแก่ทุกภาคส่วนเศรษฐกิจและสังคมอย่างเป็นธรรม รวมทั้งการสร้างสมดุลระหว่างความสามารถในการแข่งขันกับต่างประเทศกับความสามารถในการพึ่งพาตนเอง พร้อมทั้งการปรับเปลี่ยนองค์ความรู้ในมิติต่างๆ ให้เท่าทันและสอดคล้องกับ การเปลี่ยนแปลงของโลก มุ่งสร้างสมดุลในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม คุณภาพชีวิต พร้อมรักษาความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้ไทยเป็นประเทศที่มี “เศรษฐกิจสร้างคุณค่า สังคมเดินหน้าอย่างยั่งยืน”

๒) องค์ประกอบ

กรอบแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ มีองค์ประกอบสำคัญ ๔ ประการ ภายใต้ องค์ประกอบแต่ละด้าน ได้กำหนด “หมุดหมาย” (Milestones) ซึ่งเป็นการบ่งบอกถึงสิ่งที่ประเทศไทยปรารถนา จะเป็น มุ่งหวังจะมี หรือต้องการ จะจัด ในช่วงระยะเวลา ๕ ปี ดังนี้

- **องค์ประกอบที่ ๑ เศรษฐกิจมูลค่าสูงที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (High Value-Added Economy)** ปรับทิศทางของภาคการผลิตเดิมที่มีความสำคัญ แต่มีความเสี่ยงที่จะสูญเสียความสามารถในการแข่งขันในอนาคต และส่งเสริมภาคการผลิตที่ไทยมีศักยภาพสอดคล้องกับทิศทางการเปลี่ยนแปลงของโลก ประกอบด้วย ๖ หมุดหมาย คือ

หมุดหมายที่ ๑ ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง

หมุดหมายที่ ๒ ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณค่าและความยั่งยืน

- หมวดหมู่ที่ ๓ ไทยเป็นฐานการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าของอาเซียน
- หมวดหมู่ที่ ๔ ไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง
- หมวดหมู่ที่ ๕ ไทยเป็นประตูการค้า การลงทุน และจุดยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค
- หมวดหมู่ที่ ๖ ไทยเป็นฐานการผลิตอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะและบริการดิจิทัลของอาเซียน

- **องค์ประกอบที่ ๒ สังคมแห่งโอกาสและความเสมอภาค (High Opportunity Society)** ใช้เทคโนโลยี ฐานข้อมูลสารสนเทศ และดิจิทัลแพลตฟอร์ม เป็นเครื่องมือในการลดความเหลื่อมล้ำในเชิงธุรกิจ ลดความเหลื่อมล้ำในเชิงพื้นที่ เพิ่มพลวัตการเคลื่อนสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม ประกอบด้วย ๓ หมวดหมู่ คือ

- หมวดหมู่ที่ ๗ ไทยมี SMEs ที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้
- หมวดหมู่ที่ ๘ ไทยมีพื้นที่และเมืองหลักของภูมิภาคที่มีความเจริญทางเศรษฐกิจ ทันสมัย และน่าอยู่
- หมวดหมู่ที่ ๙ ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และคนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม

- **องค์ประกอบที่ ๓ วิถีชีวิตที่ยั่งยืน (Eco-Friendly Living)** พัฒนาการบริหารจัดการ ทั้งภาครัฐและบทบาทของภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ๒ หมวดหมู่ คือ

- หมวดหมู่ที่ ๑๐ ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ
- หมวดหมู่ที่ ๑๑ ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

- **องค์ประกอบที่ ๔ ปัจจัยสนับสนุนการพลิกโฉมประเทศ (Key Enablers for Thailand's Transformation)** พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การบริหารจัดการภาครัฐ ทั้งระเบียบกฎหมายระบบงบประมาณ โครงสร้างพื้นฐาน การให้บริการสาธารณะ ประกอบด้วย ๒ หมวดหมู่ คือ

- หมวดหมู่ที่ ๑๒ ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
- ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต
- หมวดหมู่ที่ ๑๓ ไทยมีภาครัฐที่มีสมรรถนะสูง

โดยหมวดหมู่ที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีจำนวน ๙ หมวดหมู่ ได้แก่ หมวดหมู่ที่ ๑ ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง หมวดหมู่ที่ ๒ ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณค่าและความยั่งยืน หมวดหมู่ที่ ๕ ไทยเป็นประตูการค้า การลงทุน และจุดยุทธศาสตร์ ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค หมวดหมู่ที่ ๗ ไทยมี SMEs ที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้ หมวดหมู่ที่ ๘ ไทยมีพื้นที่และเมืองหลักของภูมิภาคที่มีความเจริญทางเศรษฐกิจ ทันสมัย และน่าอยู่ หมวดหมู่ที่ ๙ ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และคนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม หมวดหมู่ที่ ๑๐ ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ หมวดหมู่ที่ ๑๑ ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และหมวดหมู่ที่ ๑๓ ไทยมีภาครัฐที่มีสมรรถนะสูง

๒.๔ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

เป็นกรอบทิศทางในการป้องกัน แจ่งเตือน แก้ไข หรือระงับยับยั้งภัยคุกคามเพื่อธำรงไว้ซึ่งความมั่นคงแห่งชาติ และรักษาผลประโยชน์แห่งชาติอันเป็นเป้าหมายสูงสุดของประเทศ โดยความสำคัญของนโยบายและแผนระดับชาติ ฯ ฉบับนี้ ได้ปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์การวางนโยบายและแผนการขับเคลื่อนงานด้านความมั่นคงให้สอดคล้องในทิศทางเดียวกัน โดยมีได้จำกัดเฉพาะความมั่นคงของรัฐ แต่ให้หมายรวมถึงความมั่นคงของมนุษย์ และการเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี จึงจำเป็นต้องมีกรอบทิศทางให้สามารถบริหารจัดการความเสี่ยงภัยคุกคามทุกรูปแบบได้อย่างทันท่วงที โดยใช้กระบวนการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ภาควิชาการ ภาคการเมือง และภาคสื่อมวลชน รวมถึงประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศทั่วโลก เพื่อให้ประเทศมีเสถียรภาพ ประชาชนอยู่ดีมีสุข และมีศักยภาพบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม และรักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติอย่างยั่งยืน ให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ โดยแผนระดับชาติฯ มีทั้งหมด ๑๗ แผน และเกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำนวน ๘ แผน ได้แก่ ๑) การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักแห่งชาติ ๔) การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ๕) การป้องกันและแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ๙) การป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ ๑๐) การป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงทางไซเบอร์ ๑๓) การบริหารจัดการภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขและโรคติดต่ออุบัติใหม่ ๑๕) การพัฒนาศักยภาพการเตรียมความพร้อมแห่งชาติและบริหารจัดการวิกฤติระดับชาติ และ ๑๗) การบูรณาการข้อมูลด้านความมั่นคง

แผนระดับที่ ๓

๒.๕ แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG

พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐

การพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG มีวัตถุประสงค์หลัก ๓ ประการ ได้แก่

- ๑) การอนุรักษ์พันธุกรรมและการใช้ประโยชน์ ทรัพยากรชีวภาพและวัฒนธรรม
- ๒) การสร้างคุณค่า เพิ่ม (Value creation) ให้กับทรัพยากรชีวภาพและวัฒนธรรม
- ๓) การสร้างความสามารถในการพึ่งตนเอง

โมเดลเศรษฐกิจ BCG เป็นกลไกเร่งให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายภายใต้ Thailand ๔.๐ ที่ต้องการปรับเปลี่ยนรูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจ จากการใช้ความได้เปรียบด้านทรัพยากรและแรงงาน ไปสู่เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมประสบความสำเร็จได้เร็วขึ้นด้วยการระดมทรัพยากรและความสามารถของทุกภาคส่วนในการมุ่งไปสู่เป้าหมายเดียวกัน การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๗๐ เป็นการพัฒนารายได้ ๔ + ๑ สาขายุทธศาสตร์ คือ ๑) เกษตรและอาหาร ๒) สุขภาพและการแพทย์ ๓) พลังงาน วัสดุและเคมีชีวภาพ ๔) การท่องเที่ยวและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ และเศรษฐกิจหมุนเวียน ซึ่งมีศักยภาพจะเพิ่มผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเพิ่มขึ้น ๑ ล้านล้านบาท จากฐานความหลากหลายของทรัพยากรชีวภาพ (Nature) วัฒนธรรม (Culture) และความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ (Nurture) ภายใต้กลไกจุดภาคี ซึ่งประกอบด้วยหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันวิจัย/สถาบันการศึกษา และภาคประชาชน

โดยมีวิสัยทัศน์ คือ เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ประชาชนมีรายได้ดี คุณภาพชีวิตดี รักษาและฟื้นฟูฐานทรัพยากรจากความหลากหลายทางชีวภาพให้มีคุณภาพที่ดี ด้วยการใช้ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ประกอบด้วย ๔ ยุทธศาสตร์ ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การสร้างความยั่งยืนของฐานทรัพยากร ความหลากหลายทางชีวภาพ และวัฒนธรรมด้วยการจัดสมดุลระหว่างการอนุรักษ์ฟื้นฟูและการใช้ประโยชน์

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาชุมชนและเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็งด้วยทุนทรัพยากร อัตลักษณ์ ความคิดสร้างสรรค์ และเทคโนโลยีสมัยใหม่

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การยกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมภายใต้เศรษฐกิจ BCG ให้สามารถ แข่งขันได้อย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การเสริมสร้างความสามารถในการตอบสนองต่อกระแสการ เปลี่ยนแปลงของโลก

โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความเกี่ยวข้องในทุกยุทธศาสตร์ ซึ่งสาขาเกษตร เปนเป้าหมายที่ต้องเร่งพัฒนาใหม่มีความแข็งแกร่งมากยิ่งขึ้น เนื่องจากการเกษตรไม่เพียงกิจกรรมที่มุ่งผลิตเพื่อความมั่นคงทางอาหารของประเทศ แต่มีผลต่อความมั่นคงด้านพลังงาน การรักษาความหลากหลายทางชีวภาพ การจัดการคาร์บอน การอนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นบ้าน รวมถึงการสร้างงาน การปรับโครงสร้างภาคเกษตร ไปสู่เกษตรสมัยใหม่ มีเป้าหมายยกระดับรายได้และความเป็อยู่ของเกษตรกร ให้เกิดการเติบโตได้อย่างต่อเนื่องและ หลุดพ้นจากกับดักประเทศรายได้ปานกลาง เนื่องจากมีผู้ที่เกี่ยวข้องกับภาคเกษตรเป็จำนวนมาก โอกาสที่จะ นำไปสู่การสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคเกษตร ได้แก่ (๑) ความต้องการอาหารของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกวารอยละ ๓๕ ในระยะ ๑๐ ปีข้างหน้า (๒) การลงทุนวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีของไทยเพิ่มแบบ ก้าวกระโดด (๓) ผู้ที่มีความรู้เขาสู่ภาคเกษตรเพิ่มขึ้น ซึ่งมีผลต่อการใช้ความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อ การยกระดับประสิทธิภาพการผลิต (๔) ทำเลที่ตั้งของประเทศไทยเอื้อต่อการผลิตสินค้าเกษตรได้หลากหลายชนิด และตลอดทั้งปี และการตั้งอยู่ตรงใจกลางของภูมิภาคอาเซียนจึงส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็ศูนย์กลางการค้า ของภูมิภาค (๕) การเข้าถึงความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม มีความหลากหลายมากขึ้น

แต่ภาคเกษตรไทยยังมีอุปสรรค และความท้าทายสำคัญ ได้แก่ (๑) เกษตรกรสวนใหญ่ ใ้รูปแบบการผลิตแบบดั้งเดิม มีเกษตรกรเพียงร้อยละ ๑๐ ที่มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ ทดแทนแรงงาน มีการรวมกลุ่ม การบริหารจัดการทรัพยากร/ปัจจัยการผลิต และการบริหารจัดการด้านการตลาด เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค (๒) การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศที่มีความแปรปรวนมากขึ้น (๓) พื้นที่ชลประทานมีจำกัด เกษตรกรใช้น้ำฝนในการเพาะปลูก ทำให้พืชไม่สามารผลิตได้เต็มศักยภาพ ของพันธุ์ดี โดยประเทศไทยมีพื้นที่ชลประทานเพียงร้อยละ ๒๒ ของพื้นที่เพาะปลูก (๔) แรงงานเกษตรมีอายุมาก และขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร (๕) ปัจจัยการผลิตมีราคาแพง มีปัญหาด้านประสิทธิภาพ และมีปริมาณ ไม่เพียงพอ ส่งผลต่อประสิทธิภาพการผลิตและต้นทุนการผลิต (๖) สินค้าเกษตรของไทยเขาสู่ระบบการผลิตและ มาตรฐานไม่มาก ทำให้ไม่สามารถกำหนดราคา และพลาดโอกาสในการขยายตลาด (๗) การตรวจสอบรับรอง คุณภาพผลผลิตทางการเกษตรทำได้จำกัด เป็การปิดกั้นโอกาสทางการตลาด (๘) ปัญหาและอุปสรรค ด้านกฎหมายและกฎระเบียบ ที่เป็อุปสรรคต่อการใช้ประโยชน์ของเทคโนโลยีสมัยใหม่ และเป็อุปสรรค ทางการค้า

ดังนั้น การขับเคลื่อนการพัฒนาสาขาเกษตรในระยะ ๕ ปีข้างหน้าจึงมีเป้าหมาย ปรับเปลี่ยนระบบการเกษตรของประเทศไทยสู่ ๓ สูง คือ **ประสิทธิภาพสูง**ด้วยการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม ผลิตานภูมิปัญญา มุ่งยกระดับผลผลิตเกษตร**มาตรฐานสูง**ครอบคลุมทั้งด้านคุณภาพ โภชนาการ ความปลอดภัย ระบบการผลิตที่ผลิตที่ยั่งยืน เพื่อเป้าหมายให้การทำการเกษตรเป็อาชีพที่สร้าง**รายได้สูง**ด้วยการผลิตสินค้า เกษตรที่เนนความเป็พรีเมียม ความหลากหลาย และกำหนดราคาขายขายได้ตามคุณภาพผลผลิตเกษตร

๒.๖ ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)

ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) คือกรอบการดำเนินงานในการพัฒนาภาคการเกษตรให้สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ โดยมุ่งในการแก้ไข จุดอ่อน และเสริมจุดแข็งให้เอื้อต่อการพัฒนาภาคการเกษตรในระยะยาว เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ “เกษตรกรรมมั่นคง ภาคการเกษตรมั่งคั่ง ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน” โดยมียุทธศาสตร์ไปสู่เป้าหมาย คือ

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร มีแนวทางการพัฒนาโดยการสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร Smart Farmer, SmartGroup, Smart Enterprise เสริมสร้างความภาคภูมิใจและความมั่นคงในการประกอบอาชีพเกษตรกรกร บริหารจัดการแรงงานภาคเกษตรและเทคโนโลยีเพื่อทดแทนแรงงานอย่างเป็นระบบรองรับสังคมเกษตรสูงอายุ

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้า มีแนวทางการพัฒนาโดยการพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตและคุณภาพมาตรฐานสินค้า มาตรฐานระดับสากล โดยใช้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และความรู้แบบองค์รวม ส่งเสริมการเกษตรตลอดโซ่อุปทานสอดคล้องกับความต้องการของตลาดและมูลค่าสูงมุ่งสู่การแปรรูปอัจฉริยะ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมมีแนวทางการพัฒนาโดยการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการขับเคลื่อนเกษตร ๔.๐ บริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเกษตรใหญ่เกษตรกรเข้าถึงและนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างทั่วถึง พัฒนางานวิจัยและสารสนเทศให้ไปสู่เชิงพาณิชย์ ประชาสัมพันธ์และเชื่อมโยงเครือข่ายข้อมูลในระดับโลก

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน มีแนวทางการพัฒนาโดยการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างยั่งยืนที่สอดคล้องกับ SDGs (Sustainable Development Goals) ฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรการเกษตรใหม่มีความสมดุลและยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ มีแนวทางการพัฒนาโดยการพัฒนาคณากรและนักวิจัย ให้เป็น Smart officers และ Smart researchers เชื่อมโยงและบูรณาการการทำงานของ หน่วยงานทุกภาคส่วนโดยกลไกประชารัฐ และปรับระบบบริหารงานให้ทันสมัยปรับปรุงและพัฒนากฎหมายด้านการเกษตรเพื่อรองรับบริบทการเปลี่ยนแปลง

๒.๗ แผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

แผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ ได้จัดทำภายใต้กรอบแนวคิดของการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของภาคเกษตร รวมทั้งแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในอนาคตที่อาจส่งผลกระทบต่อพัฒนาภาคเกษตรครอบคลุมในทุกมิติ

ภาพรวมของแผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ มีวิสัยทัศน์ คือ “เกษตรไทยสู่เกษตรมูลค่าสูง เกษตรกรมีความมั่นคงในการประกอบอาชีพ ภาคเกษตรเติบโตอย่างยั่งยืน” ประกอบด้วย ๔ ประเด็นการพัฒนา ได้แก่

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ ยกระดับศักยภาพเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรสู่ผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรสมัยใหม่

ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

- ๑) เสริมสร้างองค์ความรู้และพัฒนาทักษะผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรสมัยใหม่
- ๒) สร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร
- ๓) ส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจในการประกอบอาชีพเกษตรกร

๔) สร้างและพัฒนากำลังคนคุณภาพในภาคเกษตร

๕) สนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนและแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกร

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูง ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) ส่งเสริมและสนับสนุนปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพมาตรฐาน

๒) พัฒนาและยกระดับการผลิต การแปรรูปสินค้าเกษตร และบริการมูลค่าสูง

๓) ยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตรและพัฒนาระบบตรวจสอบย้อนกลับ สร้าง

ความเข้าใจให้กับผู้ผลิตถึงแหล่งที่มา ชนิด ปริมาณ คุณภาพ ตลอดจนการเก็บรักษาวัตถุดิบ ก่อนเข้าสู่กระบวนการแปรรูป

๔) ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรที่เชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมอนาคต

๕) สร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับการผลิตและการบริโภคสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพและ

มีความปลอดภัย

๖) ส่งเสริมการท่องเที่ยววิถี เป็น การสนับสนุนให้คนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการ

พัฒนาชุมชนของตนเองให้เข้มแข็ง

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทรัพยากรทางการเกษตร

ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) ส่งเสริมการผลิตและการบริโภคสินค้าเกษตรที่รักษาระบบนิเวศและเป็นมิตร

ต่อสิ่งแวดล้อม

๒) ส่งเสริมให้เกษตรกรใช้สารเคมีทางการเกษตรอย่างถูกต้อง เหมาะสม และมี

ความปลอดภัย

๓) ส่งเสริมการบริหารจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรอย่างเต็มประสิทธิภาพ (Zero

Waste)

๔) สร้างความสมดุลในการใช้ทรัพยากรทางการเกษตร

๕) ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก

ด้านการเกษตร

ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และระบบโลจิสติกส์เกษตร

๒) สร้างหลักประกันเพื่อความมั่นคงทางการเกษตร

๓) ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์

๔) ส่งเสริมและพัฒนาระบบตลาดสินค้าเกษตร

๕) พัฒนาระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ด้านการเกษตร

๖) ปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับภาคเกษตร

๒.๘ แผนปฏิบัติการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

แผนปฏิบัติการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) เป็นแผนหลักในการขับเคลื่อนภารกิจของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม รวมทั้งนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ และนำไปใช้ในการติดตาม และประเมินผลโครงการสำคัญประจำปีงบประมาณ ตลอดจนผู้บริหารสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการกำกับดูแล และติดตามผลการดำเนินงานของโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ในแต่ละผลผลิตให้สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมาย อย่างมีประสิทธิภาพ มีความคุ้มค่า เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการบริหารราชการแผ่นดินในภาพรวม เพื่อมุ่งสู่ การบรรลุผลสัมฤทธิ์ของเป้าหมายระดับชาติร่วมกันต่อไป โดยมีวิสัยทัศน์ คือ “เกษตรกรรมคุณภาพชีวิตที่ดี มีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ต่อปี” ประกอบด้วย ๕ ประเด็นการพัฒนา ได้แก่

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ เสริมสร้างความมั่นคงทางการเกษตร

มีแนวทางการพัฒนา คือ การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงทางการเกษตร เน้นการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงทางการเกษตร ด้วยการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและศาสตร์พระราชามาใช้เป็นกรอบแนวทางในการส่งเสริมการประกอบอาชีพ ด้านการเกษตรในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้การป้องกันและแก้ไขปัญหาการทำประมงที่ผิดกฎหมาย (IUU Fishing) การป้องกันและแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์รวมถึงการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงทางไซเบอร์

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ ยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตร

มีแนวทางการพัฒนา คือ

๑) เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น ด้วยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีและนวัตกรรม การขึ้นทะเบียนและคุ้มครองสิทธิให้กับสินค้าและผลิตภัณฑ์การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานของสินค้าและผลิตภัณฑ์การสร้างเสริมความเข้มแข็งของเกษตรกรและชุมชนในการพัฒนาอัตลักษณ์พื้นถิ่น รวมทั้งสร้างอัตลักษณ์หรือเรื่องราวแหล่งกำเนิด สร้างความแตกต่างและความโดดเด่น ตลอดจนสร้างแบรนด์ให้กับสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น และส่งเสริมการบริโภคสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ทั้งในระดับประเทศและเพื่อการส่งออก

๒) เกษตรปลอดภัย พัฒนาคุณภาพมาตรฐานและระบบการรับรองความปลอดภัยในระดับต่างๆ รวมถึงการตรวจสอบย้อนกลับให้เป็นที่ยอมรับของตลาดทั้งในและต่างประเทศ ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตสินค้าเกษตรที่ได้คุณภาพ มาตรฐาน และปลอดภัย เพิ่มความสามารถในการเข้าถึงอาหารอย่างทั่วถึง และปลอดภัย สร้างความตระหนักรู้ของผู้ผลิตและผู้บริโภคถึงความสำคัญของเกษตรปลอดภัย และส่งเสริมด้านการขยายตลาดบริโภคสินค้าเกษตรปลอดภัย รวมทั้งสนับสนุนการทำเกษตรอินทรีย์ตั้งแต่ระดับอินทรีย์วิถีชาวบ้าน เพื่อต่อยอดสู่เกษตรอินทรีย์เชิงพาณิชย์ที่ได้มาตรฐานเกษตรอินทรีย์

๓) เกษตรชีวภาพ สนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพทางการเกษตรเพื่อนำไปสู่การผลิตและขยายผลเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ส่งเสริมการวิจัยพัฒนาองค์ความรู้และประยุกต์ใช้นวัตกรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่นและเทคโนโลยีที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อมเพื่อการแปรรูปสินค้าจากความหลากหลายทางชีวภาพ ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิต การแปรรูป และพัฒนาผลิตภัณฑ์จากฐานเกษตรกรรมและฐานทรัพยากรชีวภาพเชื่อมโยงไปสู่อุตสาหกรรมต่อเนื่อง รวมทั้งส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรให้เป็นพืชเศรษฐกิจตามความเหมาะสมและส่งเสริมให้มีการนำวัตถุดิบเหลือทิ้งทางการเกษตรมาใช้ประโยชน์ในอุตสาหกรรมและพลังงานที่เกี่ยวข้องกับชีวภาพ

๔) เกษตรแปรรูป สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการแปรรูปสินค้าเกษตรขั้นสูงที่มีคุณค่าเฉพาะและผลิตภัณฑ์คุณภาพสูงที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด และผลักดันเทคโนโลยีและนวัตกรรมไปสู่การผลิตเชิงพาณิชย์ตลอดจนให้ความสำคัญกับตราสินค้าและปกป้องสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา ส่งเสริมการใช้วัตถุดิบและผลิตผลทางการเกษตรเพื่อแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่โดยการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการผลิตตลอดห่วงโซ่อุปทานให้แก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร รวมทั้งสนับสนุนการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่มาใช้ในการควบคุมคุณภาพและความปลอดภัยของสินค้าเกษตร

๕) เกษตรอัจฉริยะ ส่งเสริมการวิจัยพัฒนาพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ปัจจัยการผลิต เครื่องจักรกลและอุปกรณ์ทางการเกษตร รวมถึงเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตรแห่งอนาคต เพื่อนำมาใช้ในกระบวนการผลิตและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทางการเกษตร ทั้งเชิงปริมาณ คุณภาพ และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้เข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตร เทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อวางแผนการเกษตร และพัฒนาเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรอัจฉริยะที่มีขีดความสามารถในการแข่งขัน รวมทั้งส่งเสริมการทำระบบฟาร์มอัจฉริยะ โดยการถ่ายทอดและสนับสนุนเทคโนโลยีให้แก่เกษตรกรในราคาที่สามารถเข้าถึงได้ ควบคู่กับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลในการวางแผนการปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตสินค้าที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

๖) การพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร ให้ความสำคัญกับมาตรการสนับสนุนที่จะช่วยให้การสร้างมูลค่าในภาคเกษตรดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม ได้แก่การเพิ่มประสิทธิภาพและการจัดการฐานทรัพยากรทางการเกษตร สร้างความมั่นคงทางอาหารให้กับครัวเรือนเกษตรกรและชุมชน การพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศและการเฝ้าระวังและเตือนภัยสินค้าเกษตร ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกร วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่สนับสนุนภาคการเกษตร พัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าและผลิตภัณฑ์ส่งเสริมและขยายตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์เกษตร และการอำนวยความสะดวกทางการค้าและพัฒนาระบบโลจิสติกส์การเกษตร

๗) ท่องเที่ยวเกษตรเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม สร้างสรรค์คุณค่าสินค้าและบริการบนฐานของทุนทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น มุ่งเน้นการใช้องค์ความรู้และนวัตกรรมผนวกกับจุดแข็งในด้านความหลากหลายทางทรัพยากรธรรมชาติวัฒนธรรม และวิถีชีวิต เพื่อสร้างคุณค่าให้กับสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวที่ตอบสนองพฤติกรรม ความต้องการนักท่องเที่ยว และสร้างทางเลือกของประสบการณ์ใหม่ ๆ ให้กับนักท่องเที่ยว

๘) โครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์การเกษตร พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานหรือสิ่งอำนวยความสะดวกด้านโลจิสติกส์การเกษตรของสถาบันเกษตรกร และระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัยที่มีความพร้อมและเพียงพอต่อการให้บริการในพื้นที่ตามเส้นทางระเบียงเศรษฐกิจหรือจุดเปลี่ยนถ่ายสินค้าและด่านที่มีการขนถ่ายสินค้าเกษตร รวมถึงสนับสนุนสถาบันเกษตรกรให้เป็นผู้รวบรวม กระจาย และขนถ่ายสินค้าเกษตร ซึ่งจะเป็นการเชื่อมโยงกิจกรรมด้านโลจิสติกส์ระหว่างเกษตรกร สถาบันเกษตรกร และผู้ประกอบการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการโลจิสติกส์ตลอดโซ่อุปทานภาคเกษตร

๙) การสร้างความเข้มแข็งของสถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน กลุ่มเกษตรกร) ให้เป็นผู้ประกอบการยุคใหม่ที่ก้าวทันและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างมูลค่าให้กับสินค้าเกษตรและบริการ การขยายช่องทางการตลาด การสร้างตราสินค้าให้เป็นที่ยอมรับและการใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญาในเชิงพาณิชย์ รวมทั้งการปรับตัวสู่ธุรกิจรูปแบบใหม่ ๆ ในการขับเคลื่อนธุรกิจ สนับสนุนความรู้เกี่ยวกับกระบวนการผลิต การพัฒนาผลิตภัณฑ์ ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมการส่งเสริม

และพัฒนาสถาบันเกษตรกรต้นแบบ เพื่อให้กิจการของสถาบันเกษตรกรมีความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้ สอนแนะการจัดทำบัญชี การจัดทำงบการเงิน การใช้ข้อมูลทางบัญชีในการบริหารจัดการ กำกับแนะนำการจัดทำบัญชี และติดตามผลการจัดทำบัญชี

๑๐) การพัฒนาการเกษตรในเขตเศรษฐกิจพิเศษ ได้แก่ เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้ และเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน โดยยกระดับผลผลิตภาพการผลิตโดยใช้เทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ ด้วยการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ เพื่อสร้างมูลค่าผ่านคลัสเตอร์เกษตรที่สนับสนุนอุตสาหกรรม S-Curve และ New S-Curve รวมทั้งขยายผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเกษตรสมัยใหม่ พัฒนาศูนย์กลางการแปรรูปการเกษตรและการประมงในภาคใต้ รวมถึงผลิตภัณฑ์ทางทะเล โดยยกระดับเกษตรกรรายย่อย ให้มีความสามารถในการผลิตและแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม พัฒนาด้านสินค้าเกษตรชายแดน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการอำนวยความสะดวกในการผ่านแดนเพิ่มศักยภาพในการตรวจสอบสินค้าเกษตรที่จะนำเข้าประเทศไทยและอำนวยความสะดวกในการเคลื่อนย้ายสินค้าเกษตรที่ผ่านด่านชายแดนให้มีความสะดวกและรวดเร็ว

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ สร้างความเสมอภาคและกระจายความเท่าเทียมทางสังคมเกษตร มีแนวทางการพัฒนา คือ

๑) การเสริมสร้างทุนทางสังคม ส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ การพัฒนาพื้นที่โครงการหลวง ดำเนินการส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตร โดยอบรม ให้ความรู้ สอนแนะการจัดทำบัญชีต้นทุน ถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่เกษตรกรในพื้นที่โครงการฯ ทั้งด้านพืช ประมง ปศุสัตว์ พัฒนาและส่งเสริมสหกรณ์ในพื้นที่โครงการ สร้างทายาทเกษตรกร สำรวจและวางแผนการใช้ที่ดิน จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ สอนแนะการจัดทำบัญชี และพัฒนาแหล่งน้ำให้เกษตรกรในพื้นที่โครงการ

๒) การรองรับสังคมเกษตรสูงวัยเชิงรุก เพิ่มบทบาททางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร ผู้สูงอายุส่งเสริมการนำความรู้ ประสบการณ์ และภูมิปัญญาที่สั่งสมมาตลอดช่วงชีวิตของเกษตรกรผู้สูงอายุมา ถ่ายทอดสู่คนรุ่นหลัง เพื่อให้เกิดการสืบสานและต่อยอดการพัฒนาสังคม รวมทั้งส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกรผู้สูงอายุเพื่อทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์และสามารถช่วยเหลือชุมชนและสังคม

๓) การยกระดับศักยภาพของเกษตรกรรายย่อยให้เป็นผู้ประกอบการธุรกิจ ด้วยการเสริมสร้างเศรษฐกิจฐานราก โดยเฉพาะเกษตรกรรายย่อยให้มีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งตนเอง ช่วยเหลือเอื้อเฟื้อซึ่งกันและกัน สนับสนุนให้เกษตรกรเรียนรู้ทางการเกษตรผ่านศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) พัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) เพื่อส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของเกษตรกร และยกระดับเกษตรกรเป็นผู้ประกอบการเกษตรที่มีศักยภาพ

๔) การสร้างสภาพแวดล้อมและกลไกที่ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก สนับสนุนการเข้าถึงทรัพยากรและปัจจัยการผลิต โดยส่งเสริมให้เกษตรกรมีที่ดินทำกิน ด้วยการบริหารจัดการที่ดินทำกินแก่เกษตรกรรายย่อยและผู้ด้อยโอกาส รวมถึงการจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน มีแนวทางการพัฒนา คือ

๑) การพัฒนาพื้นที่เกษตรกรรมเชิงนิเวศ ส่งเสริมให้เกิดการขับเคลื่อนการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่ระดับภาค เพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้กระจายทั่วทุกภูมิภาค โดยการเสริมสร้างองค์ความรู้และเพิ่มศักยภาพให้แก่เกษตรกรในทุกพื้นที่ให้เป็นกลไกในการขับเคลื่อนและสร้างความเข้มแข็งให้กับประเทศด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นรากฐานที่มั่นคงและ

สร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ประเทศ จัดทำฐานข้อมูลด้านการพัฒนาพื้นที่เมือง ชนบท เกษตรกรรมอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ และพื้นที่อนุรักษ์ โดยกำหนดให้จังหวัดเป็นฐานในการพัฒนาเชิงพื้นที่

๒) การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว โดยอนุรักษ์และฟื้นฟูระบบนิเวศ และแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูง ควบคู่กับการลดภัยคุกคามต่อพื้นที่ ชนิดสัตว์ สัตว์น้ำ และพืชเฉพาะถิ่น สร้างระบบฐานข้อมูลและธนาคารพันธุกรรม มีการขับเคลื่อนเกษตรกรรม ยั่งยืน ทั้งการเพาะปลูก ปศุสัตว์ และประมง ตลอดห่วงโซ่คุณค่า

๓) การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล ปรับปรุงฟื้นฟูและสร้างใหม่ ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งทั้งระบบ โดยพัฒนาและฟื้นฟูทรัพยากรประมงในแหล่งน้ำธรรมชาติประกอบกับการดูแลที่มีประสิทธิภาพ ภายใต้แนวทางการบริหารจัดการประมงอย่างยั่งยืน

๔) การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ ศึกษาผลกระทบ ของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อพืช ปศุสัตว์ ประมง และทรัพยากรทางการเกษตร สร้างและพัฒนา เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยพัฒนาเครื่องมือเพื่อการวิเคราะห์ ผลกระทบและการเตือนภัย

๕) การจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสารเคมีในภาคเกษตรทั้งระบบให้ เป็นไปตามมาตรฐานสากล ส่งเสริมการหยุดการเผาในพื้นที่การเกษตร ด้วยการถ่ายทอดความรู้ และพัฒนา ศักยภาพเกษตรกร เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการของเสียจากฟาร์มปศุสัตว์ และเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและจัดการ สารเคมีในภาคเกษตรทั้งระบบให้ เป็นไปตามมาตรฐานสากล

๖) การพัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ จัดระบบการจัดการน้ำในภาวะวิกฤติ เพื่อบริหารจัดการทรัพยากรน้ำให้สามารถแก้ไขปัญหาภัยแล้ง น้ำท่วม การขาดแคลนน้ำภาคการผลิต น้ำอุปโภคบริโภค และเพิ่มประสิทธิภาพแหล่งน้ำ

๗) การเพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบ ในการใช้น้ำอย่างประหยัด รู้คุณค่า และสร้างมูลค่าเพิ่ม จากการใช้น้ำให้ทัดเทียมกับระดับสากล ด้วยการพัฒนา อนุรักษ์ ฟื้นฟูแหล่งน้ำ ระบบกระจายน้ำ และเชื่อมโยง วางระบบเครือข่ายน้ำ/ลุ่มน้ำ ทั้งในและนอกเขตชลประทาน และปฏิบัติการทำฝนหลวงเพื่อเพิ่มปริมาณน้ำในพื้นที่ เกษตร ป่าไม้ และเขื่อนเก็บกักน้ำ แก้ไขภาวะภัยแล้งให้แก่เกษตรกรและประชาชนผู้ใช้น้ำทั่วไป

ประเด็นการพัฒนาที่ ๕ พัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐและงานวิจัยด้านการเกษตร มีแนวทางการพัฒนา คือ

๑) การพัฒนาบริการประชาชน พัฒนารูปแบบการให้บริการภาครัฐ เพื่ออำนวยความสะดวก ในการให้บริการประชาชนให้มีความสะดวก รวดเร็ว และครบวงจร รวมทั้งนำเทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรม มาประยุกต์ใช้ในการให้บริการประชาชน

๒) การพัฒนาระบบบริหารงานภาครัฐ พัฒนาหน่วยงานภาครัฐให้เป็นภาครัฐทันสมัย เปิดกว้างเป็นองค์กรที่มีขีดสมรรถนะสูง กำหนดนโยบายและการบริหารจัดการที่ตั้งอยู่บนข้อมูลและหลักฐาน เชิงประจักษ์มุ่งผลสัมฤทธิ์ มีความโปร่งใส ปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดโครงสร้างองค์การและออกแบบระบบ การบริหารงานใหม่ ให้มีความยืดหยุ่น คล่องตัว กระชับ ทันสมัย สามารถตอบสนองต่อบริบทการเปลี่ยนแปลงได้ ในทุกมิติ

๓) การสร้างและพัฒนาบุคลากรภาครัฐ เพื่อให้บุคลากรภาครัฐเป็นคนดีคนเก่ง มีคุณธรรม มีจริยธรรม มีจิตสำนึก มีความสามารถสูง มีภาวะผู้นำ และมีความรู้ความสามารถในการทำงานรับใช้ประเทศชาติ และประชาชนอย่างแท้จริง มีทักษะในการปฏิบัติงานที่ทันสมัยและทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก

๔) การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ ส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความใสสะอาด ปราศจากพฤติกรรมที่ส่อไปในทางทุจริต โดยการปฏิบัติหน้าที่ราชการอย่างเปิดเผย โปร่งใส ถูกต้อง เป็นธรรม

๕) การพัฒนากฎหมาย พัฒนากฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ และมาตรการต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับบริบทและเอื้อต่อการพัฒนาประเทศ โดยประเมินผลสัมฤทธิ์ ทบทวนความจำเป็นและความเหมาะสมของกฎหมายที่มีอยู่ทุกลำดับชั้นของกฎหมาย แก้ไขปรับปรุงกฎหมายให้ทันสมัย ยกเลิกกฎหมายที่มีเนื้อหาไม่จำเป็นหรือเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ

๖) การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตร ส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในภาคการเกษตรเป้าหมายของประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และองค์ความรู้พื้นฐาน รวมถึงปัจจัยสนับสนุนในการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม เพื่อยกระดับรายได้ลดรายจ่าย และลดปัจจัยเสี่ยงในการทำการเกษตรให้กับเกษตรกร ตลอดจนรักษาความหลากหลายทางชีวภาพ และภูมิปัญญาท้องถิ่น

๒.๙ นโยบายรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒ โดยมีนโยบายประกอบด้วย นโยบายหลัก ๑๒ ด้านนโยบายเร่งด่วน ๑๒ เรื่อง และมีนโยบายหลักที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดังนี้

๑) นโยบายหลัก ๘ ด้าน ประกอบด้วย นโยบายหลักที่ ๑ การปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ นโยบายหลักที่ ๔ การสร้างบทบาทของไทยในเวทีโลก นโยบายหลักที่ ๕ การพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทย นโยบายหลักที่ ๖ การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจและการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค นโยบายหลักที่ ๗ การพัฒนาสร้างความเข้มแข็งจากฐานราก นโยบายหลักที่ ๑๐ การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและการรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน นโยบายหลักที่ ๑๑ การปฏิรูปการบริหารจัดการภาครัฐ และนโยบายหลักที่ ๑๒ การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบและกระบวนการยุติธรรม

๒) นโยบายเร่งด่วน ๑๐ เรื่อง ประกอบด้วย นโยบายเร่งด่วนที่ ๑ การแก้ไขปัญหาในการดำรงชีวิตของประชาชน นโยบายเร่งด่วนที่ ๓ มาตรการเศรษฐกิจ นโยบายเร่งด่วนที่ ๔ การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและพัฒนานวัตกรรม นโยบายเร่งด่วนที่ ๕ ยกระดับศักยภาพแรงงาน นโยบายเร่งด่วนที่ ๖ การวางรากฐานระบบเศรษฐกิจของประเทศสู่อนาคต นโยบายเร่งด่วนที่ ๗ เตรียมคนไทยสู่ศตวรรษที่ ๒๑ นโยบายเร่งด่วนที่ ๘ การแก้ไขปัญหาทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการทั้งฝ่ายการเมืองและฝ่ายราชการประจำ นโยบายเร่งด่วนที่ ๙ การแก้ไขปัญหายาเสพติดและสร้างความสงบสุขในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ นโยบายเร่งด่วนที่ ๑๐ การพัฒนาระบบการให้บริการประชาชน และนโยบายเร่งด่วนที่ ๑๑ การจัดเตรียมมาตรการรองรับภัยแล้งและอุทกภัย

๒.๑๐ นโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาเพื่อขับเคลื่อนด้านการเกษตรให้มีความยั่งยืนด้วยยุทธศาสตร์และนโยบายหลัก ดังนี้

๑. ยุทธศาสตร์ ๕ ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย

๑) **ยุทธศาสตร์ตลาดนำการผลิต** โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ดำเนินการประสานความร่วมมือกับกระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย Lazada Shopee Alibaba สถาบันวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง ๕ เพื่อเพิ่มช่องทางการตลาดให้มีความหลากหลาย ทั้งในรูปแบบตลาดออนไลน์และออฟไลน์ รวมถึงการจัดกิจกรรมจับคู่ธุรกิจผู้ซื้อกับผู้ขาย เพื่อสร้างเครือข่ายธุรกิจเกษตรทั้งผลผลิตและสินค้าเกษตรแปรรูป เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์เกษตรชุมชนที่เชื่อมโยงกับตลาดชุมชนหรือตลาดเกษตรกร อีกทั้งส่งเสริมระบบเกษตรพันธสัญญา เพื่อสร้างความไว้วางใจระหว่างเกษตรกรกับผู้ประกอบการ โดยมีความร่วมมือด้านการตลาดที่สำคัญ ได้แก่

๑.๑) **ความร่วมมือกับกระทรวงพาณิชย์** การสร้างกลไกความร่วมมือให้เกิดการบูรณาการอย่างเป็นรูปธรรมระหว่างกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และกระทรวงพาณิชย์ ให้เกิดการขับเคลื่อนภายใต้ ยุทธศาสตร์ตลาดนำการผลิต ผ่านคณะทำงานร่วมของทั้ง ๒ กระทรวง โดยการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการขับเคลื่อน ได้แก่ (๑) การสร้างและใช้ข้อมูลจากฐานเดียวกัน (Single Big Data) จัดทำ Dashboard สินค้าเกษตร (๒) การสร้างแพลตฟอร์มกลาง “เกษตรผลิต พาณิชย์ตลาด” โดยคัดเลือกกลุ่มสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ และวิสาหกิจชุมชนเป็นกลุ่มนำร่องในการออกแบบจัดทำแพลตฟอร์มกลาง (๓) การสร้างความเชื่อมั่นด้านคุณภาพ มาตรฐาน ความปลอดภัย และการตรวจสอบย้อนกลับ และ (๔) การพัฒนานคนและผลิตภัณฑ์ให้ตรงตามความต้องการของตลาด

๑.๒) **ความร่วมมือกับสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย** โดยพัฒนาเกษตรแม่นยำสู่ธุรกิจเกษตรอุตสาหกรรมในสินค้าเกษตรสำคัญ อาทิ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน อ้อยโรงงาน ข้าวโพดหวาน และมะเขือเทศ ร่วมกับบริษัทผู้รับซื้อในเครือข่ายสภาอุตสาหกรรม เป็นการดำเนินงานที่เน้นให้เกษตรกรรวมกลุ่มเป็นแปลงใหญ่ ด้วยกระบวนการจัดการที่ลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มผลผลิตให้สูงขึ้น สนับสนุนแผนการตลาดที่ชัดเจนของอุตสาหกรรม ทั้งด้านปริมาณ คุณภาพ และช่วงเวลาการรับซื้อ ทั้งนี้ พื้นที่เป้าหมาย คือ พื้นที่เกษตรกรที่ผลิตสินค้าตามเป้าหมายของอุตสาหกรรมที่ห่างจากแหล่งรับซื้อผลผลิตในรัศมีไม่เกิน ๑๐๐ กิโลเมตร เพื่อลดภาระต้นทุนการจัดการด้านโลจิสติกส์

๑.๓) **การพัฒนาระบบตลาดสินค้าเกษตรเพื่อเพิ่มโอกาสและการรับรู้ความต้องการ ของตลาด** โดยการพัฒนาช่องทางเชื่อมโยงตลาดสินค้าเกษตรทั้งในและต่างประเทศ การจัดทำร้านค้าออนไลน์ให้ กับสินค้าเกษตร ด้วยการประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่างๆ พัฒนาระบบเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้งานอย่างต่อเนื่อง และการพัฒนาต่อขยายระบบเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ การใช้งานของเกษตรกร เช่น การ Live จำหน่าย สินค้าทาง Facebook รวมถึงการเชื่อมโยงระบบจัดเก็บและขนส่งสินค้า ตลอดจนการเชื่อมโยงเครือข่าย/ คลัสเตอร์ ให้แก่สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร โดยการพัฒนากลไกเพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้าของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

๒) ยุทธศาสตร์เทคโนโลยีเกษตร ๔.๐ เพื่อพัฒนาภาคเกษตรกรรมโดยการใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมตลอดโซ่อุปทานและโซ่คุณค่า (Supply-Value Chain) ตั้งแต่การผลิต การแปรรูป จนถึงการตลาด โดย

๒.๑) พัฒนาศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เพื่อเป็นต้นแบบเกษตรอัจฉริยะให้กับเกษตรกร รวมถึงเป็นกลไกส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ เพื่อให้เกษตรกรสามารถ เข้าถึงเทคโนโลยีการเกษตรผ่านการรวมกลุ่ม

๒.๒) พัฒนาศูนย์เทคโนโลยีเกษตรและนวัตกรรม (AIC) เป็นแหล่งรวบรวมองค์ความรู้ ด้านเทคโนโลยีทางการเกษตร สนับสนุนและส่งเสริมเทคโนโลยีเกษตร การประดิษฐ์ นวัตกรรม รวมทั้งเครื่องจักรกลเกษตรที่เหมาะสมกับพื้นที่ของแต่ละจังหวัด โดยเชื่อมโยงการทำงานกับศูนย์เรียนรู้ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เพื่อยกระดับสู่การทำเกษตรสมัยใหม่ เกษตรแบบแม่นยำ (Precision Agriculture) และเกษตร อัจฉริยะ

๒.๓) พัฒนาเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) และส่งเสริม สถาบันเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน ผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร ให้เป็นผู้ให้บริการทางการเกษตร (Agricultural Service Providers : ASP) เพื่อยกระดับการให้บริการทางการเกษตร และเป็นช่องทางการเข้าถึง เทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตรสมัยใหม่ได้อย่างครบวงจร

๓) ยุทธศาสตร์ ๓'S คือ "Safety" ความปลอดภัยของอาหาร "Security" ความมั่นคง มั่งคั่ง ของภาคการเกษตรและอาหาร และ "Sustainability" ความยั่งยืนของภาคการเกษตร

๓.๑) Safety เน้นสินค้าเกษตรและอาหารของไทยมีความปลอดภัย เชื่อมมั่นในระบบ ที่มีมาตรฐาน สามารถตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability) มาตรฐานสินค้าเกษตรของไทยเป็นไปตาม มาตรฐานสากล และมั่นใจว่าสินค้าเกษตรและอาหารของไทยผลิตด้วยความปลอดภัยทั้งระบบ เพื่อผู้บริโภค ภายในประเทศและส่งออกไปยังตลาดต่างประเทศ

๓.๒) Security เน้น ๔ ด้าน ได้แก่ (๑) Food Security ไทยเป็นผู้ส่งออกสินค้าเกษตรและอาหารที่สำคัญของโลก สามารถผลิตสินค้าเกษตรและอาหารได้เพียงพอ และสามารถผลิต เลี้ยงคนทั่วโลกได้ โดยมีตัวอย่างสินค้าดาวเด่นของไทย อาทิ ข้าว มันสำปะหลัง ไข่ สินค้าประมง (๒) Health Security ไทยมีมาตรการ ควบคุม ป้องกัน การระบาดของที่เข้มงวด (๓) Biosecurity ไทยมีระบบควบคุม/ป้องกันโรคระบาด ในสัตว์และพืช รวมทั้งศัตรูพืช การนำแอปพลิเคชัน e-Smart Plus มาใช้ในการประเมินความเสี่ยงฟาร์มสุกร แบบ Realtime สำหรับโรค African Swine Fever (ASF) และ (๔) Farmer Security เน้นการเสริมสร้างเกษตรกรและ องค์กรเกษตรกร ให้มีความเข้มแข็ง ส่งเสริมเกษตรพอเพียง และ Smart Farmer, Young Smart Farmer เพื่อให้ ภาคเกษตรมีความมั่นคง

๓.๓) Sustainability ระบบการทำเกษตรของไทยเน้นความยั่งยืน เช่น เกษตรผสมผสาน เกษตรอินทรีย์ เกษตรธรรมชาติ และวนเกษตร การลด ละ เลิก การใช้สารเคมี ประชาสัมพันธ์ให้ เกษตรกร รับรู้เกี่ยวกับการใช้สารเคมีอย่างถูกต้อง มีการนำเทคโนโลยีฝนหลวงมาใช้ประโยชน์ มีการจัดสิทธิในการใช้ ประโยชน์ ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้มีความสำคัญกับความยั่งยืนของดิน การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning) เพื่อลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และมีการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ รวมถึงการ ขับเคลื่อนโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว (Bio - Circular - Green Economy : BCG Economy) และ SDGs ที่เกี่ยวข้องกับภาคการเกษตร

๔) ยุทธศาสตร์การบริหารเชิงรุกแบบบูรณาการกับทุกภาคส่วน

๔.๑) การบูรณาการเพื่อพัฒนาฐานข้อมูล Big Data ในการใช้ประโยชน์และเชื่อมโยง แลกเปลี่ยนกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อการบริหารและสนับสนุนข้อมูลที่ดีแก่เกษตรกร สำหรับการตัดสินใจที่ถูกต้องและเหมาะสม รวมถึงตรวจสอบศักยภาพพื้นที่ โดยบูรณาการจัดทำระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map) สำหรับเป็นเครื่องมือในการวางแผนบริหารจัดการสินค้าเกษตรที่สำคัญ ที่คำนึงถึงความเหมาะสมด้านกายภาพ ด้านเศรษฐกิจสำหรับการเชื่อมโยงข้อมูล และช่วยให้เกษตรกรมีข้อมูลที่ดี โดยมีการรวบรวมข้อมูลและการดำเนินงานทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับภาคเกษตรให้ครอบคลุมทุกด้าน ทั้งสินค้า การตลาด และทรัพยากร และครอบคลุม พื้นที่ทั้ง ๗๗ จังหวัด เพื่อบริหารจัดการสินค้าเกษตรและทรัพยากรทางการเกษตร นำไปใช้วางแผนการผลิตอย่างเป็นระบบ รวมถึงการรับรู้ความต้องการคุณภาพและปริมาณของตลาดทั้งในและต่างประเทศ

๔.๒) สร้างความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในด้านการพัฒนาการเกษตร การนำจุดแข็ง หรือศักยภาพของแต่ละภาคส่วนมารวมมือกัน เพื่อพัฒนาภาคเกษตรตลอดโซ่อุปทาน เช่น ความร่วมมือด้านการตลาด ร่วมกับกระทรวงพาณิชย์ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย แพลตฟอร์มตลาดออนไลน์ต่างๆ เพื่อเชื่อมโยงด้านการตลาดให้มีความหลากหลาย ใช้ในการซื้อขายได้จริง

๕) ยุทธศาสตร์เกษตรกรมียั่งยืนตามแนวศาสตร์พระราชา โดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติ เพื่อเป็นภูมิคุ้มกันและสร้างความมั่นคงแก่เกษตรกร ได้แก่ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ เกษตรทฤษฎีใหม่ และโครงการหลวง ด้วยการถ่ายทอดองค์ความรู้ผ่านกลุ่มเกษตรกร เครือข่ายเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงและพึ่งพาตนเองได้

๒. แนวทางนโยบายหลัก ๑๕ ด้าน ประกอบด้วย

- ๑) นโยบาย “ตลาดนำการผลิต”
- ๒) การสร้างความเข้มแข็งให้สถาบันเกษตรกรและเศรษฐกิจฐานราก
- ๓) การส่งเสริมสถาบันเกษตรกร ผู้ประกอบการ และ Start Up เป็นหน่วยธุรกิจให้บริการ ทางการเกษตร (Agricultural Service Providers : ASP)
  - ๔) การส่งเสริมเกษตรพันธสัญญา (Contract Farming)
  - ๕) การพัฒนาศูนย์เทคโนโลยีเกษตรและนวัตกรรม (AIC)
  - ๖) การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ด้านการเกษตร
  - ๗) การบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ
  - ๘) การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม
  - ๙) การส่งเสริมศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
  - ๑๐) การประกันภัยพืชผล
  - ๑๑) การส่งเสริมเกษตรกรมียั่งยืน
  - ๑๒) การยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขัน
  - ๑๓) การวิจัยและพัฒนา
  - ๑๔) การพัฒนาฐานข้อมูล Big Data
  - ๑๕) การประกันรายได้ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ยางพารา มันสำปะหลัง ปาล์ม น้ำมัน และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

๒.๑๑ กรอบแผนพัฒนาภาคเหนือ พ.ศ.๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

๑. ทิศทางการพัฒนาภาคเหนือ

มุ่งสู่การพัฒนาเป็นฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของประเทศ เชื่อมโยงกับอนุภูมิภาค และเติบโตอย่างยั่งยืน ตามแนวคิด “เศรษฐกิจสร้างสรรค์ สานสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่ สุขภาวะดีวิถีชีวิตยั่งยืน” โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนา ๔ C ได้แก่ Creative พัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์มูลค่าสูง โดยการสร้างระบบนิเวศ เมือง และพื้นที่สร้างสรรค์ ตลอดจนสามารถพัฒนาสู่การเป็นสินค้าและบริการสร้างสรรค์ Connect สร้างโอกาสในการเชื่อมโยงเศรษฐกิจภายในประเทศและกับอนุภูมิภาค ทั้งในส่วนของระบียงเศรษฐกิจพิเศษ เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน เมืองสร้างสรรค์ และกลุ่มผู้คนสร้างสรรค์ Clean พัฒนาคตามแนววิถีใหม่ (New normal) บนฐานการเติบโตอย่างยั่งยืนของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การดูแลความสะอาดของเมือง และการใช้พลังงานสะอาด โดยคำนึงถึง Care ที่ให้ความสำคัญอย่างต่อเนื่องกับการดูแลผู้สูงอายุและผู้ด้อยโอกาสในสังคมและพัฒนาศักยภาพแรงงาน

๒. เป้าหมายรวม

๒.๑ อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคเหนือขยายตัวเพิ่มขึ้น

๒.๒ สัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini Coefficient) ในการกระจายรายได้ของภาคเหนือลดลง

๓. แนวทางการพัฒนา

๓.๑ พัฒนาสู่การเป็นระบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือ Creative LANNA ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน ลำปาง

๓.๒ พัฒนาการผลิตตามระบบเกษตรกรรมยั่งยืน เชื่อมโยงสู่อุตสาหกรรมแปรรูปมูลค่าสูง

๓.๓ พัฒนาการท่องเที่ยวและบริการบนฐานภูมิปัญญาและนวัตกรรม

๓.๔ เสริมศักยภาพของเมืองและพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนเพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ และเอื้อต่อการอยู่อาศัย

๓.๕ พัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิต เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน พัฒนาผู้สูงอายุสู่การเป็นผู้สูงอายุที่มีศักยภาพ (Active Aging) และพัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน

๓.๖ อนุรักษ์และฟื้นฟูป่าต้นน้ำ พัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำที่มีความสมดุล ป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควัน ปัญหาสิ่งแวดล้อมเมือง

๒.๑๒ วัตถุประสงค์และทิศทางการพัฒนาในอนาคตของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐)

๑) เป้าหมายการพัฒนา

“กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ คุณภาพสูง บนฐานวัฒนธรรมร่วมสมัยและสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจได้อย่างยั่งยืน”

๒) วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของบุคลากรและทรัพยากรในการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยว

๒.๒ ยกระดับเกษตรปลอดภัย ส่งเสริมพืชเศรษฐกิจที่มีมูลค่าสูง และพัฒนาคุณภาพมาตรฐานของสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์จากผลิตผลทางการเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่า รวมถึงเพิ่มช่องทางการตลาดสำหรับสินค้าเกษตร สำหรับการบริโภคภายในประเทศและการส่งออก

๒.๓ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของบุคลากรและทรัพยากรในการดำเนินงานภาคการค้า การลงทุน

๒.๔ เพิ่มพื้นที่สีเขียวและสร้างเครือข่ายเตือนภัยด้านสิ่งแวดล้อมในทุกระดับ เพื่อป้องกันสาธารณภัยที่อาจเกิดขึ้น

๓) แผนงาน

๓.๑ เพิ่มมูลค่าการท่องเที่ยวทั้งระบบอย่างยั่งยืน
๓.๒ ส่งเสริมเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรให้มีมูลค่าสูง
๓.๓ ส่งเสริมเกษตรปลอดภัยในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒
๓.๔ พัฒนาเป็นเศรษฐกิจสร้างสรรค์มูลค่าสูงหรือสร้างสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมต่อการค้า การลงทุน

๓.๕ พื้นฟู อนุรักษ์ และบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๓.๖ เพิ่มขีดความสามารถในการแก้ไขและป้องกันปัญหาหมอกควันอย่างยั่งยืน

๓.๗ เตรียมความพร้อมในการรับมือภัยพิบัติในกลุ่มจังหวัด

๒.๑๓ แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ (เชียงราย พะเยา แพร่ น่าน)

(พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐)

๑) เป้าหมายพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒

“ท่องเที่ยวบนพื้นฐานวัฒนธรรมร่วมสมัย ยกระดับคุณภาพสินค้าเกษตร สิ่งแวดล้อม ยั่งยืน สู่เศรษฐกิจมั่นคง”

๒) ตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒

๑) มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ เพิ่มขึ้น (ฐานปี ๒๕๖๓)

๒) พื้นที่สีเขียวในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ ไม่ลดลงจากปีที่ผ่านมา

๓) ประเด็นการพัฒนาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ : ด้านการท่องเที่ยวสร้างสรรค์

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ : ด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรมูลค่าสูง

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ : ด้านการค้า การลงทุน เศรษฐกิจเพิ่มมูลค่า

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ : ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมยั่งยืน

๒.๑๔ เป้าหมายการพัฒนาจังหวัดพะเยา ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๕)

“พะเยาน่าอยู่ สิ่งแวดล้อมยั่งยืน เมืองแห่งนวัตกรรมเกษตรและอาหาร”

ขับเคลื่อนภายใต้แนวทาง ๕ P

๑) People's well-being of all ages : ประชาชนมีความสุข สุขภาพดี คุณภาพชีวิตดีทุกช่วงวัย

๒) Products of high-value agriculture and food innovation : แหล่งผลิตผลิตภัณฑ์นวัตกรรมเกษตรอาหาร มูลค่าสูง ศูนย์กลางภาคเหนือตอนบน

๓) Places of creative and cultural tourism : พื้นที่เป้าหมายการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและสร้างสรรค์

๔) Prosperous and sustainable environment : ความเจริญรุ่งเรืองด้านสิ่งแวดล้อมยั่งยืน

๕) Partnership : ความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน

โดยมีแผนการดำเนินงานที่สำคัญ/แผนที่นำทาง (Roadmap) ที่จะขับเคลื่อนให้บรรลุตามเป้าหมายการพัฒนา จำนวน ๖ แผนการดำเนินงาน คือ ๑) พัฒนาคุณภาพความเป็นเมืองเพื่อรองรับการขยายตัวของธุรกิจและอุตสาหกรรมบริการให้ได้มาตรฐาน ๒) ขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก เชื่อมโยงเศรษฐกิจการค้าชายแดน ยกกระตือรือร้นการค้าการลงทุน ๓) บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดความยั่งยืน บนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของประชาชน ๔) พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้ยั่งยืน และขับเคลื่อนการท่องเที่ยวภายใต้โมเดลเศรษฐกิจ BCG ๕) บริหารจัดการธุรกิจเกษตรพัฒนานวัตกรรมเกษตรและอาหารปลอดภัย และ ๖) พัฒนาเมืองแห่งการเรียนรู้(Learning City) เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีตลอดช่วงชีวิต

๒.๑๕ แผนพัฒนาจังหวัดพะเยา (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

๑) เป้าหมายการพัฒนา

“พะเยาเป็นเมืองที่คนมีคุณภาพชีวิตที่ดีชุมชน ธุรกิจการค้า การเกษตร การท่องเที่ยวเติบโตด้วยเศรษฐกิจสร้างสรรค์และนวัตกรรมที่มีมาตรฐาน และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม”

๒) ตัวชี้วัดรวม

๒.๑ อัตราขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP)เฉลี่ยร้อยละ ๒

๒.๒ สัดส่วนพื้นที่สีเขียวต่อพื้นที่ของจังหวัดพะเยาเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒.๒๕

๒.๓ มูลค่าสินค้าทางการเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕

๓) ประเด็นการพัฒนา

๑. พัฒนาเกษตรให้มีมูลค่าสูง

๒. ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

๓. พัฒนาศักยภาพการค้า การลงทุน เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

๔. ยกกระดับคุณภาพชีวิต เสริมสร้างความมั่นคง

๕. อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

๒.๑๖ แผนแม่บทการพัฒนาลุ่มน้ำจังหวัดพะเยา

จังหวัดพะเยา มีพื้นที่เกษตรกรรม ๑.๕ ล้านไร่ หรือประมาณร้อยละ ๔๐ ของพื้นที่จังหวัด โดยในพื้นที่เกษตรกรรมดังกล่าวมีการพัฒนาเป็นพื้นที่ชลประทานแล้ว ๒๒๖,๔๗๕ ไร่ หรือประมาณร้อยละ ๑๔.๗ ของพื้นที่เกษตรกรรมทั้งหมด

มีความต้องการใช้น้ำเพื่อการเกษตร ประเมินจากพื้นที่เกษตรกรรมฤดูฝนและฤดูแล้งทั้งในเขตชลประทานและนอกเขตชลประทาน กับอัตราการใช้น้ำเพื่อการเพาะปลูกต่อไร่ โดยความต้องการน้ำเพื่อการเกษตรในเขตชลประทานประเมินจากพื้นที่ชลประทานที่มีในปัจจุบันและแผนในอนาคตจากการพัฒนาพื้นที่ชลประทาน ซึ่งฤดูฝนเพาะปลูกเต็มพื้นที่ ส่วนฤดูแล้งพื้นที่เพาะปลูกร้อยละ ๒๐ ของพื้นที่ชลประทาน ความต้องการน้ำเพื่อการเกษตรนอกเขตชลประทานประเมินจากพื้นที่เพาะปลูกนอกเขตชลประทานในปัจจุบัน และคาดการณ์ว่าพื้นที่เพาะปลูกโดยรวมไม่เปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ ผลการประเมินความต้องการใช้น้ำเพื่อการเกษตรสรุปได้ดังนี้ ความต้องการใช้น้ำเพื่อการเกษตร เท่ากับ ๑,๑๔๕.๕๔ ล้านลูกบาศก์เมตร/ปี และความต้องการน้ำเพื่อการเกษตรจะเพิ่มเป็น ๑,๓๖๙.๖๒ , ๑,๓๖๙.๖๒ และ ๑,๓๘๓.๖๐ ล้านลูกบาศก์เมตร/ปี ในระยะ ๕ ปี, ๑๐ ปี และ ๒๐ ปี ตามลำดับ

ในส่วนของแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ประกอบด้วย ๖ ด้าน ได้แก่

- ๑) การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค
- ๒) การสร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต
- ๓) การจัดการน้ำท่วมและอุทกภัย
- ๔) การจัดการคุณภาพน้ำ
- ๕) การอนุรักษ์ฟื้นฟูป่าต้นน้ำ
- ๖) การบริหารจัดการ

ในการจัดทำแผนการดำเนินการระดับจังหวัด ได้นำโครงการที่มีผลการศึกษา สำรอง ออกแบบ และโครงการที่มีศักยภาพในการดำเนินการ มาทำการจัดเป็นแผนงานและงบประมาณ โดยจัดระยะของแผนงาน แบ่งออกเป็น ๓ ระยะ ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ซึ่งเป็นแผนดำเนินการก่อสร้าง ดังนี้

- โครงการตามแผนระยะสั้น ดำเนินการแล้วเสร็จภายใน พ.ศ.๒๕๖๑ - พ.ศ.๒๕๖๕
- โครงการตามแผนระยะกลาง ดำเนินการแล้วเสร็จภายใน พ.ศ.๒๕๖๖ - พ.ศ.๒๕๗๐
- โครงการตามแผนระยะยาว ดำเนินการแล้วเสร็จภายใน พ.ศ.๒๕๗๑ - พ.ศ.๒๕๘๐

ซึ่งกรมชลประทานได้จัดทำแผนการพัฒนาการชลประทานในระดับลุ่มน้ำ โดยการวางแผนพัฒนาโครงการชลประทานประเภทต่าง ๆ ทั้งขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ รวมถึงการปรับปรุงโครงการที่มีอยู่เดิม ทั้ง ๒๕ ลุ่มน้ำหลักทั่วประเทศ โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำ พื้นที่ชลประทาน และการป้องกันบรรเทาน้ำท่วมและอุทกภัย และในส่วนของจังหวัดพะเยามีโครงการพัฒนาแหล่งน้ำที่มีศักยภาพตามแผนการพัฒนาการชลประทานระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑ - พ.ศ.๒๕๘๐) ที่อยู่ในแผนดำเนินการจำนวน ๖๓ โครงการ เป็นโครงการขนาดกลาง ๒๕ โครงการ และขนาดเล็ก ๓๘ โครงการ หากดำเนินการแล้วเสร็จตามแผนทั้งหมดจะสามารถเก็บกักน้ำได้เพิ่มอีก ๓๙๖.๔๐ ล้านลูกบาศก์เมตร และจะมีพื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้น ๑๙๔,๑๑๐ ไร่ รวมเป็น ๔๒๐,๕๘๕ ไร่ ใช้งบเงินรวม ๘,๗๖๘.๙๑๕๐ ล้านบาท โดยสามารถสรุปตามระยะดำเนินการได้ดังนี้

๑) โครงการตามแผนระยะสั้น (พ.ศ.๒๕๖๑ - พ.ศ. ๒๕๖๕)

มีโครงการที่ดำเนินการตามแผนระยะสั้น ๔๙ โครงการ เป็นโครงการขนาดกลาง ๑๑ โครงการและขนาดเล็ก ๓๘ โครงการ หากก่อสร้างแล้วเสร็จจะสามารถเก็บกักน้ำได้เพิ่มอีก ๓๗๘.๓๐ ล้านลูกบาศก์เมตร และเพิ่มพื้นที่ชลประทาน ๑๘๒,๗๑๐ ไร่ ใช้เงินงบประมาณสำหรับโครงการในแผนระยะสั้น ๗,๕๓๘.๙๒ ล้านบาท

๒) โครงการตามแผนระยะกลาง (พ.ศ.๒๕๖๕ - พ.ศ.๒๕๗๐)

มีโครงการที่ดำเนินการตามแผนระยะกลาง ๑๐ โครงการ เป็นโครงการขนาดกลาง ๑๐ โครงการ ใช้เงินงบประมาณสำหรับโครงการในแผนระยะกลาง ๓๐ ล้านบาท

๓) โครงการตามแผนระยะยาว (พ.ศ.๒๕๗๑ - พ.ศ.๒๕๘๐)

มีโครงการที่ดำเนินการตามแผนระยะยาว ๔ โครงการ เป็นโครงการขนาดกลาง ๔ โครงการ หากก่อสร้างแล้วเสร็จจะสามารถเก็บกักน้ำได้เพิ่มอีก ๑๘.๑๐ ล้านลูกบาศก์เมตร และเพิ่มพื้นที่ชลประทาน ๑๑,๔๐๐ ไร่ ใช้เงินงบประมาณสำหรับโครงการในแผนระยะยาว ๑,๒๐๐.๐๐ ล้านบาท

ในรายละเอียดของแผนงานเป็นรายโครงการนั้นมีความแตกต่างกันในเรื่องของสถานภาพ ความพร้อม ปัญหาอุปสรรค แตกต่างกันไป เช่น บางโครงการมีความพร้อมในเชิงเทคนิควิศวกรรม แต่ยังมีติดปัญหาด้านสังคมบางโครงการอาจเข้าข่ายต้องศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม หรือการขอใช้พื้นที่สำหรับบางโครงการที่มีพื้นที่ดำเนินการอยู่ในเขตอนุรักษ์ต่าง ๆ เช่น ป่าอนุรักษ์ เขตอุทยานแห่งชาติ เป็นต้น แนวทางการขับเคลื่อนแผนหลักการพัฒนาการชลประทานระยะ ๒๐ ปี จำเป็นต้องผ่านกระบวนการสร้างการรับรู้ สร้างความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมของประชาชน รวมถึงการบูรณาการร่วมกันทุกภาคส่วน การวางแผนเตรียมความพร้อมตั้งแต่การศึกษา สำรวจ ออกแบบ จัดหาที่ดิน ต้องมีความสอดคล้องต่อเนื่อง การปรับแผนให้เหมาะสมกับสภาพการณ์หรือบริบทที่อาจเปลี่ยนแปลงในอนาคตสามารถดำเนินการได้ โดยควรคำนึงถึงเป้าหมายที่ได้วางไว้เป็นสำคัญ

๒.๑๗ แผนพัฒนาภาคประชาชนและประชาสังคมจังหวัดพะเยา ปี พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐

แผนพัฒนาภาคประชาชนและประชาสังคมจังหวัดพะเยา จัดทำโดยสมาคมเครือข่ายสร้างบ้านแปงเมืองพะเยา ร่วมกับภาคีเครือข่าย ทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจ องค์กรพัฒนาเอกชน นักวิชาการ และผู้นำชุมชนจากเครือข่ายต่าง ๆ ในพื้นที่ ซึ่งดำเนินกิจกรรมในชุมชนมาอย่างต่อเนื่อง รับทราบถึงปัญหาและความต้องการของชุมชนมาโดยตลอด เช่น การผลิตพืชเชิงเดี่ยวที่เป็นสาเหตุหลักของการทำลายป่าและให้เกิดภัยพิบัติ การเกษตรเชิงพาณิชย์ที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ก่อให้เกิดภาวะหนี้สิน ฯลฯ เป็นต้น

แผนการดำเนินงานงานเครือข่ายสร้างบ้านแปงเมืองพะเยา มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ท้องถิ่นอันจะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาชุมชน ที่ชุมชนเป็นแกนหลักและสามารถจัดการกับปัญหาของตนเองในชุมชน

แผนพัฒนาภาคประชาชนฯ มีวิสัยทัศน์ คือ “พะเยาอยู่เย็นเป็นสุข อย่างยั่งยืน” และมีเป้าหมายการพัฒนาชุมชนองค์กรชุมชนจังหวัด ระยะ ๕ ปี (๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ดังนี้

๑. เสริมสร้างและพัฒนาความเข้มแข็ง ของคน เครือข่าย และกลไกองค์กรชุมชน ในพื้นที่จังหวัดพะเยา

๒. ยกระดับพื้นที่รูปธรรมการพัฒนาสู่ชุมชน ท้องที่ ท้องถิ่นจัดการตนเองแบบบูรณาการครอบคลุม ๔ วาระคนพะเยา ปีละ ๑๐ ตำบล รวม ๕๐ ตำบล ใน ๕ ปี

๓. แผนพัฒนาเครือข่ายภาคประชาสังคมได้รับการบรรจุในแผนพัฒนาจังหวัด ท้องถิ่นจังหวัด และนำไปสู่ปฏิบัติการได้อย่างเป็นรูปธรรม

๔. มีพื้นที่ต้นแบบในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อย่างน้อย
อำเภอละ ๑ ตำบลต่อปี

และมียุทธศาสตร์รองรับเป้าหมายการพัฒนาขบวนองค์กรชุมชนจังหวัดพะเยา
ประกอบด้วย ๔ ยุทธศาสตร์ คือ

ยุทธศาสตร์ ๑ การพัฒนาระบบสวัสดิการโดยชุมชนสู่ความมั่นคงของชีวิตคนพะเยาจาก
กรรมมารดา สู่เชิงตะกอน สร้างโอกาสและความเสมอภาค เพื่อสังคมอยู่เย็นเป็นสุขอย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ ๒ พัฒนาระบบการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสู่
ความยั่งยืนอย่างมีส่วนร่วมแนวทางการพัฒนา

ยุทธศาสตร์ ๓ พัฒนาเกษตรปลอดภัย และเป็นธรรม ตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจ
พอเพียง

ยุทธศาสตร์ ๔ พัฒนาคุณภาพชีวิตคนพะเยาตามกลุ่มวัย

โดยยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ คือยุทธศาสตร์ ๓ พัฒนา
เกษตรปลอดภัย และเป็นธรรม ตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑. พัฒนาศักยภาพและคุ้มครองระบบเกษตรกรรายย่อยบนฐานการผลิตของตนเอง

๒. พัฒนาระบบการผลิตเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ เพื่อบริโภคและแลกเปลี่ยน
ภายในครัวเรือน ชุมชน ๕๐ ตำบล ๙ อำเภอ

๓. พัฒนาผลผลิตการเกษตรสู่เศรษฐกิจชุมชนแบบครบวงจร และยกระดับสู่เศรษฐกิจ
BCG ใน ๕ ปี

๔. รวมกลุ่มเครือข่ายเกษตรกรเพื่อแปรรูปผลผลิต การพัฒนาบรรจุภัณฑ์และการตลาด
ทุกรูปแบบ โดยสภาองค์กรชุมชนและสวัสดิการชุมชนเป็นกลไกเชื่อมโยงเครือข่าย

๕. ร่วมผลักดันนโยบายให้มีกฎหมายเพื่อคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรมและกฎหมายจำกัด
การถือครองที่ดิน

๒.๑๘ ประเด็นปัญหาและความต้องการเชิงพื้นที่ด้านการเกษตร (ตามแผนพัฒนาอำเภอ)

ประเด็นปัญหาและความต้องการเชิงพื้นที่ด้านการเกษตร ได้รวบรวมมาจากแผนพัฒนาอำเภอทั้ง ๙ อำเภอ ในจังหวัดพะเยา เพื่อนำข้อมูลประกอบการวิเคราะห์ปัญหาความต้องการและศักยภาพของประชาชนในท้องถิ่นในจังหวัด สรุปดังนี้

อำเภอ	ปัญหา	ความต้องการ	พื้นที่
เมืองพะเยา	๑. น้ำเพื่อการเกษตร ไม่เพียงพอในฤดูแล้ง	<ul style="list-style-type: none"> - ขุดลอกแหล่งน้ำเพื่อให้สามารถเพิ่มปริมาณการกักเก็บน้ำในแหล่งน้ำ - อนุรักษ์ พื้นฟู ปรับปรุง พัฒนาแหล่งน้ำ เช่น ก่อสร้างฝาย ขุดลอกคตาคอนกรีต - สำรวจแหล่งน้ำสำรองในพื้นที่ 	บ้านต้า,บ้านสาบ,แม่ใส, สันป่าม่วง, แม่ปืม,แม่กา, แม่นาเรือ,บ้านใหม่, ท่าวังทอง,บ้านต๋อน,บ้านต๋อม
	๒. ที่ดินทำกิน	<ul style="list-style-type: none"> - ให้ภาครัฐสำรวจและให้ความช่วยเหลือในการออกเอกสารสิทธิ์ - ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องบริหารจัดการที่ดินให้กับประชาชนเพื่อเป็นที่พักอาศัย และที่ดินทำกิน 	ท่าจำปี, แม่ปืม, แม่กา, ท่าวังทอง
	๓. ผลผลิตทางการเกษตร ราคาตกต่ำ	<ul style="list-style-type: none"> - สนับสนุนการแปรรูปผลผลิตเกษตร - ประกันราคาพืชผลทางการเกษตร - ให้ความรู้ในการป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช - บริหารจัดการข้อมูลอย่างเป็นระบบ เช่น ช่วงเวลาเพาะปลูก จัดสรรพื้นที่ - ส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง - ส่งเสริมและจัดหาตลาดที่เหมาะสมเพื่อจำหน่ายสินค้าในพื้นที่ 	บ้านสาบ, บ้านต๋อน, บ้านต๋อม
ดอกคำใต้	๑. ขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร	<ul style="list-style-type: none"> - ขุดลอกแหล่งน้ำ ลำห้วย ขุดสระ ก่อสร้างทำนบกักเก็บน้ำ ก่อสร้างฝาย - สร้างแหล่งน้ำบาดาลในหมู่บ้าน 	ดอนศรีชุม, บุญเกิด, สันโค้งสว่างอารมณ์, ดงสุวรรณ, ห้วยลาน, หนองหล่ม,ป่าซาง, บ้านถ้ำ, คือเวียง, บ้านปิน
	๒. ราคาผลผลิตตกต่ำ / ต่เนทุนการผลิตสูง	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ - ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ทดแทนปุ๋ยเคมีเพื่อลดต้นทุนการผลิต - ส่งเสริมการผลิตข้าวหอมมะลิดอกคำใต้เนื่องจากมีคุณภาพสูงและมีกลิ่นหอม - ส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อขยายโอกาสทางการค้าและส่งออก - ให้ความรู้เรื่องการตลาด 	ดอนศรีชุม, บุญเกิด, สันโค้งสว่างอารมณ์, ดงสุวรรณ, ห้วยลาน, หนองหล่ม,ป่าซาง, บ้านถ้ำ, คือเวียง, บ้านปิน
	๓. การใช้สารเคมี	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมการทำปุ๋ยหมัก ชีวภาพ - อบรมให้ความรู้เกษตรกร 	ดอนศรีชุม, บุญเกิด, สันโค้งสว่างอารมณ์, ดงสุวรรณ, ห้วยลาน, หนองหล่ม,ป่าซาง, บ้านถ้ำ, คือเวียง, บ้านปิน

อำเภอ	ปัญหา	ความต้องการ	พื้นที่
จุน	๑. โครงสร้างพื้นฐาน	<ul style="list-style-type: none"> - สร้างอ่างเก็บน้ำเพิ่มมากขึ้น เพื่อรองรับน้ำกักเก็บไว้ใช้ในฤดูแล้ง - ขยายเขตไฟฟ้าเข้าสู่พื้นที่การเกษตร 	ห้วยข้าวก่ำ, เวียงลอ, จุน, หงส์หิน, ทุ่งรวงทอง, พระธาตุขิงแกง, ห้วยยางขาม
	๒. ราคาผลผลิตตกต่ำ	<ul style="list-style-type: none"> - จัดหาตลาดเพื่อจำหน่ายผลผลิต - ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเพื่อเพิ่มมูลค่า 	ห้วยข้าวก่ำ, เวียงลอ, จุน, หงส์หิน, ทุ่งรวงทอง, พระธาตุขิงแกง, ห้วยยางขาม
เชียงคำ	๑. ขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร	<ul style="list-style-type: none"> - ก่อสร้างฝาย ขุดลอกอ่างเก็บน้ำ 	ร่มเย็น, เจดีย์คำ, หย่วน, เวียง, แม่ลาว, ฝายกวาง, ทุ่งผาสุก, น้ำแวน, เชียงบาน, อ่างทอง
	๒. ราคาผลผลิตตกต่ำ	<ul style="list-style-type: none"> - บริหารจัดการข้อมูลอย่างเป็นระบบ ปลูกพืชได้ราคาสูง จัดสรรพื้นที่เพาะปลูกให้เหมาะสม - ส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง 	ร่มเย็น, เจดีย์คำ, หย่วน, เวียง, แม่ลาว, ฝายกวาง, ทุ่งผาสุก, น้ำแวน, เชียงบาน, อ่างทอง
	๓. ไม่มีเอกสารสิทธิ์ที่ดินทำกิน	<ul style="list-style-type: none"> - ให้ภาครัฐดำเนินการสำรวจและให้ความช่วยเหลือในการออกเอกสารสิทธิ์ 	ร่มเย็น, เจดีย์คำ, หย่วน, เวียง, แม่ลาว, ฝายกวาง, ทุ่งผาสุก, น้ำแวน, เชียงบาน, อ่างทอง
เชียงม่วน	๑. ปัญหาด้านการเกษตร	<ul style="list-style-type: none"> - สนับสนุนการแปรรูปผลผลิตเกษตร - ส่งเสริมการตลาดใช้สารเคมีเพื่อลดต้นทุนการผลิต - ส่งเสริมการปลูกพืชผสมผสานแทนการปลูกพืชเชิงเดี่ยว - ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ชีวภาพ - ปรับปรุง ซ่อมแซม ระบบส่งน้ำเข้าสู่พื้นที่เกษตร - ก่อสร้างแหล่งกักเก็บน้ำเพิ่มเติม 	เชียงม่วน, บ้านมาง, สระ
ปง	๑. ปัญหาด้านการเกษตร	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมการทำบัญชีครัวเรือน - ส่งเสริมอาชีพหลังฤดูทำนา เช่น ปลูกกาแฟ ปลูกผักหวาน เลี้ยงปลา เลี้ยงกบ - ประกันราคาพืชผลทางการเกษตร เช่น ข้าว ยางพารา ข้าวโพด มันสำปะหลัง - จัดหาตลาดรองรับผลผลิตจำนวนมาก - ก่อสร้าง/ปรับปรุงถนน เชื่อมพื้นที่เกษตร 	นาปรัง, ควร, ออย, จิม, ปง, ขุนควร, ผาซำน้อย, แม่ยม

อำเภอ	ปัญหา	ความต้องการ	พื้นที่
แม่ใจ	๑. ปัญหาด้านเกษตร	<ul style="list-style-type: none"> - ประกันราคาผลผลิตทางการเกษตร - ชุดสระ / แก้มลิง / ชุดลอกแหล่งน้ำ - ส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์ - ควบคุมการผลิตสินค้าเกษตรให้มีมาตรฐาน - ออกเอกสารสิทธิ์ที่ดินทำกิน - ฝึกอบรมการแปรรูปผลไม่ตามฤดูกาล 	แม่ใจ, บ้านเหล่า, รวมใจพัฒนา, ป่าแฝก, เจริญราษฎร์, ศรีถ้อย, แม่สุก
ภูซาง	๑. ปัญหาด้านเกษตร	<ul style="list-style-type: none"> - บริหารจัดการตลาดกลางสินค้าทางการเกษตร - ส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์ - สนับสนุนปัจจัยการผลิต - ช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากโรคระบาดและภัยธรรมชาติ - ชุดลอกแหล่งน้ำ 	สบง, ทุ่งกล้วย, เชียงแรง, ป่าสัก, ภูซาง
ภูพานยาว	๑. ปัญหาด้านเกษตร	<ul style="list-style-type: none"> - ปรับปรุงแหล่งน้ำให้มีประสิทธิภาพ - ก่อสร้างระบบชลประทานให้ทั่วถึง - ก่อสร้างแหล่งกักเก็บน้ำใหม่ 	ห้วยแก้ว, แม่อิง, ดงเจน

จากข้อมูลในภาพรวม กล่าวได้ว่า ในสภาวะการณ์ปัจจุบัน ภาคการเกษตรของไทยเป็นกลไกขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศ เป็นรากฐานของการสร้างความมั่นคงทางอาหาร ซึ่งประชากรมากกว่าร้อยละ ๕๐ ของประเทศอยู่ในภาคการเกษตร ดังทิศทาง นโยบาย และยุทธศาสตร์ ข้างต้น ที่เอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาภาคการเกษตร ทั้งการยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร การพัฒนาบุคลากรด้านการเกษตร การส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพและปลอดภัย ประกอบกับการทำเกษตรยุคใหม่ที่กำลังเป็นเทรนด์ทั่วโลกนั้นเต็มไปด้วยความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งถูกนำมาใช้พัฒนาวิธีการทำการเกษตร อำนวยความสะดวกในการใช้ชีวิตของเกษตรกรยุคใหม่แทบทุกด้าน รวมถึงช่วยแก้ปัญหาทั้งด้านพื้นที่การเกษตรที่ลดลงเพราะการขยายตัวของสังคมเมือง สภาพดินฟ้าอากาศที่แปรปรวน จำนวนเกษตรกรที่น้อยลง ผลกระทบจากภัยพิบัติ ฯลฯ เป็นต้น ทำให้วิถีชีวิตของประชากรทั่วโลกมีความต้องการทั้งทางด้านอุปโภคและบริโภคที่เปลี่ยนแปลงไปตามสภาพของสังคม วัฒนธรรม และสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างพลวัต ดังนั้นความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ด้านการเกษตร เช่น เกษตรแม่นยำ (Precision Agriculture) เกษตรดิจิทัล (Digital Agriculture) รวมถึงเทคโนโลยีการเกษตรสมัยใหม่ต่างๆ ซึ่งเป็นรูปแบบการเกษตรที่นำเอาเทคโนโลยีและการจัดการข้อมูลมาใช้ในการบริหารจัดการทางการเกษตรให้มีความแม่นยำมากขึ้น ทำให้เอื้อต่อการพัฒนากระบวนการผลิต การแปรรูป การยกระดับคุณภาพผลผลิต ให้ตอบสนองต่อวิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไป ทั้งนี้เพื่อสร้างความมั่นคงด้านรายได้ให้กับเกษตรกร ส่งผลไปถึงความมั่นคงในการดำรงชีวิตอย่างยั่งยืนของประชาชน

ส่วนที่ ๒

ข้อมูลเพื่อการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์

๑. ข้อมูลทั่วไปของจังหวัด

๑.๑ ข้อมูลด้านกายภาพของจังหวัด

๑.๑.๑ ลักษณะทางภูมิศาสตร์

๑) ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

จังหวัดพะเยา ตั้งอยู่ทางภาคเหนือตอนบนของประเทศไทยอยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร คิดตามระยะทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑ (ถนนพหลโยธิน) ประมาณ ๗๓๕ กิโลเมตร มีเนื้อที่รวมประมาณ ๖,๓๓๕.๐๖ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๓,๙๕๙,๔๑๒.๕ ไร่ มีขนาดพื้นที่ใหญ่เป็นลำดับที่ ๑๕ ของภาคเหนือ โดยมีพื้นที่คิดเป็นร้อยละ ๔ ของภาคเหนือและคิดเป็นร้อยละ ๑.๒ ของประเทศ

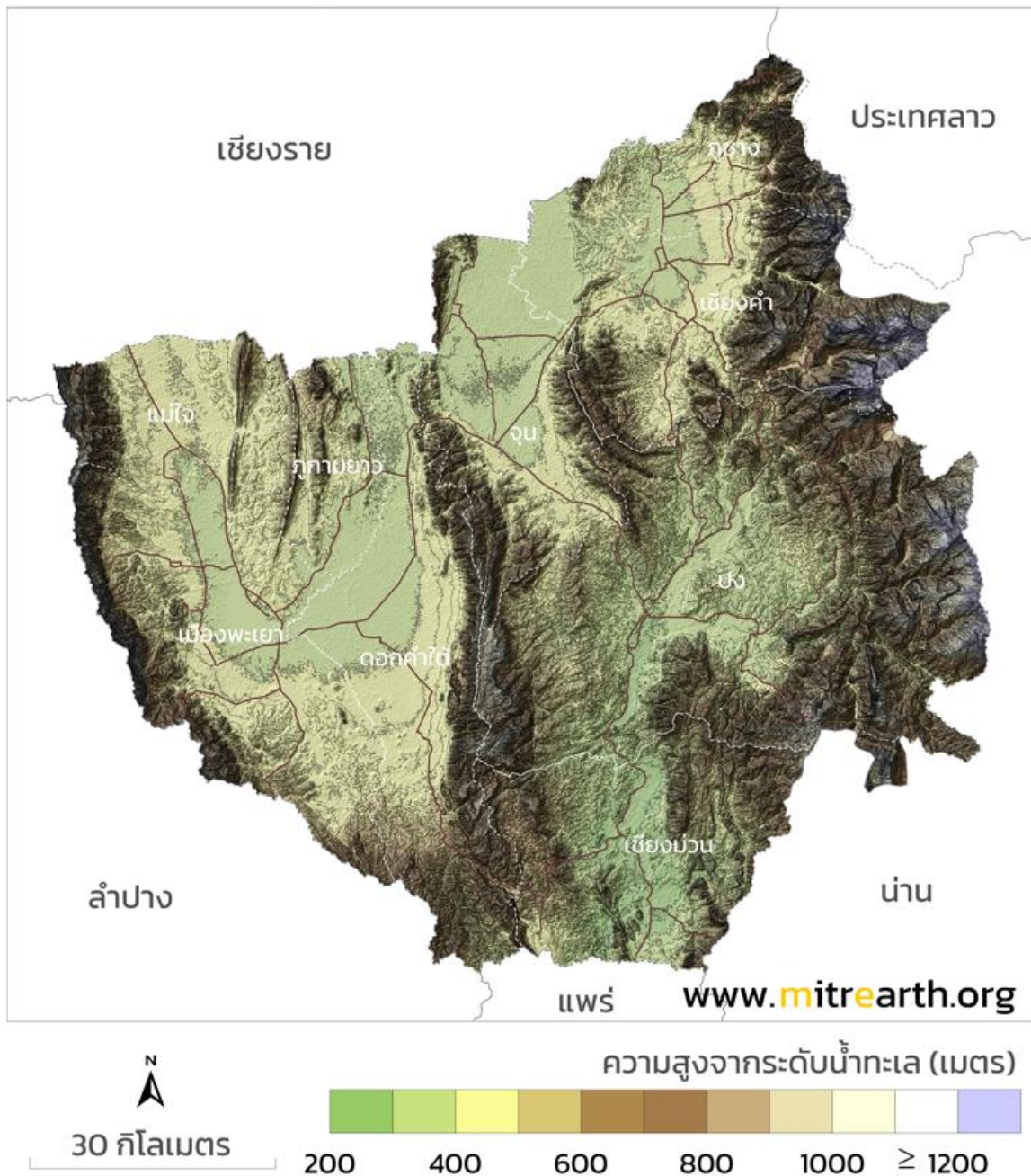
๒) อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ เขตจังหวัดเชียงราย
ทิศใต้	ติดต่อกับ เขตจังหวัดลำปาง และจังหวัดแพร่
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ จังหวัดน่าน และ แขวงไชยบุรี สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ เขตจังหวัดลำปาง

๓) สภาพพื้นที่

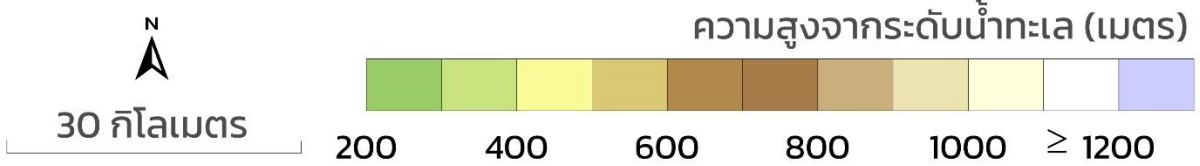
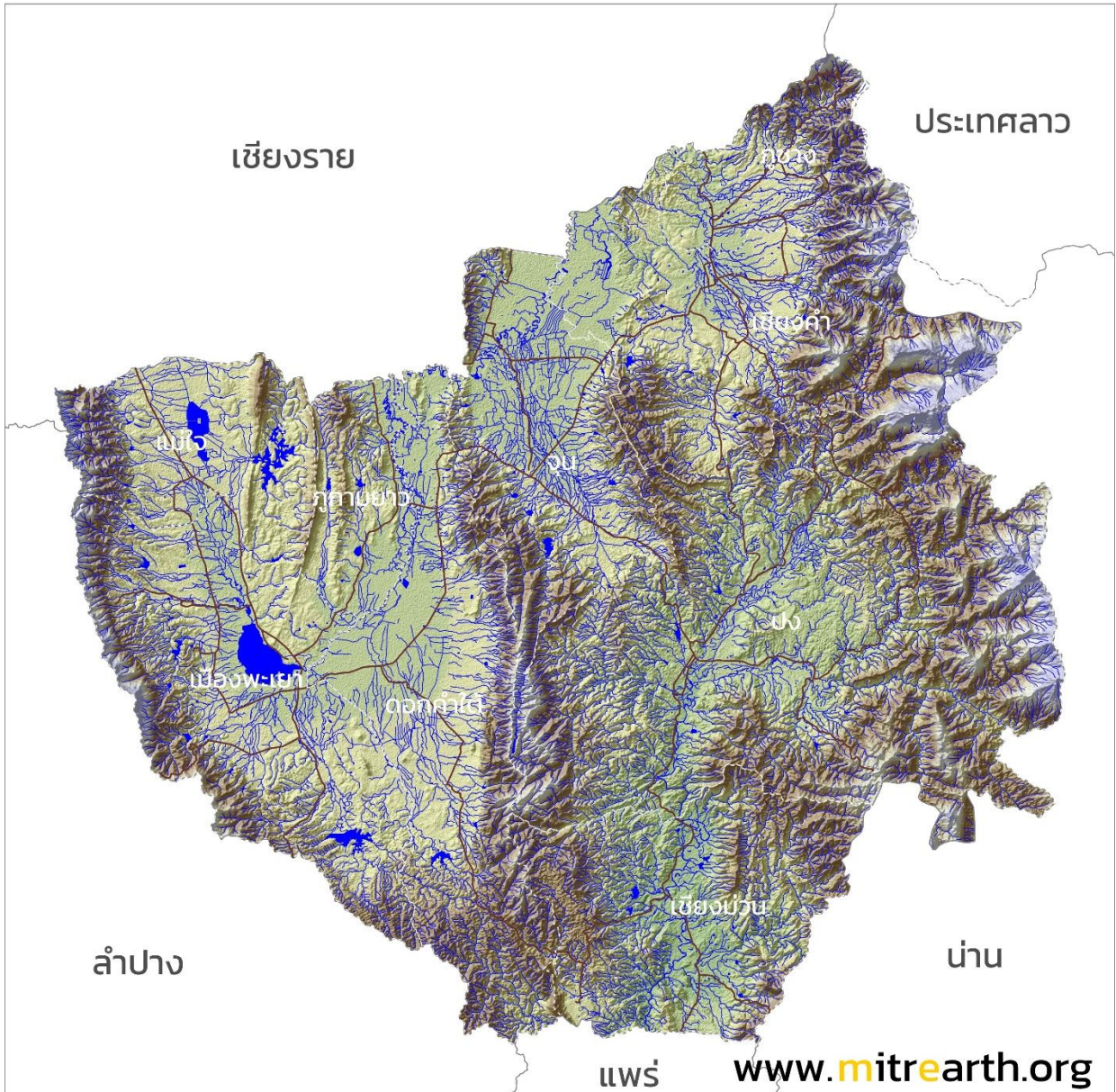
จังหวัดพะเยา มีความสูงระหว่าง ๓๐๐ - ๑,๕๕๐ เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง ลักษณะภูมิประเทศล้อมรอบไปด้วยเทือกเขา ทั้งทิศตะวันออก ทิศตะวันตก ทิศใต้ และตอนกลางของจังหวัด เทือกเขาเหล่านี้จะทอดตัวเป็นแนวยาวจากเหนือลงใต้ มีที่ราบเหมาะแก่การเพาะปลูก อยู่สองข้างเทือกเขา และระหว่างลำน้ำ มีเนื้อที่ภูเขาสูงและสูงมากที่สุด ประมาณร้อยละ ๔๗ ของพื้นที่จังหวัด มีพื้นที่เนินเขาผสมที่ราบ ประมาณร้อยละ ๓๕ และมีที่ราบลุ่มน้อยที่สุด ประมาณร้อยละ ๑๘ เท่านั้น

นอกจากนี้ หากแบ่งภูมิภาคประเทศตามลักษณะของกลุ่มน้ำจะพบได้ว่า จังหวัดพะเยา มีพื้นที่อยู่ทั้งในเขตลุ่มน้ำโขง และลุ่มน้ำเจ้าพระยา ส่วนที่อยู่ในลุ่มน้ำโขง คือ พื้นที่อำเภอแม่ใจ อำเภอเมืองพะเยา อำเภอดอกคำใต้ อำเภอจุน อำเภอปง (บางส่วน) และอำเภอเชียงคำ ส่วนที่อยู่ในเขตลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา คือ อำเภอปง(บางส่วน) และอำเภอเชียงม่วน ซึ่งเป็นแหล่งต้นน้ำของแม่น้ำยม

เทือกเขาที่สำคัญ ได้แก่ เทือกเขาดอยภูลังกา ดอยสันปันน้ำ ดอยแม่สุก ดอยขุนแม่ฝาด ดอยขุนแม่ต้า และดอยขุนแม่ต๋อม แม่น้ำสำคัญที่ไหลผ่านจังหวัดพะเยามี ๓ สาย คือ แม่น้ำอิง แม่น้ำลาว และแม่น้ำยม

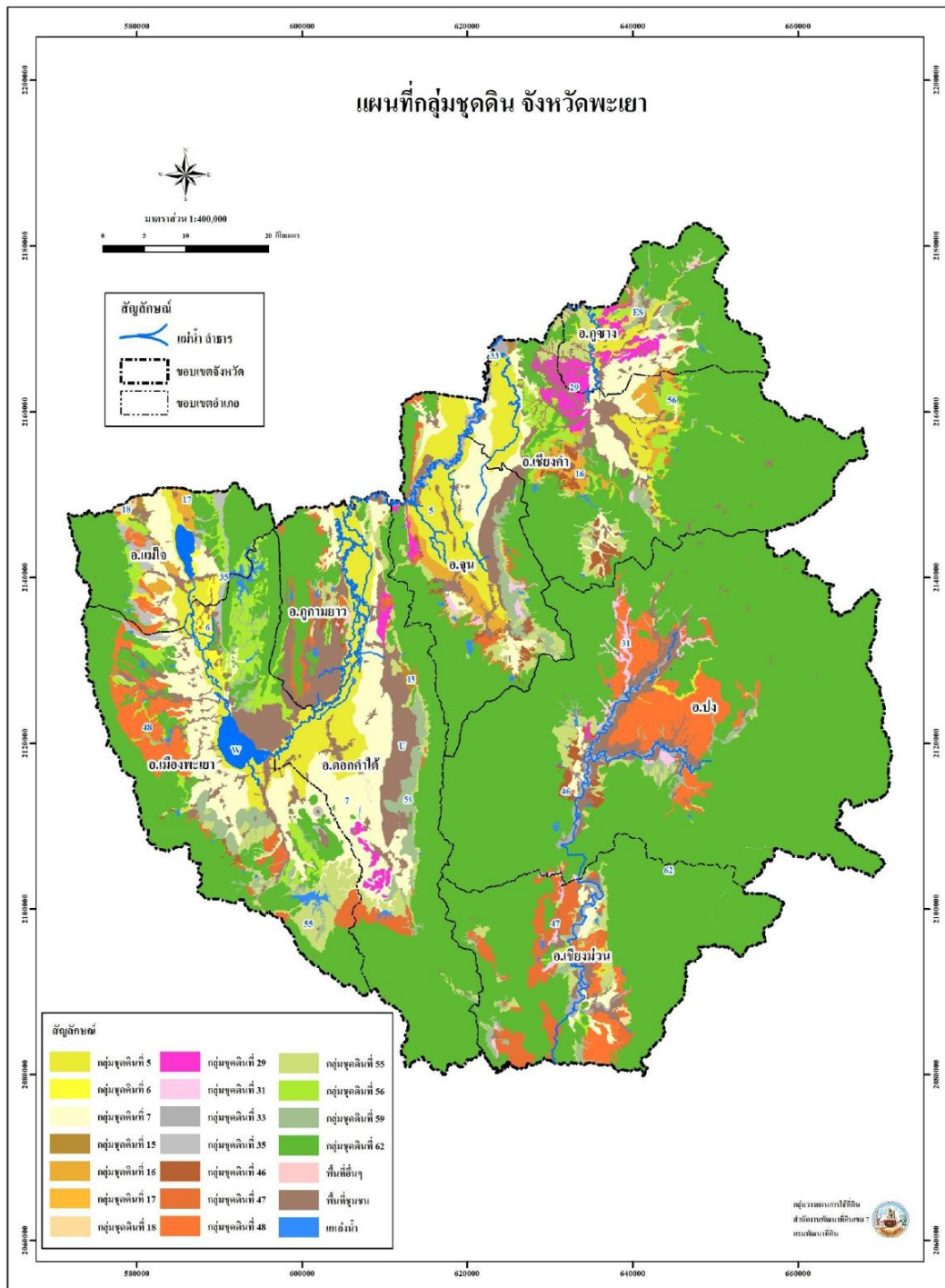

๔) ลักษณะดิน

กองสำรวจและจำแนกดิน กรมพัฒนาที่ดิน ได้จำแนกกลุ่มชุดดินของจังหวัดพะเยา ตามการสำรวจออกเป็น ๒๕ กลุ่มชุดดิน (Land unit) ประกอบด้วย

กลุ่มชุดดินที่เหมาะสมต่อการปลูกข้าว จำนวน ๘ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ ๑, ๕, ๖, ๗, ๑๕, ๑๖, ๑๘ และ ๕๙

กลุ่มชุดดินที่เหมาะสมต่อการปลูกพืชชนิดอื่นๆ ได้แก่ ชุดดินที่ ๒๔, ๒๕, ๒๘, ๒๙, ๓๑, ๓๓, ๓๕, ๓๖, ๓๘, ๔๐, ๔๔, ๔๖, ๔๗, ๔๘, ๔๙, ๕๕, ๕๖, ๖๐, ๖๑ และ ๖๒ ซึ่งเป็น

๑.๑.๒ ลักษณะภูมิอากาศ

๑) ฤดูกาล

- ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม อากาศร้อนจัดในเดือนเมษายน อุณหภูมิสูงสุด วัดได้ ๔๑ องศาเซลเซียส
- ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม ฝนตกหนาแน่นกลางเดือนพฤษภาคมเป็นต้นไป เดือนที่มีฝนตกมากที่สุดคือเดือนกันยายน
- ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ อากาศหนาวที่สุดคือเดือนธันวาคม และอุณหภูมิต่ำสุด วัดได้ ๑๐.๘ องศาเซลเซียส

๒) ปริมาณน้ำฝน

ตารางที่ ๑ แสดงปริมาณฝนตกในพื้นที่จังหวัดพะเยา ปี ๒๕๕๗ - ๒๕๖๖

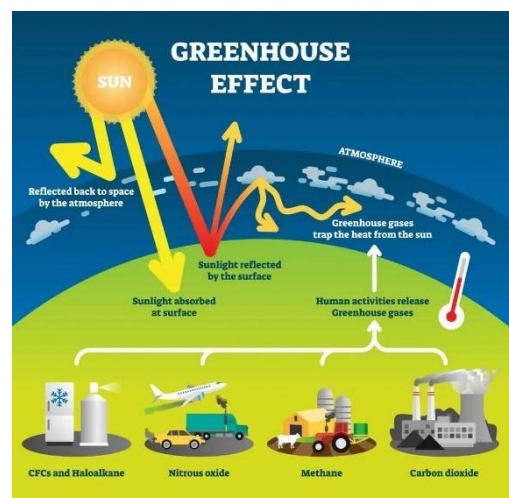
พ.ศ.	ปริมาณน้ำฝน (มม.)
๒๕๕๗	๑,๑๔๑.๕
๒๕๕๘	๘๑๔.๘
๒๕๕๙	๑,๐๗๗.๑
๒๕๖๐	๑,๓๐๕.๒
๒๕๖๑	๑,๔๘๕.๙
๒๕๖๒	๗๔๐.๖
๒๕๖๓	๘๑๑.๙
๒๕๖๔	๑,๒๘๖.๗
๒๕๖๕	๑,๖๗๖.๗
๒๕๖๖	๑,๑๕๑.๔
รวมปริมาณฝน ๑๐ ปี	๑๑,๔๙๑.๘
เฉลี่ยฝนตกต่อปี	๑,๑๕๙.๑

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาพะเยา / โครงการชลประทานพะเยา , มิถุนายน ๒๕๖๗

๑.๑.๓ การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศของโลกและของประเทศไทย

๑) ภาวะเรือนกระจก (Greenhouse effect)

ภาวะเรือนกระจก คือ ภาวะที่ชั้นบรรยากาศของโลกกระทำตัวเสมือนกระจก ที่ยอมให้รังสีคลื่นสั้นผ่านลงมายังผิวโลกได้ แต่จะดูดกลืนรังสีคลื่นยาวช่วงอินฟราเรดที่แผ่ออกจากพื้นผิวโลกเอาไว้ จากนั้นก็จะคายพลังงานความร้อน ให้กระจายอยู่ในชั้นบรรยากาศและพื้นผิวโลก จึงเปรียบเสมือนกระจกที่ปกคลุมผิวโลกให้มีภาวะสมดุลทางอุณหภูมิ และเหมาะสมต่อสิ่งมีชีวิตบนผิวโลก แต่ในปัจจุบันมีก๊าซบางชนิดสะสมอยู่ในชั้นบรรยากาศมากเกินไปจนสมดุลซึ่งก๊าซเหล่านี้สามารถดูดกลืนรังสีคลื่นยาวช่วงอินฟราเรดและคายพลังงานความร้อนได้ดีพื้นผิวโลกและชั้นบรรยากาศ จึงมีอุณหภูมิสูงขึ้นส่งผลกระทบต่อสภาพภูมิอากาศของโลก และสิ่งมีชีวิตพื้นผิวโลกอย่างมากมาย

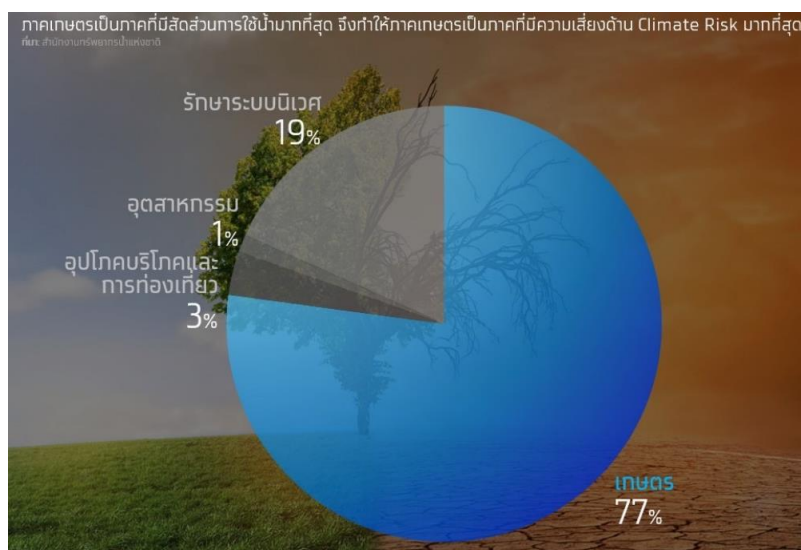
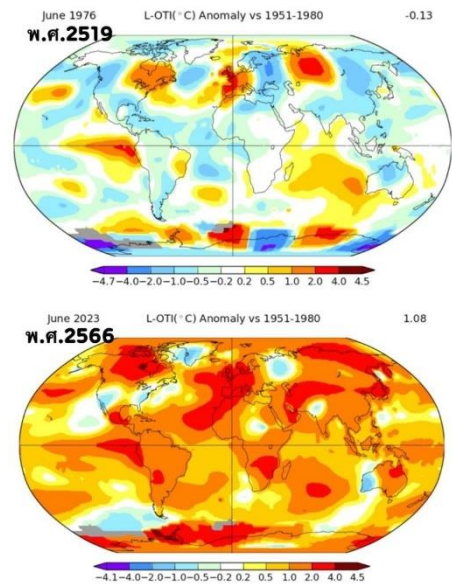
๒) ภาวะโลกร้อน (Global warming)

ภาวะโลกร้อน คือ สภาวะที่อุณหภูมิโดยเฉลี่ยของโลกเพิ่มสูงขึ้น อันเป็นผลมาจากการเพิ่มขึ้นของก๊าซเรือนกระจกในชั้นบรรยากาศ ทำให้เกิดปรากฏการณ์คล้ายกระจกปกคลุม ชั้นบรรยากาศของโลก ปิดกั้นไม่ให้ความร้อนของดวงอาทิตย์สะท้อนกลับออกไปนอกโลกได้เหมือนเดิม เมื่ออุณหภูมิของโลกเปลี่ยนไป จึงส่งผลให้เกิดการความแปรปรวนของสภาวะอากาศตามธรรมชาติที่สังเกตได้ ในช่วงระยะเวลาเดียวกัน ได้แก่ อุณหภูมิ ความชื้น ปริมาณน้ำฝน ฤดูกาล

๓) ผลกระทบต่อภาคการเกษตร

การศึกษาของสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย ระบุว่า ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่มีต่อภาคการเกษตรในประเทศไทย สัมพันธ์กับปริมาณน้ำที่มีแนวโน้มลดลง (ประมาณ ๕ - ๑๐ เปอร์เซ็นต์) ส่งผลต่อผลผลิตด้านการเกษตร ความชื้นของดินและอุณหภูมิเฉลี่ยที่พอเหมาะด้วย นอกจากนี้ ผลกระทบยังอาจเกิดขึ้นกับการทำประมง เนื่องจาก แหล่งน้ำที่เคยอุดมสมบูรณ์ตลอดทั้งปีเช่น แม่น้ำสายเล็กๆ ทะเลสาบ และ ห้วยหนองคลองบึง อาจแห้งขอดลงในบางฤดูกาล ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อ การขยายพันธุ์และการเจริญเติบโตของสัตว์น้ำ ซึ่งจะทำให้จำนวน และความหลากหลายของชนิดของสัตว์น้ำลดจำนวนลงอย่างมาก

ภาวะโลกร้อน ทำให้ ฤดูกาลของฝนเปลี่ยนแปลงไป กระบวนการระเหยและการกลั่นตัว จะเร็วขึ้น หมายถึง ฝนอาจจะตกบ่อยขึ้น แต่น้ำจะระเหยเร็วขึ้นด้วย ทำให้ดินแห้งเร็วกว่าปกติในช่วงฤดูการเพาะปลูก ผลผลิตทางการเกษตรจะลดลง นอกจากผลกระทบโดยตรงจาก อุณหภูมิ ฝน ช่วงระยะเวลาฤดูการเพาะปลูกแล้ว ยังเกิดจากผลกระทบทางอ้อมอีกด้วย คือ การระบาดของ โรคพืช ศัตรูพืช และวัชพืช สัตว์น้ำจะอพยพไปตามการเปลี่ยนแปลงของอุณหภูมิน้ำทะเล แหล่งประมงที่สำคัญ จะเปลี่ยนแปลงไป

ที่มาภาพ : <https://mgroonline.com>

๑.๑.๔ แหล่งน้ำธรรมชาติ

จังหวัดพะเยา ตั้งอยู่ในลุ่มน้ำอิง ซึ่งเป็นแม่น้ำสาขาของแม่น้ำโขง ในลุ่มน้ำโขงตอนกลาง ครอบคลุมพื้นที่ลุ่มน้ำ ๗,๓๘๘ ตารางกิโลเมตร มีปริมาณน้ำท่าตามธรรมชาติ ๒,๒๔๗ ล้าน ลบ.ม. และบางส่วนของพื้นที่อยู่ในลุ่มน้ำยมตอนบนที่มีแม่น้ำควรว แม่น้ำจิม และแม่น้ำยมตอนบนไหลผ่าน สำหรับแหล่งน้ำใต้ดิน หรือน้ำบาดาลในพื้นที่จังหวัดพะเยา บริเวณแอ่งเชียงราย – พะเยา – แม่สาย

แหล่งน้ำผิวดินที่สำคัญของจังหวัดพะเยา คือ

๑) กว๊านพะเยา มีเนื้อที่ประมาณ ๑๒,๘๓๑ ไร่ หรือประมาณ ๒๐.๕๓ ตารางกิโลเมตร สามารถเก็บกักน้ำได้ ๕๕.๖๕ ล้านลูกบาศก์เมตร

๒) หนองเล็งทราย มีเนื้อที่ประมาณ ๕,๕๖๓ ไร่ สามารถกักเก็บน้ำได้ ๒๓ ล้านลูกบาศก์เมตร

๓) แม่น้ำอิง มีต้นกำเนิดจากตอยหลวง อยู่ทางทิศตะวันตกของอำเภอแม่ใจ ลำน้ำส่วนหนึ่งไหลไปรวมกันที่หนองเล็งทรายทำให้เกิดเป็นแหล่งน้ำอิง แล้วไหลลงสู่กว๊านพะเยา และไหลลงสู่ลำน้ำโขงที่อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย มีความยาวรวมทั้งสิ้น ๒๔๐ กิโลเมตร และมีความยาวของลำน้ำที่อยู่ในพื้นที่จังหวัดพะเยา ๑๕๔ กิโลเมตร

๔) แม่น้ำยม มีต้นกำเนิดจากตอยภูลังกาของเทือกเขาผีปันน้ำในเขตอำเภอปง จังหวัดพะเยา ไหลผ่านอำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา ผ่านอำเภอสอง จังหวัดแพร่ ไหลมาบรรจบกันที่แม่น้ำน่าน อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ มีความยาวในเขตพื้นที่จังหวัดพะเยา ๑๒๐ กิโลเมตร และมีความยาว รวมทั้งสิ้น ๕๕๐ กิโลเมตร

กว๊านพะเยา เป็นแหล่งน้ำที่สำคัญของจังหวัดพะเยา ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของจังหวัดพะเยา เป็นแหล่งน้ำธรรมชาติขนาดใหญ่ที่สุดของภาคเหนือ อยู่กลางตัวเมืองพะเยา ตอนบนของกว๊านพะเยามีลักษณะเป็นแอ่งก้นกระทะ มีลำน้ำสาขาที่ไหลมารวมกัน ๑๓ สาย คือ ห้วยแม่ปืม ห้วยชมพู ห้วยแม่เหยียน ห้วยแม่ตุ้ม ห้วยลึก ห้วยแม่ต๋อม ห้วยแม่ตุน ห้วยแม่นาเรือ ห้วยแม่ใส ห้วยแม่ตำ ห้วยทับช้าง ห้วยไซ้ ห้วยบง โดยมี ลำน้ำอิงเป็นลำน้ำหลัก ไหลลงมาจากใต้ เข้ามารวมกันที่หนองเล็งทราย แหล่งน้ำธรรมชาติขนาดใหญ่ ตั้งอยู่เหนือกว๊านพะเยา ในพื้นที่อำเภอแม่ใจ และไหลลงมารวมกันที่กว๊านพะเยา จากนั้นไหลย้อนไปทางทิศเหนือ สู่แม่น้ำโขง ที่จังหวัดเชียงราย เมื่อปี พ.ศ.๒๕๘๒ ได้มีการก่อสร้างประตูปิดกั้นลำน้ำอิง บริเวณศูนย์วิจัยประมงน้ำจืดพะเยาในปัจจุบัน ทำให้น้ำท่วมด้านเหนือน้ำเกิดเป็นกว๊านพะเยา มีอาณาเขตประมาณ ๑๖,๐๐๐ ไร่ (ปัจจุบันมีพื้นที่ ๑๒,๘๓๑ ไร่) ลึกเฉลี่ย ๑.๙๓ เมตร สามารถเก็บน้ำได้เฉลี่ย ๕๕.๖๕ ลบ.ม.

ทั้งนี้ กว๊านพะเยา ยังเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำ (Wetland) มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ซึ่งมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๒ เห็นชอบให้ “กว๊านพะเยา” เป็นแหล่งน้ำธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ ที่ถูกจัดให้อยู่ ๑ ใน ๒๖๓ แห่งทั่วประเทศ เป็นเสมือนสัญลักษณ์ของจังหวัดพะเยา เป็นทั้งแหล่งเพาะพันธุ์ปลาที่สำคัญ เป็นแหล่งกักเก็บน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค เป็นแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ตลอดจนเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดพะเยา

๑.๑.๕ ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ

๑) ทรัพยากรป่าไม้

จังหวัดพะเยามีพื้นที่ป่า คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๕๑.๓๗ ของพื้นที่ทั้งหมด มีเนื้อที่ ๓,๑๗๙.๑๓ ตารางกิโลเมตร หรือ ๑,๙๘๖,๙๕๙.๒๓ ไร่ โดยประเภทของป่าที่พบส่วนใหญ่เป็นป่าดิบเขาคิดเป็น ร้อยละ ๗๕.๑๘ และป่าเบญจพรรณ ร้อยละ ๒๓.๓๒ ส่วนป่าเสื่อมโทรม ป่าแดง และ/หรือป่าเต็งรัง และ/หรือป่าโคก และ/หรือป่าแพะเสื่อมโทรม สวนป่าผสม สวนป่า ป่าไผ่ พบประปรายในพื้นที่ โดยรวมร้อยละ ๒.๗๗ โดยมีพื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมาย ดังนี้

ตารางที่ ๒ แสดงรายละเอียดพื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมาย

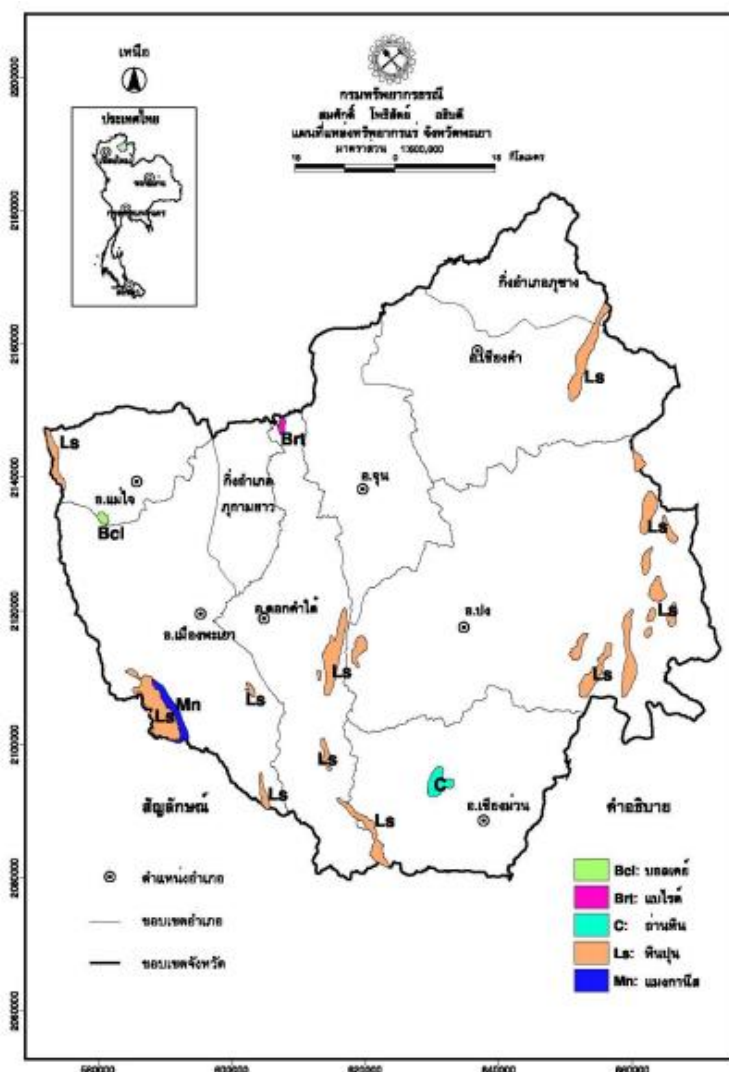
อุทยานแห่งชาติ (๔ แห่ง)	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า (๕ แห่ง)	วนอุทยาน (๒ แห่ง)	ป่าสงวนแห่งชาติ (๑๕ แห่ง)
๑. อุทยานแห่งชาติดอยภูคา ๒. อุทยานแห่งชาติภูซาง ๓. อุทยานแห่งชาติแม่ปืม ๔. อุทยานแห่งชาติดอยภูคา	๑. เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เวียงลอ ๒. เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ดอยผาช้าง ๓. เขตห้ามล่าสัตว์ป่า ทับพญาลอ ๔. เขตห้ามล่าสัตว์ป่า ขุนน้ำยม ๕. เขตห้ามล่าสัตว์ป่า หนองเล็งทราย	๑. วนอุทยาน ร่องคำหลวง ๒. วนอุทยาน น้ำตกน้ำมิน	๑. ป่าแม่ต๋า ๒. ป่าห้วยดอกเข็มป่าแม่อิงฝิ่งขวา ๓. ป่าแม่ร่องซุย ๔. ป่าแม่ลอยไร่-สักกลอ-น้ำพุง ๕. ป่าแม่จุน ๖. ป่าแม่ฮ้องป่อ-ป่าห้วยแก้วและ ป่าแม่อิงฝิ่งซ้าย ๗. ป่าห้วยบง-ห้วยเคียน ๘. ป่าแม่ต๋า-แม่เนาเรือ ๙. ป่าแม่ลาวฝิ่งขวา - ป่าแม่ล้าน - ป่าแม่ใจ ๑๐. ป่าแม่ปืม-ป่าแม่พุง ๑๑. ป่าแม่ปืม-ป่าดงประดู่ ๑๒. ป่าแม่ยม ๑๓. ป่าน้ำแวน-ป่าห้วยไคร้ ๑๔. ป่าน้ำเปือย-ป่าน้ำห้วยวนและ ป่าน้ำลาว ๑๕. ป่าดอยบ่อส้มแล-ป่าดอยโป่งนก

ที่มา : สنج.ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดพะเยา , สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๒ (เชียงราย) กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

๒) ทรัพยากรธรณี

ทรัพยากรธรณีที่สำคัญในจังหวัดที่สามารถนำมาผลิตในเชิงพาณิชย์ ได้แก่ ถ่านหิน หินอุตสาหกรรม ชนิดหินปูนเพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง แร่แบไรต์และดินบอล์เคลย์ ตามลำดับ (แต่ปัจจุบันถ่านหินและแร่แบไรต์หมดศักยภาพเชิงพาณิชย์ไปแล้ว) โดยยังคงมีประทานบัตรเหมืองแร่ที่ยังคงมีอายุจำนวน ๖ แปลง โดยเป็นเหมืองหินอุตสาหกรรมชนิดหินปูนเพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง ๕ แปลง เหมืองดินบอล์เคลย์ ๑ แปลง มีจำนวนโรงงานโม่บดและย่อยหิน ที่ยังคงเปิดการ ๔ โรงงาน โม่บดและย่อยหินหิน ในปริมาณ ๖๐๐,๐๐๐ ตัน/ปี
ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดพะเยา, กรกฎาคม ๒๕๖๖

๓) ด้านทรัพยากรน้ำบาดาล

คุณภาพน้ำ

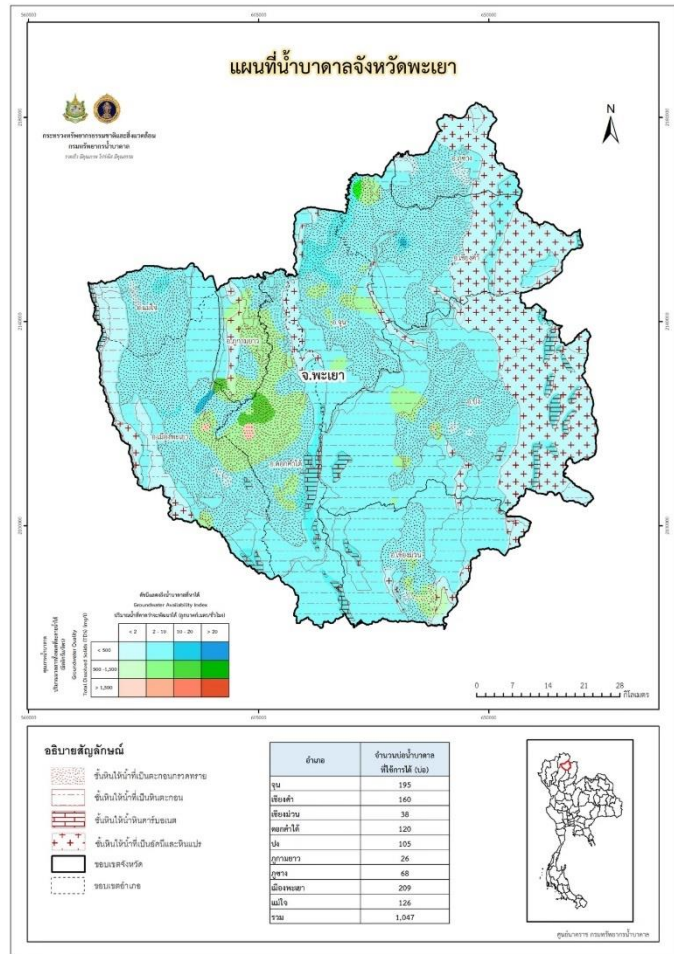
บาดาล จากข้อมูลคุณภาพน้ำบาดาลของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล พบว่า คุณภาพน้ำบาดาลบางดัชนีมีค่าสูงเกินเกณฑ์อนุโลมสูงสุดของมาตรฐานคุณภาพน้ำบาดาลที่ใช้บริโภค ปริมาณฟลูออไรด์สูงกว่าเกณฑ์อนุโลมสูงสุด (>๑.๐ มิลลิกรัม/ลิตร) ในหลายพื้นที่ ได้แก่ ตำบลสันโค้ง อำเภอดอกคำใต้ ตำบลดงเจน อำเภอกุกามยาว ตำบลบ้านต้า อำเภอมืองพะเยา ตำบลหงส์หิน อำเภोजุน ตำบลฝายกวาง อำเภอเชียงคำ และตำบลควร อำเภอปง เป็นต้น ปริมาณเหล็กสูงกว่าเกณฑ์อนุโลมสูงสุด (>๑.๐ มิลลิกรัม/ลิตร) ส่วนใหญ่พบในพื้นที่ อำเภोजุน อำเภอเชียงคำ อำเภอดอกคำใต้ อำเภอปง อำเภอมืองพะเยา และอำเภอแม่ใจ โดยจังหวัดพะเยามีการขออนุญาตเจาะน้ำบาดาลตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ - ปัจจุบัน จำนวน ๑,๒๑๗ บ่อ และจำนวนผู้ขอรับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาล จำนวน ๑,๐๔๗ บ่อ

แต่อย่างไร

ก็ตาม หากมีการใช้น้ำบาดาลเกินปริมาณที่

เหมาะสมอาจก่อให้เกิดปัญหาต่อสภาพแวดล้อมในรูปแบบการทรุดตัวของแผ่นดิน การแทรกซึมของน้ำผิวดินมายังชั้นน้ำบาดาลจนทำให้คุณภาพน้ำต่ำกว่ามาตรฐานการใช้ประโยชน์การคาดการณ์ความต้องการใช้น้ำในอนาคตของแต่ละลุ่มน้ำด้านการชลประทานการเกษตรการอุปโภคและบริโภคการอุตสาหกรรมและเพื่อรักษาสมดุลของระบบนิเวศวิทยา แหล่งน้ำพบว่าลุ่มน้ำอิงที่มีความต้องการใช้น้ำเพิ่มขึ้น เฉพาะความต้องการด้านชลประทานและอุตสาหกรรม ส่วนความต้องการใช้น้ำเพื่อการเกษตรนอกเขตชลประทานลดลงในทุกกลุ่มน้ำ แม้ว่าปัจจุบันปริมาณน้ำที่เก็บกักได้จะมีสูงกว่าความต้องการใช้น้ำเนื่องจากประสิทธิภาพการส่งน้ำที่ต่ำและมีระบบส่งน้ำ เป็นระบบคลองเปิดเป็นส่วนใหญ่ทำให้มีข้อจำกัดในการส่งน้ำให้แก่พื้นที่ที่ขาดแคลนน้ำในทุกพื้นที่ได้นอกจากนั้นยังมีความผันแปร ของปริมาณน้ำตามพื้นที่และฤดูกาล ที่ทำให้ขาดแคลนน้ำในหลายลุ่มน้ำส่งผลให้ปริมาณความต้องการใช้น้ำนั้นไม่เพียงพอ ซึ่งถ้ายังมีระบบบริหารจัดการน้ำที่ไม่ดี ก็จะทำให้ส่งผลกระทบต่อทุกพื้นที่ต้องประสบกับปัญหาขาดแคลนน้ำและปัญหาอุทกภัยยิ่งนับวัน จะมีความรุนแรงเพิ่มขึ้นทุกปีส่วนการจัดน้ำประปาเพื่อการอุปโภคบริโภค ซึ่งถือเป็นการจัดการพื้นฐานสำหรับชุมชน มีการบริการน้ำประปาโดยมีแนวโน้มความต้องการนำน้ำดิบมาใช้ทำน้ำประปามีเพิ่มมากขึ้นในอนาคต

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดพะเยา , มิถุนายน ๒๕๖๗

๑.๒ ข้อมูลด้านการปกครองของจังหวัด

๑.๒.๑ การแบ่งเขตการปกครอง

จังหวัดพะเยา แบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๙ อำเภอ ๖๘ ตำบล ๗๘๕ หมู่บ้าน ๔๑ ชุมชน (อยู่ในเขตเทศบาลเมืองพะเยา ๑๕ ชุมชน และเขตเทศบาลดอกคำใต้ ๒๖ ชุมชน) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๗๒ แห่ง ดังนี้

ตารางที่ ๓ แสดงข้อมูลการแบ่งเขตการปกครองของจังหวัดพะเยา

ที่	อำเภอ	พื้นที่		ร้อยละ ของ พื้นที่	ที่ว่าการ อำเภอ ห่างจาก ศาลากลาง จังหวัด (กม.)	จำนวน					
		(ไร่)	(ตร.กม.)			ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาล เมือง	เทศบาล ตำบล	อบต.	อบจ.
๑	เมืองพะเยา	๕๒๖,๓๐๐	๘๔๒.๐๘	๑๓.๒๙	-	๑๕	๑๗๒	๑	๙	๔	๑
๒	ดอกคำใต้	๕๑๔,๕๕๗	๘๒๓.๒๙	๑๓.๐๐	๑๕	๑๒	๙๙	๑	๓	๗	-
๓	จุน	๓๕๗,๐๑๙	๕๗๑.๒๓	๙.๐๒	๔๘	๗	๘๖	-	๕	๒	-
๔	เชียงคำ	๔๔๒,๐๙๔	๗๐๗.๓๕	๑๑.๑๗	๗๖	๑๐	๑๓๗	-	๔	๗	-
๕	เชียงม่วน	๔๕๑,๗๘๙	๗๒๒.๘๖	๑๑.๔๑	๑๑๗	๓	๓๔	-	๑	๒	-
๖	ปง	๑,๑๑๔,๖๕๗	๑,๗๘๓.๔๕	๒๘.๑๕	๗๙	๗	๘๙	-	๓	๖	-
๗	แม่ใจ	๑๘๗,๙๗๖	๓๐๐.๗๖	๔.๗๕	๒๔	๖	๖๖	-	๖	๑	-
๘	กุขาง	๒๓๑,๓๗๖	๓๗๐.๒	๕.๘๔	๘๕	๕	๖๑	-	๑	๔	-
๙	ภูพานยาว	๑๓๓,๖๔๔	๒๑๓.๘๓	๓.๓๘	๑๗	๓	๔๑	-	๑	๓	-
รวมทั้งสิ้น		๓,๙๕๙,๔๑๒	๖,๓๓๕.๐๖	-	-	๖๘	๗๘๕	๒	๓๓	๓๖	๑

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดพะเยา, มิถุนายน ๒๕๖๗

๑.๒.๒ ข้อมูลประชากร

จังหวัดพะเยา มีจำนวนประชากรทั้งหมด ๔๕๖,๘๓๕ คน เป็นเพศชาย ๒๒๑,๕๘๒ คน และเพศหญิง ๒๓๕,๒๕๓ คน มีจำนวนครัวเรือนรวมทั้งสิ้น ๒๐๓,๒๗๔ ครัวเรือน ความหนาแน่นโดยเฉลี่ยประมาณ ๗๕ คน/ตร.กม. โดยพื้นที่ที่มีประชากรมากที่สุด คือ อำเภอเมืองพะเยา และพื้นที่ที่มีประชากรน้อยที่สุด คือ อำเภอเชียงม่วน

ตารางที่ ๔ แสดงข้อมูลจำนวนประชากรของจังหวัดพะเยา

ที่	อำเภอ	จำนวนประชากร			จำนวนครัวเรือน
		ชาย	หญิง	รวม	
๑	เมืองพะเยา	๕๕,๑๓๗	๕๙,๖๓๓	๑๑๔,๗๗๐	๕๘,๑๕๕
๒	เชียงคำ	๓๖,๙๔๐	๓๘,๒๕๖	๗๕,๑๙๖	๓๒,๑๒๐
๓	ดอกคำใต้	๓๑,๘๔๓	๓๔,๒๐๗	๖๖,๐๕๐	๒๗,๖๐๑
๔	ปง	๒๕,๓๓๑	๒๕,๖๒๕	๕๐,๙๕๖	๑๘,๓๕๐
๕	จุน	๒๒,๔๖๓	๒๔,๕๒๐	๔๖,๙๘๓	๒๑,๖๗๘
๖	กุขาง	๑๕,๘๘๓	๑๖,๕๓๔	๓๒,๔๑๗	๑๓,๕๓๐
๗	แม่ใจ	๑๕,๕๒๖	๑๖,๖๒๙	๓๒,๑๕๕	๑๔,๙๔๐
๘	ภูพานยาว	๙,๖๖๖	๑๐,๗๖๙	๒๐,๔๓๕	๘,๘๙๙
๙	เชียงม่วน	๘,๗๙๓	๙,๐๘๐	๑๗,๘๗๓	๘,๐๐๑
รวม		๒๒๑,๕๘๒	๒๓๕,๒๕๓	๔๕๖,๘๓๕	๒๐๓,๒๗๔

ที่มา : รายงานสถิติจำนวนประชากรและบ้านประจำปี พ.ศ.๒๕๖๗ ,กรมการปกครอง, มิถุนายน ๒๕๖๗

๑.๓ ข้อมูลด้านสังคมและวัฒนธรรม

๑.๓.๑ ด้านการศึกษา

จังหวัดพะเยา มีจำนวนสถานศึกษา ทั้งหมด ๔๕๑ แห่ง จำแนกตามสังกัดและระดับการศึกษา ดังนี้

ตารางที่ ๕ แสดงจำนวนสถานศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๖๖ แยกตามสังกัด

ที่	สังกัด	แห่ง
๑	สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	
	๑.๑ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้	๙
	๑.๒ สมาคมโรงเรียนเอกชน	๒๒
	๑.๒.๑ ประเภทสามัญศึกษา (๑๖ แห่ง) ๑.๒.๒ ประเภทการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา (๒ แห่ง) ๑.๒.๓ ประเภทการศึกษาสงเคราะห์ (๓ แห่ง) ๑.๒.๔ เอกชนนานาชาติ (๑ แห่ง)	
๑.๓ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา)	๑.๓.๑ สนง.เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต ๑ (๘๐ แห่ง)	๒๓๓
	๑.๓.๒ สนง.เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต ๒ (๑๓๓ แห่ง)	
	๑.๓.๓ สนง.เขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๖ (๑๘ แห่ง)	
	๑.๓.๔ โรงเรียนศึกษาพิเศษ (๑ แห่ง)	
	๑.๓.๕ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ที่ ๒๔ (๑ แห่ง)	
๑.๔ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	๘	
๑.๕.๑ สถานศึกษาของรัฐ (๕ แห่ง)		
๑.๕.๒ สถานศึกษาของเอกชน (๓ แห่ง)		
๒	กระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น)	๑๖๔
๒.๑ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (๑๔๗ แห่ง)		
๒.๒ โรงเรียนเทศบาล (๑๗ แห่ง)		
๓	สำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ)	๒
๓.๑ โรงเรียน ตชด.เบ็ตตี้ คูแมน (๑ แห่ง)		
๓.๒ ศูนย์การศึกษาตำรวจตระเวนชายแดนอินทรีอาสา (บ้านห้วยปุม) (๑ แห่ง)		
๔	สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (กองพุทธศาสนสถาน)	๙
๔.๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา (๙ แห่ง)		
๕	กระทรวงสาธารณสุข (สถาบันพระบรมราชชนก)	๑
๕.๑ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา (๑ แห่ง)		
๖	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา)	๓
๖.๑ มหาวิทยาลัยพะเยา (๑ แห่ง)		
๖.๒ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา (๑ แห่ง) ๖.๓ โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยพะเยา (๑ แห่ง)		
รวมทั้งสิ้น		๔๕๑

ที่มา : รายงานออนไลน์สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพะเยา , มิถุนายน ๒๕๖๗

จังหวัดพะเยามีสถานศึกษาที่สามารถรองรับและพัฒนาประชาชนทั้งในจังหวัดและต่างจังหวัดได้ สามารถพัฒนาหลักสูตรเฉพาะ เช่น หลักสูตรการพัฒนาด้านการเกษตร และบูรณาการระหว่างหน่วยงานต่างๆ เพื่อพัฒนาไปสู่การผลิตการใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี งานวิจัย การแปรรูป ตลอดจนการศึกษาความต้องการของตลาด รวมทั้งการบริหารจัดการภาคการเกษตรในอนาคต

๑.๓.๒ ด้านสาธารณสุข

จังหวัดพะเยา มีสถานพยาบาล จำนวนทั้งสิ้น ๑๗๖ แห่ง ประกอบด้วย
โรงพยาบาลรัฐบาล ๑๐ แห่ง โรงพยาบาลเอกชน ๑ แห่ง ศูนย์บริการสาธารณสุข ๒ แห่ง โรงพยาบาลส่งเสริม
สุขภาพตำบล ๙๕ แห่ง สถานบริการสาธารณสุขชุมชน ๑๔ แห่ง และโรงพยาบาลสังกัด อบจ. ๕๔ แห่ง

ตารางที่ ๖ แสดงจำนวนสถานพยาบาล แยกรายอำเภอ

อำเภอ	โรงพยาบาล รัฐบาล	โรงพยาบาล เอกชน	ศูนย์บริการ สาธารณสุข	รพ.สังกัด อบจ.	สสข.	รพ.สต.
เมืองพะเยา	๒	๑	๒	๑๕	-	๑๕
จุน	๑	-	-	๙	-	๙
เชียงคำ	๑	-	-	๕	๒	๑๗
เชียงม่วน	๑	-	-	๓	๒	๕
ดอกคำใต้	๑	-	-	๑	๑	๑๕
ปง	๑	-	-	๘	๖	๑๓
แม่ใจ	๑	-	-	๘	๒	๙
กุชingham	๑	-	-	๒	๑	๗
ภูพานยาว	๑	-	-	๓	-	๕
รวม	๑๐	๑	๒	๕๔	๑๔	๙๕

ที่มา : รายงานออนไลน์สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพะเยา , มิถุนายน ๒๕๖๗

๑.๓.๓ ข้อมูลการท่องเที่ยว วัฒนธรรม และประเพณี

จังหวัดพะเยามีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย ทั้งทางธรรมชาติ โบราณสถาน
และประวัติศาสตร์ ศิลปกรรม และวัฒนธรรมประเพณี โดยมีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญดังนี้

๑. แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เช่น กว๊านพะเยา วนอุทยานภูลังกา อุทยาน
ภูนาง (น้ำตกธารสวรรค์และชมนกยูง) อุทยานแห่งชาติกุชingham (น้ำตกอุ่น) ผาเทวดา วนอุทยานไดโนเสาร์
แก่งหลวง อุทยานแห่งชาติดอยหลวง เป็นต้น

๒. แหล่งท่องเที่ยวทางด้านวัฒนธรรมประวัติศาสตร์และโบราณสถาน เช่น
หอวัฒนธรรมนิทัศน์วัดศรีโคมคำ พระธาตุจอมทอง พระตำหนักกว๊านพะเยา พิพิธภัณฑสถานเวียงพาว (วัดลี)
วัดอนาลโยทิพยาราม โบราณสถานเวียงลอ กลุ่มวัดไถลื้อ เช่น วัดพระธาตุสบแวน วัดห้วยวน วัดแสนเมืองมา
กลุ่มวัดไทยใหญ่ เช่น วัดนันทาราม และกลุ่มวัดพื้นเมืองล้านนา เช่น วัดพระเจ้านั่งดิน

๓. กิจกรรมการท่องเที่ยวงานเทศกาล ประเพณี วัฒนธรรม เช่น
งานประเพณียี่เป็งลอยโคมที่กว๊านพะเยา เทศกาลดอกไม้สวยพลุงามที่กว๊านพะเยา งานตักบาตรสองแผ่นดิน
ไทย - สปป.ลาว งานบวงสรวงพ่อขุนงำเมือง งานปีใหม่เมืองกว๊านพะเยา งานปีใหม่เมืองไถลื้อ เทศกาลลิ้นจี่
ไหว้สาปู่จาพระเจ้าตนหลวง (ประเพณีแปดเป็ง) เวียนเทียนทางน้ำกลางกว๊านพะเยา เป็นต้น

ตารางที่ ๗ แสดงกิจกรรมการท่องเที่ยวที่สำคัญและเป็นจุดเด่นของจังหวัดพะเยา

เดือน	กิจกรรม	สถานที่
มกราคม	- ตักบาตรสองแผ่นดิน ภูเขา - ไชยะบุลี - พิชิตดอยหมอก	- ด่านชายแดนบ้านฮวก อ.ภูซาง - อุทยานแห่งชาติดอยหลวง
กุมภาพันธ์	- งานเวียนเทียนทางน้ำกลางกว๊านพะเยา - สืบสานตำนานไทลื้อ	- กว๊านพะเยา อ.เมืองพะเยา - ลานวัฒนธรรมไทลื้อ วัดพระธาตุสบสวน อ.เชียงคำ
มีนาคม	- งานประเพณีบวงสรวงพ่อขุนงำเมือง - งานไหว้สาป่าจาพญาลอ	- ลานอนุสาวรีย์พ่อขุนงำเมือง อ.เมืองพะเยา - โบราณสถานเวียงลอ อ.จุน
เมษายน	- งานประเพณีปีใหม่เมืองพะเยา(สงกรานต์ที่กว๊านพะเยา) - สืบสานสงกรานต์ไทลื้อ	- ถนนชayangกว๊าน อ.เมืองพะเยา - อ.เชียงคำ
พฤษภาคม	- งานไหว้สาป่าพระเจ้าตนหลวง (งานแปดเป็ง) - งานเวียนเทียนทางน้ำกลางกว๊านพะเยา	- วัดศรีโคมคำ อ.เมืองพะเยา - กว๊านพะเยา อ.เมืองพะเยา
มิถุนายน	- ประเพณีเลี้ยงผีหนองเล็งทราย	- หนองเล็งทราย อ.แม่ใจ
กรกฎาคม	- งานเวียนเทียนทางน้ำกลางกว๊านพะเยา	- กว๊านพะเยา อ.เมืองพะเยา
สิงหาคม	- แอ่วภู ดูนกยูง - แข่งน้ำตกอุ่น กรุ่นไอดิน	- อุทยานแห่งชาติภูนาง - อุทยานแห่งชาติภูซาง
กันยายน	- เทียวป่าหน้าฝน ไร่องานหน้าผาเทวดาสูงที่สุดในประเทศ	- ผาเทวดา อำเภอดอกคำใต้
ตุลาคม	- พิชิตภูลังกา ชมทุ่งดอกโครจาง	- โครงการหลวงปังค่า อำเภอปง
พฤศจิกายน	- งานประเพณียี่เป็งลอยโคมที่กว๊านพะเยา	- ถนนชayangกว๊าน อ.เมืองพะเยา
ธันวาคม	- งานกาชาดและงานฤดูหนาว - เทศกาลดอกไม้สวย พลุงามที่กว๊านพะเยา	- กว๊านพะเยา อ.เมืองพะเยา - กว๊านพะเยา อ.เมืองพะเยา

จังหวัดพะเยามีแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ประเพณี และแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ มีนักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชมเยือนจังหวัดพะเยา ในปี ๒๕๖๖ จำนวนทั้งสิ้น ๑๐๘,๐๕๒ คน แบ่งเป็นชาวไทย ๑๐๓,๕๖๐ คน ชาวต่างชาติ ๔,๔๙๒ คน มีรายได้จากผู้เยี่ยมชมเยือน จำนวน ๒,๒๙๑.๖ ล้านบาท แบ่งเป็น รายได้จากผู้เยี่ยมชมเยือนคนไทย จำนวน ๒,๑๕๘.๒๗ ล้านบาท รายได้จากผู้เยี่ยมชมเยือนชาวต่างชาติ จำนวน ๑๓๓.๓๓ ล้านบาท

(ที่มา : รายงานสถานการณ์การท่องเที่ยวในประเทศ รายจังหวัด ปี ๒๕๖๖, กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา , มิถุนายน ๒๕๖๗)

หลังจากที่สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ดีขึ้น คาดว่าการท่องเที่ยวภายในประเทศมีแนวโน้มฟื้นตัว แต่จะเปลี่ยนพฤติกรรมนักท่องเที่ยวในรูปแบบใหม่ เน้นท่องเที่ยวสุขภาพและการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่กำลังได้รับความนิยม ซึ่งการท่องเที่ยวลักษณะนี้ สามารถตอบโจทย์ทั้งการหลีกเลี่ยงพื้นที่ชุมชนหนาแน่น ได้ประสบการณ์ที่ผจญภัย ได้เรียนรู้เรื่องสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ซึ่งถือเป็นโอกาสของจังหวัดพะเยา ที่ประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม สามารถพัฒนาพื้นที่การเกษตรให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้ เช่น “ฟาร์มสเตย์” ให้นักท่องเที่ยวได้ร่วมทำกิจกรรม อาทิ ปลูกหรือเก็บเกี่ยวพืชผัก ดูแลปศุสัตว์ สรรวจฟาร์ม ไปจนถึงฝึกทำอาหารพื้นบ้าน และได้รับประทานอาหารในรูปแบบ farm to table ฟังด้วยคำว่า ออร์แกนิก ที่เป็นกระแสบริโภคเพื่อสุขภาพ โดยปกติเกษตรกรจะพึงพึ่งเฉพาะผลผลิตทางการเกษตรเพียงอย่างเดียว แต่หากสามารถสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้ จะช่วยให้เกษตรกรและชุมชนมีรายได้พิเศษอีกหนึ่งช่องทาง

๑.๔ ข้อมูลโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค

๑.๔.๑ การคมนาคมขนส่ง

จังหวัดพะเยา มีทางหลวงหมายเลข ๑ ช่วง นครสวรรค์ – เชียงราย เป็นเส้นทางสายหลัก ทั้งยังแบ่งเมืองพะเยาออกเป็นสองฝั่ง เชื่อมต่อ อ.จาว จ.ลำปาง และ อ.พาน จ.เชียงราย และยังมีเส้นทางอื่นๆ ที่แยกออกจากทางหลวงหมายเลข ๑ ไปยังชุมชนและสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญต่างๆ ของจังหวัดพะเยาได้อีกหลายเส้นทาง คือ

- เส้นทางหลวงหมายเลข ๑๐๒๑ : แยกจาก ทางหลวงหมายเลข ๑ บริเวณสี่แยกแม่ต๋ำ ผ่าน อ.ดอกคำใต้ อ.จุน อ.เชียงคำ อ.ภูซาง เชื่อมต่อ อ.เทิง จ.เชียงราย
  - เส้นทางหลวงหมายเลข ๑๒๐๑ : แยกจาก ทางหลวงหมายเลข ๑ บริเวณสี่แยกป่าแดด ผ่าน อ.เมืองพะเยา อ.ภูกามยาว เชื่อมต่อ อ.ป่าแดด จ.เชียงราย
  - เส้นทางหลวงหมายเลข ๑๒๕๑ : แยกจาก ทางหลวงหมายเลข ๑๐๒๑ บริเวณ อ.ดอกคำใต้ ผ่าน อ.เชียงม่วน เชื่อมต่อ ๑๐๙๒ อ.บ้านหลวง จ.น่าน
- ที่มา : สำนักงานทางชนบทจังหวัดพะเยา

จังหวัดพะเยามีศักยภาพด้านพื้นที่ เหมาะที่จะเป็นศูนย์กลางการค้า การลงทุน จุดเชื่อมโยงในระบบ logistic และกระจายสินค้าภายในภาคเหนือและกระจายลงสู่ส่วนกลางของประเทศ ทั้งยังสามารถเป็นจุดพักเพื่อการเดินทางไปท่องเที่ยว ซึ่งสามารถเชื่อมโยงระหว่างจังหวัดได้สะดวก เชื่อมต่อโครงข่ายเส้นทางที่เอื้อประโยชน์ในการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว ดังนั้นจึงต้องเร่งพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันทุกๆด้าน โดยเฉพาะการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่ตั้งแต่ระดับตำบล อำเภอ จังหวัด เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงเป็นโครงข่ายคมนาคม รองรับการค้า การกระจายสินค้าหรือผลผลิตทางการเกษตรในอนาคต

๑.๔.๒ ไฟฟ้า

การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดพะเยา มีการไฟฟ้าในสังกัด รวม ๙ แห่ง แบ่งเป็นการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคสาขา จำนวน ๓ แห่ง (กฟส.จุน , กฟส.เชียงคำ, กฟส.ดอกคำใต้) และการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคสถานีย่อย ๖ แห่ง (กฟย.แม่ใจ, กฟย.ภูกามยาว, กฟย.ปง, กฟย.เชียงม่วน, กฟย.ภูซาง, กฟย.แม่กา) สถานีจ่ายไฟ ๓ สถานี แบ่งเป็น สถานีไฟฟ้าแรงสูงขนาด ๑๑๕ kV จำนวน ๒ แห่ง และ สถานีไฟฟ้าแรงสูงระดับแรงดันถาวร ๒๒ kV จำนวน ๑ แห่ง มีจำนวนหมู่บ้านที่รับผิดชอบ จำนวน ๗๗๙ หมู่บ้าน มีไฟฟ้าใช้แล้ว ๗๗๗ หมู่บ้าน คริวเรือนทั้งหมด ๑๗๓,๓๙๑ คริวเรือน มีไฟฟ้าใช้แล้ว ๑๗๓,๓๒๑ คริวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙๙.๙๖

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ , <http://statbbi.nso.go.th>, มิถุนายน ๒๕๖๗

๑.๔.๓ ประปา

การประปาส่วนภูมิภาคจังหวัดพะเยา มี ๒ สาขา คือ สาขาพะเยาและสาขาจุน โดยมีกำลังผลิตที่ใช้งาน ๓๐,๓๑๕ ลบ.ม./วัน ปริมาณน้ำผลิต ๘๔๕,๓๗๑ ลบ.ม./เดือน ปริมาณน้ำผลิตจ่าย ๗๗๒,๗๔๙ ลบ.ม./เดือน ปริมาณน้ำจำหน่าย ๕๘๒,๖๔๓ ลบ.ม./เดือน จำนวนผู้ใช้น้ำ ทั้ง ๒ สาขา รวม ๑๕๒,๐๖๕ ราย ๖๙,๒๕๗ คริวเรือน

ที่มา : การประปาส่วนภูมิภาคออนไลน์ , มิถุนายน ๒๕๖๗

๑.๔.๔ ข้อมูลด้านการกักกันของจังหวัด

จังหวัดพะเยามีการควบคุมเคลื่อนย้ายสัตว์ ชากสัตว์ และสินค้าปศุสัตว์ แบ่งเป็น

๑) ด้านควบคุมการเคลื่อนย้าย ภายในประเทศ ได้แก่

- จุดตรวจจากอุทยานาภิเษก ต.สบง อ.ภูซาง
- จุดตรวจแม่กา ต.แม่กา อ.เมืองพะเยา

๒) ด้านควบคุมการเคลื่อนย้าย ระหว่างราชอาณาจักร

- จุดตรวจผ่านแดนถาวร ไทย-ลาว พรหมแดนบ้านฮวก อ.ภูซาง

๑.๔.๕ ข้อมูลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริจังหวัดพะเยา

โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินในพื้นที่จังหวัดพะเยา ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๒ - ๒๕๖๖ รวมทั้งหมด ๗๓ โครงการ โดยแบ่งตามประเภทของโครงการ ได้แก่

- ประเภทพัฒนาด้านแหล่งน้ำ	จำนวน ๕๗ โครงการ
- ประเภทพัฒนาด้านการเกษตร	จำนวน ๓ โครงการ
- ประเภทพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม	จำนวน ๓ โครงการ
- ประเภทพัฒนาด้านการส่งเสริมอาชีพ	จำนวน ๑ โครงการ
- ประเภทพัฒนาด้านสวัสดิการสังคม/ การศึกษา	จำนวน ๓ โครงการ
- ประเภทพัฒนาแบบบูรณาการและ พัฒนาด้านอื่นๆ	จำนวน ๖ โครงการ

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.), มิถุนายน ๒๕๖๗

โดยภาพรวมจังหวัดพะเยา มีโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่ดำเนินการในพื้นที่ทั้ง ๙ อำเภอ ส่วนใหญ่เป็นโครงการพัฒนาด้านแหล่งน้ำ เพื่อช่วยเหลือราษฎรให้มีน้ำใช้ในการอุปโภค บริโภค และการเกษตร รองลงมาคือโครงการพัฒนาแบบบูรณาการเป็นโครงการในลักษณะส่งเสริมอาชีพให้กับราษฎร และอนุรักษ์ รักษาไว้ซึ่ง น้ำ ดิน และป่า รองลงมาคือโครงการพัฒนาด้านการเกษตร เพื่อส่งเสริมและพัฒนาอาชีพด้านการเกษตรของราษฎรในพื้นที่ต่างๆ ซึ่งโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริข้างต้น สามารถพัฒนาให้เป็นพื้นที่ขยายผลการดำเนินการตามพระราชดำริไปยังพื้นที่ต่างๆ ในจังหวัด และยังสามารถส่งเสริมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรอนุรักษ์ และเชิงนิเวศน์ เพื่อสร้างรายได้ให้กับคนในพื้นที่และกระจายรายได้สู่พื้นที่ใกล้เคียง อีกทั้งเป็นการดำรงอยู่ของโครงการให้เกิดความยั่งยืน ตลอดจนสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับประชาชนในพื้นที่โครงการ อาทิ โครงการอ่างเก็บน้ำร่องสัก อันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการหลวงปึงค่า โครงการโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน โครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ ตามพระราชดำริบ้านหนองห้า โครงการพัฒนาการเกษตรที่สูงตามพระราชดำริ บ้านสันติสุข-บ้านขุนก้าลัง และโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน เป็นต้น

๑.๕ ข้อมูลด้านเศรษฐกิจของจังหวัด

๑.๕.๑ สภาพเศรษฐกิจโดยทั่วไป

คาดการณ์ว่าเศรษฐกิจจังหวัดพะเยา ในปี ๒๕๖๗ ขยายตัวร้อยละ ๑.๙ ตามการขยายตัวของด้านอุปทานและด้านอุปสงค์ โดย ด้านอุปทาน คาดว่าขยายตัวจากปีก่อนอยู่ที่ร้อยละ ๓.๙ จากการขยายตัวของการผลิตในภาคเกษตรกรรม ภาคบริการและภาคอุตสาหกรรม เป็นสำคัญ ด้านอุปสงค์ คาดว่าขยายตัวร้อยละ ๐.๘ จากการบริโภคภาคเอกชน การลงทุนภาคเอกชนและการใช้จ่ายภาครัฐ ด้านรายได้เกษตรกร คาดว่าขยายตัวจากปีก่อนอยู่ที่ร้อยละ ๑๙.๖ ตามราคาสินค้าเกษตรที่ยังอยู่ในเกณฑ์ดี ได้แก่ ราคาข้าว ราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ราคาลำไย และราคายางพารา เป็นสำคัญ ด้านเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ อัตราเงินเฟ้อทั่วไป คาดว่าอยู่ที่ร้อยละ ๐.๗ การจ้างงานทั้งสิ้น ๑๗๖,๐๖๙ คน คิดเป็นร้อยละ -๐.๑๓ เมื่อเทียบกับปีก่อน

ด้านอุปทาน (การผลิต) ในปี ๒๕๖๗ คาดว่าขยายตัวร้อยละ ๓.๙ เป็นผลมาจากดัชนีปริมาณผลผลิตภาคบริการ คาดว่าขยายตัวร้อยละ ๔.๔ (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ ๓.๙ ถึง ๔.๙ ต่อปีลดลงจากที่คาดการณ์ ณ เดือนมีนาคม ๒๕๖๗ ที่คาดว่าอยู่ที่ร้อยละ ๖.๕) ตามการเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยวลดหย่อนขยายหมวดขายส่ง ขายปลีกฯ ภาษีมูลค่าเพิ่มโรงแรมและภัตตาคาร เป็นสำคัญ ดัชนีปริมาณผลผลิตภาคอุตสาหกรรม คาดว่าขยายตัวร้อยละ ๙.๗ (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ ๙.๒ ถึง ๑๐.๒ ต่อปี เพิ่มขึ้นจากที่คาดการณ์ ณ เดือนมีนาคม ๒๕๖๗ ที่คาดว่าอยู่ที่ร้อยละ ๖.๒) จากการเพิ่มขึ้นของจำนวนทุนจดทะเบียนโรงงานอุตสาหกรรม ปริมาณการใช้ไฟฟ้าภาคอุตสาหกรรม และจำนวนโรงงานอุตสาหกรรม เป็นสำคัญ ดัชนีปริมาณผลผลิตภาคเกษตรกรรม คาดว่าขยายตัวร้อยละ ๑.๑ (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ ๐.๖ ถึง ๑.๖ ต่อปี เพิ่มขึ้นจากที่คาดการณ์ ณ เดือนมีนาคม ๒๕๖๗ ที่คาดว่าอยู่ที่ร้อยละ ๐.๔) จากการเพิ่มขึ้นปริมาณผลผลิตข้าว และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เป็นสำคัญ จากการคาดการณ์สภาพภูมิอากาศและปริมาณน้ำฝนโดยรวมทั้งปี พ.ศ. ๒๕๖๗ เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปีก่อน

ด้านอุปสงค์ (การใช้จ่าย) ในปี ๒๕๖๗ คาดว่าขยายตัวร้อยละ ๐.๘ (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ ๐.๓ - ๑.๓ ต่อปี ชะลอตัวจากที่คาดการณ์ ณ เดือนมีนาคม ๒๕๖๗ ที่คาดว่าอยู่ที่ร้อยละ ๕.๒) เนื่องจากดัชนีการบริโภคภาคเอกชน คาดว่าขยายตัวร้อยละ ๑.๐ (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ ๐.๕ - ๑.๕ ต่อปีชะลอตัวจากที่คาดการณ์ ณ เดือนมีนาคม ๒๕๖๗ ที่คาดว่าอยู่ที่ร้อยละ ๕.๕) ตามการขยายตัวของเศรษฐกิจดัชนีการลงทุนภาคเอกชน คาดว่าขยายตัวร้อยละ ๑.๒ (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ ๐.๗ - ๑.๗ ต่อปี ชะลอตัวจากที่คาดการณ์ ณ เดือนมีนาคม ๒๕๖๗ ที่คาดว่าอยู่ที่ร้อยละ ๓.๐) ตามการเพิ่มขึ้นของพื้นที่ขออนุญาตก่อสร้างรวมจำนวนทุนจดทะเบียนธุรกิจนิติบุคคลใหม่ สินเชื่อเพื่อการลงทุน และภาษีมูลค่าเพิ่มหมวดก่อสร้างเป็นสำคัญ ส่งผลให้การลงทุนภาคเอกชนในภาพรวมมีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มมากขึ้น ดัชนีการใช้จ่ายภาครัฐบาลคาดว่าจะขยายตัวร้อยละ ๓.๐ (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ ๒.๕ - ๓.๕ ต่อปี ชะลอตัวลงจากที่คาดการณ์ ณ เดือนมีนาคม ๒๕๖๗ ที่คาดว่าอยู่ที่ร้อยละ ๖.๘) ยังคงเป็นแรงขับเคลื่อนเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดพะเยา เนื่องจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ คาดว่าจังหวัดพะเยาจะได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะงบประมาณของจังหวัดและงบกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ ดัชนีมูลค่าการค้าชายแดนโดยเฉลี่ย คาดว่าหดตัวร้อยละ -๑.๒ (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ -๑.๘ - (- ๐.๕) ต่อปี ลดลงจากที่คาดการณ์ ณ เดือนมีนาคม ๒๕๖๗ ที่คาดว่าอยู่ที่ร้อยละ ๖.๕) ลดลงต่อเนื่องจากปีก่อนที่หดตัวอยู่ที่ร้อยละ -๓๓.๘ เนื่องจากตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๖๖ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวไม่อนุญาตให้นำเข้าผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมผ่านด่านปางมอญซึ่งเป็นด่านตรงข้ามกับด่านพรมแดนบ้านฮวก อ.ภูกามยาว จังหวัดพะเยา รวมทั้งการห้ามนำเข้าสินค้าที่ไม่จำเป็นจากต่างประเทศเข้ามาจำหน่ายภายในแขวงไซบูลีซึ่งมีพรมแดนติดกับจังหวัดพะเยาและเชียงราย ทำให้ส่งผลกระทบต่อมูลค่าการค้าชายแดน

ด้านเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ

ด้านระดับราคา ในปี ๒๕๖๗ คาดว่าอัตราเงินเฟ้อทั่วไปขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ ๐.๗ ต่อปี (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ ๐.๒ ถึง ๑.๒ ต่อปี ลดลงจากที่คาดการณ์ ณ เดือนมีนาคม ๒๕๖๗ ที่คาดว่าอยู่ที่ร้อยละ ๑.๗) ส่วนหนึ่งจากดัชนีราคาสินค้าทุกกลุ่มที่ยังสูง เช่น ราคาพลังงานในประเทศและตลาดโลก ราคาพืชผลทางการเกษตรในประเทศ เป็นต้น ประกอบกับนโยบายปรับค่าแรงขั้นต่ำ ๔๐๐ บาททั่วประเทศในช่วงปลายปีอาจส่งผลกระทบต่ออัตราเงินเฟ้อเพิ่มขึ้น

ด้านการจ้างงาน ในปี ๒๕๖๗ โดยคาดว่าจะมีจำนวนประมาณ ๑๗๖,๐๖๙ คน (เพิ่มขึ้นจากที่คาดการณ์ ณ เดือนมีนาคม ๒๕๖๗ ที่คาดว่าอยู่ที่จำนวน ๑๗๔,๐๔๘ คน) ลดลงจากปีก่อนที่มีจำนวนประมาณ ๑๗๖,๒๙๕ คน เนื่องจากปรากฏการณ์ลานีญาอาจเกิดการแปรปรวนของสภาพอากาศมีความเสี่ยงที่จะเกิดภัยธรรมชาติอิทธิพลของมรสุมอาจทำให้ฝนตกหนักบางพื้นที่ ประกอบกับการเกิดสถานการณ์ความไม่สงบในประเทศอิสราเอล ทำให้มีแรงงานกลับสู่ภูมิลำเนา และนโยบายปรับค่าแรงขั้นต่ำ ๔๐๐ บาททั่วประเทศ อาจส่งผลให้มีผู้ว่างงานเพิ่มขึ้น

ปัจจัยเสี่ยงเศรษฐกิจ ปี ๒๕๖๗ ของจังหวัดพะเยา

๑. ความแปรปรวนของสภาพอากาศและภัยแล้ง อิทธิพลของมรสุมที่ทำให้ฝนตกหนักมากในบางพื้นที่ ปรากฏการณ์ลานีญาและปรากฏการณ์เอลนีโญที่ต่อเนื่องตั้งแต่ ปี ๒๕๖๖ จนถึงช่วงกลางปี ๒๕๖๗ส่งผลกระทบต่อรายได้ภาคเกษตรกรรม ซึ่งเป็นโครงสร้างหลักของจังหวัดพะเยา

๒. ต้นทุนปัจจัยการผลิตยังคงอยู่ในระดับสูง ทั้งราคาน้ำมัน ปุ๋ยเคมี สารกำจัดศัตรูพืช รวมทั้งอาหารสัตว์ส่งผลต่อการลงทุนและกำลังซื้อของเกษตรกร

๓. สถานการณ์หนี้สินครัวเรือนที่มีการขยายตัวมากกว่ารายได้ภาคครัวเรือน ทำให้มีรายได้ที่ไม่แน่นอนส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชน ความสามารถในการใช้จ่ายลดลง ความสามารถในการชำระหนี้ลดลงและมีผลกระทบต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของจังหวัด

๔. ปัญหาความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์โลกในภูมิภาคต่าง ๆ ที่อาจจะรุนแรงมากขึ้น เช่น การแข่งขันเชิงยุทธศาสตร์ระหว่างจีนและสหรัฐอเมริกา สถานการณ์สู้รบระหว่างอิสราเอลและฮามาสที่อาจส่งผลกระทบต่อราคาพลังงานให้ปรับตัวสูงขึ้น รวมทั้งความยืดเยื้อของสงครามระหว่างรัสเซียและยูเครน ซึ่งอาจเป็นข้อจำกัดต่อการเติบโตของเศรษฐกิจไทย

๕. การอ่อนค่าลงของเงินกีบจากปัจจัยเศรษฐกิจภายใน สปป.ลาว และการห้ามนำเข้าสินค้าที่ไม่จำเป็นโดยเฉพาะสินค้าสิกรม สินค้าอุตสาหกรรม - ทัศนกรรม จากต่างประเทศเข้ามาจำหน่ายภายในแขวงไซยะบูลี สปป.ลาว ซึ่งมีเขตพื้นที่ชายแดนติดกับจังหวัดพะเยา รวมทั้งข้อจำกัดในการอนุญาตให้มีการนำเข้าผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมผ่านด่านแต่ละจุดของ สปป.ลาว ส่งผลกระทบต่อมูลค่าการค้าชายแดนผ่านจุดด่านพรมแดนบ้านฮวก อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา เนื่องจากไม่จุดด่านพรมแดนบ้านฮวกไม่มีรายชื่อที่ได้รับ การอนุญาตดังกล่าว

ปัจจัยสนับสนุนเศรษฐกิจ ปี ๒๕๖๗ ของจังหวัดพะเยา

๑. เมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๖ ได้มีการลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) พัฒนาลาดกลางสินค้าเกษตรภาคเหนือ ระหว่างองค์การตลาดเพื่อเกษตรกร องค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา และเทศบาลเมืองพะเยา เพื่อร่วมกันจัดตั้งตลาดกลางสินค้าเกษตรภาคเหนือในพื้นที่จังหวัดพะเยาให้เป็นแหล่งศูนย์กลางในการซื้อขายผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรและสินค้าอื่น ๆ เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในการผลิต การจำหน่าย การตลาด การเก็บรักษา และการขนส่งผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรของเกษตรกร เพื่อยกระดับสินค้าเกษตรให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้น โดยรวบรวมและเชื่อมโยงตลาดสินค้าเกษตรในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน ถือเป็น การสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรและสร้างความยั่งยืนให้กับภาคเกษตรกรรมเพื่อให้คุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของเกษตรกรดีขึ้น

๒. มาตรการช่วยเหลือเกษตรกรของภาครัฐ ได้แก่ มาตรการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปีการผลิต ๒๕๖๖/๖๗ มาตรการรักษาเสถียรภาพราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปี ๒๕๖๖/๖๗ และมาตรการรักษาเสถียรภาพราคามันสำปะหลัง ปี ๒๕๖๖/๖๗

๓. โครงการก่อสร้างรถไฟทางคู่สายเด่นชัย - เชียงราย - เชียงของ ผ่านในพื้นที่ อำเภอเมืองพะเยา อำเภอดอกคำใต้ อำเภอภูกามยาว จังหวัดพะเยา ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการดำเนินการก่อสร้างตามแผนงานและจะก่อสร้างแล้วเสร็จสามารถเปิดให้บริการได้ในปี ๒๕๗๑ ส่งผลให้มีการจ้างงานภายในจังหวัดและจังหวัดใกล้เคียง

๔. มาตรการกระตุ้นกำลังซื้อการบริโภคภายในประเทศของภาครัฐ เช่น มาตรการ Easy E-Receipt โดยการซื้อสินค้าและบริการที่กำหนดในช่วงวันที่ ๑ มกราคม - ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ สามารถนำไปลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสูงสุด ๕๐,๐๐๐ บาท การใช้จ่ายผ่านสิทธิสวัสดิการตามโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ ปี ๒๕๖๕ และโครงการแจกเงินดิจิทัล ๑๐,๐๐๐ บาท ผ่านดิจิทัลวอลเล็ต

๕. นโยบายการสนับสนุนภาคการท่องเที่ยวของรัฐบาล ได้แก่ มาตรการวีซ่าฟรี (Visa Free) ไทย - จีน ซึ่งจะมีผลบังคับใช้ ตั้งแต่วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๗ และการจัดกิจกรรมด้านส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดพะเยา

สมมติฐานหลักในการประมาณการเศรษฐกิจจังหวัดพะเยา (ด้านการเกษตร)

ด้านอุปทาน (การผลิต)

๑. ปริมาณผลผลิตข้าวเจ้า ในปี ๒๕๖๗ คาดว่าปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้นจากปีก่อน ขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ ๐.๕ (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ ๐.๐ ถึง ๑.๐ ต่อปีเพิ่มขึ้นจากที่คาดการณ์ ณ มีนาคม ๒๕๖๗ ที่คาดว่าหดตัวอยู่ที่ร้อยละ -๑.๑) ขยายตัวเนื่องจากสภาพภูมิอากาศและปริมาณน้ำฝนโดยรวมทั้งปี พ.ศ. ๒๕๖๗ เพิ่มขึ้น ส่วนหนึ่งคาดว่าจากปรากฏการณ์ลานีญา ที่จะก่อให้เกิดฝนตกเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ปริมาณน้ำเพียงพอประกอบกับราคาผลผลิตสูงขึ้น จูงใจให้เกษตรกรเพาะปลูกเพิ่มขึ้น

๒. ปริมาณผลผลิตข้าวเหนียว ในปี ๒๕๖๗ คาดว่าปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้นจากปีก่อน ขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ ๐.๘ (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ ๐.๓ ถึง ๑.๓ ต่อปีเพิ่มขึ้นจากที่คาดการณ์ ณ มีนาคม ๒๕๖๗ ที่คาดว่าหดตัวอยู่ที่ร้อยละ -๑๒.๙) ขยายตัวเนื่องจากสภาพภูมิอากาศและปริมาณน้ำฝนโดยรวมทั้งปี พ.ศ. ๒๕๖๗ เพิ่มขึ้น ส่วนหนึ่งคาดว่าจากปรากฏการณ์ลานีญา ที่จะก่อให้เกิดฝนตกเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ปริมาณน้ำเพียงพอประกอบกับราคาผลผลิตสูงขึ้น จูงใจให้เกษตรกรเพาะปลูกเพิ่มขึ้น

๓. ปริมาณผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ในปี ๒๕๖๗ คาดว่าปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้นจากปีก่อนขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ ๑๒.๙ ขยายตัวเนื่องจากข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เป็นพืชที่ใช้ให้น้ำน้อยกว่าการเพาะปลูกข้าว จากปรากฏการณ์เอลนีโญอ่อนแรงลงและเข้าสู่ลานีญา ส่งผลให้ปริมาณน้ำฝนเพิ่มขึ้น เกษตรกรบางรายจึงได้มีการปรับเปลี่ยนมาปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ทดแทน โดยเฉพาะเกษตรกรในพื้นที่ของอำเภอเชียงคำและอำเภอปง จังหวัดพะเยา ซึ่งมีลักษณะของพื้นที่เป็นลานเชิงเขา ทำให้ปริมาณผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

๔. ปริมาณผลผลิตยางพารา ในปี ๒๕๖๗ คาดว่าปริมาณผลผลิตลดลงจากปีก่อน หดตัวอยู่ที่ร้อยละ -๒.๒ (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ -๒.๗ ถึง -๑.๗ ต่อปี ลดลงจากที่คาดการณ์ ณ เดือนมีนาคม ๒๕๖๗ ที่คาดว่าหดตัวอยู่ที่ร้อยละ -๑.๗) หดตัวเนื่องจากส่วนหนึ่งได้รับผลกระทบจากปรากฏการณ์เอลนีโญต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี ๒๕๖๖ ส่งผลให้น้ำยางออกไม่เต็มที่ เกษตรกรบางรายโค่นต้นยางที่มีอายุมากที่ให้ผลผลิตน้อยและยังคงมีการระบาดของโรคใบร่วงอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ปริมาณผลผลิตยางพารามีแนวโน้มลดลง

ด้านอุปสงค์ (การใช้จ่าย)

๑. ด้านรายได้เกษตรกร ในปี ๒๕๖๗ คาดว่าขยายตัวจากปีก่อน อยู่ที่ ร้อยละ ๑๙.๖ (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ ๑๗.๘ ถึง ๑๘.๘ ต่อปี เพิ่มขึ้นจากที่คาดการณ์ ณ เดือนมีนาคม ๒๕๖๗ ที่คาดว่าอยู่ที่ร้อยละ ๑๒.๑) ตามราคาสินค้าเกษตรที่ยังอยู่ในเกณฑ์ดี ได้แก่ ได้แก่ ราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ราคาลำไย และราคาข้าวเจ้าและข้าวเหนียว เป็นสำคัญ เนื่องจากความต้องการบริโภคภายในประเทศและต่างประเทศยังสูง รวมทั้งคาดว่าปริมาณน้ำ ปี พ.ศ. ๒๕๖๗ จะเพียงพอต่อการเพาะปลูก ประกอบกับภาครัฐ มีนโยบายเพิ่มรายได้ภาคการเกษตรเป็น ๓ เท่าใน ๔ ปี ด้วยหลักการ “ ตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้ ” ผลักดันให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรมีความเข้มแข็ง ส่งผลให้ราคาผลผลิตทางการเกษตรเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้น โดยมีรายละเอียด ดังนี้

- ราคาข้าวเจ้าเฉลี่ย (ข้าวเปลือกหอมมะลิ) ในปี ๒๕๖๗ คาดว่าอยู่ที่ ๑๓,๙๐๐ บาทต่อตัน (เพิ่มขึ้นจากที่คาดการณ์ ณ เดือนมีนาคม ๒๕๖๗ ที่คาดว่าราคาอยู่ที่ ๑๓,๕๐๐ บาทต่อตัน) เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ที่ราคาเฉลี่ยอยู่ที่ ๑๐,๘๘๐ บาทต่อตัน ส่วนหนึ่งจากราคาตลาดโลกปรับตัวสูงขึ้น รวมทั้งภาครัฐมีนโยบาย เพิ่มรายได้ภาคการเกษตรเป็น ๓ เท่าใน ๔ ปี ด้วยหลักการ “ ตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้ ” ผลักดันให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรมีความเข้มแข็ง ส่งผลให้ราคาผลผลิตทางการเกษตรเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้น

- ราคาข้าวเหนียวเฉลี่ย (ข้าวเปลือกเหนียว กข.๖/กข.๑๐/สันป่าตอง) ในปี ๒๕๖๗ คาดว่าอยู่ที่ ๙,๔๙๕ บาทต่อตัน (ชะลตัวจากที่คาดการณ์ ณ เดือนมีนาคม ๒๕๖๗ ที่คาดว่าราคาอยู่ที่ ๙,๕๐๐ บาทต่อตัน) เพิ่มขึ้นจากปีก่อนที่ราคาเฉลี่ยอยู่ที่ ๙,๔๘๔ บาทต่อตัน) ส่วนหนึ่งจากราคาตลาดโลกปรับตัวสูงขึ้น รวมทั้งภาครัฐมีนโยบายเพิ่มรายได้ภาคการเกษตรเป็น ๓ เท่าใน ๔ ปี ด้วยหลักการ “ ตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้ ” ผลักดันให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรมีความเข้มแข็ง ส่งผลให้ราคาผลผลิตทางการเกษตรเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้น

- ราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เฉลี่ย (ณ ความชื้น ๓๐ %) ในปี ๒๕๖๗ คาดว่าอยู่ที่ ๘,๕๐๐ บาทต่อตัน (เพิ่มขึ้นจากที่คาดการณ์ ณ เดือนมีนาคม ๒๕๖๗ ที่คาดว่าราคาอยู่ที่ ๗,๐๐๐ บาทต่อตัน) เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ที่ราคาเฉลี่ย อยู่ที่ ๖,๔๑๒ บาทต่อตัน เนื่องจากมีความต้องการใช้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในประเทศเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เป็นผลมาจากการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมเลี้ยงสัตว์ ประกอบกับภาครัฐมีนโยบายเพิ่มรายได้ภาคการเกษตร เป็น ๓ เท่าใน ๔ ปี ด้วยหลักการ “ ตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้ ” ผลักดันให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรมีความเข้มแข็ง ส่งผลให้ราคาผลผลิตทางการเกษตรเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้น

- ราคาลำไยเฉลี่ย (ราคา ลำไยรูตรงเกรด A) ในปี ๒๕๖๗ คาดว่าอยู่ที่ ๒๗,๐๐๐ บาทต่อตัน (เพิ่มขึ้นจากที่คาดการณ์ ณ เดือนมีนาคม ๒๕๖๗ ที่คาดว่าราคาอยู่ที่ ๒๖,๕๐๐ บาทต่อตัน) เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ที่ราคาเฉลี่ย อยู่ที่ ๒๕,๘๘๗ บาทต่อตัน เนื่องจากปีนี้มีความต้องการบริโภคเพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะความต้องการจากต่างประเทศที่เพิ่มมากขึ้น ประกอบกับเกษตรกรมีการทำลำไยนอกฤดูที่มีราคาจำหน่ายสูง ส่งผลทำให้ราคาลำไยเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้น

- ราคายางพาราเฉลี่ย (ยางก้อนถ้วยสด) ในปี ๒๕๖๗ คาดว่าอยู่ที่ ๒๕,๓๗๕ บาทต่อตัน (เพิ่มขึ้นจากที่คาดการณ์ ณ เดือนมีนาคม ๒๕๖๗ ที่คาดว่าราคาอยู่ที่ ๒๔,๗๕๐ บาทต่อตัน) จากปีก่อนที่ราคาเฉลี่ย ๒๑,๓๒๔ บาทต่อตัน เนื่องจากปริมาณผลผลิตที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งนโยบายการแก้ไขปัญหาการนำเข้าส่งออกยางพารา และสหภาพยุโรป (EU) ได้ผ่านกฎหมายห้ามการทำลายป่า (EUDR) ซึ่งยางพาราเป็นสินค้าเกษตร ๑ ใน ๗ ชนิดที่จะต้องดำเนินการตามกฎหมายดังกล่าว

ที่มา : รายงานภาวะเศรษฐกิจการคลังจังหวัดพะเยา, สำนักงานคลังจังหวัดพะเยา , มิถุนายน ๒๕๖๗

๑.๕.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด

โครงสร้างผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดพะเยา ปี ๒๕๖๕p มีผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ณ ราคาประจำปี จำนวน ๓๖,๓๗๗ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ๑,๒๘๔ ล้านบาท เป็นลำดับที่ ๖๓ ของประเทศ ลำดับที่ ๑๔ ของภาคเหนือ โดยผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว จำนวน ๑๐๐,๕๘๘ บาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ๔,๙๔๓ บาท เป็นลำดับที่ ๔๙ ของประเทศ และเป็นลำดับที่ ๑๐ ของภาคเหนือ สาขาการผลิตที่มีมูลค่าสูงสุด ๕ ลำดับแรก ดังนี้

- ๑) สาขาเกษตรกรรม การล่าสัตว์และการป่าไม้มีมูลค่า ๑๑,๐๕๓ ล้านบาท
- ๒) สาขาการศึกษา มีมูลค่า ๕,๕๙๓ ล้านบาท
- ๓) สาขาการขนส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือนมีมูลค่า ๓,๘๐๘ ล้านบาท
- ๔) สาขาตัวกลางทางการเงินมีมูลค่า ๓,๐๔๖ ล้านบาท
- ๕) สาขาการบริหารราชการและการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกันสังคม ภาคบังคับมีมูลค่า ๒,๖๐๔ ล้านบาท

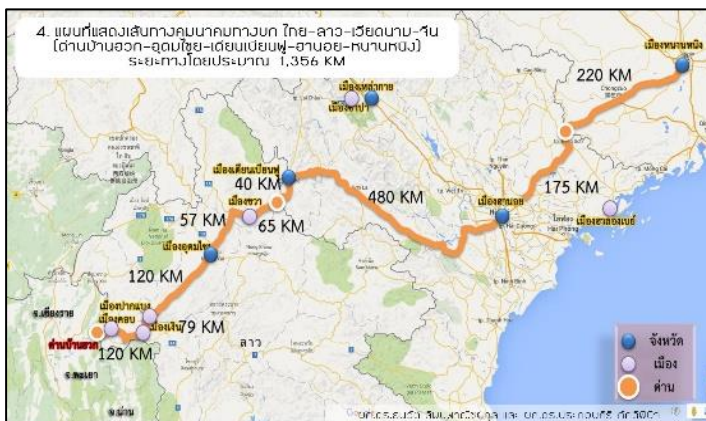
ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, <https://www.nesdc.go.th> , มิถุนายน ๒๕๖๗

๑.๕.๓ การเชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศใน ASEAN และ GMS

จังหวัดพะเยามีพื้นที่ติดต่อกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป. ลาว) ที่บ้านฮวก ตำบลภูซาง อำเภอภูซาง กับเมืองคอบ แขวงไซยะบูลี ซึ่งเป็นจุดผ่านแดนถาวรไทย-ลาว (บ้านฮวก-เมืองคอบ) สำหรับการเดินทางจากด่านบ้านฮวก ถึง ท่าเทียบเรือปากคอบ เมืองคอบ แขวงไซยะบูลี ระยะทาง ๓๘ กิโลเมตร และ เชื่อมโยงไปสู่หลวงพระบาง ใช้เวลาเดินทาง โดยเรือ ๔ ชั่วโมงหรือเดินทางโดยรถยนต์ ใช้เวลาเดินทางประมาณ ๑๐ ชั่วโมง ปัจจุบันได้อนุญาตให้ราษฎร แต่ละฝ่ายเดินทางผ่านจุดผ่านแดนถาวรบ้านฮวก อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา และด่านสากลปางมอน เมืองคอบ แขวงไซยะบูลี ทุกวัน (เวลา ๐๖.๐๐ - ๑๘.๐๐ น.) อีกทั้งจังหวัดพะเยายังมีเขตติดต่อกับจังหวัดน่าน ซึ่งจังหวัดน่านมีจุดผ่านแดนถาวร ไทย-ลาว (ห้วยโก๋น-น้ำเงิน) อยู่ที่บ้านห้วยโก๋น ตำบลห้วยโก๋น อำเภอเฉลิมพระเกียรติ อยู่ตรงข้ามเมืองเงิน เขตเชียงฮ่อน-หงสา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สามารถเชื่อมไปยังหลวงพระบางใช้เวลาเดินทางจากจังหวัดน่านถึงหลวงพระบาง ประมาณ ๓ ชั่วโมง และยังเป็นเส้นทางเชื่อมไปยังเวียงจันทน์ สิบสองปันนา และคุนหมิงของจีนได้อีกทางหนึ่ง

จังหวัดพะเยามีศักยภาพด้านพื้นที่ เหมาะที่จะเป็นศูนย์กลางการค้า การลงทุน จุดเชื่อมโยงในระบบ logistic เหมาะสมกับระยะเวลาพักรถ ซึ่งใช้ระยะเวลาเดินทางจากสิบสองปันนา ถึง พะเยา ไม่เกิน ๑๐ ชั่วโมง และกระจายสินค้าสู่กลุ่มประเทศ GMS และกลุ่ม ASEAN และยังสามารถเป็นจุดกระจายสินค้าลงสู่ส่วนกลางของประเทศ และภายในภาคเหนือ ซึ่งการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) ที่มีเป้าหมายส่งเสริมอาเซียนให้เป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน จึงเป็นโอกาสสำคัญที่จังหวัดพะเยา ซึ่งมีที่ตั้งอยู่บริเวณส่วนกลางของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ (เชียงราย พะเยา แพร่ น่าน) สามารถเชื่อมต่อทั้งด้านเส้นทางและบูรณาการยุทธศาสตร์การพัฒนาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือ ตอนบน ๑ รองรับ การเปลี่ยนแปลงตามกรอบความร่วมมือ GMS BIMSTEC ACMECS

สำหรับจุดผ่านแดนถาวรบ้านฮวก อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา มีพื้นที่เชื่อมต่อกับบ้านปางมอน เมืองคอบ แขวงไซยะบูลี ถือเป็นประตูยุทธศาสตร์สำคัญในการเชื่อมโยงไทย กับ สปป.ลาว ผ่านเมืองสำคัญ ทั้งไซยะบูลี อุดมไชย และหลวงพระบาง ด้วยระยะทางไม่เกิน ๒๐๐ กิโลเมตร เป็นการสร้างโอกาส ในการเพิ่มมูลค่าการค้า และการลงทุน ได้มากขึ้น โดยมีกฎหมายภายในประเทศรองรับในการนำเข้า-ส่งออก และเป็นไปตามหลักศุลกากรสากล จุดผ่านแดนถาวรบ้านฮวก ถือเป็น Hub การเชื่อมต่อที่สำคัญของไทยในอนุภูมิภาคกลุ่มน้ำโขง นอกจากนี้ สปป.ลาว ยังสามารถเชื่อมโยงกับจีนตอนใต้

เมืองเชียงราย และขุนหมิง ผ่านจุดผ่านแดนบ่อเต็น – โมฮาน โดยใช้เส้นทาง R3A และสามารถยกระดับการเชื่อมโยงฝั่งตะวันออกกับเมืองเดียนเบียนฟู และฮานอย ผ่านจุดผ่านแดนเมืองข้าว (ขวา) – เดียนเบียนฟู โดยใช้เส้นทาง R2 และมุ่งสู่เมืองฮานอย

ทั้งนี้ จุดผ่านแดนถาวรบ้านฮวก ถือเป็นเส้นทางที่เชื่อมโยง Supply Chain จากกลุ่มผู้ผลิตในพื้นที่ส่วนกลางของประเทศ โดยเฉพาะกรุงเทพฯ กับ สปป.ลาว ได้ในระยะทางที่ใกล้กว่าจุดผ่านแดนถาวรอื่น เนื่องจากจังหวัดพะเยาเป็นพื้นที่เกษตรกรรมหลักของภาคเหนือ และยังเป็นประตูสำคัญสำหรับการกระจายสินค้าไทยผ่านการข้ามแดนเข้ามาฝั่งไทยของประชาชน สปป.ลาว การยกระดับเป็นจุดผ่านแดนถาวร ส่งผลให้เกิดการเชื่อมโยงเส้นทางการค้า การลงทุนในอนุภูมิภาคกลุ่มน้ำโขง (GMS) โดยเฉพาะการขนส่งสินค้าการเกษตร เป็นโอกาสสำคัญของจังหวัดพะเยา ในการพัฒนาด้านต่างๆ เพื่อรองรับการเกิดระบบเศรษฐกิจใหม่ ซึ่งจุดผ่านแดนถาวรบ้านฮวก จะเป็นจุดเชื่อมต่อระหว่าง จังหวัดพะเยา ไปยัง สปป.ลาว จีนตอนใต้ ไปจนถึงเวียดนามตอนเหนือ การพัฒนาด้านการเกษตรจึงเป็นสิ่งสำคัญ ในการสร้างโอกาสให้กับเกษตรกรในจังหวัดพะเยา ทั้งรูปแบบการผลิตให้ได้มาตรฐาน การแปรรูปผลผลิต ตลอดจนการพัฒนาาระบบการตลาดทั้งออนไลน์และออฟไลน์ ดังนั้น แนวโน้มการพัฒนาจึงควรมีการพัฒนา ศักยภาพพื้นที่ กระบวนการผลิตทาง การเกษตรโดยเน้น ความปลอดภัย สร้างความเข้มแข็ง และสามารถพึ่งพาตนเอง เพื่อสร้างจุดเด่นและเพิ่มมูลค่าของสินค้าให้สูงขึ้นภายใต้ศักยภาพด้านการท่องเที่ยว สังคม วัฒนธรรม และความมั่นคง

อ้างอิง : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นาวิน พรหมใจสา รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

๑.๖ สถานการณ์การค้าชายแดน

๑. สถานการณ์การค้าชายแดนไทย-สปป.ลาว ด้านจังหวัดพะเยา ผ่านจุดผ่านแดน

ถาวรบ้านฮวก อ.ภูซาง ณ เดือนมีนาคม ๒๕๖๗ มีมูลค่าการค้ารวม ๘๒๕,๕๓๗,๒๕๔.๒๘บาท โดยการส่งออก มีมูลค่า ๗๒๐,๙๕๗,๑๐๘.๘๖ บาท และการนำเข้ามีมูลค่า ๑๐๔,๕๘๐,๑๔๕.๔๒ บาท

ตารางที่ ๘ ตารางแสดงสถิติการค้าชายแดนไทย สปป.ลาว ด้านจังหวัดพะเยา ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๖

ปี พ.ศ.	มูลค่าการค้า	มูลค่านำเข้า	มูลค่าส่งออก	ดุลการค้า
๒๕๖๑	๓๕๖,๐๖๔,๔๔๑.๓๕	๒๑,๘๓๓,๗๙๘.๖๘	๓๓๔,๒๓๐,๖๔๒.๖๗	๓๑๒,๓๙๖,๘๔๓.๙๙
๒๕๖๒	๓๗๓,๒๖๕,๖๖๙.๘๒	๑๑๙,๑๘๖,๖๓๖.๕๖	๒๕๔,๐๗๙,๐๓๓.๒๖	๑๓๔,๘๙๒,๓๙๖.๗๐
๒๕๖๓	๖๙๔,๔๒๗,๑๗๘.๗๐	๑๔๖,๘๔๓,๗๒๕.๔๕	๕๔๗,๕๘๓,๔๕๓.๒๕	๔๐๐,๗๔๔,๗๒๗.๘๐
๒๕๖๔	๙๘๙,๗๙๑,๘๑๒.๔๒	๑๕๔,๓๕๒,๒๑๑.๘๑	๘๓๕,๔๓๙,๖๐๑.๑๑	๖๘๑,๐๘๗,๓๘๙.๓๐
๒๕๖๕	๘๒๕,๕๓๗,๒๕๔.๒๘	๑๐๔,๕๘๐,๑๔๕.๔๒	๗๒๐,๙๕๗,๑๐๘.๘๖	๖๑๖,๓๗๖,๙๖๓.๔๔

ที่มา: สำนักงานพาณิชย์จังหวัดพะเยา, มีนาคม ๒๕๖๗

สินค้าส่งออก ได้แก่ น้ำมันดีเซล น้ำมันเบนซิน เครื่องอุปโภค บริโภค วัสดุก่อสร้าง ต้นไม้ ก่อไม้ ปุ๋ยเคมี อาหารสัตว์ พาหนะเครื่องจักรหนัก สัตว์น้ำ ไข่ไก่ อะไหล่รถ ชิ้นส่วนเปิด ไข่ แข็งแข็ง อาหารแปรรูป ผลไม้สด ฯลฯ เป็นต้น

สินค้านำเข้า ได้แก่ หินปูนบด มันสำปะหลังเส้น ลูกเต๋อย เศษเหล็ก เสื้อผ้าเก่า ถั่วดาวอินคา เศษอลูมิเนียม กรรไกรตัดผ้า เครื่องครัว ฯลฯ เป็นต้น

ที่มา: ด้านศุลกากรเชียงใหม่

๒. โอกาสเชื่อมโยงการค้าการลงทุน

จังหวัดพะเยามีช่องทางกระจายผลผลิตสินค้าเกษตรผ่านชายแดน ณ จุดผ่านแดนถาวรบ้านฮวก อำเภอภูซาง ผ่านจุดเชื่อมต่อการขนส่งผ่านระบบรางรถไฟขนส่งสินค้า จีน - ลาว ณ สถานีรถไฟอุ้มไซ แขวงอุ้มไซ สปป.ลาว จากการศึกษาเส้นทางรถไฟจีน - ลาว พบว่า มีการก่อสร้างสถานีขนส่งสินค้าเพื่อเปลี่ยนถ่ายสินค้าจากรถบรรทุก ณ สถานีอุ้มไซ สปป.ลาว ซึ่งมีระยะทางห่างจากจุดผ่านแดนถาวรบ้านฮวก ประมาณ ๒๓๘ กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทาง โดยรถบรรทุกคอนเทนเนอร์ประมาณ ๕ ชั่วโมง และจากสถานีรถไฟอุ้มไซ สปป.ลาว ขนส่งโดยรถไฟไปยัง สถานีปลายทางคุนหมิง สป.จีน ใช้เวลาเดินทาง ประมาณ ๖ ชั่วโมง การตรวจสอบสินค้ามีเพียงจุดเดียว ณ สถานีเปลี่ยนถ่ายสินค้าอุ้มไซ สปป.ลาว ทำให้ลดระยะเวลาการเดินทางขนส่งสินค้าเกษตรให้เร็วยิ่งขึ้น รองรับผลผลิตสินค้าเกษตรที่มีอายุการเก็บรักษาสั้น ลดต้นทุนการขนส่งสินค้า และเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้าเกษตรหรือสินค้าประเภทอื่นๆ เป็นเส้นทางใหม่ที่กระจายสินค้าไปยังประเทศที่ ๓ ได้แก่ เวียดนาม ยุโรป เพื่อขยายตลาดในอนาคตให้เป็นอีกหนึ่งทางเลือกให้กับเกษตรกรและผู้ประกอบการของไทย

ที่มา: สำนักงานพาณิชย์จังหวัดพะเยา, มีนาคม ๒๕๖๗

๒. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

๒.๑ ครั้วเรือนเกษตรกรรมและแรงงานภาคเกษตร

จังหวัดพะเยามีจำนวนครั้วเรือนเกษตรกรรม ทั้งหมด ๗๗,๘๖๘ ครั้วเรือน อำเภอที่มีจำนวนครั้วเรือนเกษตรกรรมมากที่สุด คือ อำเภอดอกคำใต้ ๑๔,๑๔๔ ครั้วเรือน รองลงมา คือ อำเภอเมืองพะเยา ๑๓,๑๗๗ ครั้วเรือน อำเภอที่มีจำนวนครั้วเรือนเกษตรกรรมน้อยที่สุด คือ อำเภอเชียงม่วน ๔,๒๕๗ ครั้วเรือน โดยมีจำนวนแรงงานภาคเกษตรทั้งหมด ๑๒๖,๘๖๖ ราย ส่วนใหญ่อยู่ในอำเภอดอกคำใต้ อำเภอเมืองพะเยา และอำเภอเชียงม่วน ตามลำดับ

ตารางที่ ๙ แสดงจำนวนครั้วเรือนเกษตรกรรมและจำนวนแรงงานภาคเกษตรของจังหวัดพะเยา

อำเภอ	จำนวนครั้วเรือน	จำนวนครั้วเรือนเกษตรกรรม	ร้อยละจำนวน ครั้วเรือนเกษตร/ ครั้วเรือนทั้งหมด	จำนวนแรงงาน ภาคเกษตร (ราย)
๑. เมืองพะเยา	๕๐,๕๒๘	๑๓,๐๒๔	๒๕.๗๘	๒๒,๕๘๖
๒. จุน	๑๘,๙๒๖	๙,๐๔๓	๔๗.๗๘	๑๕,๑๔๘
๓. เชียงคำ	๒๘,๔๗๓	๑๑,๙๙๕	๔๒.๑๓	๑๙,๕๓๖
๔. เชียงม่วน	๗,๒๗๓	๔,๒๐๕	๕๗.๘๒	๗,๕๘๔
๕. ดอกคำใต้	๒๔,๙๕๐	๑๓,๙๘๒	๕๖.๐๔	๒๒,๘๐๖
๖. ปง	๑๖,๔๒๓	๙,๓๐๘	๕๖.๖๘	๑๓,๒๔๒
๗. แม่ใจ	๑๓,๕๕๖	๕,๕๕๑	๔๐.๙๘	๙,๗๕๔
๘. ภูซาง	๑๑,๕๗๔	๕,๕๓๔	๔๗.๘๑	๘,๕๕๘
๙. ภูพานยาว	๗,๙๘๕	๔,๔๐๖	๕๕.๑๘	๗,๖๕๒
รวม	๑๗๙,๖๘๗	๗๗,๐๔๘	๔๒.๘๘	๑๒๖,๘๖๖

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดพะเยา , พฤษภาคม ๒๕๖๗

๒.๒ การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร

๒.๒.๑ เนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร

จังหวัดพะเยา มีเนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร ๑,๙๙๐.๓๒ ตารางกิโลเมตร หรือ ๑,๒๔๓,๙๕๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๔๑ ของพื้นที่ทั้งหมด

การใช้ที่ดินเพื่อทำการเกษตร ๑,๒๔๓,๙๕๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๔๑ ของพื้นที่ทั้งหมด (๓,๙๕๙,๔๑๒ ไร่) โดยแบ่งเป็น
ที่นา ๖๙๓,๑๖๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๗๒ ของพื้นที่ทางการเกษตร

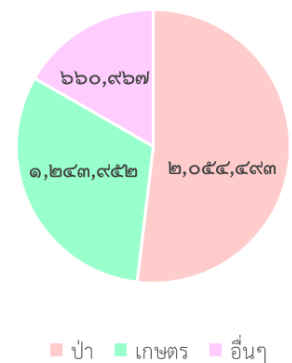
ที่ไร่ ๑๗๖,๔๓๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๑๘ ของพื้นที่ทางการเกษตร

ที่ไม้ผลและไม้ยืนต้น ๒๗๘,๕๐๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๓๙ ของพื้นที่ทางการเกษตร

ที่สวน ๒๒,๕๘๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑.๘๒ ของพื้นที่ทางการเกษตร

การเกษตรอื่นๆ ๗๓,๒๕๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕.๘๙ ของพื้นที่ทางการเกษตร

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ (www.nso.go.th), มิถุนายน ๒๕๖๗

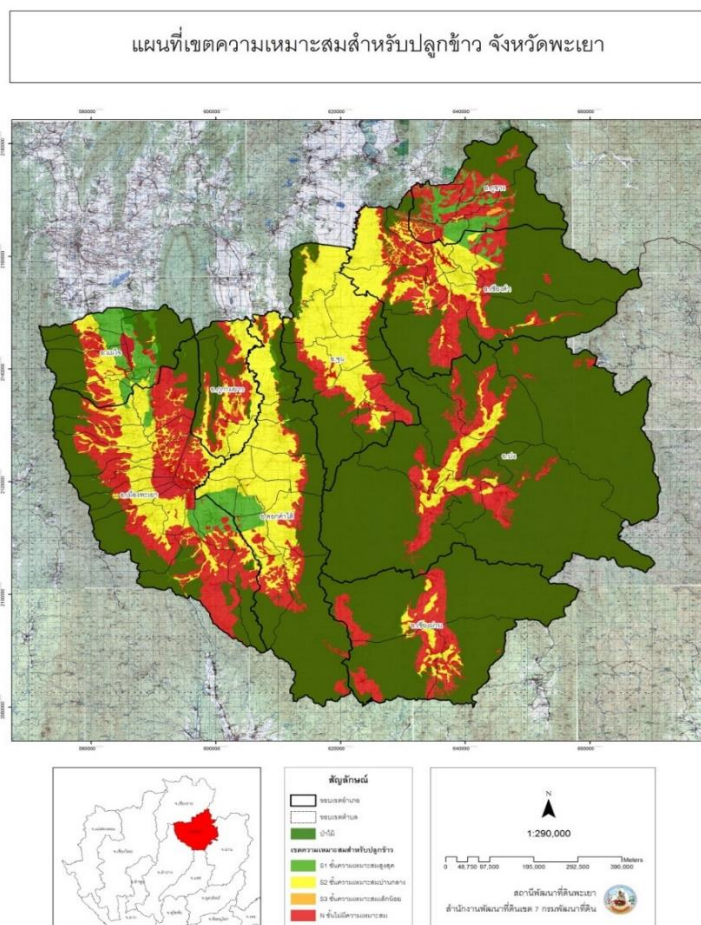
๒.๒.๒ พื้นที่เกษตรกรรมที่เหมาะสมต่อการปลูกพืชเศรษฐกิจจังหวัดพะเยา

๑) พื้นที่เขตความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว พื้นที่เหมาะสมสูงในการปลูกข้าวมี จำนวน ๑๓๓,๕๐๔ ไร่ ประกอบด้วย อำเภอแม่ใจ ๔๐,๕๐๙ ไร่ อำเภอภูซาง ๓๕,๗๖๙ ไร่ อำเภอเมือง ๒๔,๔๕๑ ไร่ อำเภอดอกคำใต้ ๒๔,๒๐๔ ไร่ และอำเภอเชียงคำ ๘,๕๗๖ ไร่ ส่วนอำเภอจุน เชียงม่วน ปง และภูพานยาว ไม่มีพื้นที่เหมาะสมสูงในการปลูกข้าว เป็นพื้นที่เหมาะสมปานกลาง เล็กน้อย หรือไม่เหมาะสมในปลูกข้าว

ตารางที่ ๑๐ พื้นที่เขตความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว รายอำเภอ

อำเภอ	พื้นที่เหมาะสม(ไร่)				พื้นที่เขตป่าไม้
	เหมาะสมสูง (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	
จุน	๐	๑๔๐,๖๔๗	๐	๕๑,๙๒๖	๑๒๒,๙๘๘.๗๘
เชียงคำ	๘,๕๗๖	๑๑๐,๕๐๙	๔๐๗	๑๑๗,๙๘๓	๒๓๘,๓๕๘.๐๔
เชียงม่วน	๐	๑๓,๙๖๙	๒๔๙	๖๖,๖๗๖	๓๒๐,๑๒๖.๕๔
ดอกคำใต้	๒๔,๒๐๔	๑๖๔,๘๔๐	๘๕๓	๔๕,๑๘๙	๑๘๑,๓๗๖.๓๙
ปง	๐	๓๕,๒๕๓	๑๐๓	๗๘,๗๘๔	๗๒๔,๒๖๘.๔๓
ภูพานยาว	๐	๔๖,๒๕๓	๒,๐๑๗	๑๕,๔๐๔	๔๙,๕๗๓.๗๙
ภูซาง	๓๕,๗๖๙	๓,๕๐๘	๑,๒๒๔	๖๐,๗๕๘	๘๐,๔๕๑.๐๒
เมือง	๒๔,๔๕๑	๑๑๙,๓๓๑	๘๔๓	๒๐๐,๗๐๑	๒๑๔,๐๘๑.๘๒
แม่ใจ	๔๐,๕๐๙	๒๙,๐๓๖	๔๒๒	๒๘,๓๙๙	๖๐,๑๘๒.๘๓
รวมพื้นที่(ไร่)	๑๓๓,๕๐๔	๖๖๓,๓๔๖	๖,๑๑๘	๖๖๕,๘๒๐	๑,๙๙๑,๔๐๗.๖๔

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินพะเยา , มิถุนายน ๒๕๖๗

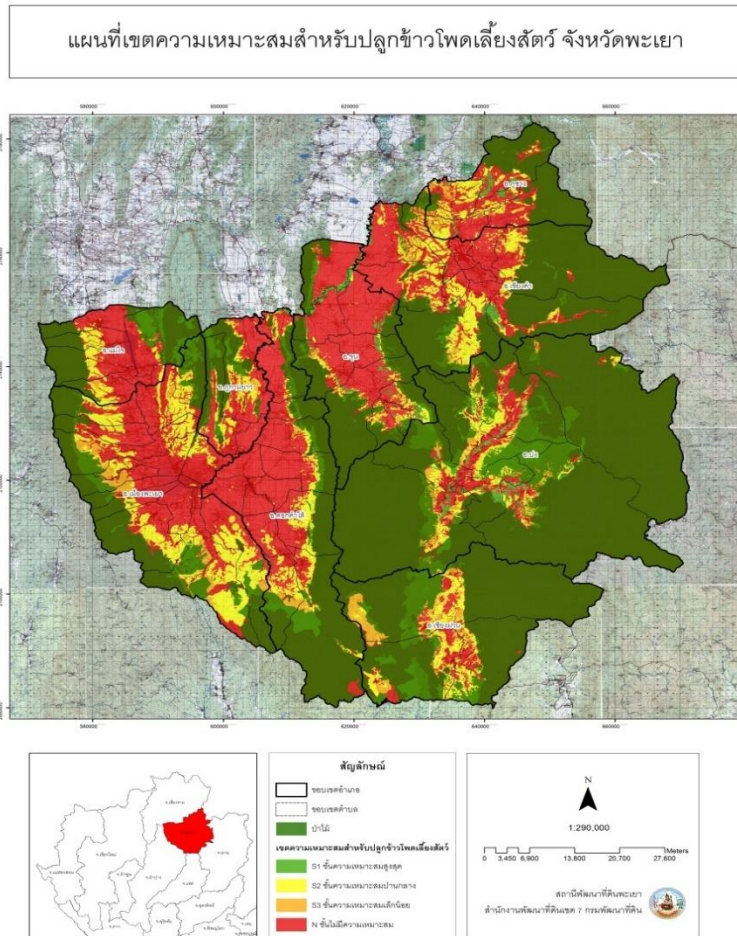

๒) พื้นที่เขตความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ พื้นที่เหมาะสมสูงในการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มีจำนวน ๔๓,๒๒๗ ไร่ ประกอบด้วย อำเภอปง ๑๖,๔๕๐ ไร่ อำเภอยวน ๑๓,๙๑๑ ไร่ อำเภอเชียงคำ ๖,๑๗๓ ไร่ อำเภอภูซาง ๕,๙๐๙ ไร่ อำเภอดอกคำใต้ ๗๐๗ ไร่ และอำเภอเชียงม่วน จำนวน ๗๗ ไร่ ส่วนอำเภอภูกามยาว เมืองพะเยาและแม่ใจ เป็นพื้นที่เหมาะสมปานกลาง เล็กน้อย หรือไม่เหมาะสมในปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

ตารางที่ ๑๑ พื้นที่เขตความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ รายอำเภอ

อำเภอ	พื้นที่เหมาะสม(ไร่)				พื้นที่เขตป่าไม้
	เหมาะสมสูง (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	
จุน	๑๓,๙๑๑	๑๘,๙๒๑	๒,๒๗๖	๑๖๗,๐๒๑	๑๒๒,๙๘๘.๗๘
เชียงคำ	๖,๑๗๓	๗๐,๓๑๒	๓,๓๐๔	๑๕๗,๑๒๒	๒๓๘,๓๕๘.๐๔
เชียงม่วน	๗๗	๓๙,๐๑๐	๑๐,๕๒๙	๓๑,๐๓๑	๓๒๐,๑๒๖.๕๔
ดอกคำใต้	๗๐๗	๔๖,๒๖๐	๖,๒๔๙	๒๐๒,๔๓๕	๑๘๑,๓๗๖.๓๙
ปง	๑๖,๔๕๐	๔๖,๕๔๘	๑๓,๙๙๖	๗๐,๐๘๐	๗๒๔,๒๖๘.๔๓
ภูกามยาว	๐	๑๗,๗๐๙	๒,๐๘๘	๖๓,๖๑๐	๔๙,๕๗๓.๗๙
ภูซาง	๕,๙๐๙	๒๙,๕๐๘	๓,๔๔๕	๖๒,๔๘๗	๘๐,๔๕๑.๐๒
เมือง	๐	๑๑๔,๐๔๔	๑๒,๖๔๕	๒๐๙,๓๐๘	๒๑๔,๐๘๑.๘๒
แม่ใจ	๐	๒๑,๒๖๐	๙๖๙	๘๐,๙๘๑	๖๐,๑๘๒.๘๓
รวมพื้นที่(ไร่)	๔๓,๒๒๗	๔๐๓,๕๗๒	๕๕,๕๐๑	๑,๐๔๔,๐๘๕	๑,๙๙๑,๔๐๗.๖๔

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินพะเยา, มิถุนายน ๒๕๖๗

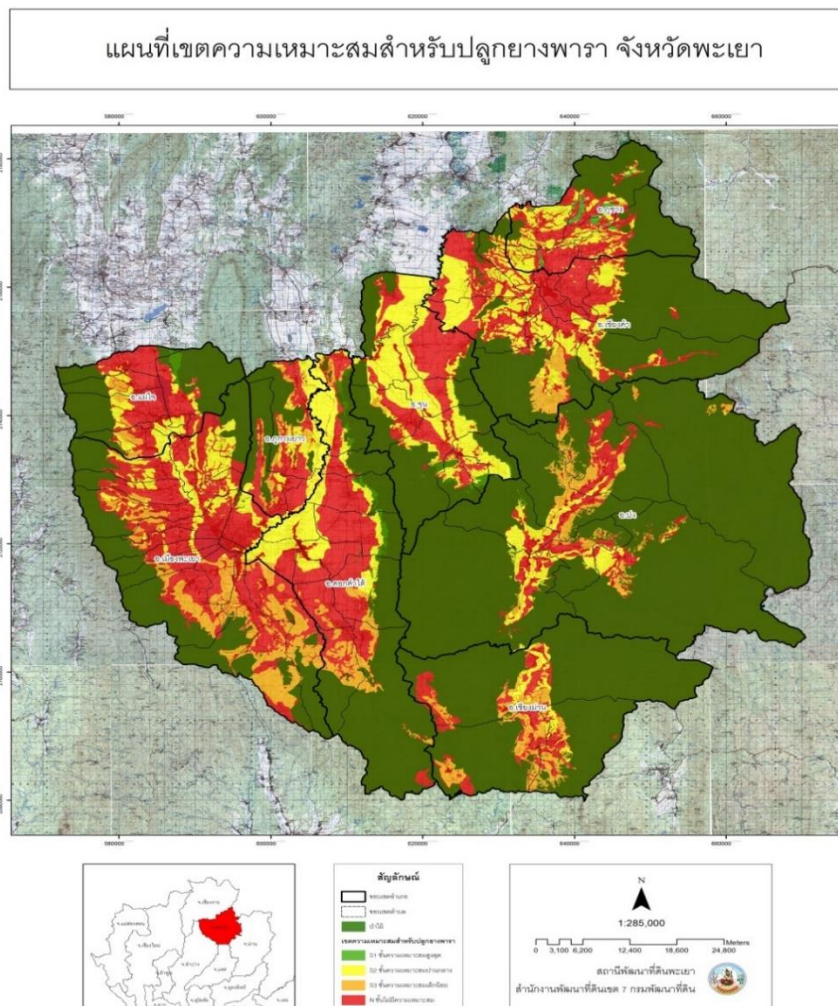

๓) พื้นที่เขตความเหมาะสมสำหรับการปลูกยางพารา พื้นที่เหมาะสมสูงสำหรับปลูกยางพารามีจำนวน ๘,๑๒๒ ไร่ ประกอบด้วย อำเภอภูซาง ๗,๔๗๒ ไร่ และ อำเภอเชียงคำ ๖๕๐ ไร่ ส่วนอำเภอจุน เชียงม่วน ดอกคำใต้ ปง ภูคามยาว เมือง และแม่ใจ เป็นพื้นที่เหมาะสมปานกลาง เล็กน้อย หรือไม่เหมาะสมในปลูกยางพารา

ตารางที่ ๑๒ พื้นที่เขตความเหมาะสมสำหรับการปลูกยางพารา รายอำเภอ

อำเภอ	พื้นที่เหมาะสม(ไร่)				พื้นที่ เขตป่าไม้
	เหมาะสมสูง S๑	เหมาะสม ปานกลาง(S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	
จุน		๔๖,๓๐๓	๒,๕๙๐	๑๔๓,๖๖๔	๑๒๒,๙๘๘.๗๘
เชียงคำ	๖๕๐	๖๑,๙๗๓	๑๖,๘๒๑	๑๕๗,๙๙๓	๒๓๘,๓๕๘.๐๔
เชียงม่วน		๑๒,๖๐๑	๒๙,๐๕๕	๓๙,๒๔๐	๓๒๐,๑๒๖.๕๔
ดอกคำใต้		๑๑,๖๘๕	๒๖,๖๒๘	๑๙๖,๗๖๑	๑๘๑,๓๗๖.๓๙
ปง		๓๘,๔๘๙	๒๑,๕๘๙	๕๔,๐๐๐	๗๒๔,๒๖๘.๔๓
ภูคามยาว		๕,๑๗๕	๔,๗๙๙	๕๓,๖๙๐	๔๙,๕๗๓.๗๙
ภูซาง	๗,๔๗๒	๓๕,๑๗๐	๑,๑๘๔	๕๗,๔๐๒	๘๐,๔๕๑.๐๒
เมือง		๓๕,๘๔๔	๖๔,๐๕๗	๒๔๕,๓๖๐	๒๑๔,๐๘๑.๘๒
แม่ใจ		๑๔,๑๒๖	๗,๖๘๘	๗๖,๕๔๖	๖๐,๑๘๒.๘๓
รวมพื้นที่(ไร่)	๘,๑๒๒	๒๖๑,๓๖๖	๑๗๔,๔๑๑	๑,๐๒๔,๖๕๖	๑,๙๙๑,๔๐๗.๖๔

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินพะเยา, มิถุนายน ๒๕๖๗

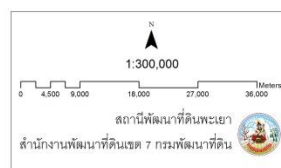
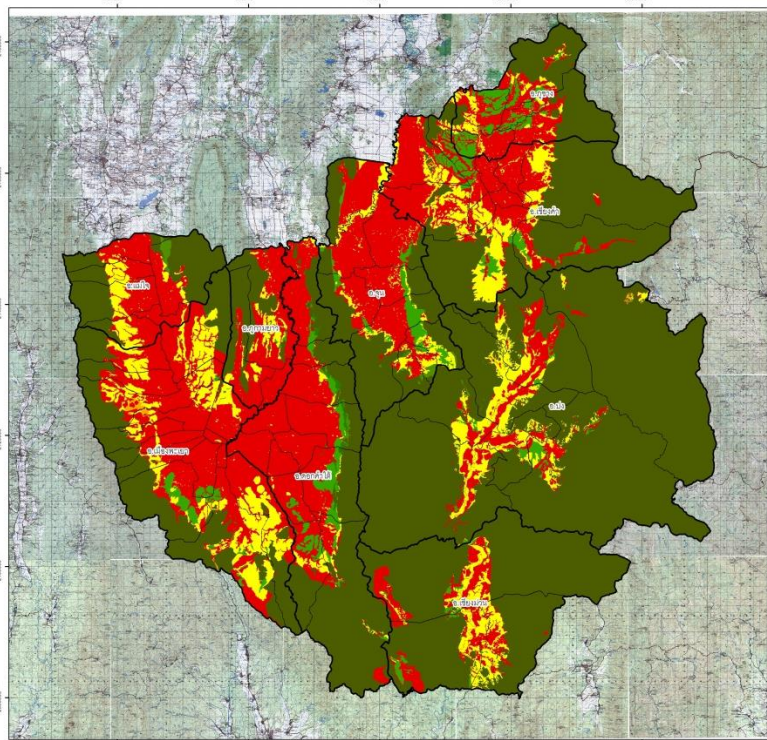
๔) พื้นที่เขตความเหมาะสมสำหรับการปลูกลำไย พื้นที่เหมาะสมสูงในการปลูกลำไย มีจำนวน ๑๑๗,๐๑๑ ไร่ ครอบคลุมทั้ง ๙ อำเภอ ดังนี้

ตารางที่ ๑๓ พื้นที่เขตความเหมาะสมสำหรับการปลูกลำไย รายอำเภอ

อำเภอ	พื้นที่เหมาะสม(ไร่)				พื้นที่เขตป่าไม้
	เหมาะสมสูง (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	
จุน	๑๙,๗๔๖	๒๗,๔๓๔		๑๔๕,๓๔๕	๑๒๒,๙๘๘.๗๘
เชียงคำ	๑๘,๗๗๑	๖๘,๖๓๐	๕๓	๑๔๙,๙๕๔	๒๓๘,๓๕๘.๐๔
เชียงม่วน	๕,๒๙๑	๓๐,๐๘๒		๔๕,๕๐๕	๓๒๐,๑๒๖.๕๔
ดอกคำใต้	๒๓,๖๐๒	๑๐,๗๗๒		๒๐๐,๖๘๒	๑๘๑,๓๗๖.๓๙
ปง	๘,๗๘๘	๕๐,๐๓๕		๕๕,๒๕๒	๗๒๔,๒๖๘.๔๓
ภูกามยาว	๕๒๙	๕,๖๙๙		๕๗,๔๓๒	๔๙,๕๗๓.๗๙
ภูซาง	๒๖,๔๕๔	๑๔,๓๔๙		๖๐,๔๒๓	๘๐,๔๕๑.๐๒
เมือง	๑๓,๘๑๖	๙๔,๔๔๕	๒,๑๘๐	๒๓๔,๘๒๗	๒๑๔,๐๘๑.๘๒
แม่ใจ	๑๔	๒๓,๓๒๒		๗๕,๐๐๙	๖๐,๑๘๒.๘๓
รวมพื้นที่(ไร่)	๑๑๗,๐๑๑	๓๒๔,๗๖๘	๒,๒๓๓	๑,๐๒๔,๔๒๙	๑,๙๙๑,๔๐๗.๖๔

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินพะเยา , มิถุนายน ๒๕๖๗

แผนที่เขตความเหมาะสมสำหรับปลูกลำไย จังหวัดพะเยา

๒.๓ แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

๒.๓.๑ พื้นที่ชลประทานและระบบชลประทาน

๑) แหล่งน้ำชลประทาน

แหล่งน้ำชลประทานในจังหวัดพะเยา รวม ๔๘๗ โครงการ พื้นที่รับประโยชน์ในฤดูฝน ๖๖๕,๘๔๓ ไร่ ฤดูแล้ง ๘๓,๑๓๐ ไร่ ปริมาณน้ำที่เก็บกักได้ ๑๗๕.๓๒๐ ล้านลูกบาศก์เมตร ทั้งนี้แหล่งน้ำชลประทานแบ่งออกเป็น ๓ ประเภท ได้แก่

๑) โครงการชลประทานขนาดใหญ่ : มีพื้นที่บางส่วนของ ต.ศรีถ้อย อ.แม่ใจ จ.พะเยา ๑๔,๓๒๖ ไร่ ได้รับน้ำจากโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาแม่ลาว ต.ดงมะดะ อ.แม่ลาว จ.เชียงราย

๒) โครงการชลประทานขนาดกลาง : ในพื้นที่จังหวัดพะเยามี ๓ โครงการ
- โครงการอ่างเก็บน้ำแม่ปืมตามพระราชดำริ อำเภอแม่ใจ

มีปริมาณความจุ ๕๐.๓๒ ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่รับประโยชน์ในฤดูฝน ๔๕,๖๕๐ ไร่ และในฤดูแล้ง ๑๐,๐๐๐ ไร่

- โครงการอ่างเก็บน้ำแม่ต้าตามพระราชดำริ อำเภอเมืองพะเยา มีปริมาณความจุ ๓๗ ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่รับประโยชน์ในฤดูฝน ๔๒,๒๑๓ ไร่ และฤดูแล้ง ๑๐,๐๐๐ ไร่

- โครงการอ่างเก็บน้ำแม่ใจ อำเภอแม่ใจ มีความจุ ๓ ล้านลูกบาศก์เมตร มีพื้นที่รับประโยชน์ในฤดูฝน ๒,๕๐๐ ไร่ ฤดูแล้ง ๗๐๐ ไร่

๓) โครงการชลประทานขนาดเล็ก : เช่น ฝ่าย อ่างเก็บน้ำ สระเก็บน้ำ ตลอดจนโครงการขุดลอกหนองน้ำและคลองตามธรรมชาติ รวม ๔๘๔ แห่ง มีความจุ ๘๕.๐ ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่รับประโยชน์ในฤดูฝน ๕๗๕,๔๘๐ ไร่ และฤดูแล้ง ๖๒,๔๓๐ ไร่

ตารางที่ ๑๔ แสดงพื้นที่รับประโยชน์ของโครงการชลประทานพะเยา ในจังหวัดพะเยา

รายการ	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔
พื้นที่ชลประทาน	๙๐,๓๖๓ ไร่	๙๐,๓๖๓ ไร่	๙๐,๓๖๓ ไร่
พื้นที่รับประโยชน์	๖๔๑,๒๙๓ ไร่	๖๕๑,๒๙๓ ไร่	๖๖๑,๐๙๓ ไร่
ปริมาณน้ำเก็บกัก	๑๕๙.๑๑๑ ล้าน ลบ.ม.	๑๖๒.๔๑๑ ล้าน ลบ.ม.	๑๗๒.๘๙๓ ล้าน ลบ.ม.

ที่มา : โครงการชลประทานพะเยา มิถุนายน ๒๕๖๖

ตารางที่ ๑๕ แสดงพื้นที่รับประโยชน์ของโครงการชลประทานพะเยา ในจังหวัดพะเยา รายอำเภอปี ๒๕๖๔

อำเภอ	พื้นที่รับประโยชน์ (ไร่)	ปริมาณน้ำเก็บกัก (ล้าน ลบ.ม.)
เมืองพะเยา	๑๑๐,๕๘๗	๔๗.๖๕๘
แม่ใจ	๙๑,๔๑๒	๗๔.๖๓๑
จุน	๙๒,๙๖๕	๑๕.๑๑๔
ดอกคำใต้	๙๘,๕๙๔	๘.๓๑๘
ปง	๕๒,๐๕๐	๖.๒๐๙
เชียงคำ	๙๗,๒๔๐	๖.๗๐๒
เชียงม่วน	๓๗,๘๒๐	๖.๖๒๐
ภูซาง	๓๙,๓๐๐	๖.๑๓๙
ภูพานยาว	๔๕,๘๗๖	๓.๙๒๙
รวม	๖๖๕,๘๔๓	๑๗๕.๓๒๐

ที่มา : โครงการชลประทานพะเยา มิถุนายน ๒๕๖๖

จะเห็นได้ว่าพื้นที่รับประโยชน์ เมื่อเทียบกับพื้นที่การเกษตรของจังหวัดพะเยา มีเพียงร้อยละ ๔๓ เท่านั้น ดังนั้น จึงต้องพัฒนาแหล่งน้ำและระบบระบายน้ำเพิ่มเติมให้แก่เกษตรกร เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำในระยะยาวต่อไป

๒) แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานที่ดำเนินการขุดโดยกรมพัฒนาที่ดิน ตั้งแต่ปี ๒๕๔๙ - ๒๕๖๗ มีทั้งหมด ๘,๔๘๙ บ่อ และเป้าหมายที่จะดำเนินการขุดปีงบประมาณ ๒๕๖๘ จำนวน ๒๘๐ บ่อ ดังนั้น จังหวัดพะเยาจะมีแหล่งน้ำใน ไร่นานอกเขตชลประทาน จำนวน ๘,๑๓๓ บ่อ ในปี ๒๕๖๘

ตารางที่ ๑๖ แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน แยกรายอำเภอ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๙ - ๒๕๖๘

อำเภอ	ปีงบประมาณ จำนวน(บ่อ)											
	๔๙-๕๔	๕๕	๖๐	๖๑	๖๒	๖๓	๖๔	๖๕	๖๖	๖๗	๖๘	รวม
เมืองพะเยา	๓๔๙	๒๗	๓๐	๖๖	๘๕	๑๔๓	๑๕๕	๑๑๓	๗๓	๔๔	๓๗	๑,๐๘๕
แม่ใจ	๑๘๗	๑๓	๒๐	๖๒	๑๐๕	๕๓	๓๙	๕๔	๓๗	๒๑	๗	๕๙๑
จุน	๓๔๑	๖๓	๓๐	๘๗	๖๒	๑๗๗	๑๖๘	๒๔๓	๑๓๓	๕๗	๕๑	๑,๓๖๑
ดอกคำใต้	๓๙๘	๘๖	๕๐	๓๙	๓๓	๔๔	๑๑๐	๖๘	๖๓	๖๕	๔๕	๙๕๖
ปง	๔๔๐	๐	๔๐	๓๑	๓๐	๔๗	๕๐	๔๐	๓๑	๔๐	๕๐	๗๔๙
เชียงคำ	๔๒๑	๕๐	๖๐	๑๕๑	๖๙	๔๖	๔๔	๙๑	๓๑	๔๐	๔๑	๑,๐๐๓
เชียงม่วน	๕๑๗	๙๐	๓๘๐	๒๕	๒๔	๗๖	๓๖	๗๓	๓๐	๔๑	๒๘	๑,๒๙๒
ภูซาง	๒๔๓	๒๙	๒๐	๘	๑๙	๓๓	๑๕	๕๐	๒๖	๔	๓	๔๔๗
ภูพานยาว	๒๕๔	๔๒	๒๐	๓๑	๓๘	๘๒	๖๒	๗๔	๓๔	๑๒	๑๘	๖๔๙
รวม	๓,๑๕๐	๔๐๐	๖๕๐	๕๐๐	๔๖๕	๗๐๑	๖๗๙	๘๐๖	๔๕๘	๓๒๔	๒๘๐	๘,๑๓๓

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินพะเยา , มิถุนายน ๒๕๖๗

๒.๓.๒ แหล่งน้ำอื่นๆ

๑) แหล่งน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

จังหวัดพะเยา มีแหล่งน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ โดยลักษณะงานก่อสร้างอ่างเก็บน้ำ สระเก็บน้ำ ฝายน้ำล้น คลองส่งน้ำ ขุดลอกคลอง ปรับปรุงซ่อมแซม รวมทั้งหมด จำนวน ๑๑๕ แห่ง สามารถกักเก็บน้ำได้ ๗,๐๖๒,๗๖๐ ดังนี้

ตารางที่ ๑๗ แหล่งน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ แยกรายอำเภอ

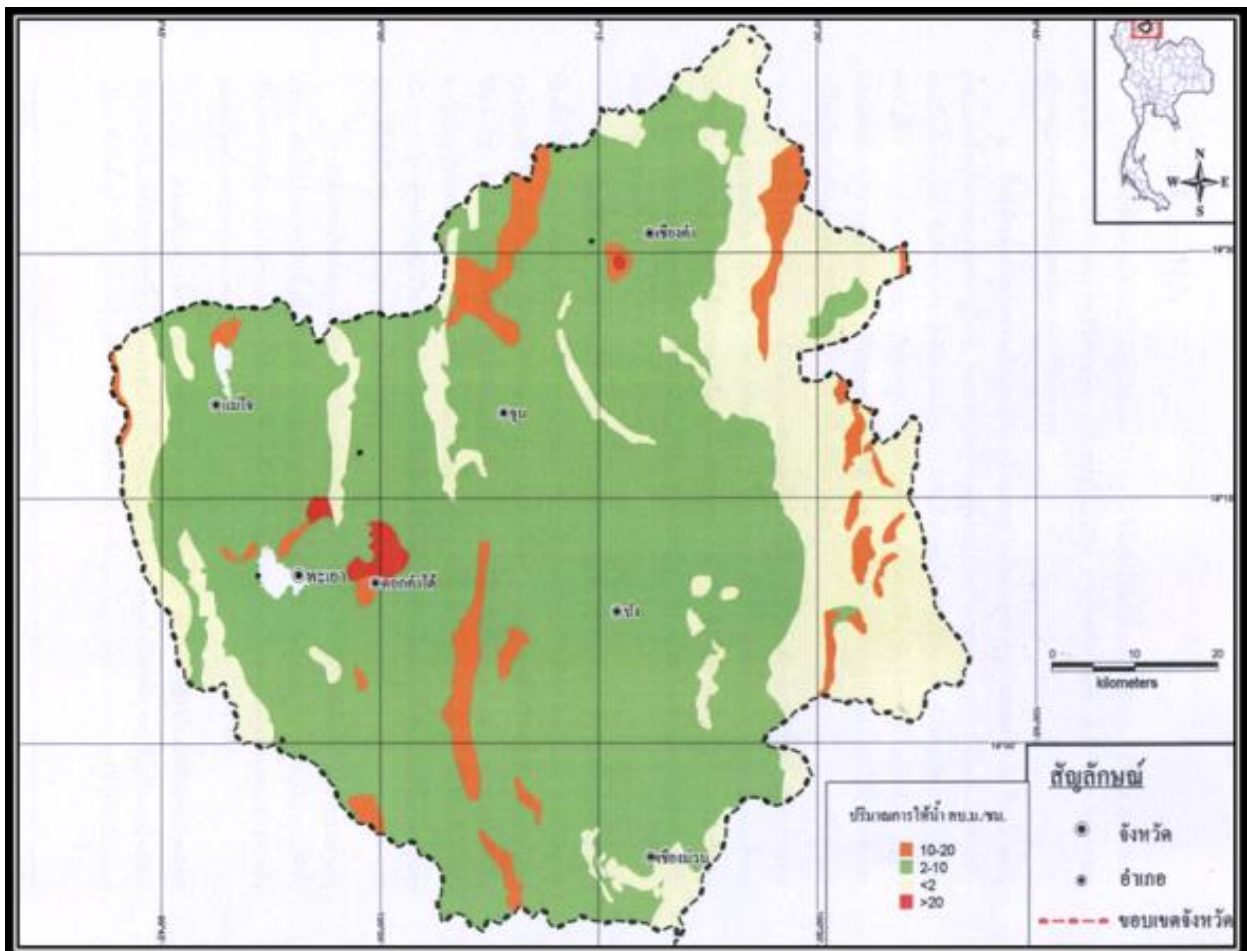
ที่	อำเภอ	จำนวนแห่ง	ความจุ (ลบ.ม.)	ผลประโยชน์/ไร่
๑	ภูซาง	๓	๓๐,๔๐๐	๖๘๐
๒	จุน	๑๗	๑,๐๐๗,๕๓๓	๔๑,๘๙๐
๓	เชียงคำ	๑๕	๔๓๖,๔๖๑	๗,๔๑๕
๔	เชียงม่วน	๙	๓๙๖,๕๕๐	๑,๓๓๒
๕	ดอกคำใต้	๑๐	๘๖๗,๐๘๒	๙,๓๘๐
๖	ปง	๑๗	๑,๘๐๔,๐๔๐	๗,๓๓๐
๗	เมือง	๓๑	๑,๖๕๖,๒๗๔	๒๑,๑๘๖
๘	แม่ใจ	๑๓	๘๖๔,๔๓๐	๖,๖๖๙
รวม		๑๑๕	๗,๐๖๒,๗๖๐	๙๕,๘๘๒

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินพะเยา , มิถุนายน ๒๕๖๗

๒) แหล่งน้ำใต้ดิน

แหล่งน้ำใต้ดินของจังหวัดพะเยา แบ่งออกเป็น ๓ ประเภท ดังนี้

- ๑) สภาพน้ำใต้ดินให้ปริมาณน้ำปานกลาง (๑๐๐-๒๐๐ แกลลอน/นาที่)
มีคุณภาพต่ำ ครอบคลุมพื้นที่อำเภอเชียงคำ จุน เชียงม่วน และปง
- ๒) สภาพน้ำใต้ดินให้ปริมาณน้อย (๑๐-๑๐๐ แกลลอน/นาที่)
มีคุณภาพน้ำต่ำครอบคลุมพื้นที่อำเภอปง เชียงคำ ดอกคำใต้ และอำเภอเมืองพะเยา
- ๓) สภาพน้ำใต้ดินที่มีปริมาณน้อย (๑๐/๑๐๐ แกลลอน/นาที่)
มีคุณภาพน้ำต่ำ ครอบคลุมพื้นที่อำเภอเชียงม่วน ปง จุน และอำเภอเมืองพะเยา

๒.๔ ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

๒.๔.๑ ด้านการปลูกพืชเศรษฐกิจ

พืชเศรษฐกิจหลักที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ยางพารา ลำไย ลิ้นจี่ กระเทียม หอมแดง และมันสำปะหลัง มีพื้นที่เพาะปลูกและผลผลิต ดังนี้

ตารางที่ ๑๘ แสดงการปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัด ปีการผลิต ๒๕๖๖/๖๗

ชนิดพืช	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต ที่เก็บเกี่ยวได้ (กิโลกรัม/ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ย/ เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ตัน)
ข้าวนาปี	๖๔๐,๐๔๙	๖๓๙,๕๗๑	๔๗๕	๓๐๓,๗๑๑
ข้าวนาปรัง (๒๕๖๔/๖๕)	๓๔,๗๑๗	๓๔,๗๑๗	๖๒๒	๒๑,๕๙๔
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์(ฤดูฝน)	๑๑๕,๕๗๙	๑๑๕,๔๕๗	๗๔๐	๘๕,๔๐๒
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์(ฤดูแล้ง) (๒๕๖๔/๖๕)	๑๙,๕๒๗	๑๙,๕๒๗	๗๖๘	๑๔,๙๙๔
ยางพารา	๑๒๓,๗๓๗	๑๐๙,๕๐๔	๒๑๐	๒๓,๒๖๒
มันสำปะหลัง	๓๐,๘๘๘	๓๐,๘๘๘	๓,๐๘๗	๙๓,๕๔๔
หอมแดง(๒๕๖๕)	๘,๑๕๐	๘,๑๕๐	๑,๒๒๓	๑๐,๕๔๗
ลำไย	๙๔,๒๘๔	๙๒,๖๒๑	๔๓๖	๔๐,๔๒๔
ลิ้นจี่	๑๑,๒๘๙	๑๐,๘๗๕	๔๒๒	๔,๖๒๖

ที่มา: สำนักงานเกษตรจังหวัดพะเยา , กรกฎาคม ๒๕๖๗

สถานการณ์การผลิตพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดพะเยาวิเคราะห์แยกตามประเภทของชนิดพืช ดังนี้

๑) ข้าว

การผลิตข้าวของเกษตรกรจังหวัดพะเยา ปี ๒๕๖๖/๖๗ ข้าวนาปี มีพื้นที่เพาะปลูก ๖๔๐,๐๔๙ ไร่ พื้นที่เก็บเกี่ยว ๖๓๙,๕๗๑ ไร่ ผลผลิตรวม ๓๐๓,๗๑๑ ตัน ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ๔๗๕ ก.ก./ไร่ และข้าวนาปรัง ปี ๒๕๖๔/๖๕ มีพื้นที่เพาะปลูก ๓๔,๗๑๗ ไร่ พื้นที่เก็บเกี่ยว ๓๔,๗๑๗ ไร่ ผลผลิตรวม ๒๑,๕๙๔ ตัน ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ๖๒๒ ก.ก./ไร่

ส่วนใหญ่จะทำการผลิตข้าวหอมมะลิเพื่อจำหน่าย ส่วนข้าวเหนียวผลิตเพื่อการบริโภคภายในครัวเรือน และนำออกจำหน่ายหากเหลือจากการบริโภค(ส่วนใหญ่เป็นข้าวนาปี) นอกจากนั้น ยังมีการปลูกข้าวไร่ในบริเวณเชิงเขาอีกเล็กน้อย

แหล่งเพาะปลูก จังหวัดพะเยามีพื้นที่การปลูกข้าวกระจายในทุกอำเภอ พื้นที่เพาะปลูกที่สำคัญ ได้แก่ อำเภอดอกคำใต้ จุน เมืองพะเยา เชียงคำ และอำเภอแม่ใจ

พันธุ์ที่ใช้ปลูก พันธุ์ข้าวเจ้าที่ปลูก ได้แก่ ข้าวขาวดอกมะลิ ๑๐๕ กข.๑๕ พันธุ์ข้าวเหนียวที่ปลูก ได้แก่ พันธุ์ กข ๖ ข้าวไร่ใช้พันธุ์พื้นเมือง และพันธุ์ข้าวนาปรังใช้พันธุ์สันป่าตอง ๑ และ กข.๑๐ เกษตรกร ส่วนใหญ่นิยมใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวจากศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์ข้าวชุมชน ศูนย์วิจัยข้าวเชียงรายและศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวพะเยา

ช่วงการปลูก ข้าวนาปี อยู่ในช่วงระหว่างวันที่ ๑ พฤษภาคม ถึงวันที่ ๓๑ ตุลาคมของปี ข้าวนาปรัง อยู่ในช่วงระหว่างวันที่ ๑ พฤศจิกายน ถึง วันที่ ๓๐ เมษายน ปีถัดไป

ลักษณะการปลูก ส่วนใหญ่เป็นนาดำ และทำนาแบบหว่าน ขึ้นอยู่กับสภาพพื้นที่และแหล่งน้ำ การใช้น้ำส่วนใหญ่อาศัยน้ำฝนและพื้นที่นาบางส่วนอยู่ในเขตชลประทาน

การดูแลรักษา เกษตรกรมีการปฏิบัติตามคำแนะนำของทางราชการ แต่ยังมีประสบปัญหาโรคไหม้ และโรคยอดฝักดาบ เนื่องจาก ข้าวหอมมะลิไม่ต้านทานต่อโรคไหม้

การเก็บเกี่ยว ข้าวนาปีส่วนใหญ่ที่ปลูก ได้แก่ พันธุ์ข้าวดอกมะลิ ๑๐๕ พันธุ์ กข.๑๕ และ พันธุ์ กข.๖ มีอายุการเก็บเกี่ยวที่ใกล้เคียงกัน คือ ช่วงตั้งแต่ วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน จนถึง ต้นเดือนธันวาคม การเก็บเกี่ยวในปัจจุบันใช้รถเกี่ยวนา เนื่องจากปัญหาการขาดแคลนแรงงาน

การตลาด เกษตรกรส่วนใหญ่จะนิยมนำข้าวเปลือกมาจำหน่ายให้กับ โรงสี และราคาข้าวของจังหวัดพะเยาจะอยู่ที่สภาวะของตลาด ณ ขณะนั้นๆ

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

๑. การขาดแคลนเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี
๒. ปัญหาโรคไหม้ข้าวและโรคยอดฝักดาบ
๓. ปัญหาการเก็บเกี่ยวข้าวเมื่อข้าวแก่เกินไป ทำให้ได้เปอร์เซ็นต์ ต้นข้าวน้อยเมื่อสี
๔. ปัญหาการนำข้าวปทุมธานี ๑ เข้ามาปลอมปนข้าวหอมมะลิของ จังหวัดพะเยา
๕. ปัญหาคุณภาพข้าวไม่สม่ำเสมอ เนื่องจากการไม่ให้ความสำคัญ กับวิทยาการหลังการเก็บเกี่ยว
๖. ขาดการรวมตัวอย่างเป็นรูปธรรมระหว่างโรงสีสหกรณ์และพ่อค้าเอกชน
๗. ควรให้เป็นไปตามกลไกของตลาด
๘. สนับสนุนโรงสีและผู้ผลิตที่ใช้วัตถุดิบข้าว ผลิตอาหารข้าว หรือ ผลิตภัณฑ์ข้าวอื่นๆในด้านราคาและให้ความเป็นธรรมแก่เกษตรกร
๙. เกษตรกรเข้าไม่ถึงตลาดข้าวปลอดภัยข้าวอินทรีย์ ไม่สามารถ จำหน่ายผลผลิตที่ได้รับรองมาตรฐานGAPและอินทรีย์ได้สูงกว่าราคาข้าวทั่วไปในตลาด

ตารางที่ ๑๙ แสดงภาวะการผลิตข้าวนาปี เปรียบเทียบปีการผลิตปี ๒๕๖๕ และ ๒๕๖๕

อำเภอ	เกษตรกร (ครัวเรือน)		เนื้อที่ปลูก (ไร่)		เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)		ผลผลิตเฉลี่ย (กิโลกรัม/ไร่)		ผลผลิตรวม (ตัน)	
	ปี ๖๕	ปี ๖๖	ปี ๖๕	ปี ๖๖	ปี ๖๕	ปี ๖๖	ปี ๖๕	ปี ๖๖	ปี ๖๕	ปี ๖๖
เมืองพะเยา	๑๑,๙๓๙	๑๑,๘๒๒	๙๖,๗๕๒	๙๗,๔๖๐	๙๖,๗๕๒	๙๗,๔๖๐	๔๗๘	๔๖๖	๔๖,๒๔๗	๔๕,๔๑๖
จุน	๘,๕๕๐	๘,๕๓๔	๑๑๔,๓๓๓	๑๑๕,๐๘๔	๑๑๓,๒๗๙	๑๑๕,๐๘๔	๔๖๒	๔๖๖	๕๒,๓๓๕	๕๓,๖๒๒
เชียงคำ	๙,๒๐๗	๘,๙๗๖	๘๖,๘๔๓	๘๖,๘๙๖	๗๙,๙๖๔	๘๖,๔๒๖	๕๒๐	๔๗๙	๔๑,๕๘๑	๔๑,๓๘๙
เชียงม่วน	๓,๒๓๑	๓,๒๑๖	๑๘,๐๓๐	๑๘,๐๐๐	๑๘,๐๒๘	๑๗,๙๙๒	๕๖๐	๔๙๓	๑๐,๐๙๖	๘,๘๖๒
ดอกคำใต้	๑๓,๓๙๖	๑๓,๓๔๘	๑๕๓,๕๔๓	๑๕๓,๕๘๑	๑๕๐,๐๘๘	๑๕๓,๕๘๑	๔๘๕	๔๖๘	๗๒,๗๙๓	๗๑,๘๐๘
ปง	๗,๐๒๔	๖,๗๖๑	๔๗,๗๗๘	๔๘,๓๔๐	๔๗,๖๗๘	๔๘,๓๔๐	๔๙๔	๕๓๒	๒๓,๕๕๓	๒๕,๗๐๙
แม่ใจ	๔,๙๗๙	๔,๙๕๘	๕๓,๖๑๓	๕๓,๐๕๐	๕๓,๖๐๕	๕๓,๐๕๐	๔๖๐	๔๗๒	๒๔,๖๕๘	๒๕,๐๒๕
ภูซาง	๓,๙๐๒	๓,๘๕๗	๒๔,๓๑๖	๒๔,๔๘๘	๒๔,๒๙๙	๒๔,๔๘๘	๔๕๐	๔๗๔	๑๐,๙๓๕	๑๑,๖๑๖
ภูพานยาว	๔,๐๗๒	๔,๐๕๔	๔๓,๑๔๔	๔๓,๑๕๐	๔๒,๓๒๓	๔๓,๑๕๐	๔๘๙	๔๗๐	๒๐,๖๙๖	๒๐,๒๖๕
รวม	๖๔,๕๑๓	๖๓,๗๕๕	๖๓๘,๓๕๒	๖๔๐,๐๘๙	๖๒๖,๐๑๖	๖๓๙,๕๗๑	๔๘๔	๔๗๕	๓๐๒,๘๙๔	๓๐๓,๗๑๑

ที่มา: สำนักงานเกษตรจังหวัดพะเยา กรกฎาคม ๒๕๖๗

ตารางที่ ๒๐ แสดงภาวะการผลิตข้าวนาปรัง เปรียบเทียบปีการผลิตปี ๒๕๖๕ และ ๒๕๖๖

อำเภอ	เกษตรกร (ครัวเรือน)		เนื้อที่ปลูก (ไร่)		เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)		ผลผลิตเฉลี่ย (กิโลกรัม/ไร่)		ผลผลิตรวม (ตัน)	
	ปี ๖๕	ปี ๖๖	ปี ๖๕	ปี ๖๖	ปี ๖๕	ปี ๖๖	ปี ๖๕	ปี ๖๖	ปี ๖๕	ปี ๖๖
เมืองพะเยา	๓๘๔	๑๘๕	๒,๓๗๒	๑,๘๕๑	๒,๓๗๒	๑,๘๕๑	๖๙๘	๖๔๕	๑,๖๕๖	๑,๑๙๔
จุน	๓๙๗	๖๑๗	๔,๗๘๒	๘,๑๔๘	๔,๗๘๒	๘,๑๔๘	๗๑๔	๖๘๔	๓,๔๑๔	๕,๕๗๓
เชียงคำ	๒๗๐	๔๘๗	๒,๙๐๖	๖,๕๐๐	๒,๙๐๖	๖,๕๐๐	๖๗๑	๖๒๕	๑,๙๕๐	๔,๐๖๓
เชียงม่วน	๒	๑๖	๒	๒๕	๒	๒๕	-	๗๓๓	-	๑๘
ดอกคำใต้	๑,๒๒๕	๖๒๕	๑๒,๒๑๖	๕,๗๕๔	๑๒,๒๑๖	๕,๗๕๔	๖๒๐	๕๑๐	๗,๕๗๔	๒,๙๓๕
ปง	๓๖๓	๓๐๕	๑,๘๖๙	๑,๑๕๙	๑,๘๖๙	๑,๑๕๙	๖๔๒	๖๑๐	๑,๒๐๐	๗๐๗
แม่ใจ	๑,๑๙๖	๗๕๐	๑๒,๘๖๓	๘,๐๕๕	๑๒,๘๖๓	๘,๐๕๕	๕๗๖	๖๑๕	๗,๔๐๙	๔,๙๕๔
กุสุมาลย์	๓	๕	๒๐	๒๕	๒๐	๒๕	๕๙๙	๖๐๐	๑๒	๑๕
ภูกามยาว	๑,๑๔๑	๕๑๐	๙,๖๗๔	๓,๒๐๐	๙,๖๗๔	๓,๒๐๐	๖๘๕	๖๔๐	๖,๖๒๗	๒,๐๔๘
รวม	๔,๙๘๕	๓,๕๕๔	๔๖,๗๐๔	๓๔,๗๑๗	๔๖,๗๐๔	๓๔,๗๑๗	๖๓๙	๖๒๒	๒๙,๘๔๒	๒๑,๕๙๔

ที่มา: สำนักงานเกษตรจังหวัดพะเยา กรกฎาคม ๒๕๖๗

๒) ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

การผลิต การผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์จังหวัดพะเยา ปี ๒๕๖๖/๖๗ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ฤดูฝน พื้นที่เพาะปลูก ๑๑๕,๕๗๙ ไร่ พื้นที่เก็บเกี่ยว ๑๑๕,๔๕๗ ไร่ ผลผลิตรวม ๘๕,๔๐๒ ตัน ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ๗๔๐ ก.ก./ไร่ และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ฤดูแล้ง พื้นที่เพาะปลูก ๑๙,๕๒๗ ไร่ พื้นที่เก็บเกี่ยว ๑๙,๕๒๗ ไร่ ผลผลิตรวม ๑๔,๙๙๔ ตัน ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ๗๖๘ ก.ก./ไร่

แหล่งเพาะปลูก พื้นที่เพาะปลูกที่สำคัญ ได้แก่ อำเภอเชียงคำ อำเภอปง อำเภอดอกคำใต้ อำเภอเชียงม่วน และอำเภอเมืองพะเยา

พันธุ์ที่ใช้ปลูก มี ๒ กลุ่มพันธุ์

- พันธุ์ลูกผสม คือ พันธุ์ที่ไม่สามารถเก็บเมล็ดพันธุ์ไว้ใช้ปลูกในปีต่อไป
- พันธุ์ผสมเปิด คือ พันธุ์ที่ปลูกแล้ว สามารถเก็บเมล็ดไว้ใช้ทำพันธุ์ปลูกได้ในปีต่อไป เช่น พันธุ์สุวรรณ ๑ พันธุ์สุวรรณ ๒ พันธุ์สุวรรณ ๓ พันธุ์สุวรรณ ๔ พันธุ์สุวรรณ ๕ และ พันธุ์นครสวรรค์ ๑ พันธุ์นครสวรรค์ ๒

ฤดูกาลเพาะปลูก โดยมีช่วงระยะเวลาการปลูก(ฤดูการผลิต) จะแบ่งออกเป็น ๒ รุ่น คือ รุ่นที่ ๑ (ฤดูฝน) เริ่มเพาะปลูกตั้งแต่วันที่ ๑ มีนาคม ถึงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ของปีเดียวกัน และปลูกวันที่ ๑ สิงหาคม ถึงวันที่ ๓๑ ตุลาคมของปีเดียวกัน และรุ่นที่ ๒ (ฤดูแล้ง) เริ่มเพาะปลูกตั้งแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน ถึงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ของปีถัดไป

ลักษณะการปลูก มี ๒ วิธี ดังนี้

- การใช้เครื่องปลูก เลือกรูงานหยอดให้เหมาะกับขนาดของเมล็ดพันธุ์ ซึ่งจะระบุไว้ที่ถุง โดยทั่วไปจะใช้ระยะห่างระหว่างแถว ๗๕ ซม. ระยะระหว่างหลุมประมาณ ๒๐-๒๕ ซม.
- การใช้คนปลูกจะใช้เชือกในการกำหนดระยะในระยะห่างระหว่างร่องประมาณ ๗๐ ซม แล้วใช้จอบขุดหยอดเมล็ด ๑-๒ เมล็ดแล้วกลบ

การตลาด

- พ่อค้าท้องถิ่นที่มีเครื่องสีจะทำการรับซื้อผลผลิตโดยนำเครื่องสีไปบริการถึงไร่แล้วหักค่าสีและค่าขนส่งจากรไร่ข้าวโพดถึงโกดัง
- เกษตรกรนำผลผลิตไปขายเองที่ร้านรับซื้อผลผลิตพืชไร่ในจังหวัด

- เกษตรกรขายผลผลิตให้พ่อค้าคนกลาง ที่อยู่ในแหล่งผลิต โดยจะเก็บไว้ในระยะสั้น เมื่อรวบรวมได้ปริมาณมากพอสมควรแล้วจะส่งต่อไปยังผู้รวบรวมท้องถิ่น รายใหญ่ต่อไป
- จำหน่ายให้สหกรณ์การเกษตร โดยสมาชิกสหกรณ์จะนำผลผลิตไปจำหน่ายให้โซโลของสหกรณ์การเกษตรในพื้นที่

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

๑. ต้นทุนการผลิตสูง
๒. ความชื้นสูงในช่วงเก็บเกี่ยว ราคาถูก
๓. พัฒนาระบบการผลิตเพื่อรักษาคุณภาพผลผลิต และยืดอายุการเก็บรักษา
๔. ควรให้เป็นไปตามกลไกของตลาด
๕. ให้บริษัทผู้ผลิตและใช้วัตถุดิบข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในการผลิตอาหารสัตว์หรือผลิตภัณฑ์อื่นๆ สนับสนุนด้านราคาและให้ความเป็นธรรมเกษตรกร

ตารางที่ ๒๑ แสดงภาวะการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ฤดูฝน เปรียบเทียบปีการผลิตปี ๒๕๖๕ และ ๒๕๖๖

อำเภอ	เกษตรกร (ครัวเรือน)		เนื้อที่ปลูก (ไร่)		เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)		ผลผลิตเฉลี่ย (กิโลกรัม/ไร่)		ผลผลิตรวม (ตัน)	
	ปี ๖๕	ปี ๖๖	ปี ๖๕	ปี ๖๖	ปี ๖๕	ปี ๖๖	ปี ๖๕	ปี ๖๖	ปี ๖๕	ปี ๖๖
เมืองพะเยา	๘๒๑	๙๕๔	๑๐,๖๗๑	๑๑,๓๑๔	๑๐,๖๖๙	๑๑,๓๑๔	๗๔๕	๖๓๙	๗,๙๔๘	๗,๒๓๓
จุน	๒๐๔	๒๐๔	๑,๕๐๙	๑,๕๑๓	๑,๕๐๙	๑,๕๑๓	๗๘๗	๗๓๖	๑,๑๘๗	๑,๑๑๔
เชียงคำ	๖๒๔	๖๗๓	๗,๙๐๗	๘,๒๔๑	๗,๘๖๑	๘,๒๒๖	๗๘๒	๗๐๐	๖,๑๔๗	๕,๗๕๘
เชียงม่วน	๑,๗๑๘	๑,๗๐๓	๒๐,๔๗๕	๒๐,๑๘๔	๑๙,๔๙๔	๒๐,๐๙๕	๗๘๓	๗๙๑	๑๕,๒๖๔	๑๕,๘๘๙
ดอกคำใต้	๒,๔๔๔	๒,๓๖๖	๓๑,๔๐๐	๓๐,๐๕๓	๓๑,๓๘๐	๓๐,๐๕๓	๗๒๙	๗๒๐	๒๒,๘๗๖	๒๒,๖๔๕
ปง	๓,๗๓๙	๓,๗๒๔	๔๑,๙๓๙	๔๑,๒๘๓	๔๑,๗๗๑	๔๑,๒๖๕	๗๐๗	๗๖๕	๒๙,๕๓๒	๓๑,๕๖๘
แม่ใจ	๒๔	๒๕	๑๒๗	๑๖๑	๑๒๗	๑๖๑	๗๕๘	๗๕๘	๙๖	๑๒๒
กุขาง	๒๔๔	๒๐๔	๑,๔๗๒	๑,๒๗๐	๑,๔๖๘	๑,๒๗๐	๗๓๕	๗๓๕	๑,๐๗๙	๙๓๓
ภูพานยาว	๑๕๒	๒๐๐	๑,๑๐๘	๑,๕๖๐	๑,๑๐๘	๑,๕๖๐	๗๗๒	๗๓๐	๘๕๕	๑,๑๓๙
รวม	๙,๙๐๒	๑๐,๐๕๓	๑๑๖,๖๐๗	๑๑๕,๕๗๙	๑๑๕,๓๘๖	๑๑๕,๔๕๗	๗๓๗	๗๔๐	๘๔,๙๘๕	๘๕,๔๐๒

ที่มา: สำนักงานเกษตรจังหวัดพะเยา กรกฎาคม ๒๕๖๗

ตารางที่ ๒๒ แสดงภาวะการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ฤดูแล้ง เปรียบเทียบปีการผลิตปี ๒๕๖๔ และ ๒๕๖๕

อำเภอ	เกษตรกร (ครัวเรือน)		เนื้อที่ปลูก (ไร่)		เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)		ผลผลิตเฉลี่ย (กิโลกรัม/ไร่)		ผลผลิตรวม (ตัน)	
	ปี ๖๕	ปี ๖๖	ปี ๖๕	ปี ๖๖	ปี ๖๕	ปี ๖๖	ปี ๖๕	ปี ๖๖	ปี ๖๕	ปี ๖๖
เมืองพะเยา	๘	๓๕	๔๘	๒๐๐	๔๘	๒๐๐	๗๖๓	๗๗๕	๓๗	๑๕๕
จุน	๑๐	๑๕๐	๕๔	๑๕๐๘	๕๔	๑๕๐๘	๖๑๙	๘๐๔	๓๓	๑,๒๑๓
เชียงคำ	๕๖๔	๓๕๐	๒,๕๓๔	๒,๑๒๕	๒,๕๓๔	๒,๑๒๕	๗๘๕	๗๖๘	๑,๙๘๙	๑,๖๓๒
เชียงม่วน	๓๔๘	๓๘๖	๑,๘๐๓	๖,๑๕๐	๑,๘๐๓	๖,๑๕๐	๗๔๖	๗๙๔	๑,๓๔๕	๔,๘๘๓
ดอกคำใต้	๒๓	๒๕	๑๘๑	๑๘๑	๑๘๑	๑๘๑	๗๗๖	๗๒๕	๑๔๑	๑๓๑
ปง	๑,๖๕๖	๑,๒๑๐	๗,๑๒๕	๘,๒๐๐	๗,๑๒๕	๘,๒๐๐	๗๖๓	๗๔๗	๕,๔๓๗	๖,๑๒๕
แม่ใจ	๓	๓	๑๘	๒๐	๑๘	๒๐	๖๖๙	๗๕๖	๑๒	๑๕
กุขาง	๑๗๙	๒๒๔	๗๑๙	๑๑๔๓	๗๑๙	๑๑๔๓	๖๓๖	๗๓๕	๔๕๘	๘๔๐
ภูพานยาว	๑		๖		๖		๖๗๔		๔	
รวม	๒,๗๙๒	๒,๓๘๓	๑๒,๔๘๙	๑๙,๕๒๗	๑๒,๔๘๙	๑๙,๕๒๗	๗๕๗	๗๖๘	๙,๔๕๕	๑๔,๙๙๔

ที่มา: สำนักงานเกษตรจังหวัดพะเยา กรกฎาคม ๒๕๖๗

๓) ลำไย

การผลิต การผลิตลำไยจังหวัดพะเยา ปี ๒๕๖๖ มีพื้นที่เพาะปลูก ๙๔,๒๘๔ ไร่ พื้นที่เก็บเกี่ยว ๙๒,๖๒๑ ไร่ ผลผลิตรวม ๔๐,๔๒๔ ตัน ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ๔๓๖ ก.ก./ไร่ ผลผลิตลำไยจะขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านสภาพภูมิอากาศ หากปีใดมีสภาพภูมิอากาศที่เหมาะสม ก็จะมีผลผลิตในปีนั้นมาก

แหล่งเพาะปลูก จังหวัดพะเยามีแหล่งปลูกใหญ่อยู่อำเภอเชียงคำ อำเภอดอกคำใต้ อำเภอจุน อำเภอเชียงม่วน และอำเภอภูซาง

พันธุ์ที่ปลูก เป็นพันธุ์ตอหรืออีดอร้อยละ ๙๗ พันธุ์อื่นๆ ร้อยละ ๓

ระยะเวลาเก็บเกี่ยวผลผลิต เดือนกรกฎาคม-สิงหาคม ช่วงระยะที่ผลผลิตออกมาก (๑ ส.ค.- ๒๐ ส.ค.) ร้อยละ ๖๐ ของผลผลิต

การตลาด มี ๒ ลักษณะ คือ ผ่านสถาบันเกษตรกรและผ่านทางพ่อค้าคนกลาง โดยลำไยที่ออกสู่ตลาดสถาบันเกษตรกรจะเป็นลำไยสด (ร่วง) เพื่อนำไปแปรรูปและลำไยสดข้อ (คัดคุณภาพ) ส่วนลำไยที่ผ่านช่องทางพ่อค้าคนกลางจะเป็นลำไย (ร่วง) เพื่อนำไปแปรรูปเป็นลำไยอบแห้งทั้งเปลือกต่อไป

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

๑. ผลผลิตขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านสภาพภูมิอากาศ
  ๒. เนื่องจากช่องทางกระจายผลผลิตลำไยของจังหวัดพะเยา ร้อยละ ๘๐ เป็นการเข้าสู่กระบวนการแปรรูป ซึ่งจังหวัดพะเยามีโรงอบลำไยของสหกรณ์ จำนวน ๘ แห่ง กำลังการผลิตรวม ๑๒๐ ตัน/วัน และโรงอบเอกชน (บริษัท เจ.เค.ชนาธาร จำกัด) กำลังการผลิต ๕๒๗ ตัน/วัน รวมกำลังผลิตในพื้นที่ ๖๔๗ ตัน/วัน ไม่เพียงพอกับผลผลิตที่เข้าสู่โรงอบในแต่ละวันประมาณ ๘๐๐-๑,๐๐๐ ตัน/วัน โดยเฉพาะในช่วงที่ผลผลิตออกมาก ทำให้พ่อค้ากดราคารับซื้อ
  ๓. ปรับปรุงคุณภาพผลผลิตให้ตรงกับความต้องการของตลาด
  ๔. เพิ่มกำลังการผลิตของโรงอบลำไย
  ๕. เพิ่มสัดส่วนการผลิตลำไยนอกฤดู
  ๖. ส่งเสริมตลาดภายในประเทศ รณรงค์บริโภคลำไยสดในประเทศ
  ๗. เชื่อมโยงตลาดกับผู้ประกอบการผลิตและแปรรูปผลไม้กระป๋อง
- ผลักดันการส่งออก โดยการจัดเวทีซื้อขายผลผลิตล่วงหน้ากับผู้ส่งออก(เจรจาธุรกิจ)

ตารางที่ ๒๓ แสดงพื้นที่ปลูกและผลผลิตลำไยเปรียบเทียบปี ๒๕๖๕ และ ๒๕๖๖

อำเภอ	เกษตรกร (ครัวเรือน)		เนื้อที่ปลูก (ไร่)		เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)		ผลผลิตเฉลี่ย (กิโลกรัม/ไร่)		ผลผลิตรวม (ตัน)	
	ปี ๖๕	ปี ๖๖	ปี ๖๕	ปี ๖๖	ปี ๖๕	ปี ๖๖	ปี ๖๕	ปี ๖๖	ปี ๖๕	ปี ๖๖
เมืองพะเยา	๑,๔๕๗	๑,๔๕๗	๖,๕๒๙	๖,๕๒๕	๖,๔๒๔	๖,๕๑๘	๕๐๕	๓๓๓	๒,๖๔๘	๒,๑๗๐
จุน	๒,๗๔๐	๒,๗๔๓	๑๔,๖๔๖	๑๔,๖๔๖	๑๔,๔๐๕	๑๔,๕๒๕	๕๑๐	๔๕๕	๗,๓๔๖	๖,๖๐๙
เชียงคำ	๕,๖๑๖	๕,๕๙๖	๓๔,๓๙๗	๓๓,๘๔๔	๓๔,๒๖๗	๓๓,๘๔๔	๕๐๗	๔๔๖	๑๗,๓๗๒	๑๕,๐๙๔
เชียงม่วน	๑,๕๗๓	๑,๕๗๓	๘,๘๗๖	๗,๓๑๐	๘,๐๑๖	๖,๘๘๐	๕๑๔	๕๘๓	๔,๐๖๓	๔,๐๑๑
ดอกคำใต้	๒,๒๒๙	๒,๒๒๑	๑๓,๑๙๐	๑๓,๑๙๕	๑๓,๑๗๐	๑๓,๑๙๐	๕๕๔	๔๐๐	๗,๓๐๐	๕,๒๗๖
ปง	๑,๑๘๗	๑,๑๘๗	๗,๒๑๔	๖,๐๘๒	๖,๕๒๔	๖,๐๑๒	๔๖๘	๓๗๗	๓,๐๕๒	๒,๒๖๗
แม่ใจ	๗๘๐	๗๘๐	๒,๙๕๒	๒,๙๕๒	๒,๙๕๒	๒,๙๕๒	๓๙๘	๓๕๒	๑,๑๗๖	๑,๐๓๙
ภูซาง	๑,๑๔๕	๑,๑๔๕	๕,๘๕๘	๖,๕๕๒	๕,๘๑๖	๕,๘๒๘	๕๗๙	๔๔๗	๓,๓๖๖	๒,๖๐๕
ภูเกายาว	๗๘๐	๗๘๐	๒,๘๗๒	๓,๑๘๘	๒,๘๓๒	๒,๘๗๒	๔๕๗	๔๗๑	๑,๒๙๔	๑,๓๕๓
รวม	๑๗,๕๑๗	๑๗,๔๘๒	๙๖,๕๓๔	๙๔,๒๘๔	๙๔,๔๐๖	๙๒,๖๒๑	๕๐๕	๔๓๖	๔๗,๖๑๗	๔๐,๔๒๔

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดพะเยา กรกฎาคม ๒๕๖๗

๔) ลิ้นจี่

การผลิต การผลิตลิ้นจี่ของจังหวัดพะเยา ปี ๒๕๖๖ มีพื้นที่เพาะปลูก ๑๑,๒๘๙ ไร่ พื้นที่เก็บเกี่ยว ๑๐,๘๗๕ ไร่ ผลผลิตรวม ๔,๖๒๖ ตัน ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ๔๒๒ ก.ก./ไร่ ลิ้นจี่เป็นพืชที่มีความสำคัญของจังหวัดพะเยา โดยจะทำการปลูกกันมากที่อำเภอแม่ใจ เนื่องจากมีสภาพภูมิประเทศและสภาพภูมิอากาศที่เหมาะสม

แหล่งเพาะปลูก มีพื้นที่ปลูกลิ้นจี่ส่วนใหญ่อยู่ใน ๔ อำเภอ ได้แก่ อำเภอแม่ใจ อำเภอปง อำเภอเมืองพะเยา และอำเภอเชียงคำ

พันธุ์ที่ใช้ปลูก พันธุ์ที่เกษตรกรนิยมปลูก ได้แก่ พันธุ์ฮงฮวย พันธุ์โอเอเซีย พันธุ์จักรพรรดิ และพันธุ์กิมเจง

ช่วงระยะเวลาที่ผลผลิตออกสู่ตลาด จะอยู่ในช่วงปลายเดือน เมษายน-กลางเดือนมิถุนายน

การตลาด การซื้อขายลิ้นจี่จะมีพ่อค้าเข้ามารับซื้อผลผลิตถึงในสวน หรืออาจจะตั้งจุดรับซื้อขึ้นมาในบริเวณแหล่งผลิต ซึ่งส่วนมากจะเป็นการขายให้ตัวแทนผู้ส่งออกและโรงงานแปรรูปผลผลิตลิ้นจี่ส่วนใหญ่จะส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ โดยจะคัดเกรดลิ้นจี่ออกเป็นเกรดสำหรับการส่งออก เกรดรองจำหน่ายในประเทศและเกรดรองคละจำหน่ายเข้าโรงงานทำลิ้นจี่กระป๋อง ในช่วงต้นฤดูที่ลิ้นจี่เริ่มออกสู่ตลาด พ่อค้าจะรับซื้อเพื่อส่งออกในราคาที่สูงมาก เนื่องจากตลาดส่งออกยังมีความต้องการสูง แต่ผลผลิตในตลาดยังไม่มีมากนัก และหลังจากนั้นราคาจะตกลงอย่างรวดเร็ว เมื่อลิ้นจี่จากแหล่งต่างๆ เริ่มเข้าสู่ตลาดมากขึ้น และเนื่องจากการที่ลิ้นจี่เป็นผลไม้ที่มีช่วงระยะเวลาการเก็บเกี่ยวสั้น เมื่อเก็บเกี่ยวแล้วเก็บรักษาไว้ได้ไม่นานต้องรีบขายเป็นอีกปัจจัยหนึ่งในการจัดการเรื่องลิ้นจี่ ทำให้มีความอ่อนไหวด้านราคาและความผันผวนสูง

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

๑. การกระจุกตัวของผลผลิตลิ้นจี่ที่ออกสู่ตลาดในช่วงเดือน พฤษภาคม ผลผลิตออกสู่ตลาดพร้อมกันจำนวนมากในระยะเวลาสั้นๆ ทำให้ต้องเร่งระบายผลผลิตไปยังจังหวัดปลายทางในเวลาอันรวดเร็ว

๒. คุณภาพลิ้นจี่เสื่อมสภาพรวดเร็ว หลังจากเก็บเกี่ยว ภายในเวลา ๒ วัน ผิวกรอบ และสีคล้ำ ขาดเทคโนโลยีการผลิต การจัดการโรคแมลงที่ปลอดภัยและมีตกค้าง และการจัดการหลังการเก็บเกี่ยว (สีผิวเปลือกผลมีตำหนิจากเชื้อรา หนอนเจาะขั้วผล สารเคมีตกค้าง)

๓. มีผู้ประกอบการรับซื้อผลผลิต ซึ่งเป็นผู้ส่งออกน้อยราย ทำให้ขาดการแข่งขันด้านราคา

๔. เกษตรกรขาดจิตสำนึกในการรักษาคุณภาพผลผลิตเพื่อรักษาตลาดให้ยั่งยืน

๕. พัฒนาระบบการผลิตเพื่อรักษาคุณภาพผลผลิต และยืดอายุการเก็บรักษา

๖. ส่งเสริมการรวมกลุ่มผู้ผลิตเพื่อสร้างอำนาจต่อรองทางการค้า และขยายช่องทางการตลาดไปยังผู้ค้ารายใหม่ เช่น ห้างค้าปลีกขนาดใหญ่ ผู้ประกอบการโรงงานแปรรูปผลไม้

๗. ส่งเสริมให้เกษตรกร กลุ่มเกษตรกรทำลิ้นจี่เกรดพรีเมียมเพื่อยกระดับด้านการตลาด ลดการพึ่งพิงตลาดส่งออก โดยการรณรงค์การบริโภคในประเทศ มุ่งเน้นกลุ่มเป้าหมายเฉพาะที่มีกำลังซื้อสูง

๘. อบรมและพัฒนาทักษะการขาย และจัดหาแหล่งเงินทุน สนับสนุนให้เกษตรกร เพื่อเตรียมดำเนินธุรกรรมทางการตลาดด้วยตนเอง

๙. สร้างจิตสำนึกให้เกษตรกรในการรักษาคุณภาพและมาตรฐาน ผลผลิต เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้ผู้บริโภคและรักษาตลาด

ตารางที่ ๒๔ แสดงพื้นที่ปลูกและผลผลิตลิ้นจี่เปรียบเทียบปี ๒๕๖๕ และ ๒๕๖๖

อำเภอ	เกษตรกร (ครัวเรือน)		เนื้อที่ปลูก (ไร่)		เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)		ผลผลิตเฉลี่ย (กิโลกรัม/ไร่)		ผลผลิตรวม (ตัน)	
	ปี ๖๕	ปี ๖๖	ปี ๖๕	ปี ๖๖	ปี ๖๕	ปี ๖๖	ปี๖๕	ปี๖๖	ปี๖๕	ปี๖๖
เมืองพะเยา	๑๓๖	๑๓๖	๓๐๕	๓๐๕	๓๐๕	๓๐๕	๓๓๘	๔๐๒	๑๐๓	๑๒๓
จุน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
เชียงคำ	๕	๕	๒๙	๒๓	๙	๑๒	๑๑๑	๓๕๐	๑	๔
เชียงม่วน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ดอกคำใต้	๑	๑	๔	๔	๔	๔	๒๕๐	๒๕๐	๑	๑
ปง	๒๐๘	๑๘๕	๑,๙๕๗	๑,๓๒๖	๑,๘๓๗	๑,๒๐๖	๒๕๗	๑๖๙	๒๗๐	๒๐๔
แม่ใจ	๑,๕๗๙	๑,๕๖๙	๙,๘๒๓	๙,๖๓๑	๙,๕๔๙	๙,๔๓๘	๔๒๗	๔๕๕	๔,๑๒๒	๔,๒๙๔
ภูซาง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ภูพานยาว	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม	๑,๙๒๙	๑,๘๙๖	๑๒,๑๑๘	๑๑,๒๘๙	๑๑,๗๐๔	๑๐,๘๗๕	๓๘๔	๔๒๒	๔,๔๙๗	๔,๖๒๖

ที่มา: สำนักงานเกษตรจังหวัดพะเยา กรกฎาคม ๒๕๖๗

๕) ยางพารา

การผลิต พื้นที่ปลูก ๑๒๓,๗๓๗ ไร่ พื้นที่เปิดกรีด ๑๐๙,๕๐๔ ไร่ ผลผลิตรวม ๒๓,๒๖๒ ตัน และผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ๒๑๐ กิโลกรัม

แหล่งเพาะปลูก กระจายไปทุกอำเภอ พื้นที่เพาะปลูกที่สำคัญ ได้แก่ อำเภอเชียงคำ อำเภอภูซาง อำเภอปง อำเภอเมืองพะเยา และอำเภอจุน

พันธุ์ที่ใช้ปลูก เกษตรกรชาวสวนยางในจังหวัดพะเยา ในการปลูก โดยส่วนมากใช้ชนิดยางพารา ๒ สายพันธุ์ ได้แก่ พันธุ์ RRIM ๖๐๐ และ RRIT ๒๕๑

ลักษณะการปลูก ส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกยางพาราทดแทนพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ลำไยและลิ้นจี่บางส่วน เนื่องจากพื้นที่ปลูกดังกล่าวมักจะมีประสบปัญหาหนั้งช่วง

การเก็บเกี่ยวผลผลิต เริ่มเปิดกรีดยางช่วงเดือนพฤษภาคม จนถึงเดือนมกราคมของปีถัดไป รวมประมาณ ๑๘๐ วัน ทั้งนี้เนื่องจากทางภาคเหนือมีปริมาณน้ำฝนน้อยจึงมีช่วงเปิดกรีดยางมากกว่าทางภาคใต้และภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีวันเก็บเกี่ยวผลผลิตประมาณ ๑๒๐ วัน/ปี

การตลาด ส่วนใหญ่เก็บเกี่ยวผลผลิตยางพาราในรูปยางก้อนถ้วย ส่วนน้อยที่เก็บผลผลิตในรูปของน้ำยางสด โดยกลุ่มนิติบุคคลที่รับผลผลิตน้ำยางจากเกษตรกรเจ้าของสวนมาแปรรูปเป็นยางแผ่นรมควัน คือ สหกรณ์นิคมเชียงคำ จำกัด ตั้งอยู่ที่อำเภอภูซาง โดยจะมีการขนส่งออกขายนอกจังหวัด ทั้งนี้ จังหวัดพะเยาได้จัดตลาดประมูลยางพาราเพื่อเป็นการสร้างอำนาจต่อรองราคาให้เกษตรกรสามารถขายผลผลิตให้แก่ผู้ซื้อได้ในราคาที่สูงขึ้นและเป็นธรรม

ตารางที่ ๒๕ แสดงพื้นที่ปลูกและผลผลิตยางพารา ปี ๒๕๖๕

อำเภอ	จำนวนเกษตรกร (ราย)	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้ (กิโลกรัม)	ผลผลิตเฉลี่ย/เนื้อที่เก็บเกี่ยว (กิโลกรัม)	อัตราส่วนร้อยละของพื้นที่ในพื้นที่	
						RRIM ๖๐๐	RRIT ๒๕๑
เมืองพะเยา	๑,๒๔๐	๑๑,๒๘๐	๑๐,๕๗๙	๒,๑๘๙,๘๕๓	๒๐๗	๙๒.๑๓	๗.๘๗
จุน	๙๑๒	๘,๙๒๐	๘,๒๗๘	๑,๘๗๐,๘๒๘	๒๒๖	๙๗.๐๘	๒.๙๒
เชียงคำ	๓,๐๙๔	๓๒,๘๓๗	๒๙,๑๓๔	๖,๓๕๑,๒๑๒	๒๑๘	๙๓.๗๖	๖.๒๔
เชียงม่วน	๔๓๕	๕,๑๑๕	๔,๔๖๖	๙๒๘,๙๒๘	๒๐๘	๙๗.๒๗	๒.๗๓
ดอกคำใต้	๓๓๘	๓,๓๕๓	๓,๐๑๗	๖๐๙,๔๓๔	๒๐๒	๙๘.๘๕	๑.๑๕
ปง	๓,๐๒๓	๓๐,๘๑๔	๒๔,๒๙๕	๔,๗๖๑,๘๒๐	๑๙๖	๙๗.๐๓	๒.๙๗
แม่ใจ	๔๐๕	๓,๖๐๒	๓,๔๐๑	๖๒๙,๑๘๕	๑๘๕	๘๓.๙๘	๑๖.๐๒
ภูซาง	๓,๓๔๙	๒๗,๐๓๘	๒๕,๖๑๙	๕,๗๖๔,๒๗๕	๒๒๕	๙๒.๓๓	๗.๖๗
ภูกามยาว	๑๐๖	๗๗๗	๗๑๕	๑๕๗,๓๐๐	๒๒๐	๙๘.๓๔	๑.๖๖
รวม	๑๒,๙๐๒	๑๒๓,๗๓๗	๑๐๙,๕๐๔	๒๓,๒๖๒,๘๓๕	๒๑๐	๙๔.๕๒	๕.๔๘

หมายเหตุ* มีความเสียหายที่เกิดจากเหตุอัคคีภัย เกษตรกรได้รับผลกระทบทั้งหมด จำนวน ๒๕ ราย พื้นที่ ๒๓๕ ไร่
ที่มา: การยางแห่งประเทศไทยจังหวัดพะเยา, มิถุนายน ๒๕๖๖

ตารางที่ ๒๖ แสดงต้นทุนการผลิตยางพาราจังหวัดพะเยา

รายการ	จำนวนเงิน(บาท)
๑. ต้นทุนผันแปร	๖,๕๐๑.๘๐
๒. ต้นทุนคงที่	๔,๒๗๙.๖๙
๓. ต้นทุนรวมต่อไร่	๑๐,๗๘๑.๔๙
๔. ต้นทุนรวมต่อกิโลกรัม(ยางก้อนถ้วยแห้ง ๑๐๐%)	๒๔.๕๐

ที่มา: การยางแห่งประเทศไทยจังหวัดพะเยา, มิถุนายน ๒๕๖๖

๖) มันสำปะหลัง

การผลิต การผลิตมันสำปะหลัง ปี ๒๕๖๕ มีพื้นที่เพาะปลูก ๓๐,๘๘๘ ไร่ พื้นที่เก็บเกี่ยว ๓๐,๘๘๘ ไร่ ผลผลิตรวม ๙๓,๕๔๔ ตัน ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ๓,๐๔๗ ก.ก.

แหล่งเพาะปลูก พื้นที่ปลูกมันสำปะหลังที่สำคัญ ได้แก่ อำเภอปง อำเภอเชียงคำ อำเภอดอกคำใต้ อำเภอภูกามยาว และอำเภอเมืองพะเยา

พันธุ์ที่ใช้ปลูก ได้แก่ ได้แก่ พันธุ์ห้วยบง ๖๐ พันธุ์ระยอง ๖,๐๐๐ พันธุ์ ระยอง ๙ และพันธุ์ระยอง ๕

ลักษณะการปลูก ปลูกได้ตลอดปี แต่เกษตรกรส่วนใหญ่จะปลูกช่วงต้นฤดูฝน(มี.ค.-พ.ค.) ถึงร้อยละ ๖๕ และปลูกในช่วงปลายฤดูฝนหรือในฤดูแล้ง (พ.ย.-ก.พ.) ร้อยละ ๒๐ ส่วนที่เหลือจะปลูกในช่วง มิ.ย. - ต.ค. การปลูกในช่วงต้นฤดูฝนให้ผลผลิตหัวสดสูงกว่าการปลูกในช่วงอื่นๆ แต่ถ้าเป็นดินทราย การปลูกในช่วงฤดูแล้งจะให้ผลผลิตหัวแห้งสูงสุด การเลือกฤดูปลูกขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ อาทิ ฝน ดิน และพันธุ์

การเก็บเกี่ยวผลผลิต มันสำปะหลังได้เปรียบพืชไร่ชนิดอื่น สามารถยืดหยุ่นอายุการเก็บเกี่ยวได้ตั้งแต่ ๘ เดือนขึ้นไป เก็บเกี่ยวตามความจำเป็น เช่น ราคา และแรงงาน ปกติจะเก็บเกี่ยว เมื่ออายุ ๑๑ - ๑๒ เดือน

การตลาด จำหน่ายให้กับพ่อค้าท้องถิ่น หรือ ขายให้พ่อค้ารายใหญ่

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

๑. ปัญหาด้านภัยธรรมชาติส่งผลกระทบต่อปริมาณผลผลิตตกต่ำ เช่น สภาพอากาศไม่เอื้ออำนวยในช่วงเก็บเกี่ยวฝนตกชุก ทำให้ผลผลิตด้อยคุณภาพ
๒. ปัญหาเกิดโรคระบาดในพื้นที่เพาะปลูก เช่น โรคใบไหม้ ไรแดง เพลี้ยแป้ง และแมลงหริ่งขาว ส่งผลให้ผลผลิตตกต่ำ
๓. ปัญหาปัจจัยการผลิตมีราคาสูง เช่น ปุ๋ยเคมี ยาปราบศัตรูพืช
๔. ค่าจ้างแรงงานสูง
๕. ด้านการผลิต โดยให้ความรู้ทางวิชาการ ตั้งแต่การเตรียมดิน เพาะปลูกจนถึงเก็บเกี่ยว โดยแนะนำเทคนิคการผลิต การดูแลรักษา การป้องกันกำจัดศัตรูพืช การใช้เครื่องมือในการผลิตการเก็บเกี่ยวที่เหมาะสม เพื่อให้ได้ผลผลิตที่ดีและมีคุณภาพดี

ตารางที่ ๒๗ แสดงพื้นที่ปลูกและผลผลิตมันสำปะหลัง เปรียบเทียบปี ๒๕๖๕ และ ๒๕๖๖

อำเภอ	เกษตรกร (ครัวเรือน)		เนื้อที่ปลูก (ไร่)		เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)		ผลผลิตเฉลี่ย (กิโลกรัม/ไร่)		ผลผลิตรวม (ตัน)	
	ปี ๖๕	ปี ๖๖	ปี ๖๕	ปี ๖๖	ปี ๖๕	ปี ๖๖	ปี ๖๕	ปี ๖๖	ปี ๖๕	ปี ๖๖
เมืองพะเยา	๖๓๕	๕๘๒	๖,๔๔๒	๕,๖๗๒	๖,๔๔๐	๕,๖๗๒	๓,๒๒๓	๓,๑๖๔	๒๐,๗๕๖	๑๗,๗๗๕
จุน	๕๘	๖๔	๕๑๓	๔๔๖	๕๑๓	๔๔๖	๒,๒๕๐	๒,๒๓๕	๑,๑๕๔	๙๙๗
เชียงคำ	๒๘๐	๒๙๔	๔,๗๔๒	๔,๘๘๘	๔,๗๒๒	๔,๘๘๘	๓,๒๐๐	๓,๑๒๑	๑๕,๑๑๐	๑๕,๙๑๘
เชียงม่วน	๑๐๘	๑๑๙	๒๕๐	๓๑๐	๒๔๙	๓๑๐	๓,๑๙๗	๓,๑๖๑	๗๙๖	๙๘๐
ดอกคำใต้	๓๖๒	๓๕๗	๒,๒๕๐	๒,๒๒๐	๒,๒๕๐	๒,๒๒๐	๓,๔๘๗	๓,๒๑๒	๗,๘๖๖	๗,๑๓๑
ปง	๑,๙๐๙	๑,๙๒๕	๑๕,๓๕๐	๑๕,๕๐๐	๑๕,๒๙๗	๑๕,๕๐๐	๓,๐๑๖	๓,๐๐๐	๔๖,๑๓๖	๔๖,๒๐๐
แม่ใจ	๒๐๗	๑๙๑	๙๐๘	๘๖๘	๙๐๘	๘๖๘	๓,๐๕๔	๒,๘๖๕	๒,๗๗๓	๒,๔๘๗
ภูซาง	๓๑	๓๑	๒๑๒	๒๑๓	๒๑๒	๒๑๓	๒,๕๖๖	๒,๕๐๒	๕๔๔	๕๓๓
ภูพานยาว	๑๕๑	๑๕๑	๘๔๐	๘๔๑	๘๔๐	๘๔๑	๓,๐๒๑	๓,๐๐๐	๒,๕๓๘	๒,๕๒๓
รวม	๓,๗๔๑	๓,๗๑๔	๓๑,๕๐๗	๓๐,๘๘๘	๓๑,๔๓๑	๓๐,๘๘๘	๓,๑๐๗	๓,๐๔๗	๙๗,๖๕๓	๙๓,๕๔๔

ที่มา: สำนักงานเกษตรจังหวัดพะเยา กรกฎาคม ๒๕๖๗

๗) หอมแดง

การผลิต การผลิตหอมแดง ปี ๒๕๖๕ มีพื้นที่เพาะปลูก ๘,๑๕๐ ไร่ พื้นที่เก็บเกี่ยว ๘,๑๕๐ ไร่ ผลผลิตรวม ๑๐,๕๔๗ ตัน ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ๑,๒๒๓ ก.ก./ไร่

แหล่งเพาะปลูก เกษตรกรของจังหวัดพะเยาส่วนใหญ่ นิยมปลูกหอมแดงเป็นพืชหลังนา คือ ปลูกหลังจากเก็บเกี่ยวข้าวแล้ว แหล่งปลูกหอมแดงที่สำคัญ ได้แก่ อำเภอเมืองพะเยา อำเภอดอกคำใต้ อำเภอจุน และอำเภอภูซาง

พันธุ์ที่ใช้ปลูก พันธุ์หอมแดงที่เกษตรกรนิยมปลูกได้แก่ พันธุ์พื้นเมือง

ช่วงระยะเวลาการเพาะปลูก ๒ รุ่นต่อปี คือ

นอกฤดู ๒ รุ่น ช่วงเดือนเมษายน-เดือนกันยายน

ในฤดู ๑ รุ่น ช่วงเดือนธันวาคม-เดือนมีนาคม

การตลาด เกษตรกรจังหวัดพะเยา จะจำหน่ายหอมแดงให้กับพ่อค้าที่เข้ามารับซื้อผลผลิตในหมู่บ้าน โดยจะนำไปจำหน่ายปลีก หรือรวบรวมจำหน่ายต่อให้กับผู้ค้ารายใหญ่จากจังหวัดลำพูน อุตรดิตถ์ และจังหวัดทางภาคใต้ หรือผู้ส่งออกต่อไป

ตารางที่ ๒๘ แสดงภาวะการผลิตหอมแดง เปรียบเทียบปี ๒๕๖๕ และ ๒๕๖๖

อำเภอ	เกษตรกร (ครัวเรือน)		เนื้อที่ปลูก (ไร่)		เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)		ผลผลิตเฉลี่ย (กิโลกรัม/ไร่)		ผลผลิตรวม (ตัน)	
	ปี ๖๕	ปี ๖๖	ปี ๖๕	ปี ๖๖	ปี ๖๕	ปี ๖๖	ปี ๖๕	ปี ๖๖	ปี ๖๕	ปี ๖๖
เมืองพะเยา	๑,๔๓๘	๑,๔๑๒	๘,๒๒๕	๘,๑๕๐	๘,๒๒๕	๘,๑๕๐	๑,๒๙๘	๑,๒๒๐	๑๐,๖๗๖	๙,๙๔๓
แม่ใจ	๒๕	๓๕	๕๔	๔๒	๕๔	๔๒	๑,๓๕๒	๑,๓๘๑	๗๓	๕๘
ดอกคำใต้	๒๘๐	๒๘๕	๓๕๑	๓๕๐	๓๕๑	๓๕๐	๑,๑๗๙	๑,๒๕๑	๔๑๔	๔๓๘
จุน	๔๘	๔๒	๗๐	๓๙	๗๐	๓๙	๑,๒๗๑	๑,๒๘๒	๘๙	๕๐
ปง	๓๐	๒๕	๓๐	๒๕	๓๐	๒๕	๑,๒๐๐	๑,๒๔๐	๓๖	๓๑
เชียงคำ	๘	๗	๑๗	๑๔	๑๗	๑๔	๑,๒๘๕	๑,๒๘๖	๒๒	๑๘
เชียงม่วน	๐	๐	๐		๐		๐		๐	
ภูซาง	๙	๙	๗	๗	๗	๗	๑,๒๘๖	๑,๒๘๖	๙	๙
ภูพานยาว	๐	๐	๐		๐		๐		๐	
รวม	๑,๘๓๘	๑,๘๑๕	๘,๗๕๔	๘,๖๒๗	๘,๗๕๔	๘,๖๒๗	๑,๒๙๓	๑,๒๒๓	๑๑,๓๑๙	๑๐,๕๔๗

ที่มา: สำนักงานเกษตรจังหวัดพะเยา กรกฎาคม ๒๕๖๗

๒.๔.๒ ด้านการปศุสัตว์

การเลี้ยงสัตว์ในจังหวัดพะเยา ปัจจุบันมีการเลี้ยงที่หลากหลายมากขึ้น ส่วนมากเป็นเกษตรกรรายย่อย เลี้ยงกระจายทุกพื้นที่ สัตว์ที่เลี้ยง เช่น โคเนื้อ โคนม สุกร แพะ ไก่ เป็นต้น สามารถจำหน่ายผลผลิตได้ทั้งในพื้นที่และส่งออกนอกพื้นที่ และสัตว์บางชนิดยังสามารถแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าให้มากขึ้น เช่น การแปรรูปโคเนื้อโคขุนคุณภาพดี

สภาพทั่วไปของการเลี้ยงสัตว์

โคเนื้อ การเลี้ยงโคเนื้อในจังหวัดพะเยาปัจจุบันเกษตรกรได้มีการเลี้ยงแบบ ประณีต (Intensive Farm) กล่าวคือ มีรั้ว โรงเรือน คอกพัก คอกกัก ซองบังคับ มีที่เก็บอาหารสัตว์ สมุดบันทึก ประจำฟาร์ม การเลี้ยงเพื่อการค้าจะเลี้ยงโคขุนคุณภาพส่งจำหน่ายต่างประเทศ และการเลี้ยงแบบธรรมชาติ ส่วนมากเป็นเกษตรกรรายย่อยโดยเลี้ยงปล่อยตามแนวชายเขาและทุ่งนาเสริมด้วยอาหารคุณภาพดี และแร่ธาตุ ส่วนการเลี้ยงแบบประณีตทำให้เกษตรกรสามารถบริหารจัดการเรื่องเวลา ทำกิจกรรมเสริมได้หลายอย่าง ปัจจุบัน เกษตรกรนิยมเลี้ยงโคพันธุ์ลูกผสมยุโรปกันมากขึ้น เช่น ชาร์โลเลส์ แองกัส เป็นต้น

โคเนื้อเลี้ยงมากที่สุดในพื้นที่อำเภอเมืองพะเยา ๑๓,๒๘๔ ตัว รองลงมาคือ อำเภอดอกคำใต้ ๑๐,๗๑๐ ตัว อำเภอปง ๘,๒๓๐ ตัว และอำเภอเชียงม่วน ๔,๕๕๘ ตัว ตามลำดับ ดังตารางต่อไป

ตารางที่ ๒๙ แสดงข้อมูลการเลี้ยงโคเนื้อในจังหวัดพะเยา ปี ๒๕๖๖

พื้นที่	เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ (ราย)	โคเนื้อ				
		โคพื้นเมือง	โคพันธุ์แท้	โคลูกผสม	โคขุน	จำนวนโคเนื้อรวมทั้งสิ้น (ตัว)
เมืองพะเยา	๑,๓๖๕	๖,๐๔๘	๒๖๖	๖,๗๙๔	๑๗๖	๑๓,๒๘๔
จุน	๔๐๓	๑,๙๔๖	๑๔๐	๒,๙๑๔	๖๗	๕,๐๖๗
เชียงคำ	๖๖๐	๑,๕๘๙	๘๓	๓,๕๑๒	๗๓	๕,๒๕๗
เชียงม่วน	๕๓๑	๓๑	๑๘	๔,๕๐๔	๕	๔,๕๕๘
ดอกคำใต้	๘๑๐	๑,๐๘๓	๑๓๗	๙,๒๒๕	๒๖๕	๑๐,๗๑๐
ปง	๑,๑๗๗	๑,๘๗๑	๕๕	๖,๒๓๖	๖๘	๘,๒๓๐
แม่ใจ	๕๙๙	๗๔๖	๔๑	๔,๐๓๕	๑๗	๔,๘๓๙
ภูซาง	๔๖๓	๓,๔๑๔	๕๖	๗๓๑	๖๔	๔,๒๖๕
ภูพานยาว	๒๕๔	๑,๔๗๔	๓๕	๑,๒๖๒	๑๑	๒,๗๘๒
รวม	๖,๒๖๒	๑๘,๒๐๒	๘๓๑	๓๙,๒๑๓	๗๔๖	๕๘,๙๙๒

ที่มา: สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดพะเยา , มิถุนายน ๒๕๖๗

โคนม สภาพการเลี้ยงปัจจุบันยังเลี้ยงไม่มากนัก มีการเลี้ยงในบางพื้นที่ ได้แก่
อำเภอดอกคำใต้ จำนวน ๗๘ ตัว และอำเภอเมืองพะเยา จำนวน ๖๖ ตัว

ตารางที่ ๓๐ แสดงข้อมูลการเลี้ยงโคนมในจังหวัดพะเยา ปี ๒๕๖๗

พื้นที่	รวมเกษตรกร ผู้เลี้ยงโคนม (ราย)	เพศเมีย (ตัว)				เพศผู้ (ตัว)	จำนวนโคนม รวมทั้งสิ้น (ตัว)
		แรกเกิด ถึง ๑ ปี	๑ ปี ถึง ตั้งท้องแรก	โคกำลังรีดนม	โคแห้งนม		
เมืองพะเยา	๓	๒๒	๑๓	๒๙	๒	๐	๖๖
จุน	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐
เชียงคำ	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐
เชียงม่วน	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐
ดอกคำใต้	๔	๑๖	๑๒	๒๙	๕	๑๖	๗๘
ปง	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐
แม่ใจ	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐
ภูซาง	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐
ภูพานยาว	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐
รวม	๗	๓๘	๒๕	๕๘	๗	๑๖	๑๔๔

ที่มา: สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดพะเยา , มิถุนายน ๒๕๖๗

สุกร ส่วนมากเป็นเกษตรกรรายย่อยกระจายการเลี้ยงทุกอำเภอ บางรายเลี้ยง
เพื่อการค้าโดยได้การรับรองมาตรฐานฟาร์มจากสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดพะเยา สำหรับการเลี้ยงสุกรของ
เกษตรกรรายย่อยจะมีการเปลี่ยนแปลงการเลี้ยงอย่างรวดเร็ว ขึ้นอยู่กับปัจจัยเรื่องราคาสุกร อาหาร สายพันธุ์ที่
นิยมเลี้ยง คือ แลนด์เรซ ลาร์จไวท์ ดูรีโอก และบนพื้นที่สูงยังนิยมการเลี้ยงสุกรที่มีสีดำทั้งพันธุ์ลูกผสมหมยชาน
และพื้นเมือง

สุกรเลี้ยงมากที่สุดในพื้นที่อำเภอเมืองพะเยา ๔,๓๓๘ ตัว รองลงมา คือ อำเภอ
ภูพานยาว ๒,๗๙๒ ตัว อำเภอดอกคำใต้ ๒,๒๑๒ ตัว และอำเภอเชียงม่วน ๑,๐๑๕ ตัว ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๑ แสดงข้อมูลการเลี้ยงสุกรในจังหวัดพะเยา ปี ๒๕๖๗

พื้นที่	เกษตรกร ผู้เลี้ยงสุกร (ราย)	พันธุ์สุกร					จำนวนสุกร รวมทั้งสิ้น (ตัว)
		สุกรพื้นเมือง	สุกรพันธุ์	ลูกสุกรพันธุ์	ลูกสุกรขุน	สุกรขุน	
เมืองพะเยา	๓๖	๖๑	๑,๑๕๔	๔๗๑	๑,๖๔๓	๑,๐๐๙	๔,๓๓๘
จุน	๔๐	๒๓	๑๖๙	๔๔	๕๘๐	๓๐๕	๑,๑๒๑
เชียงคำ	๒๙	๔๑๓	๖๒	๕๕	๗๑	๑๙๘	๗๙๙
เชียงม่วน	๘๑	๓๗	๑๘๖	๖๖	๑๙๙	๕๒๗	๑,๐๑๕
ดอกคำใต้	๕๗	๒๙	๙๒	๙๓	๑๗๗	๑,๘๒๑	๒,๒๑๒
ปง	๘๐	๕๓	๑๔๕	๑๑๖	๕๙๘	๗๑๘	๑,๖๓๐
แม่ใจ	๕๘	๓๓	๑๙๖	๑	๓๒๖	๖๓๐	๑,๑๘๖
ภูซาง	๗	๙๐	๑๒	๐	๔๐	๐	๑๔๒
ภูพานยาว	๓๕	๖๔	๙๘	๑๐๓	๗๘	๒,๔๔๙	๒,๗๙๒
รวม	๔๒๓	๘๐๓	๒,๑๑๔	๙๔๙	๓,๗๑๒	๗,๖๕๗	๑๕,๒๓๕

ที่มา: สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดพะเยา , มิถุนายน ๒๕๖๗

แพะ เป็นสัตว์เศรษฐกิจที่กรมปศุสัตว์ส่งเสริมให้เกษตรกรเลี้ยงทุกพื้นที่ ปัจจุบันจังหวัดพะเยามีการกระจายการเลี้ยงทุกอำเภอแต่ไม่มากนัก ส่วนมากเป็นแพะเนื้อสายพันธุ์บอร์ และแพะนมสายพันธุ์ซาเนน เลี้ยงมากที่สุดในพื้นที่อำเภอเชียงคำ ๔๒๑ ตัว รองลงมา คือ อำเภอภูพานยาว ๓๘๐ ตัว อำเภอดอกคำใต้ ๒๙๙ ตัว และอำเภอจุน ๒๘๗ ตัว ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๒ แสดงข้อมูลการเลี้ยงแพะในจังหวัดพะเยา ปี ๒๕๖๗

อำเภอ	แพะเนื้อ				แพะนม				รวมทั้งสิ้น	
	เพศผู้ (ตัว)	เพศเมีย	รวมแพะเนื้อ (ตัว)	รวมเกษตรกร (ราย)	เพศผู้ (ตัว)	เพศเมีย	รวมแพะนม (ตัว)	รวมเกษตรกร (ราย)	จำนวนแพะ (ตัว)	จำนวนเกษตรกร (ราย)
เมืองพะเยา	๑๔	๒๙	๖๔	๑๐๗	๖	๓	๐	๐	๑๑๐	๖
จุน	๘๗	๒๗	๑๕๐	๒๖๔	๑๔	๒	๑๘	๓	๒๘๗	๑๕
เชียงคำ	๔๖	๑๔๓	๒๓๒	๔๒๑	๑๗	๐	๐	๐	๔๒๑	๑๗
เชียงม่วน	๑๘	๑๘	๓๐	๖๖	๕	๑	๒	๒	๗๑	๕
ดอกคำใต้	๗๐	๑๑๓	๑๘๖	๒๙๙	๑๕	๐	๐	๐	๒๙๙	๑๕
ปง	๔๓	๕๖	๙๙	๑๖๙	๑๓	๐	๐	๐	๑๖๙	๑๓
แม่ใจ	๒๓	๓๕	๕๘	๑๑๔	๗	๐	๐	๐	๑๑๔	๗
กุขาง	๑๔	๒๐	๓๔	๖๒	๓	๐	๐	๐	๖๒	๓
ภูพานยาว	๒๐	๑๒๑	๒๐๑	๓๘๑	๑๕	๗	๑๕	๑๗	๓๘๐	๑๗
รวม	๓๓๕	๕๖๒	๙๙๖	๑,๘๘๓	๙๕	๑๓	๓๕	๒๒	๑,๙๑๓	๙๘

ที่มา: สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดพะเยา , มิถุนายน ๒๕๖๗

ไก่ จังหวัดพะเยามีการเลี้ยง ทั้งไก่เนื้อ ไก่ไข่ ไก่พื้นเมือง โดยไก่เนื้อ ไก่ไข่ ถ้าเป็นเกษตรกรรายย่อยจะจำหน่ายในพื้นที่ สำหรับการเลี้ยงเพื่อการค้าจะเลี้ยงแบบฟาร์มขนาดใหญ่ ผลผลิตที่ได้จำหน่ายทั้งในพื้นที่และจังหวัดใกล้เคียง สำหรับไก่พื้นเมืองส่วนมากเป็นเกษตรกรรายย่อยจะเลี้ยงเพื่อการบริโภค ผลผลิตที่เหลือก็จะจำหน่ายเป็นรายได้เสริม เลี้ยงมากที่สุดในพื้นที่อำเภอเมืองพะเยา ๗๔๖,๙๓๒ ตัว รองลงมา คือ อำเภอดอกคำใต้ ๔๘๔,๒๑๔ ตัว อำเภอเชียงคำ ๔๑๘,๗๒๓ ตัว และอำเภอจุน ๑๙๒,๕๓๙ ตัว ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๓ แสดงข้อมูลการเลี้ยงไก่ในจังหวัดพะเยา ปี ๒๕๖๗

พื้นที่	เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ (ราย)	พันธุ์ไก่						
		ไก่พื้นเมือง (ตัว)	ไก่สามสาย (ตัว)	ไก่เนื้อ (ตัว)	ไก่ไข่ (ตัว)	ไก่ปุ๋ย-ยา / ไก่พ่อแม่พันธุ์ผลิตลูกไก่เนื้อ (ตัว)	ไก่ปุ๋ย-ยา / ไก่พ่อแม่พันธุ์ผลิตลูกไก่ไข่ (ตัว)	จำนวนไก่รวมทั้งสิ้น (ตัว)
เมืองพะเยา	๗,๔๕๗	๗๑๕,๘๘๕	๘๓๘	๘๑๓	๒๘,๗๗๔	๕๔๖	๗๖	๗๔๖,๙๓๒
จุน	๔,๒๐๑	๑๖๕,๔๘๐	๗๕	๒๐,๒๑๓	๖,๖๙๘	๕๓	๒๐	๑๙๒,๕๓๙
เชียงคำ	๕,๗๓๖	๓๓๘,๗๑๔	๒๘๓	๕๐๗	๗๙,๑๗๔	๔๓	๐	๔๑๘,๗๒๓
เชียงม่วน	๒,๓๘๘	๑๓๓,๐๘๖	๒๕๕	๔๘๐	๓,๖๗๐	๐	๑๐	๑๓๗,๕๐๑
ดอกคำใต้	๗,๓๓๓	๔๓๓,๕๐๗	๘๕๙	๓๓,๕๗๐	๑๕,๘๐๔	๓๙๗	๙๕	๔๘๔,๒๑๔
ปง	๖,๘๕๖	๑๗๐,๑๐๑	๘๗๘	๑๔๘	๙๒๑	๑๗๒	๗	๑๗๒,๒๒๗
แม่ใจ	๓,๔๔๙	๑๔๓,๕๓๒	๐	๒๐,๕๑๐	๑๙๖	๐	๐	๑๖๔,๒๓๘
กุขาง	๒,๗๕๑	๑๘๐,๗๒๖	๓๒๐	๓๕	๒,๗๓๓	๑๒๖	๓๕	๑๘๓,๙๗๕
ภูพานยาว	๒,๖๐๖	๓๓,๗๐๒	๔	๐	๑,๑๙๙	๐	๐	๓๕,๙๐๕
รวม	๔๒,๗๗๗	๒,๓๑๔,๗๓๓	๓,๕๑๒	๗๖,๒๗๖	๑๓๙,๑๖๙	๑,๓๒๑	๒๔๓	๒,๕๓๕,๒๕๔

ที่มา: สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดพะเยา , มิถุนายน ๒๕๖๗

๒.๔.๓ ด้านการประมง

เกษตรกรในจังหวัดพะเยามีความสนใจ ในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดเป็นจำนวนมาก ส่วนใหญ่จะเลี้ยงตามหัวไร่ปลายนา เพราะเกษตรกรจะขุดสระเก็บน้ำไว้ใช้เพื่อการเกษตรหรือมีหน่วยงานราชการ เช่น กรมชลประทาน กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมส่งเสริมการเกษตร และสำนักงานปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรกรม ให้การสนับสนุนในการขุดสระเก็บกักน้ำให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ตั้งแต่ ปี ๒๕๓๖ – ๒๕๖๗ สำนักงานประมงจังหวัดพะเยาดำเนินการปรับปรุงทะเบียนผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของเกษตรกรในจังหวัดพะเยา จึงพบว่าในปัจจุบันมีเกษตรกรเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ จำนวน ๙,๗๗๕ ราย รวมพื้นที่ทั้งหมด ๙,๒๐๖.๒๓ ไร่ ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง ๓๔ ตารางการแสดงจำนวนการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ปี ๒๕๖๗

อำเภอ	จำนวนการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ			กำลังการผลิต (กิโลกรัม)
	จำนวนเกษตรกร (ราย)	พื้นที่การเลี้ยง (ไร่)	จำนวนบ่อ (บ่อ)	
๑. เมืองพะเยา	1,274	1,913.86	2,129	2,787,630
๒. แม่ใจ	263	213.83	346	201,350
๓. ดอกคำใต้	1,978	2,027.60	2,766	244,390
๔. จุน	1,735	1,398.72	2,501	377,060
๕. ปง	677	431.66	853	107,750
๖. เชียงคำ	1,898	1,861.01	2,834	886,040
๗. เชียงม่วน	617	315.52	773	150,730
๘. ภูซาง	944	714.76	1,276	325,190
๙. ภูพานยาว	389	329.27	588	150,540
รวมทั้งสิ้น	9,775	9,206.23	14,066	5,230,680

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดพะเยา ณ มิถุนายน ๒๕๖๗

และส่วนใหญ่จะเพาะเลี้ยงปลานิลเป็นหลัก จากข้อมูลด้านการประมง ปีงบประมาณ ๒๕๖๗ มีเกษตรกรเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจำนวน ๙,๗๗๕ ราย แยกเป็นชนิดสัตว์น้ำปลานิล ๗,๘๓๙ ราย คิดเป็นร้อยละ ๗๙.๒๒ ของเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในจังหวัดพะเยา และเป็นสินค้าหลักด้านประมงที่มีมูลค่าสูงในจังหวัดพะเยา ดังตารางข้อมูลสถิติการประมง ปี ๒๕๖๕-๒๕๖๖ ต่อไปนี้

ตาราง ๓๕ ตารางการแสดงการเพาะเลี้ยงปลานิลในจังหวัดพะเยา ปี ๒๕๖๕-๒๕๖๖

อำเภอ	รวมประเภทการเลี้ยง							
	มีจำนวนฟาร์ม		เนื้อที่เลี้ยง(ไร่)		ปริมาณ (ตัน)		มูลค่า (พันบาท)	
	ปี ๒๕๖๕	ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๕	ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๕	ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๕	ปี ๒๕๖๖
1.เมืองพะเยา	๑,๑๗๑	๑,๑๗๔	๑,๘๓๕.๖๗	๑,๘๔๐.๓๗	๒,๔๐๔.๐๗	๒,๗๔๒.๐๓	๑๓๑,๔๐๖.๔๗	๑๔๒,๙๑๔.๖๐
2.แม่ใจ	๒๓๙	๒๔๐	๒๐๑.๓๓	๒๐๐.๓๓	๑๑๙.๑๙	๑๙๗.๒๖	๕,๙๕๙.๕๐	๑๐,๖๕๕.๙๙
3.ดอกคำใต้	๑,๖๗๘	๑,๖๔๒	๑,๗๔๕.๔๗	๑,๗๑๒.๐๗	๒,๔๗.๖๕	๒๑๑.๙๑	๑๓,๔๐๐.๓๔	๑๑,๖๒๙.๖๒
4.จุน	๑,๒๘๖	๑,๒๖๐	๑,๐๖๔.๒๒	๑,๐๓๙.๔๗	๒๒๗.๓๗	๑๙๕.๙๖	๑๒,๗๖๐.๐๐	๑๑,๗๕๗.๖๐
5.ปง	๖๑๘	๖๑๒	๔๑๙.๔๖	๔๐๔.๙๖	๒๒๑.๖๒	๙๐.๔๗	๑๑,๙๘๙.๖๔	๕,๔๒๘.๒๐
6.เชียงคำ	๑,๓๐๘	๑,๓๙๐	๑,๐๗๐.๒๓	๑,๒๐๗.๐๑	๔๕๓.๑๒	๕๖๓.๑๑	๓๗,๘๓๑.๕๒	๔๗,๒๐๙.๔๖
7.เชียงม่วน	๕๐๗	๕๐๙	๒๕๗.๒๓	๒๕๘.๑๔	๑๙๕.๒๙	๑๑๐.๓๔	๑๐,๘๒๘.๘๓	๖,๔๖๐.๔๑
8.ภูซาง	๖๓๘	๖๙๓	๔๕๗.๖๗	๕๑๕.๗๒	๒๐๙.๐๙	๒๒๓.๐๕	๑๖,๘๓๘.๐๒	๑๘,๙๕๕.๒๕
9.ภูพานยาว	๒๙๙	๓๑๙	๒๗๓.๓๓	๒๘๓.๔๗	๑๕๖.๑	๑๑๑.๐๕	๘,๑๑๗.๒๐	๕,๘๘๗.๙๑
รวม	๗,๗๔๔	๗,๘๓๙	๗,๓๒๔.๖๒	๗,๔๖๑.๕๔	๔,๒๓๓.๕๐	๔,๔๔๕.๑๘	๒๔๙,๑๓๑.๕๒	๒๖๐,๘๓๓.๐๔

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดพะเยา ณ มิถุนายน ๒๕๖๗

การแปรรูปสินค้าสัตว์น้ำ

การแปรรูปสินค้าสัตว์น้ำในจังหวัดพะเยา ส่วนใหญ่จะดำเนินการในรูปแบบอุตสาหกรรมในครัวเรือนเพื่อจำหน่ายในท้องถิ่น ทั้งนี้เนื่องจากในเขตภาคเหนือตอนบนราคาจำหน่ายปลาสดจะมีราคาสูงประมาณ ๓๕ - ๕๐ บาท/กก. ขึ้นไป และผลผลิตการประมงมีไม่เพียงพอต่อการบริโภค ดังนั้น จึงต้องส่งวัตถุดิบจากสะพานปลาในเขตกรุงเทพฯ อ่างทอง และสุโขทัย ซึ่งมีราคาถูกกว่า เช่น ปลาจิ้น ปลายี่สกเทศ และปลานวลจันทร์ ราคาประมาณ ๑๕ - ๒๕ บาท/กก. ซึ่งเมื่อนำมาแปรรูปแล้วจะขายราคาประมาณ ๖๐ - ๘๐ บาท/กิโลกรัม ประกอบกับพันธุ์ปลา ดังกล่าวเป็นปลาที่มีขนาดใหญ่ต้องการพื้นที่บ่อที่มีขนาดใหญ่ และระยะเวลาการเลี้ยงที่ยาวนาน แต่ในเขตภาคเหนือตอนบนระยะเวลาการเลี้ยงปลาจะสั้นเนื่องจากในช่วงฤดูหนาวอากาศจะหนาวเย็น การแปรรูปส่วนใหญ่จะนิยมทำ ปลาต้ม และปลาเผา ซึ่งเกษตรกรจำนวนประมาณ ๓๕ - ๔๕ ครัวเรือนได้รวมกลุ่มตั้งเป็นสหกรณ์ผู้ผลิตปลาต้มจังหวัดพะเยา ดำเนินการที่บ้านสันเวียงใหม่ หมู่ที่ ๓ ตำบลบ้านสาอง อำเภอเมืองพะเยา โดยสำนักงานประมงจังหวัดพะเยาได้สนับสนุนเครื่องมือและอุปกรณ์ ในการแปรรูปตามโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพะเยาให้การสนับสนุน ด้านคุณภาพ และสิ่งแวดล้อม ในการแปรรูปสินค้าสัตว์น้ำจะใช้วัตถุดิบประมาณ วันละ ๑,๐๐๐ - ๑,๕๐๐ กก./วัน ผลผลิตจะจำหน่ายในเขตภาคเหนือตอนบน

ด้านการส่งเสริมองค์ความรู้ สำนักงานประมงจังหวัดพะเยาได้ถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกรมีการแปรรูปปลานิลเพื่อจำหน่าย ในรูปแบบกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เป็นการเพิ่มมูลค่าสินค้าปลานิล พัฒนาผลิตภัณฑ์ปลานิล เช่น กรอบเค็มปลานิล ผงโรยข้าว ปลานิลหยอง น้ำพริกปลานิลย่าง ข้าวเกรียบปลานิล ซึ่งมีการใช้นวัตกรรม มาพัฒนาผลิตภัณฑ์ตามรูปแบบ BCG Model ขยายช่องทางการจำหน่าย เป็นสินค้าของฝากจังหวัดพะเยา ในรูปแบบออฟไลน์และออนไลน์ ให้กับผู้บริโภคในจังหวัดและต่างจังหวัด

และในปัจจุบันแหล่งน้ำธรรมชาติบางแห่งมีปัญหาในหลายด้าน ส่งผลกระทบให้ปริมาณสัตว์น้ำลดลง อาทิ เช่น

๑. ปัญหาด้านระบบนิเวศ คือ การลดลงและการสูญเสียพันธุ์ของพันธุ์ปลา เนื่องจากภาวะภัยแล้งและการหากินของปลาต่างถิ่น การตื่นขึ้นเนื่องจากตะกอนดินและวัชพืชน้ำ
  ๒. ปัญหาคุณภาพน้ำของกว๊านพะเยา ที่เกิดจากปล่อยน้ำเสียของชุมชน/สถานประกอบการโรงงาน การทิ้งขยะมูลฝอยลงในกว๊านพะเยา การเพิ่มปริมาณของวัชพืชน้ำ
  ๓. ปัญหาด้านการจัดการ ได้แก่ ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้อย มีการบุกรุกพื้นที่ การใช้เครื่องมือทำประมงที่ผิดกฎหมาย และปัญหาเรื่องข้อกฎหมายที่ดูแลพื้นที่กว๊านพะเยา
- สำหรับการทำประมงในกว๊านพะเยา ซึ่งเป็นแหล่งน้ำขนาดใหญ่บริเวณรอบกว๊านพะเยา มีชุมชน ทั้งหมด ๑๗ หมู่บ้าน เป็นหมู่บ้านที่ยึดอาชีพทำการประมงในกว๊านพะเยา จำนวน ๑๗ หมู่บ้าน มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด ๒,๒๕๗ ครัวเรือน ในจำนวนนี้มีอาชีพทำการประมงจำนวน ๒๘๗ ราย จะหาปลาเป็นอาชีพหลัก จำนวน ๑๗๔ ราย และหาเป็นอาชีพเสริม จำนวน ๑๑๓ ราย ปลาที่จับได้นำมาบริโภคในครัวเรือน และจำหน่าย ปริมาณผลจับสัตว์น้ำทั้งหมด จำนวน ๑๙,๓๕๔.๓๓ กิโลกรัม/เดือน

ตารางที่ ๓๖ แสดงข้อมูลหมู่บ้านที่ทำการประมงในกว๊านพะเยา

ลำดับ ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ตำบล	จำนวน				
			ชาวประมง (ราย)	เรือ (ลำ)	ชาย (ฝืน)	แห (ปาก)	อื่น ๆ
๑	สันตันฝิ่ง	บ้านต๋อม	๖	๖	๘๙	๒	ไซ
๒	สันหนองเหนียว	บ้านต๋อม	๓๗	๓๗	๓๒๓	๘	สุ่ม
๓	ร่องห้าป่าฉำฉา	บ้านต๋อม	๑	๑	๓๐	-	ตุ้ม
๔	สันป่าม่วง	สันป่าม่วง	๘	๘	๑๒๗	๑	ยอกุ้ง
๕	สันป่าค่าง	บ้านสา	๓๓	๓๓	๕๙๖	๑๗	ยอกุ้ง
๖	สันเวียงใหม่	บ้านสา	๓๓	๓๓	๕๘๕	๒๐	-
๗	ทุ่งกิว	บ้านต๋อน	๑๙	๑๙	๓๑๑	๒๒	-
๘	สันกว๊าน	บ้านต๋อน	๑๗	๑๗	๓๕๕	๑๘	-
๙	สันช้างหิน	แม่ใส	๒๘	๒๘	๔๖๔	๑๘	-
๑๐	ร่องไฮ	แม่ใส	๒๕	๒๕	๓๘๒	๑๕	-
๑๑	แท่นดอกไม้	บ้านต๋อม	๙	๙	๑๘๙	๒	-
๑๒	สันป่าถ่อน	แม่ใส	๑๔	๑๔	๑๑	๒๑	-
๑๓	สันแกลบดำ	เทศบาลเมืองพะเยา	๑๙	๑๙	๓๑๔	๔๒	-
๑๔	ประตูประสาท	เทศบาลเมืองพะเยา	๑๗	๑๗	๒๓๓	๒๗	-
๑๕	แม่ต้า	แม่ต้า	๑๒	๑๒	๑๒๗	๑๑	-
๑๖	บ่อแฮ้ว	แม่ใส	๒	๒	๒๒	๒	-
๑๗	แม่ใส	แม่ใส	๗	๗	๖๕	๓	-
รวม			๒๘๗	๒๘๗	๔๒๒๓	๒๙๙	

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดพะเยา มิถุนายน ๒๕๖๗

๒.๔.๔ ข้อมูลสินค้าเกษตรที่ได้รับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)

สินค้าในจังหวัดพะเยาที่ได้รับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ มีจำนวน ๓ ชนิด ได้แก่ ข้าวกำลังานนา ข้าวหอมมะลิพะเยา และ ลิ้นจี่ พันธุ์ฮงฮวย ดังนี้ ตารางที่ ๓๗ แสดงข้อมูลสินค้าเกษตรที่ได้รับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)

ทะเบียนเลขที่วันที่ประกาศ	สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์	เลขที่คำขอ	วันที่ยื่น
สช ๕๕๑๐๐๓๙	ข้าวกำลังานนา Khao Kum Lanna	๕๑๑๐๐๕๓	๑๗ กันยายน ๒๕๕๑
สช ๖๓๑๐๐๑๔๖	ข้าวหอมมะลิพะเยา Phayao Hom Mali Rice	๕๗๑๐๐๗๐๘	๑ กันยายน ๒๕๕๗
สช ๖๒๑๐๐๑๒๐	ลิ้นจี่ (พันธุ์ฮงฮวย) Phayao Lychee Mae Chai	๕๘๑๐๐๑๑๘	๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

ที่มา : กรมทรัพย์สินทางปัญญา

๒.๔.๕ ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร

เกษตรกรจังหวัดพะเยาที่ร่วมโครงการ GAP พืช ประมง ปศุสัตว์ ตั้งแต่ปี ๒๕๖๓-๒๕๖๗ ประกอบด้วย ด้านพืช จำนวน ๖,๐๗๙ แปลง พื้นที่ ๒๖,๒๓๕ ไร่ ด้านประมง ๒๖๘ ราย และด้านปศุสัตว์ ๓๖ ฟาร์ม ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๓๘ ข้อมูลการรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) พืช ตั้งแต่ปี ๒๕๖๓-๒๕๖๗

ที่	ชนิดสินค้า	ปี ๒๕๖๓		ปี ๒๕๖๔		ปี ๒๕๖๕		ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		รวมทั้งหมด (ยอดรวม ปี ๒๕๖๓-๒๕๖๗)	
		แปลง	พื้นที่ (ไร่)	แปลง	พื้นที่ (ไร่)	แปลง	พื้นที่ (ไร่)	แปลง	พื้นที่ (ไร่)	แปลง	พื้นที่ (ไร่)	แปลง	พื้นที่ (ไร่)
๑	ลิ้นจี่	๙๑	๔๖๒	๕๑	๒๔๗	๖๐	๒๕๐	๑๑	๘๓			๓๘๒	๒,๐๒๓
๒	ลำไย	๓๒๐	๑,๙๘๔	๕๒๖	๓,๐๙๑	๕๕๒	๓,๓๐๗	๕๒	๑๕๗	๒๘	๑๖๖	๒,๐๒๓	๑๑,๗๘๘
๓	มะม่วง	๑๙	๑๕๓	๖๒	๒๗๖	๕๘	๔๕๕	๑๐๐	๘๑๑			๓๓๐	๒,๔๒๐
๔	หอมแดง	๑๓๗	๖๙๓	๑๖	๗๖	๑๓๖	๕๗๓	๒	๕	๑๕	๗๔.๓๕	๓๘๑	๑,๗๓๒
๕	กระเทียม	๑๕	๑๙	๖	๖	๑๕	๑๔	๑	๑			๔๐	๔๓
๖	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	-	-	๖๓	๒๕๗	๑๙	๖๑			๑๕๒	๑,๙๔๖	๕๐๓	๓,๑๗๐
๗	พืชผัก	๑๔๙	๑๗๔	๑๒๑	๑๙๗	๓๔๑	๒๑๕	๕๓	๔๓.๘๙	๑๑๘	๙๙.๔๓	๑,๒๕๖	๑,๑๓๗
๘	อื่นๆ	๒๐๗	๕๗๙	๑๘๘	๖๙๘	๒๑๔	๖๖๐	๖	๔๑.๒๕	๑๐	๖.๘	๑,๐๐๓	๓,๐๖๕
๑๐	ข้าว	๑๔๑	๖๔๓	๔๐๔	๑,๕๒๘	๖๒๗	๒,๒๔๔	๙๙	๖๐๑			๒,๓๘๐	๕,๐๑๖
	รวม	๑,๐๐๐	๔,๓๒๐	๑,๐๓๓	๔,๘๔๘	๑,๓๘๕	๕,๕๓๕	๓๒๔	๑,๗๔๓	๓๒๓	๒,๒๙๒	๖,๐๗๙	๒๖,๒๓๕

ที่มา: สำนักงานเกษตรจังหวัดพะเยา ณ กรกฎาคม ๒๕๖๗

ตารางที่ ๓๙ ข้อมูลการรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) ประมง ตั้งแต่ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๕

ที่	ชนิด	ปี ๒๕๖๑ (ราย)	ปี ๒๕๖๒ (ราย)	ปี ๒๕๖๓ (ราย)	ปี ๒๕๖๔ (ราย)	ปี ๒๕๖๕ (ราย)
๑	ปลานิล	๑๑๐	๑๖๙	๑๘๙	๒๒๙	๒๕๑
๒	สัตว์น้ำอื่น ๆ (เช่น ปลาตูก กบ ฯลฯ)	๕	๖	๘	๙	๑๗
	รวม	๑๑๕	๑๗๕	๑๙๗	๒๓๘	๒๖๘

ตารางที่ ๔๐ ข้อมูลการรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) ปศุสัตว์ ตั้งแต่ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๕

ที่	ชนิด	ปี ๒๕๖๑ ฟาร์ม	ปี ๒๕๖๒ ฟาร์ม	ปี ๒๕๖๓ ฟาร์ม	ปี ๒๕๖๔ ฟาร์ม	ปี ๒๕๖๕ ฟาร์ม	ปี ๒๕๖๖ ฟาร์ม	รวม ฟาร์ม
๑	โคนม	-	๓	๑	๑	๓	-	๘
๒	ไก่เนื้อ	-	-	๑	-	๖	๑	๘
๓	ไก่ไข่	-	-	๑	๑	๓	-	๕
๔	สุกร	-	-	๖	๕	๔	-	๑๕
๕	หรือ อื่นๆ							
	รวม	-	-	๙	๗	๑๖	๑	๓๖

ที่มา: สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดพะเยา ณ มิถุนายน ๒๕๖๗

ตารางที่ ๔๑ ข้อมูลการทำเกษตรอินทรีย์จังหวัดพะเยา ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕

ชนิดสินค้า	ปี ๒๕๖๑		ปี ๒๕๖๒		ปี ๒๕๖๓		ปี ๒๕๖๔		ปี ๒๕๖๕	
	จำนวน (ราย)	พื้นที่ (ไร่)	จำนวน (ราย)	พื้นที่ (ไร่)	จำนวน (ราย)	พื้นที่ (ไร่)	จำนวน (ราย)	พื้นที่ (ไร่)	จำนวน (ราย)	พื้นที่ (ไร่)
๑. มาตรฐาน IFOAM										
- ข้าว	๓๙	๑,๔๐๐	๓๙	๑,๔๐๐	๓๙	๑,๔๐๐	๓๙	๑,๔๐๐	๓๙	๑,๔๐๐
๒. มาตรฐาน Organic Thailand										
๒.๑ ข้าว	๔๔๙	๒,๙๙๕.๕๐	๕๑๑	๓,๓๘๕.๒๕	๑,๐๕๐	๕,๓๔๙.๕๐	๙๔๗	๔,๘๗๖.๒๕	๗๗๙	๓,๘๗๙
- รายเดี่ยว (นอกถ้ำไร่)	๑๗๘	๑,๒๑๗.๕๐	๕๘	๔๘๔	๔๘	๓๗๐	๖๒	๔๒๕.๗๕	๖๖	๔๕๓.๗๕
- รายนอกกลุ่ม	๔๒	๕๒๓	๕	๙๙	๕	๙๕				
- Niche Market	๗๕	๔๓๔.๕๐	๖๘	๓๖๗	๖๔	๓๒๐.๕๐				
- ข้าวอินทรีย์ถ้ำไร่	๑๕๔	๘๒๐.๕๐	๓๘๐	๒,๔๓๕.๒๕	๙๓๓	๔,๕๖๔	๘๘๕	๔,๕๕๐.๕๐	๗๓๓	๓,๔๒๕.๒๕
๒.๒ ผสมผสาน	๑	๓	๒	๓.๕	๒	๓.๕			๒	๑๒.๑๒
๒.๓ พืชผัก									๑	๐.๓๘
รวม Organic Thailand	๔๕๐	๒,๙๙๘.๕๐	๕๑๓	๓,๓๘๘.๗๕	๑,๐๕๒	๕,๓๕๓	๙๔๗	๔,๘๗๖.๒๕	๗๗๙	๓,๘๗๙
๓. มาตรฐาน PGS										
๓.๑ PGS พศ.										
- พืชผัก ,ผสมผสาน	๒๑	๓๗	๑๑	๑๔.๕	๕๙	๑๙๖	๓๖	๔๙	๔๐	๗๐
๓.๒ SDGPGS										
- พืชผัก ,ผสมผสาน					๔๓	๔๓๐	๘๗	๖๖๓	๑๓๓	๑,๐๖๔
- ผสมผสาน/ข้าว					๒๙	๑๘๔	๔๖	๒๘๐	๕๐	๔๕๐
รวม PGS	๒๑	๓๗	๑๑	๑๕	๑๓๑	๘๑๐	๑๖๙	๙๙๒	๒๒๓	๑,๕๘๔
รวมทั้งสิ้น	๕๑๐	๔,๔๓๖	๕๖๓	๔,๘๐๓	๑,๒๒๒	๗,๕๖๓	๑,๑๕๕	๗,๒๖๓	๑,๐๔๔	๖,๘๗๕.๕๐

ที่มา: ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวพะเยา , สถานีพัฒนาที่ดินพะเยา , ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตร แพร่ , กรกฎาคม ๒๕๖

จากข้อมูลการทำเกษตรอินทรีย์ของจังหวัดพะเยา มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตั้งแต่ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๔ และลดลงในปี ๒๕๖๕ ซึ่งเป็นผลมาจากราคาของสินค้าอินทรีย์และสินค้าทั่วไป ไม่มีความแตกต่างกันมากนัก จึงทำให้เกษตรกรบางส่วนหยุดทำการเกษตรอินทรีย์ แต่อย่างไรก็ตามด้วยทิศทางการพัฒนาของโลกและในประเทศได้ขยายตัวเพิ่มขึ้นตามกระแสความห่วงใยในเรื่องสุขภาพ การบริโภคอาหารปลอดภัย การมุ่งเน้นไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนมากขึ้น การทำเกษตรอินทรีย์จึงถือเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่ทำให้เกษตรกรสามารถพึ่งพาตนเองได้ มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีความมั่นคงและความปลอดภัยในสุขภาพ โดยไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งมีความสอดคล้องกับการขยายตัวของกระแสความต้องการผลิตภัณฑ์เกษตรอินทรีย์ในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งจะทำให้พัฒนาไปสู่การทำเกษตรอินทรีย์ในเชิงพาณิชย์เป็นที่ยอมรับในระดับสากล เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาความยากจนและการพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป

๒.๔.๖ สินค้า OTOP ของจังหวัด

ปัจจุบันจังหวัดพะเยา มีผู้ผลิตและผู้ประกอบการ OTOP ที่เข้ารับการลงทะเบียนผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP จำนวน ๙๑๗ ราย/กลุ่ม รวมทั้งสิ้น ๑,๘๗๙ ผลิตภัณฑ์

มูลค่าการจำหน่ายสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชน (OTOP) ของจังหวัดพะเยาที่จำหน่ายทั้งในจังหวัด ต่างจังหวัด และต่างประเทศ เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี มียอดจำหน่ายสินค้าประมาณ ๑,๕๗๘ ล้านบาท โดยสินค้าประเภทอาหาร มียอดจำหน่ายสูงสุด รองลงมา คือ ประเภทของใช้/ของตกแต่ง/ของที่ระลึก และประเภทผ้า เครื่องแต่งกาย ตามลำดับ เนื่องมาจากกลุ่มผู้ผลิตและผู้ประกอบการ ได้รับการสนับสนุนด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การออกแบบผลิตภัณฑ์ และบรรจุภัณฑ์ ให้ได้มาตรฐานจากการขับเคลื่อนตามยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดและ การส่งเสริม จากสำนักงานพัฒนาชุมชน ในการจัดแสดงและจำหน่ายสินค้า ตามเทศกาลต่างๆ ในจังหวัด ต่างจังหวัดและในกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน โดยมีผลิตภัณฑ์ที่โดดเด่นของจังหวัดพะเยา คือ ผลิตภัณฑ์จากผักตบชวา ผลิตภัณฑ์ผ้าทอไทลื้อ และปล้ำส้ม เป็นต้น

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนพะเยา

จากข้อมูลข้างต้น การผลิตและจำหน่ายสินค้า OTOP มีแนวโน้มสูงขึ้น โดยสินค้าประเภทอาหาร มียอดจำหน่ายสูงสุด ดังนั้นควรพัฒนาผลผลิตทางการเกษตรให้ปลอดภัย มีมาตรฐานรองรับการแปรรูปเป็นสินค้า OTOP

ที่มา : ข้อมูลออนไลน์ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดพะเยา <https://phayao.cdd.go.th>

๒.๕ สถาบันเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๒.๕.๑ ประเภทสหกรณ์และจำนวนสมาชิก

ตารางที่ ๔๒ ประเภทสหกรณ์และจำนวนสมาชิก ปี ๒๕๖๕

ประเภทสหกรณ์	จำนวนสหกรณ์ (แห่ง)	จำนวนสมาชิก (คน)	นำมาจัด	มาตรฐานสหกรณ์	
				ผ่าน	ไม่ผ่าน
สหกรณ์การเกษตร	๓๗	๗๑,๔๖๔	๓๗	๑๔	๒๓
สหกรณ์ประมง	๑	๑๕๕	๑	-	๑
สหกรณ์นิคม	๑	๒,๓๙๕	๑	-	๑
สหกรณ์ออมทรัพย์	๘	๑๑,๕๘๗	๘	๘	-
สหกรณ์ร้านค้า	-	-	-	-	-
สหกรณ์บริการ	๖	๒๒๒	๕	๓	๒
สหกรณ์เครดิตยูเนียน	๘	๓,๔๑๐	๖	๖	-
รวม	๖๑	๘๙,๒๓๓	๕๘	๓๑	๒๗

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดพะเยา , มิถุนายน ๒๕๖๖

สำนักงานสหกรณ์จังหวัดพะเยามีจำนวนสหกรณ์ที่ดำเนินธุรกิจจำนวน ๖๐ แห่ง และจัดตั้งใหม่ยังไม่ถึงจำนวน ๑ แห่ง คือ สหกรณ์เครดิตยูเนียนบ้านต๋นใต้ จำกัด รวมทั้งหมดมีจำนวน ๖๑ แห่ง มีจำนวนสมาชิกทั้งหมด ๘๙,๒๓๓ คน ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน ๓๑ แห่งคิดเป็นร้อยละ ๕๐.๘๑ และไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน ๒๗ แห่งคิดเป็นร้อยละ ๔๔.๒๖ แยกตามประเภทของสหกรณ์ จำนวน ๗ ประเภท ดังนี้

๑. สหกรณ์การเกษตร จำนวน ๓๗ แห่ง มีจำนวนสมาชิก ๗๑,๔๖๔ คน และได้นำมาจัดมาตรฐาน จำนวน ๓๗ แห่ง ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน ๑๔ แห่ง และไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน ๒๓ แห่ง ที่ไม่ผ่านเกณฑ์มีหลายปัจจัย เช่น ขาดทุน ผิดนัดชำระหนี้ ไร้ครอบครัว ภาวะเศรษฐกิจ รายจ่ายสูง จำนวนสมาชิกลดลง เป็นต้น

๒. สหกรณ์ประมง จำนวน ๑ แห่ง มีจำนวนสมาชิก ๑๕๕ คน ในปีที่ผ่านมาไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน
๓. สหกรณ์นิคม จำนวน ๑ แห่ง มีจำนวนสมาชิก ๒,๓๙๕ คน ในปีที่ผ่านมาไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน
๔. สหกรณ์ออมทรัพย์ จำนวน ๘ แห่ง มีจำนวนสมาชิก ๑๑,๕๘๗ ในปีที่ผ่านมาผ่านเกณฑ์มาตรฐานทั้ง ๘ แห่ง
๕. สหกรณ์ร้านค้า จังหวัดพะเยาไม่มีสหกรณ์ที่ดำเนินธุรกิจ
๖. สหกรณ์บริการ จำนวน ๖ แห่ง มีสมาชิก ๒๒๒ คน ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน ๕ แห่ง และไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน ๓ แห่ง
๗. สหกรณ์เครดิตยูเนียน จำนวน ๘ แห่ง มีสมาชิกจำนวน ๓,๔๑๐ คน ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน ๖ แห่ง

๒.๕.๒ กลุ่มเกษตรกร

จังหวัดพะเยามีจำนวนกลุ่มเกษตรกรที่อยู่ภายใต้ดูแลของสำนักงานสหกรณ์จังหวัดพะเยา ปี ๒๕๖๕ (ข้อมูล ณ วันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๖๕) ที่ดำเนินการทั้งหมด จำนวน ๑๐๕ กลุ่มเกษตรกร แยกตามประเภทของกลุ่มเกษตรกร ดังนี้ กลุ่มเกษตรกรทำนา ทำสวน ทำไร่ เลี้ยงสัตว์ และกลุ่มเกษตรกรทำประมง มีจำนวนสมาชิกรวมทั้งหมด ๑๐,๑๙๗ ราย ซึ่งได้นำมาจัดมาตรฐาน จำนวน ๑๐๕ กลุ่มเกษตรกร ผ่านเกณฑ์มาตรฐานกลุ่มเกษตรกร ๓๔ กลุ่มเกษตรกร ไม่ผ่านอยู่ ๒ กลุ่มเกษตรกร สาเหตุเนื่องจาก

- ๑) กลุ่มเกษตรกรหยุดดำเนินงาน
- ๒) กลุ่มเกษตรกรถูกฟ้องล้มละลาย/พิทักษ์ทรัพย์

ตารางที่ ๔๓ แสดงสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร และกลุ่มวิสาหกิจ (กลุ่มอาชีพ) ระดับอำเภอ ปี ๒๕๖๕

อำเภอ	สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร		กลุ่มวิสาหกิจชุมชน	
	จำนวน(แห่ง)	สมาชิก(คน)	จำนวน(กลุ่ม)	สมาชิก(คน)	จำนวน(กลุ่ม)	สมาชิก(คน)
จุน	๑๒	๗,๗๖๐	๑๔	๑,๖๙๒	๑๔๘	๓,๙๓๔
เชียงคำ	๑๐	๓,๙๗๔	๑๘	๑,๙๔๐	๒๖๖	๕,๗๑๕
เชียงม่วน	๒	๘๙๐	๔	๒๓๙	๓๗	๕๔๒
ดอกคำใต้	๗	๕๑,๒๒๘	๑๗	๑,๕๐๙	๒๑๕	๔,๔๕๓
ปง	๔	๓,๗๔๒	๑๘	๑,๙๓๒	๗๗	๑,๔๒๙
ภูพานยาว	๑	๑๘	๖	๘๑๕	๑๑๗	๑,๒๓๔
ภูซาง	๔	๓,๒๙๘	๗	๓๒๕	๑๔๗	๒,๓๔๘
เมือง	๑๙	๑๙,๑๑๘	๑๓	๘๘๖	๑๘๕	๓,๓๓๔
แม่ใจ	๓	๒,๑๔๕	๑๑	๑,๐๔๕	๑๒๔	๒,๗๕๑
รวม	๖๒	๙๒,๑๗๓	๑๐๘	๑๐,๓๘๒	๑,๓๑๖	๒๕,๗๔๐

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดพะเยาและสำนักงานเกษตรจังหวัดพะเยา มิถุนายน ๒๕๖๖

ตารางที่ ๔๔ แสดงปริมาณธุรกิจของสหกรณ์

ประเภทสหกรณ์	ปริมาณธุรกิจของสหกรณ์ (แห่ง)	ปริมาณธุรกิจ แยกตามประเภทการให้บริการ (ล้านบาท)						
		รับฝากเงิน	ให้เงินกู้	จัดหาสินค้ามาจำหน่าย	รวบรวมผลผลิต	แปรรูปผลผลิต	บริการและอื่น ๆ	รวมทั้งสิ้น
๑. สหกรณ์การเกษตร	๓๗	๔๙๓.๘๒	๑,๒๒๑.๐๒	๒๗๓.๑๑	๔๒๘.๒๓	๑๕.๔๗	๑๙.๐๕	๒,๔๕๐.๗๑
๒. สหกรณ์ประมง	๑	๔.๖๒	๔.๗๐	๔.๐๕	๔.๓๒	๐.๐๐	๐.๐๐	๑๗.๗๐
๓. สหกรณ์นิคม	๑	๐.๑๘	๐.๐๑	๐.๘๓	๐.๑๒	๐.๒๔	๐.๐๐	๑.๓๘
๔. สหกรณ์ออมทรัพย์	๘	๑,๐๘๙.๒๙	๑,๒๓๕.๖๘	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๒,๓๒๔.๙๗
๕. สหกรณ์ร้านค้า	๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐
๖. สหกรณ์บริการ	๖	๐.๐๐	๐.๑๘	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๑	๐.๒๐
๗. สหกรณ์เครดิตยูเนียน	๗	๑๒.๐๘	๙.๔๓	๒๙,๒๑๐.๐๐	๐.๐๓	๐.๐๐	๑.๖๒	๒๓.๑๙
รวมทั้งสิ้น	๖๐	๑,๕๙๙.๙๙	๒,๔๗๑.๐๒	๒๙,๔๘๗.๙๙	๔๓๒.๗๐	๑๕.๗๑	๒๐.๖๘	๔,๘๑๘.๑๕

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดพะเยา มิถุนายน ๒๕๖๖

จังหวัดพะเยามีปริมาณธุรกิจสหกรณ์ ณ เดือนพฤษภาคม ๒๕๖๖ ทั้งหมด ๔,๘๑๘.๑๕ ล้านบาท ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖ สหกรณ์ที่มีสถานะดำเนินการมีอัตราการขยายตัวของปริมาณธุรกิจเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑ โดยมีปริมาณธุรกิจของสหกรณ์แบ่งแยกตามแต่ละประเภทของสหกรณ์และแต่ละประเภทจะมีปริมาณธุรกิจแยกตามประเภทการให้บริการไม่ว่าจะเป็นรับฝากเงิน ให้เงินกู้ จัดหาสินค้ามาจำหน่าย รวบรวมผลผลิต แปรรูปผลผลิต บริการและอื่น ๆ ดังนี้

๑. ปริมาณธุรกิจของสหกรณ์รับฝากเงินรวมทั้งสิ้น ๑,๕๙๙.๙๙ ล้านบาท
๒. ปริมาณธุรกิจให้เงินกู้ รวมทั้งสิ้น ๒,๔๗๑.๐๒ ล้านบาท
๓. ปริมาณธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย รวมทั้งสิ้น ๒๙,๔๘๗.๙๙ ล้านบาท
๔. ปริมาณธุรกิจรวบรวมผลผลิต รวมทั้งสิ้น ๔๓๒.๗๐ ล้านบาท
๕. ปริมาณธุรกิจแปรรูปผลผลิต รวมทั้งสิ้น ๑๕.๗๑ ล้านบาท
๖. ปริมาณธุรกิจบริการและอื่น ๆ รวมทั้งสิ้น ๒๐.๖๘ ล้านบาท

ตารางที่ ๔๕ แสดงผลการจัดระดับชั้นสหกรณ์ จำแนกตามประเภทของสหกรณ์

ประเภทสหกรณ์	สหกรณ์ชั้น ๑	สหกรณ์ชั้น ๒	สหกรณ์ชั้น ๓	สหกรณ์ชั้น ๔	รวม
สหกรณ์ภาคการเกษตร					
๑. สหกรณ์การเกษตร	๔	๒๙	๔	๑๔	๕๐
๒. สหกรณ์นิคม		๑			๑
๓. สหกรณ์ประมง		๑			๑
สหกรณ์นอกภาคการเกษตร					
๔. สหกรณ์ออมทรัพย์	๖	๒			๘
๕. สหกรณ์เครดิตยูเนียน	๓	๔			๗
๖. สหกรณ์บริการ		๖			
๗. สหกรณ์ร้านค้า				๑	๑
รวม	๑๓	๔๓	๔	๑๕	๗๕

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดพะเยา มิถุนายน ๒๕๖๖

การจัดระดับความเข้มแข็งสหกรณ์ เมืองค์ประกอบ ๔ ด้าน ได้แก่

- ๑) ความสามารถในการให้บริการสมาชิก
๒) ประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจ
๓) ประสิทธิภาพในการจัดการองค์กร
๔) ประสิทธิภาพของการบริหารงาน

โดยจัดระดับชั้นสหกรณ์เป็น ๔ ระดับ ดังนี้

(๑) สหกรณ์ชั้น ๑ คือ สหกรณ์ที่มีความสามารถในการให้บริการสมาชิกได้มากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ ๗๐ และมีประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจอยู่ในระดับมาตรฐานขึ้นไป มีชั้นคุณภาพการควบคุมภายในระดับดี ถึงดีมากและไม่มีข้อบกพร่องจากการดำเนินงาน หรือมีข้อบกพร่องแต่ได้ดำเนินการแก้ไขแล้วเสร็จสมบูรณ์ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดพะเยา สหกรณ์ที่อยู่ในชั้น ๑ จำนวน ๑๓ แห่ง ประกอบไปด้วยสหกรณ์การเกษตร ๔ แห่ง สหกรณ์ออมทรัพย์ ๖ แห่ง และสหกรณ์เครดิตยูเนียน ๓ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๓๓

(๒) สหกรณ์ชั้น ๒ คือ สหกรณ์ที่ยังมีคุณสมบัติของสหกรณ์ชั้น ๑ ไม่ครบทั้ง ๔ ด้าน สำนักงานสหกรณ์จังหวัดพะเยา สหกรณ์ที่อยู่ในชั้น ๒ จำนวน ๔๓ แห่ง ประกอบไปด้วยสหกรณ์การเกษตร ๒๙ แห่ง สหกรณ์ประมง และสหกรณ์นิคม สหกรณ์ละ ๑ แห่ง สหกรณ์ออมทรัพย์ ๒ แห่ง สหกรณ์บริการ ๖ แห่ง สหกรณ์เครดิตยูเนียน ๔ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๕๗.๓๓

(๓) สหกรณ์ชั้น ๓ คือ สหกรณ์ที่มีความสามารถในการให้บริการสมาชิกได้ต่ำกว่าร้อยละ ๖๐ และมีประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจอยู่ในระดับต้องปรับปรุงและมีชั้นคุณภาพการควบคุมภายใน ต้องปรับปรุงหรือไม่มีระบบการควบคุมภายใน หรือเป็นสหกรณ์ที่เกิดข้อบกพร่องและยังไม่เริ่มดำเนินการแก้ไข สำนักงานสหกรณ์จังหวัดพะเยา สหกรณ์ที่อยู่ในชั้น ๓ จำนวน ๔ แห่ง เป็นสหกรณ์การเกษตรทั้ง ๔ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๕.๓๓

(๔) สหกรณ์ชั้น ๔ คือ สหกรณ์ที่นายทะเบียนสหกรณ์สั่งเลิกกิจการแล้ว อยู่ในระหว่างการชำระบัญชี สำนักงานสหกรณ์จังหวัดพะเยาอยู่ในชั้น ๔ ๑๕ แห่ง เป็นสหกรณ์การเกษตร ๑๔ แห่ง และเป็นสหกรณ์ร้านค้า ๑ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๒๐

ตารางที่ ๔๖ แสดงจำนวนกลุ่มเกษตรกรและสมาชิกกลุ่มในจังหวัดพะเยาปี ๒๕๖๔

ประเภทกลุ่มเกษตรกร	จำนวนกลุ่มเกษตรกร(แห่ง)	จำนวนสมาชิก(คน)	นำมาจัดมาตรฐาน	มาตรฐานกลุ่มเกษตรกร	
				ผ่าน	ไม่ผ่าน
กลุ่มเกษตรกรทำนา	๓๗	๔,๘๔๗	๓๗	๓๐	๗
กลุ่มเกษตรกรทำสวน	๔๑	๓,๗๓๓	๔๑	๔๐	๑
กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์	๒	๘๘	๒	๑	๑
กลุ่มเกษตรกรทำไร่	๒๒	๑,๒๗๐	๒๒	๒๐	๒
กลุ่มเกษตรกรทำประมง	-	-	-	-	-
กลุ่มเกษตรกรอื่นๆ	๑	๕๓	๑	๑	-
รวม	๑๐๓	๙,๙๙๑	๑๐๓	๙๒	๑๑

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดพะเยา , มิถุนายน ๒๕๖๖

สำนักงานสหกรณ์จังหวัดพะเยามีจำนวนกลุ่มเกษตรกรที่ดำเนินธุรกิจจำนวน ๑๐๓ แห่ง มีจำนวนสมาชิกทั้งหมด ๙,๙๙๑ คน ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน ๙๒ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๘๙.๓๒ และไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน ๑๑ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๖๗ แยกตามประเภทของกลุ่มเกษตรกร ดังนี้

๑. กลุ่มเกษตรกรทำนา จำนวน ๓๗ แห่ง มีจำนวนสมาชิก ๔,๘๔๗ คน และได้นำมาจัดมาตรฐานจำนวน ๓๗ แห่ง ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน ๓๐ แห่ง และไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน ๗ แห่ง ที่ไม่ผ่านเกณฑ์มีหลายปัจจัย เช่น ขาดทุน ผิดนัดชำระหนี้ โรคระบาด ภาวะเศรษฐกิจ รายจ่ายสูง สมาชิกลดลง เป็นต้น

๒. กลุ่มเกษตรกรทำสวน จำนวน ๔๑ แห่ง มีจำนวนสมาชิก ๓,๗๓๓ คน ในปีที่ผ่านมา นำมาจัดมาตรฐาน ๔๑ แห่ง ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน ๔๐ แห่ง ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน ๑ แห่ง
๓. กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์ จำนวน ๒ แห่ง มีจำนวนสมาชิก ๘๘ คน ในปีที่ผ่านมา นำมาจัดมาตรฐาน ๒ แห่ง ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน ๑ แห่ง และไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน ๑ แห่ง
๔. กลุ่มเกษตรกรทำไร่ จำนวน ๒๒ แห่ง มีจำนวนสมาชิก ๑,๒๗๐ คน ในปีที่ผ่านมา ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน ๒๐ คน และไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน ๒ คน
๕. กลุ่มเกษตรกรประมง จังหวัดพะเยา ไม่มีกลุ่มเกษตรกรที่ดำเนินธุรกิจกลุ่มเกษตรกรอื่น ๆ ๑ แห่ง มีสมาชิก ๕๓ คน ในปีที่ผ่านมา ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน

ตารางที่ ๔๗ แสดงปริมาณธุรกิจของกลุ่มเกษตรกร

ประเภทสหกรณ์	ปริมาณธุรกิจของสหกรณ์ (แห่ง)	ปริมาณธุรกิจ แยกตามประเภทการให้บริการ (ล้านบาท)						
		รับฝากเงิน	ให้เงินกู้	จัดหาสินค้ามาจำหน่าย	รวบรวมผลผลิต	แปรรูปผลผลิต	บริการและอื่น ๆ	รวมทั้งสิ้น
๑. กลุ่มเกษตรกรทำนา	๓๗	๐.๐๐	๑๔.๕๖	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๑๔.๕๕
๒. กลุ่มเกษตรกรทำสวน	๔๑	๐.๒๙	๑๘.๗๓	๓.๐๓	๑๙.๘๔	๐.๐๐	๐.๐๒	๔๑.๙๑
๓. กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์	๒	๐.๐๐	๐.๓๒	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๓๒
๔. กลุ่มเกษตรกรทำไร่	๒๒	๐.๐๑	๔.๘๙	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๑	๔.๙๐
๕. กลุ่มเกษตรกรทำประมง	-	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐
๖. กลุ่มเกษตรกรอื่น ๆ	๑	๐.๐๐	๐.๒๓	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๒๓
รวมทั้งสิ้น	๑๐๓	๐.๓๑	๓๘.๗๒	๓.๐๓	๑๙.๘๔	๐.๐๐	๐.๐๓	๖๑.๙๓

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดพะเยา , มิถุนายน ๒๕๖๖

จังหวัดพะเยามีปริมาณธุรกิจกลุ่มเกษตรกร ทั้งหมด ๖๑.๙๓ ล้านบาท ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖ กลุ่มเกษตรกรที่มีสถานะดำเนินการมีอัตราการขยายตัวของปริมาณธุรกิจเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑ โดยมีปริมาณธุรกิจของกลุ่มเกษตรกรแบ่งแยกตามแต่ละประเภทของกลุ่มเกษตรกรและแต่ละประเภทจะมีปริมาณธุรกิจแยกตามประเภทการให้บริการไม่ว่าจะเป็นรับฝากเงิน ให้เงินกู้ จัดหาสินค้ามาจำหน่าย รวบรวมผลผลิต แปรรูปผลผลิต บริการและอื่น ๆ ดังนี้

๑. ปริมาณธุรกิจของสหกรณ์รับฝากเงินรวมทั้งสิ้น ๐.๓๑ ล้านบาท
๒. ปริมาณธุรกิจให้เงินกู้ รวมทั้งสิ้น ๓๘.๗๒ ล้านบาท
๓. ปริมาณธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย รวมทั้งสิ้น ๓.๐๓ ล้านบาท
๔. ปริมาณธุรกิจรวบรวมผลผลิต รวมทั้งสิ้น ๑๙.๘๔ ล้านบาท
๕. ปริมาณธุรกิจแปรรูปผลผลิต ส่วนมากกลุ่มเกษตรกรจะไม่นิยมดำเนินธุรกิจแปรรูปจึงไม่มีธุรกิจประเภทนี้
๖. ปริมาณธุรกิจบริการและอื่น ๆ รวมทั้งสิ้น ๐.๐๓ ล้านบาท

ตารางที่ ๔๘ แสดงผลการจัดระดับชั้นกลุ่มเกษตรกร จำแนกตามประเภท

ประเภทกลุ่มเกษตรกร	กลุ่มเกษตรกรชั้น ๑	กลุ่มเกษตรกรชั้น ๒	กลุ่มเกษตรกรชั้น ๓	กลุ่มเกษตรกรชั้น ๔	รวม
๑. กลุ่มเกษตรกรทำนา	-	๓๔	๓	-	๓๗
๒. กลุ่มเกษตรกรทำสวน	-	๔๑	-	-	๔๑
๓. กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์	-	๒	-	-	๒
๔. กลุ่มเกษตรกรทำไร่	-	๒๒	-	-	๒๒
๕. กลุ่มเกษตรกรทำประมง	-	-	-	-	-
๖. กลุ่มเกษตรกรอื่น ๆ	-	๒	-	-	๒
รวม	-	๑๐๑	๓	-	๑๐๔

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดพะเยา , มิถุนายน ๒๕๖๖

การจัดระดับความเข้มแข็งของกลุ่มเกษตรกร หลักเกณฑ์การจัดเหมือนกันกับสหกรณ์จะมีองค์ประกอบ ๔ ด้าน ๑) ความสามารถในการให้บริการสมาชิก ๒) ประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจ ๓) ประสิทธิภาพในการจัดการองค์กร ๔) ประสิทธิภาพของการบริหารงาน สำหรับการจัดระดับชั้นกลุ่มเกษตรกรจะอยู่ในระดับชั้น ๒ เป็นส่วนใหญ่ถึง ๑๐๑ แห่ง และในชั้น ๓ จำนวน ๓ แห่ง เนื่องจากกลุ่มเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีระบบการควบคุมภายใน

๒.๖ ข้อมูลจำนวนอาสาสมัครเกษตรของจังหวัด

ตารางที่ ๔๙ แสดงจำนวนอาสาสมัครเกษตรของจังหวัด ๒๕๖๗

อำเภอ	ครู บัญชี	หมอดิน	ประมง	เศรษฐกิจการเกษตร	ครู ยาง	ปฏิรูปที่ดิน	สารวัตรเกษตรอาสา	ปศุสัตว์	ฝนหลวง	สหกรณ์	ชลประทาน	เกษตร มบ.	รวมสาขา (นับซ้ำ)	รวมสาขา (ไม่นับซ้ำ)
เมืองพะเยา	๑	๒๑	๔	-	-	๑		๑๙	๑	-	-	๑๗๙	๒๑๑	๑๗๔
จุน	๑	๗	๓	-	๑	-	๔๐	๗๐	๒	-	-	๑๔๔	๑๔๓	๘๖
เชียงคำ	-	๑๘	๑	-	-	-		๘๕	๑	-	-	๑๗๐	๑๕๙	๑๓๕
เชียงม่วน	-	๓	๑	๑	-	-		๓๕	-	-	-	๓๔	๔๒	๓๔
ดอกคำใต้	-	๑๖	๕	๑	-	-		๑๐๑	๒	-	-	๑๒๕	๑๕๙	๑๒๕
ปง	-	๖	๑	-	-	-		๕๒	-	-	-	๓๒๒	๑๐๑	๘๘
แม่ใจ	-	๘	๒	๑	-	๑		๓๒	-	-	๑	๑๔๖	๘๕	๖๖
ภูซาง	-	๕	-	-	๑	-		๕๙	๔	๑	-	๕๙	๗๓	๕๙
ภูพานยาว	-	๗	๑	-	-	-		๑๒	๓	-	-	๑๖๕	๕๕	๔๑
รวม	๒	๙๑	๑๘	๓	๒	๒	๔๐	๔๖๕	๑๓	๑	๑	๑,๓๔๔	๑,๐๒๔	๘๐๘

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดพะเยา , ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตร แพร่ , มิถุนายน ๒๕๖๗

๒.๗ จำนวนปราชญ์ชาวบ้านของจังหวัดภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่

จังหวัดพะเยามีปราชญ์ชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน ๔๕ ราย จำแนกตามอำเภอ ดังนี้

ตารางที่ ๕๐ แสดงจำนวนปราชญ์เกษตรแยกรายอำเภอ

อำเภอ	จำนวน (ราย)
๑. เมืองพะเยา	๘
๒. แม่ใจ	๕
๓. ดอกคำใต้	๖
๔. จุน	๕
๕. ปง	๓
๖. เชียงคำ	๖
๗. เชียงม่วน	๔
๘. ภูซาง	๕
๙. ภูพานยาว	๓
รวม	๔๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพะเยา , มิถุนายน ๒๕๖๗

๒.๘ ข้อมูลด้านการเกษตรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

๒.๘.๑ ศูนย์เรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

ศูนย์เรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร จังหวัดพะเยา มีทั้งหมด ๙ ศูนย์ ตั้งอยู่ในพื้นที่แต่ละอำเภอ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๕๑ แสดงที่อยู่ศูนย์เรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร(ศพก) ปี ๒๕๖๖

ที่	ชื่อศูนย์	สถานที่ตั้ง	ประธานศูนย์ฯ
๑	ศพก.อำเภอเมืองพะเยา	ม.๔ ต.บ้านต๋อน อ.เมือง จ.พะเยา	นายบาล บุญก้า
๒	ศพก.อำเภอแม่ใจ	๑๕๙ ม.๕ ต.แม่สุก อ.แม่ใจ จ.พะเยา	นายถนอง สิงห์แก้ว
๓	ศพก.อำเภอดอกคำใต้	๕๒ ม.๖ ต.ดงสุวรรณ อ.ดอกคำใต้	นายสมชัย ฟองรัตน์
๔	ศพก.อำเภอภูพานยาว	๑๘๔ ม.๒ ต.แม่อิง อ.ภูพานยาว	นายมานิตย์ พักแก้ว
๕	ศพก.อำเภอจุน	๒๙๓ ม.๑๓ ต.จุน อ.จุน จ.พะเยา	นายบุญมี कुमारูป
๖	ศพก.อำเภอ ปง	๓๒ ม.๔ ต.ควร อ.ปง จ.พะเยา	นายสำรอง ศรีพรหม
๗	ศพก.อำเภอเชียงม่วน	๑๒๔ ม.๖ ต.เชียงม่วน อ.เชียงม่วน	นายเกตชัย มานะ
๘	ศพก.อำเภอเชียงคำ	๓๑๒ ม.๔ ต.อ่างทอง อ.เชียงคำ	นายสิทธิชัย ดวงทาค้าง
๙	ศพก.อำเภอภูซาง	๗ ม.๖ ต.สบง อ.ภูซาง จ.พะเยา	นายเสงี่ยม จอมศรีลา

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดพะเยา , มิถุนายน ๒๕๖๖

๒.๘.๒ ข้อมูลเกษตรกรปราดเปรี๊อง (Smart Farmer) ด้านการเกษตร

เกษตรกรปราดเปรี๊อง(Smart Farmer) การเกษตร จังหวัดพะเยา ประกอบด้วย ด้านดิน จำนวน ๗ ราย ด้านข้าว เป็น Smart Farmer จำนวน ๘๗ ราย และเป็น Existing Smart Farmer จำนวน ๘๓ ราย ด้านเกษตร เป็น Smart Farmer จำนวน ๑๘๐ ราย และเป็น Young Smart Farmer จำนวน ๓๐ ราย ในเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๕๕ ราย ด้านประมง จำนวน ๒๕๐ ราย และด้านปศุสัตว์ เป็น โคเนื้อ จำนวน ๑๒๐ ราย กระบือ จำนวน ๔๐ และสุกร จำนวน ๔๐ ราย

ตารางที่ ๕๒ แสดงจำนวน Smart Farmer ด้านการเกษตร ปี ๒๕๖๗

อำเภอ	ดิน	ข้าว		เกษตร		ส.ป.ก.	โคเนื้อ
		SF	E.S.F	S.F	Y.S.F	Y.S.F	Y.S.F
	(ราย)	(ราย)	(ราย)	(ราย)	(ราย)	(ราย)	(ราย)
เมือง	๑	๑๑	๑๙	๑๐	๓	-	-
เชียงคำ	๑	๑	๑	๑๐	๔	๒๖	-
แม่ใจ	-	๓๒	๑๓	๑๐	๑	-	๑๐
ดอกคำใต้	๒	๒	๓๑	๑๐	๓	-	๑๐
จุน	๒	๕	๔	๑๐	๒	-	-
ปง	-	๑๘	๒	๑๐	๓	๒๙	๑๐
เชียงม่วน	๑	๑	-	๑๐	๖	-	-
ภูกามยาว	-	๒	๑๓	๑๐	๕	-	-
รวม	๗	๘๗	๘๓	๙๐	๓๐	๗๕	๓๐

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินพะเยา, ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวพะเยา, สำนักงานเกษตรจังหวัดพะเยา, สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพะเยา, สำนักงานประมงจังหวัดพะเยาและสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดพะเยา ณ มิถุนายน ๒๕๖๗

๒.๘.๓ ข้อมูลเกษตรกรแปลงใหญ่จังหวัดพะเยา

ตารางที่ ๕๓ แสดงข้อมูลเกษตรกรแปลงใหญ่จังหวัดพะเยา ปีงบประมาณ ๒๕๖๗

ลำดับ	กลุ่มสินค้า	จำนวนแปลงใหญ่	เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ (ไร่)
๑	ข้าว	๖๐	๔,๔๐๐	๕๓,๖๔๗
๒	พืชไร่	๑๔	๘๓๙	๙,๔๕๑
๓	ไม้ยืนต้น	๑๐	๕๘๘	๖,๑๗๗
๔	ไม้ผล	๓๒	๑,๙๐๕	๑๓,๒๓๖
๕	ผัก/สมุนไพร	๑๒	๗๔๐	๕,๒๓๖
๖	ปศุสัตว์	๖	๕๘๙	๒,๙๔๕
๗	ประมง	๓	๒๑๐	๑,๐๑๑
๘	แมลงเศรษฐกิจ	๓	๑๐๑	๑,๑๔๓
รวม	๘ ประเภท	๑๔๐	๙,๓๗๒	๙๒,๘๔๖

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดพะเยา , กรกฎาคม ๒๕๖๗

๒.๘.๔ ศูนย์ข้าวชุมชนจังหวัดพะเยา

จังหวัดพะเยามีศูนย์ข้าวชุมชนในพื้นที่ จำนวน ๓๗ ศูนย์ เพื่อส่งเสริมเกษตรกร ในผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีชุมชน ดังนี้

ตารางที่ ๕๔ แสดงที่อยู่ศูนย์ข้าวชุมชนจังหวัดพะเยา ปี ๒๕๖๓

ที่	ชื่อศูนย์	สถานที่ตั้ง	ประธานศูนย์ฯ
๑	ศูนย์ข้าวชุมชน ต.บ้านต๋อน	๕๔ ม.๘ ต.บ้านต๋อน	นายอุดม ใจกล้า
๒	ศูนย์ข้าวชุมชน ต.แม่ปืม	๓๘ ม.๗ ต.แม่ปืม	นายอินตา เครือคำ
๓	ศูนย์ข้าวชุมชนบ้านป่าแฝกใต้	๗๗ ม.๕ ต.ป่าแฝก	นายชูเกียรติ อินปัน
๔	ศูนย์ข้าวชุมชนบ้านป่าแฝกคอย	๗๒ ม.๔ ต.ป่าแฝก	นายสุคำ แสนเมืองอินทร์
๕	ศูนย์ข้าวชุมชนบ้านป่าสัก	๓๔ ม.๕ ต.ศรีถ้อย	นายจ่าง วันจะก่า
๖	ศูนย์ข้าวชุมชนบ้านแม่จัวใต้	๑๕๕ ม.๕ ต.แม่สุก	นายประหยัด สุขศรีราษฎร์
๗	ศูนย์ข้าวชุมชน ต.เจริญราษฎร์	๑๘๔ ม.๘ ต.เจริญราษฎร์	นายวุฒิชัย จันทร์เพ็ญ
๘	ศูนย์ข้าวชุมชนบ้านทุ่งหลวง	๑๖๘ ม.๖ ต.ดอนศรีชุม	นายจ่าง อินต๊ะสาร
๙	ศูนย์ข้าวชุมชนบ้านร่มโพธิ์งาม	๒๕๔ ม.๒ ต.บุญเกิด	นางนงคราญ กันยานะ
๑๐	ศูนย์ข้าวชุมชนบ้านกองแล	๕๒ ม.๖ ต.ดงสุวรรณ	นายสมชัย ฟองรัตน์
๑๑	ศูนย์ข้าวชุมชนบ้านทุ่งต้นศรี	๑๙๘/๑ ม.๕ ต.ห้วยลาน	นายบรรจง กะจ่างโพธิ์
๑๒	ศูนย์ข้าวชุมชนบ้านอิงโค้ง	๘๘/๑ ม.๕ ต.ห้วยแก้ว	นายรุ่งเรือง วงศ์ไชย
๑๓	ศูนย์ข้าวชุมชนบ้านสันตน์ผิง	๕๗/๑ ม.๖ ต.แม่อิง	นายณัฐนนท์ อุดกล้า
๑๔	ศูนย์ข้าวชุมชนบ้านสันป่าแดง	๙๔ ม.๑๑ ต.ห้วยแก้ว	นายล้วน ยิ้มมิ่ง
๑๕	ศูนย์ข้าวชุมชนบ้านกว๊านเหนือ	๑๐๓ ม.๔ ต.ดงเจน	นายประเสริฐ วงศ์ไชย
๑๖	ศูนย์ข้าวชุมชนบ้านน้ำจุน	๕๑/๑ ม.๕ ต.ลือ	นายประจวบ ภาคสนุก
๑๗	ศูนย์ข้าวชุมชนบ้านสร้อยศรีพัฒนา	๑๐๖/๑ ม.๑๖ ต.จุน	นายหลั่น พระวิสัยต์
๑๘	ศูนย์ข้าวชุมชนบ้านห้วยไคร้	๓๗ ม.๑ ต.ทุ่งรวงทอง	นายสมควร ทองท่าย
๑๙	ศูนย์ข้าวชุมชนบ้านปางมดแดง	๑๐๖ ม.๑๐ ต.อ่างทอง	นายวิทยา อุดมรักษ์
๒๐	ศูนย์ข้าวชุมชน ต.เชียงบาน	๒๗ ม.๔ ต.เชียงบาน	นายสุนทร หอมนาน
๒๑	ศูนย์ข้าวชุมชนบ้านเปียงเปียง	๑๔๐ ม.๑๔ ต.ห้วยวน	นายบุญ ชัยชนะ
๒๒	ศูนย์ข้าวชุมชนบ้านร่องค้อม	๑๒๗ ม.๑๐ ต.เจดีย์คำ	นายอุดม ใจหมื่น
๒๓	ศูนย์ข้าวชุมชนบ้านน้ำแวน	๑๑๒ ม.๒ ต.น้ำแวน	นายธีรพล คำแก้ว
๒๔	ศูนย์ข้าวชุมชน ต.ทุ่งกล้วย	๙๑ ม.๑ ต.ทุ่งกล้วย	นายอนันต์ บุญแรง
๒๕	ศูนย์ข้าวชุมชนบ้านร่อง	๑๒๓ ม.๓ ต.เชียงแรง	นายมานะ เขจร
๒๖	ศูนย์ข้าวชุมชนบ้านทุ่งกระเทียม	๘๑ ม.๑๑ ต.ภูซาง	นายคำ บัวผัด
๒๗	ศูนย์ข้าวชุมชนบ้านแก	๕๒ ม.๒ ต.ป่าสัก	นายจรัส จันสม
๒๘	ศูนย์ข้าวชุมชน ต.สบง	๑๔๖ ม.๒ ต.สบง	นายสิงห์คำ แก้วคำปา
๒๙	ศูนย์ข้าวชุมชนบ้านหล่าย	๔๐ ม.๙ ต.สบง	นายนิรันดร์ ใจหาญ
๓๐	ศูนย์ข้าวชุมชนบ้านปัว	๘๐ ม.๖ ต.จิม	นายบุญธรรม ยาวิละ
๓๑	ศูนย์ข้าวชุมชน ต.จิม	๑๐๘ ม.๖ ต.จิม	นายพิพัฒพล กุสาวดี
๓๒	ศูนย์ข้าวชุมชนบ้านท่าฟ้าใต้	๑๑๓ ม.๒ ต.สระ	นายจันทร์ สวนหม้อ
๓๓	ศูนย์ข้าวชุมชน ต.เวียง	๕๕ ม.๘ ต.เวียง	นายสนั่น โยธาดี
๓๔	ศูนย์ข้าวชุมชน ต.พระธาตุขิงแกง	๗๓/๒ ม.๔ ต.พระธาตุขิงแกง	นายสุพรรณ แก่นเมือง
๓๕	ศูนย์ข้าวชุมชน ต.ห้วยข้างก่า	๑๕๖ ม.๑๒ ต.ห้วยข้างก่า	นายล้วน อะนุมา
๓๖	ศูนย์ข้าวชุมชน ต.ห้วยยางขาม	๕๔๔ ม.๑๑ ต.ห้วยยางขาม	นายชม หอมนาน
๓๗	ศูนย์ข้าวชุมชนบ้านกาดใต้	๘/๑ ม.๑๓ ต.ห้วยแก้ว	นายบรรดิษฐ์ หล่อวงศ์

ที่มา : ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวพะเยา

๒.๘.๕ ข้อมูลการปลูกสมุนไพรจังหวัดพะเยา

จังหวัดพะเยามีพื้นที่ปลูกพืชสมุนไพรทั้งสิ้น ๗ อำเภอ ชนิดที่ปลูก คือ ผิวมะกรูด, ขมิ้นชัน, โพล, รางจืด, ตะไคร้, เพชรสังฆาต, ใบส้มป่อย, หนุ่ยดอกขาว, ชุมเห็ดเทศ, ชิง, ข้า, พญาอ, ฟ้าทะลายโจร, กระจाय, เชียงดา, ว่านหางจระเข้, ใบมะขาม, มะเขือพวง จำหน่ายทั้งตลาดชุมชน นอกชุมชน ออนไลน์ และโรงพยาบาลแม่ใจ

ตารางที่ ๕๕ แสดงข้อมูลการปลูกสมุนไพรในพื้นที่จังหวัดพะเยา

ที่	อำเภอ	จำนวน เกษตรกร (กลุ่ม/ราย)	ชนิดที่ปลูก	พื้นที่ (ไร่)	ช่องทาง การจำหน่าย	หน่วยงาน สนับสนุน
๑	เมืองพะเยา	๖ ราย	ผิวมะกรูด, ขมิ้นชัน, โพล, รางจืด, ตะไคร้, เพชรสังฆาต, ชุมเห็ดเทศ, พญาอ, ข้า, ฟ้าทะลายโจร	-	รพ.แม่ใจ	สสจ.พะย.
๒	แม่ใจ	๒๘ ราย	ผิวมะกรูด, ขมิ้นชัน, โพล, รางจืด, ตะไคร้, เพชรสังฆาต, ใบส้มป่อย, หนุ่ยดอกขาว, ชุมเห็ดเทศ, ชิง, พญาอ, ฟ้าทะลายโจร	-	รพ.แม่ใจ	สสจ.พะย.
๓	ดอกคำใต้	๒ ราย	ขมิ้นชัน, โพล, เพชรสังฆาต, หนุ่ยดอกขาว	-	รพ.แม่ใจ	สสจ.พะย.
๔	จุน	๑ ราย	ขมิ้นชัน, โพล	-	รพ.แม่ใจ	สสจ.พะย.
๕	ปง	-	-	-	-	-
๖	เชียงคำ	๑ กลุ่ม / ๔๕ ราย	ข้า, ขมิ้น, ตะไคร้, กระจाय, ชิง, ว่านหาง จระเข้, พริก, มะเขือพวง	๑๐.๘	ตลาดชุมชน/นอกชุมชน ออนไลน์ โมเดิร์นเทรด	ส.ป.ก.พะเยา
		๑ ราย	ใบมะขาม, ตะไคร้, ชิง	-	รพ.แม่ใจ	สสจ.พะย.
๗	เชียงม่วน	-	-	-	-	-
๘	ภูซาง	๑ กลุ่ม/ ๔๕ ราย	ข้า, ชิง, พริก, ตะไคร้, ขมิ้น, เชียงดา	๑๖.๒	ตลาดชุมชน ขายส่ง	ส.ป.ก.พะเยา
๙	ภูทอกยาว	๑๔ ราย	ขมิ้นชัน, โพล, พริก, ตะไคร้, ขมิ้น, เชียงดา	-	ตลาดชุมชน/นอกชุมชน ขายส่ง	สสจ.พะย.

ที่มา : สนง.สาธารณสุขจังหวัดพะเยา , สนง.การปฏิรูปที่ดินพะเยา

๒.๘.๖ หนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน

จังหวัดพะเยามีหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน ในปี ๒๕๖๔ รวมทั้งสิ้น ๑๓๔,๐๒๘.๓๗ บาท ส่วนใหญ่ใช้เพื่อเพื่อใช้ซื้อ/เช่าซื้อบ้านและที่ดิน เพื่อใช้จ่ายในครัวเรือน และเพื่อใช้ทำการเกษตร ตามลำดับ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๕๖ แสดงข้อมูลหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน จำแนกตามวัตถุประสงค์ของการกู้ยืม พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๖๔

วัตถุประสงค์ของการกู้ยืม	ปี ๒๕๕๖	ปี ๒๕๕๘	ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๔
๑. เพื่อใช้จ่ายในครัวเรือน	๒๐,๙๘๐.๐๐	๖๐,๖๙๔.๔๐	๔๐,๗๔๕.๗๓	๒๖,๙๖๑.๔๘	๔๐,๗๒๕.๘๒
๒. เพื่อใช้ทำธุรกิจที่ไม่ใช่การเกษตร	๖,๙๐๖.๗๐	๗,๑๙๑.๐๐	๑๐,๕๖๗.๓๗	๑๔,๐๗๓.๔๔	๘,๑๘๓.๘๔
๓. เพื่อใช้ทำการเกษตร	๒๘,๖๘๙.๑๐	๔๐,๐๐๑.๙๐	๒๙,๘๔๙.๘๗	๑๖,๗๙๖.๔๓	๒๘,๔๘๔.๖๓
๔. เพื่อใช้ในการศึกษา	๕,๙๘๒.๒๐	๙,๑๙๙.๘๐	๑๐,๖๓๑.๕๗	๔,๘๕๔.๑๙	๕,๒๖๙.๐๒
๕. เพื่อใช้ซื้อ/เช่าซื้อบ้านและที่ดิน	๑๗,๒๑๘.๖๐	๒๘,๗๕๓.๙๐	๕๔,๑๘๗.๒๖	๑๙,๖๕๔.๐๙	๔๓,๓๓๒.๐๙
๗. อื่น ๆ	๘๘๕.๙๐	๒,๑๖๐.๔๐	๔,๐๗๗.๓๓	๒,๕๒๕.๐๙	๘,๐๓๒.๙๕
หนี้สินทั้งสิ้น	๘๐,๖๖๒.๖๐	๑๔๘,๐๐๑.๔๐	๑๕๐,๐๕๙.๑๓	๘๘,๘๖๔.๗๒	๑๓๔,๐๒๘.๓๗

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ , <http://statbbi.nso.go.th>

๒.๘.๕ อุตสาหกรรมเกษตรและอาหารในจังหวัดพะเยา

จังหวัดพะเยา มีโรงงานอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารที่ดำเนินการในจังหวัดพะเยา จำนวน ๑๐๖ แห่ง ประกอบด้วยโรงงานดำเนินกิจกรรมสีข้าวจำนวน ๓๘ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๘๕ % กิจกรรมอบพืชหรือเมล็ดพืชและการเก็บรักษาหรือลำเลียงพืช จำนวน ๓๓ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๑๓ % กิจกรรมแปรรูปผลผลิตพืชหรือผลไม้ จำนวน ๑๓ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๒๗ % กิจกรรมบ่มใบยาสูบ/อัดใบยาสูบ จำนวน ๑๑ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๓๘ % กิจกรรมไม้ บด หรือย่อยหิน และขุดดิน จำนวน ๗ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๖.๖๐% กิจกรรมทำลูกชิ้นจากเนื้อสัตว์และหมูยอ จำนวน ๓ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๒.๘๓ % และกิจกรรมบ่น บดเมล็ดพืชหรือหัวพืชจำนวน ๑ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๐.๙๔ %

ที่มา: สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดพะเยา

ส่วนที่ ๓

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

๑. การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อม (SWOT) ด้านการเกษตรของจังหวัดพะเยา

จังหวัดพะเยา โดยคณะทำงานจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพะเยา ส่วนราชการในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ได้ทบทวนและวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรของจังหวัดพะเยา โดยนำเอาข้อมูลหลักฐานเชิงประจักษ์และสถานการณ์ที่เป็นจริงมาวิเคราะห์ หาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค สรุปประเด็นของแต่ละด้าน นำมาจัดน้ำหนักและลำดับความสำคัญแต่ละข้อ โดยใช้มาตราวัดระดับ ๔ ระดับ และใช้สถิติในการวิเคราะห์ คือ ค่าเฉลี่ย กำหนดเกณฑ์การแปลความหมาย รายละเอียด ดังนี้

เกณฑ์ความหมายของน้ำหนักระดับความสำคัญของสภาวะแวดล้อม

๔	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
๓	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
๒	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
๑	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยของสภาวะแวดล้อม

๓.๒๖ - ๔.๐๐	หมายถึง	ระดับมากที่สุด
๒.๕๑ - ๓.๒๕	หมายถึง	ระดับมาก
๑.๗๖ - ๒.๕๐	หมายถึง	ระดับน้อย
๑.๐๐ - ๑.๗๕	หมายถึง	ระดับน้อยที่สุด

อ้างอิง (มานพ ภาชิตวิไลธรรมและคณะ, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, ๒๕๕๐)

ตารางที่ ๕๗ ผลการประเมินศักยภาพ (SWOT)

ที่	สภาวะแวดล้อมด้านการเกษตรของจังหวัด	คะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
ปัจจัยภายในด้านจุดแข็ง (Strength - S)			
S๑	มีลักษณะทางภูมิศาสตร์เหมาะสมต่อการผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญ สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้ทั้งการผลิตด้านพืช ปศุสัตว์ ประมง	๓.๙๐	มากที่สุด
S๒	มีแหล่งน้ำสำคัญ เช่น กว๊านพะเยา หนองเล็งทราย แม่น้ำอิง แม่น้ำยม ที่เอื้อต่อกิจกรรมทางการเกษตร และยังเป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์น้ำ อีกทั้งสามารถเชื่อมโยงการท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้	๓.๗๕	มากที่สุด
S๓	มีสินค้าเกษตรที่มีอัตลักษณ์ เช่น ข้าวหอมมะลิ ลิ้นจี่ โคนเนื้อ และปลานิล สามารถพัฒนาเป็นสินค้าเกษตรมูลค่าสูงได้	๓.๗๕	มากที่สุด
S๔	มีศักยภาพในการเป็นศูนย์กลางการผลิตข้าวหอมมะลิ และปศุสัตว์คุณภาพของภาคเหนือตอนบนได้	๓.๗๒	มากที่สุด

ตารางที่ ๕๗ ผลการประเมินศักยภาพ (SWOT) (ต่อ)

ที่	สถานะแวดล้อมด้านการเกษตรของจังหวัด	คะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
S๕	มีมหาวิทยาลัยพะเยา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีพะเยา ศูนย์เทคโนโลยีเกษตรและนวัตกรรม (AIC) ซึ่งมีศักยภาพในการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อสนับสนุนการพัฒนากิจกรรมทางการเกษตรของจังหวัดได้	๓.๖๒	มากที่สุด
S๖	มีเขตแดนติดต่อกับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สามารถสร้างเครือข่ายการขนส่งทางบกเพื่อกระจายสินค้าการเกษตรผ่านจุดผ่านแดนถาวรบ้านฮวกไปตามเส้นทาง R3A สู่กลุ่มประเทศ GMS / BIMSTEC / ACMECS / CLMV และยังสามารถพัฒนาไปสู่การเป็นศูนย์กลางในการเชื่อมโยงระบบโลจิสติกส์ระหว่างจังหวัดพะเยากับกลุ่มจังหวัดในภาคเหนือตอนบนได้	๓.๖๐	มากที่สุด
S๗	มีเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร ที่เข้มแข็ง และสถาบันเกษตรกรที่มีศักยภาพในการผลิตสินค้าเกษตรคุณภาพตลอดห่วงโซ่ เช่น ข้าวหอมมะลิ ปลานิล โคเนื้อ ลันจี่ ซึ่งสามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับผู้ที่สนใจทำการเกษตรได้	๓.๕๒	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยของปัจจัยภายในด้านจุดแข็ง		๓.๗๐	มากที่สุด
ปัจจัยภายในด้านจุดอ่อน (Weakness - W)			
W๑	ระบบชลประทานไม่ครอบคลุมพื้นที่การเกษตรในภาพรวม ประกอบกับแหล่งน้ำบางแห่งต้นเขินกักเก็บน้ำได้น้อย บางแห่งตลิ่งถูกกัดเซาะ ตะกอนทับถม วัชพืชปกคลุมกีดขวางทางระบายน้ำ ไม่สามารถบริหารจัดการน้ำเพื่อสนับสนุนกิจกรรมการเกษตรได้ในปริมาณที่เพียงพอ	๓.๕๑	มากที่สุด
W๒	เกษตรกรมีอายุเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้น ส่วนใหญ่เป็นแรงงานสูงวัย ส่งผลต่อการตัดสินใจและเรียนรู้กระบวนการทำการเกษตรในยุคปัจจุบัน ประกอบกับคนรุ่นใหม่มีแนวโน้มละทิ้งภาคการเกษตรไปทำงานนอกภาคการเกษตร เนื่องจากได้ผลตอบแทนที่สูงกว่า จึงประสบปัญหาการลดลงของแรงงานอายุน้อยอย่างต่อเนื่อง	๓.๔๒	มากที่สุด
W๓	เครื่องมือ ทรัพยากร เทคโนโลยี และนวัตกรรมการเกษตรสมัยใหม่ มีราคาสูง แต่เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อย ซึ่งมีรายได้เฉลี่ยไม่สูงมากนัก จึงเป็นข้อจำกัดในการเข้าถึงหรือใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่	๓.๔๐	มากที่สุด
W๔	เกษตรกรบางส่วนไม่มีเอกสารสิทธิ์ และบางส่วนไม่เข้าสู่กระบวนการจัดที่ดินของภาครัฐ (ส.ป.ก., คทช., สทก.) ทำให้ขาดโอกาสในการพัฒนาคุณภาพผลผลิต การเข้าถึงแหล่งเงินทุน และมาตรการช่วยเหลือตามนโยบายของภาครัฐได้	๓.๒๐	มาก
W๕	เกษตรกรส่วนใหญ่ ยังขาดทักษะทางด้านการวางแผนการผลิต การตลาด การเงิน การบัญชี รวมถึงการบริหารจัดการภาระหนี้สิน ส่งผลต่อการพัฒนาด้านการเกษตรและการเข้าถึงแหล่งเงินทุน	๓.๑๒	มาก

ตารางที่ ๕๗ ผลการประเมินศักยภาพ (SWOT) (ต่อ)

ที่	สถานะแวดล้อมด้านการเกษตรของจังหวัด	คะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
W๖	เกษตรกรส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการผลิตสินค้าเกษตร ให้ได้รับการรับรองมาตรฐานน้อย เนื่องจากแหล่งจำหน่ายผลผลิตไกลจากพื้นที่เพาะปลูก และราคาไม่จูงใจ ไม่แตกต่างจากผลผลิตทั่วไป	๓.๑๐	มาก
W๗	สถาบันเกษตรกรถูกจำกัดด้วยหลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนเพื่อการรวบรวมและกระจายผลผลิตเพื่อจำหน่ายทั้งในและต่างประเทศ	๒.๙๐	มาก
W๘	เส้นทางการขนส่งผลผลิตทางการเกษตรบางแห่งชำรุด บางส่วนเป็นทางลูกรังและคับแคบ ส่งผลให้การคมนาคมขนส่งเป็นไปด้วยความยากลำบาก เกษตรกรไม่สามารถลำเลียงผลผลิตออกสู่ตลาดได้ตามเวลา	๒.๘๒	มาก
ค่าเฉลี่ยของปัจจัยภายในด้านจุดอ่อน		๓.๑๘	มาก
ปัจจัยภายนอก ด้านโอกาส (Opportunities - O)			
O๑	รัฐบาลให้ความสำคัญกับการพัฒนาภาคการเกษตร มุ่งสร้างรายได้ให้เกษตรกรเพิ่มขึ้น ๓ เท่าภายใน ๔ ปี ผ่านหลักการ “ตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้” พัฒนาคอบคลุมทุกมิติ เช่น ส่งเสริมการทำอาชีพเสริม การบริหารจัดการน้ำ การบริหารจัดการทรัพยากรดิน นำนวัตกรรมเกษตรแม่นยำมาใช้ ฯลฯ เป็นต้น	๓.๙๐	มากที่สุด
O๒	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้ความสำคัญในการคัดเลือกจังหวัดพะเยา เป็นหนึ่งในพื้นที่นำร่อง เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรทางเลือก เช่น การเลี้ยงหอยมุกน้ำจืด เลี้ยงปลาอีสกเทศ ปลูกกาแฟ ฯลฯ เป็นต้น จึงเป็นพื้นที่เปิดโอกาสให้หน่วยงานต่างๆ เข้ามาทำกิจกรรมการเกษตรด้วยแนวคิดใหม่ๆ นำนวัตกรรมสมัยใหม่มาทดลองใช้ สามารถปรับปรุง พัฒนา ให้ได้ผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม	๓.๘๖	มากที่สุด
O๓	การส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้มีมูลค่าสูงถูกกำหนดให้เป็นเป้าหมายการพัฒนาภายใต้แผนพัฒนาจังหวัด	๓.๘๒	มากที่สุด
O๔	การเติบโตอย่างก้าวกระโดดของตลาดดิจิทัล เป็นโอกาสในการพัฒนาสินค้าให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ควบคู่กับการพัฒนาคุณภาพของสินค้าเกษตรในภาพรวม	๓.๗๕	มากที่สุด
O๕	การก่อสร้างเส้นทางรถไฟทางคู่ สายเด่นชัย - เชียงราย - เชียงของ เป็นโอกาสในการเชื่อมโยงระบบโลจิสติกส์กระจายสินค้าเกษตรไปยังต่างจังหวัดและต่างประเทศได้	๓.๗๕	มากที่สุด
O๖	จังหวัดพะเยาให้ความสำคัญกับการนำศาสตร์พระราชาราชไปสู่การปฏิบัติ เพื่อ สืบสาน รักษา ต่อยอด โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่สนับสนุนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านเกษตรกรรมยั่งยืน สามารถนำไปปรับใช้ให้สอดคล้องกับวิถีการดำรงชีวิตสู่สังคมเกษตรคาร์บอนต่ำ	๓.๖๐	มากที่สุด

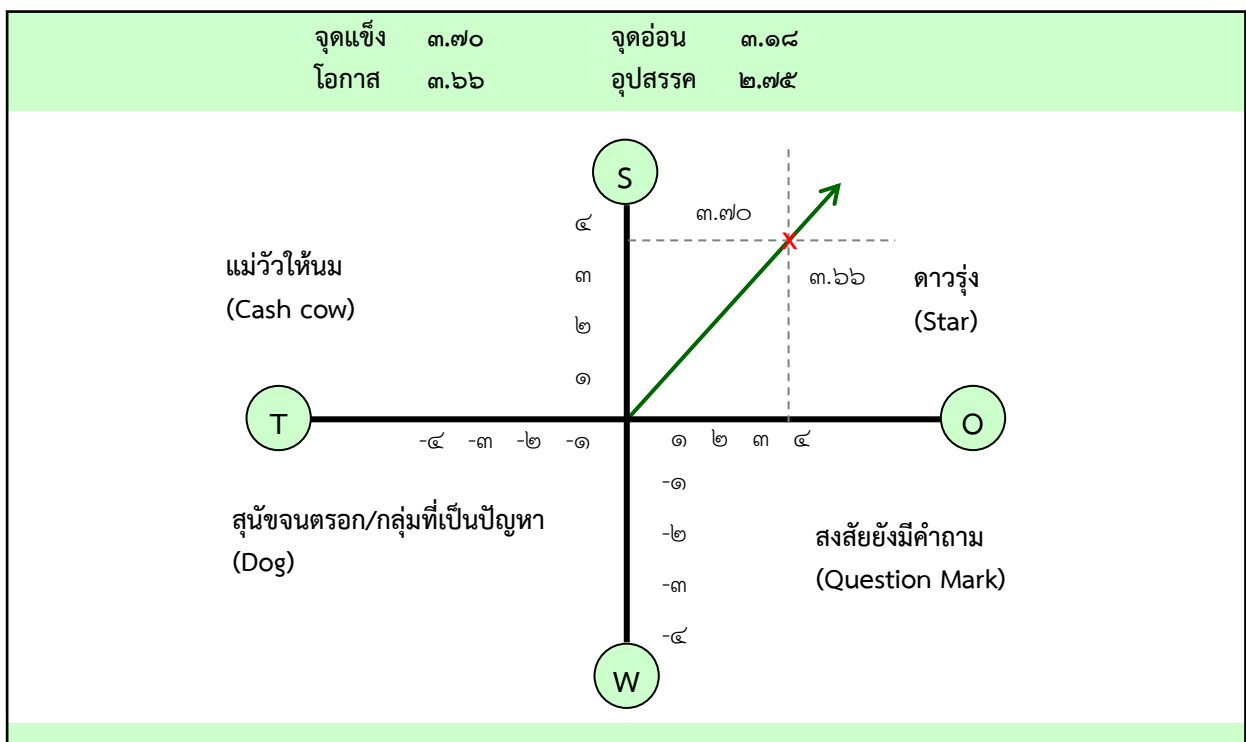
ตารางที่ ๕๗ ผลการประเมินศักยภาพ (SWOT) (ต่อ)

ที่	สถานะแวดล้อมด้านการเกษตรของจังหวัด	คะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
๐๗	นโยบายโมเดลเศรษฐกิจแบบใหม่ หรือ BCG Model ด้านการเกษตร และกระแสความมั่นคงทางอาหารของโลก มุ่งเน้นในเรื่องอาหารปลอดภัย และอาหารสุขภาพ ส่งผลให้จังหวัดพะเยาซึ่งเป็นแหล่งผลิตทางการเกษตร สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้ประชาชนในจังหวัดได้	๓.๕๐	มากที่สุด
๐๘	ปัจจุบันมีธุรกิจบริการด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตร สมัยใหม่ สามารถช่วยลดปัญหาการขาดแคลนแรงงานภาคการเกษตร ประหยัดเวลา และช่วยเพิ่มผลิตภาพ และคุณภาพผลผลิตต่อแรงงานและ ต่อพื้นที่ที่มีจำกัดได้	๓.๑๕	มาก
ค่าเฉลี่ยของปัจจัยภายในด้านโอกาส		๓.๖๖	มากที่สุด
ปัจจัยภายนอก ด้านอุปสรรค (Threats -T)			
T๑	การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และภัยพิบัติทางธรรมชาติ ส่งผลต่อการผลิต การระบาดของศัตรูพืช ทำให้ผลผลิตทางการเกษตร ได้รับความเสียหาย ไม่มีคุณภาพ กระทบต่อการดำเนินการด้านการตลาด ที่ไม่เป็นไปตามแผน	๓.๔๗	มากที่สุด
T๒	มาตรการกีดกันทางการค้า และนโยบายการค้าระหว่างประเทศ ส่งผลกระทบต่อสินค้าเกษตรบางประเภท ทำให้สินค้าเกษตร จากต่างประเทศเข้ามาแข่งขันในพื้นที่จังหวัดพะเยามากขึ้น	๓.๓๕	มากที่สุด
T๓	สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่ - อุตุนิซ้า ทั้งโรคระบาดในคน โรคระบาดในสัตว์ โรคระบาดในพืช ส่งผลกระทบต่อกิจกรรมการเกษตร แบบองค์ รวมทั้งการผลิต การเก็บเกี่ยว การแปรรูป การจำหน่ายสินค้า ในประเทศ ตลอดจนการส่งออกไปต่างประเทศ	๓.๑๐	มาก
T๔	การประกาศใช้แนวเขตที่ดินตามนโยบายการปรับปรุงแผนที่แนวเขตที่ดิน (One Map) มีความล่าช้า ทำให้เกษตรกรเสียสิทธิในการเข้าถึงมาตรการ การช่วยเหลือของภาครัฐ ตลอดจนสิทธิต่างๆ ที่ต้องใช้เอกสารสิทธิ์ ในการดำเนินการ เช่น เกษตรพันธสัญญา การรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร โชนนึ่งพื้นที่การเกษตร เป็นต้น	๒.๕๘	มาก
T๕	สถานการณ์ความขัดแย้งในต่างประเทศ ส่งผลต่อความผันผวนของ เศรษฐกิจและการเงินของโลก เกิดภาวะชะงักงันของห่วงโซ่อุปทาน ทำให้ ราคาสินค้าโภคภัณฑ์และพลังงานเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลกระทบต่อ ปัจจัยการผลิตทางการเกษตร ต้นทุนการผลิตเพิ่มสูงขึ้น เช่น น้ำมัน ปุ๋ย การ ขนส่ง ฯลฯ เป็นต้น	๒.๕๐	มาก

ตารางที่ ๕๗ ผลการประเมินศักยภาพ (SWOT) (ต่อ)

ที่	สถานะแวดล้อมด้านการเกษตรของจังหวัด	คะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
T๖	เกษตรกรขาดอำนาจในการต่อรองราคาปัจจัยการผลิตและราคาสินค้าเกษตร ซึ่งมักถูกเอารัดเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง	๒.๑๕	น้อย
T๗	ราคาสินค้าเกษตรที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน กับ ราคาสินค้าเกษตรทั่วไป ไม่มีความแตกต่างกัน ทำให้เกษตรกรขาดแรงจูงใจในการผลิตให้ได้มาตรฐานขั้นต้น	๒.๑๐	น้อย
ค่าเฉลี่ยของปัจจัยภายในด้านอุปสรรค		๒.๗๕	มาก

จากการวิเคราะห์และการให้น้ำหนักปัจจัยต่างๆ ตามหลักการของ The Boston Consulting Group (BCG) พบว่า ในภาพรวมค่าเฉลี่ยของจุดแข็ง เท่ากับ ๓.๗๐ จุดอ่อน เท่ากับ ๓.๑๘ โอกาส เท่ากับ ๓.๖๖ และอุปสรรค เท่ากับ ๒.๗๕ จึงนำคะแนนที่ได้จากการวิเคราะห์ในตารางวิเคราะห์ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก มากำหนดจุดลงในแกน TOWS Matrix หาจุดตัดกัน พบว่า จุดแข็งและโอกาสมีค่าเฉลี่ยสูงสุด (SO Strategies) เป็นสถานการณ์ที่ได้เปรียบมากที่สุดเนื่องด้วยโอกาสจากภายนอกและจุดแข็งของจังหวัด เรียกว่า กลยุทธ์ เอื้อ และ แข็ง ดังนั้นทิศทางการพัฒนาภาคการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดพะเยา จึงมีสภาวะการณ์ อยู่ที่ Growing or Proactive ด้านที่เป็นศักยภาพภายในคือจุดแข็งของจังหวัดและมีปัจจัยภายนอกเป็นโอกาสในการพัฒนา หรือเทียบเท่ากับสถานการณ์ดาวรุ่ง (Public sector star) คือ การใช้ประโยชน์จากจุดแข็งของจังหวัดภายใต้โอกาสที่จะสนับสนุน ผลักดัน และส่งเสริมต่อการพัฒนา โดยแนวโน้มทิศทางค่าเฉลี่ยสูงสุด จะมุ่งพัฒนาในมิติการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร โดยส่งเสริมให้ผลิตผลทางการเกษตรได้มาตรฐาน มีคุณภาพ เพื่อเสริมจุดแข็งของจังหวัดให้โดดเด่นบรรลุตามเป้าหมายการพัฒนาต่อไป

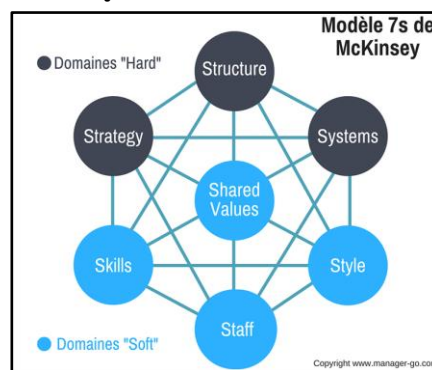

๒. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในโดย McKinsey ๗-S Framework

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรของจังหวัดพะเยา เป็นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกจังหวัด ที่มีผลกระทบต่อพัฒนาการด้านการเกษตรของจังหวัด ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์จะนำมาเป็นพื้นฐานในการกำหนดทิศทางการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ตามเครื่องมือแบบจำลอง ๗-S McKinsey ซึ่งเป็นแบบจำลองที่สามารถนำไปใช้ในการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาและส่งเสริมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดได้ดียิ่งขึ้น เป็นการค้นคว้าวิจัยและพัฒนาของบริษัท McKinsey ซึ่งเป็นที่ปรึกษาธุรกิจของประเทศสหรัฐอเมริกา ผลของการค้นคว้าวิจัยได้บ่งชี้ให้เห็นว่าความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์กรต่าง ๆ หรือการบริหารงานที่ สัมฤทธิ์ผลนั้น ขึ้นอยู่กับตัวแปรซึ่งมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันอย่างน้อยที่สุด ๗ ปัจจัย ได้แก่

- ๑) กลยุทธ์ (Strategy)
- ๒) โครงสร้างขององค์กร (Structure)
- ๓) ระบบการปฏิบัติงาน (System)
- ๔) บุคลากร (Staff)
- ๕) ทักษะ ความรู้ ความสามารถ (Skill)
- ๖) รูปแบบการบริหารจัดการ (Style)
- ๗) ค่านิยมร่วม (Shared Values)

โดยที่ตัวแปร ๓ ตัวแรก จัดเป็น Hard S's คือ กลยุทธ์ โครงสร้าง และระบบ เปรียบเสมือนเป็นส่วนที่เรียกว่าฮาร์ดแวร์ ของระบบคอมพิวเตอร์ คือ เป็นสิ่งที่สามารถจับต้องได้หรือมองเห็นได้ ชัดเจน จึงทำให้ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาผู้บริหารให้ความสนใจเป็นพิเศษ สำหรับตัวแปรใหม่ที่ค้นพบเท่าที่ผ่านมา ผู้บริหารไม่ได้ให้ความสนใจเพราะเป็นสิ่งที่จับต้องไม่ได้หรือมองเห็นภาพไม่ชัดเจน จัดเป็น Soft S's ซึ่ง เปรียบเสมือนเป็นส่วนที่เรียกว่าซอฟต์แวร์ของระบบคอมพิวเตอร์ ได้แก่ สไตส์การบริหาร บุคคลหรือพนักงาน ทักษะ และค่านิยมร่วม ต่อมาบริษัท McKinsey ได้ปรับปรุงคำจำกัดความของตัวแปรทั้ง ๗ ตัว ให้มีความถูกต้อง ชัดเจนยิ่งขึ้นเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน ไม่ว่าจะเป็นแรงกดดันจากภายในหรือภายนอกประเทศ เช่น ระบบเศรษฐกิจเสรี ทุนนิยม โลกของการค้าไร้พรมแดน เศรษฐกิจในแบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ การปฏิรูปทางเทคโนโลยี เช่น ความต้องการเฉพาะแบบของลูกค้า เป็นต้น

ดังนั้น สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพะเยา จึงดำเนินการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด เพื่อให้เข้าใจถึงองค์ประกอบโดยรวม เพื่อนำไปสู่การพัฒนาและส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด และจะต้องดำเนินการต่อไปอย่างไรในอนาคต ดังต่อไปนี้

๗-S McKinsey	จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
กลยุทธ์ (Strategy)	มีลักษณะทางภูมิศาสตร์เหมาะสมต่อการผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญ สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้ทั้งการผลิตด้านพืช ปศุสัตว์ ประมง	เกษตรกรบางส่วนไม่มีเอกสารสิทธิ์ และบางส่วนไม่เข้าสู่กระบวนการจัดที่ดินของภาครัฐ (ส.ป.ก., คทช., สทก.) ทำให้ขาดโอกาสในการพัฒนาคุณภาพผลผลิต การเข้าถึงแหล่งเงินทุน และมาตรการช่วยเหลือตามนโยบายของภาครัฐได้
โครงสร้างขององค์กร (Structure)	<p>๑. มีแหล่งน้ำสำคัญ เช่น กว๊านพะเยา หนองเล็งทราย แม่น้ำอิง แม่น้ำยม ที่เอื้อต่อกิจกรรมทางการเกษตร และยังเป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์น้ำ อีกทั้งสามารถเชื่อมโยงการท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้</p> <p>๒. มีลักษณะทางภูมิศาสตร์เหมาะสมต่อการผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญ สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้ทั้งการผลิตด้านพืช ปศุสัตว์ ประมง</p> <p>๓. มีเขตแดนติดต่อกับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สามารถพัฒนาการกระจายสินค้าเกษตรของจังหวัด โดยการสร้างเครือข่ายการขนส่งทางบกผ่านจุดผ่านแดนไปตามเส้นทาง R3A สู่กลุ่มประเทศ GMS/BIMSTEC/ACMECS/CLMV</p>	ระบบชลประทานไม่ครอบคลุมพื้นที่การเกษตรในภาพรวม ประกอบกับแหล่งน้ำบางแห่งต้นเขินกักเก็บน้ำได้น้อยบางแห่งตลิ่งถูกกัดเซาะตะกอนทับถม วัชพืชปกคลุมกีดขวางทางระบายน้ำ ไม่สามารถบริหารจัดการน้ำเพื่อสนับสนุนกิจกรรมการเกษตรได้ในปริมาณที่เพียงพอ
ระบบการปฏิบัติงาน (System)	<p>๑. มีลักษณะทางภูมิศาสตร์เหมาะสมต่อการผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญ สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้ทั้งการผลิตด้านพืช ปศุสัตว์ ประมง</p> <p>๒. มีมหาวิทยาลัยพะเยา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีพะเยา ศูนย์เทคโนโลยีเกษตรและนวัตกรรม (AIC) ซึ่งมีศักยภาพในการถ่ายทอดองค์ความรู้ ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อสนับสนุนการพัฒนากิจกรรมทางการเกษตรของจังหวัดได้</p>	การผลิตสินค้าเกษตรที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน เช่น GAP/อินทรีย์ /FSC/GMP/อย./HACCP ฯลฯ มีน้อย
บุคลากร (Staff)	มีเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร ที่เข้มแข็ง และสถาบันเกษตรกรที่มีศักยภาพในการผลิตสินค้าเกษตรคุณภาพตลอดห่วงโซ่ เช่น ข้าวหอมมะลิ ปลานิล โคนือ ลินจี่ ซึ่งสามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับผู้ที่สนใจทำการเกษตรได้	เกษตรกรมีอายุเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้น ส่วนใหญ่เป็นแรงงานสูงวัย ส่งผลต่อการตัดสินใจและเรียนรู้กระบวนการทำการเกษตรในยุคปัจจุบัน ประกอบกับคนรุ่นใหม่มีแนวโน้มละทิ้งภาคการเกษตรไปทำงานนอกภาคการเกษตร เนื่องจากได้ผลตอบแทนที่สูงกว่า จึงประสบปัญหาการลดลงของแรงงานอายุน้อยอย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ ๕๘ ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน โดย ๗-S McKinsey (ต่อ)

๗-S McKinsey	จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
ทักษะ ความรู้ ความสามารถ (Skill)	มีเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร ที่เข้มแข็ง และ สถาบันเกษตรกรที่มีศักยภาพในการผลิตสินค้า เกษตรคุณภาพตลอดห่วงโซ่ เช่น ข้าวหอมมะลิ ปลานิล โคเนื้อ ลีนจี่ ซึ่งสามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ ให้กับผู้ที่สนใจทำการเกษตรได้	๑. เครื่องมือ ทรัพยากร เทคโนโลยี และ นวัตกรรมเกษตรสมัยใหม่ มีราคาสูง แต่เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรราย ย่อย ซึ่งมีรายได้เฉลี่ยไม่สูงมากนัก จึงเป็น ข้อจำกัดในการเข้าถึงหรือใช้ประโยชน์ได้ อย่างเต็มที่ ๒. เกษตรกรมีอายุเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้น ส่วนใหญ่ เป็นแรงงานสูงวัย ส่งผลต่อการตัดสินใจ และเรียนรู้กระบวนการทำการเกษตรในยุค ปัจจุบัน ประกอบกับคนรุ่นใหม่มีแนวโน้ม ละทิ้งภาคการเกษตรไปทำงานนอภาค การเกษตร เนื่องจากได้ผลตอบแทนที่สูง กว่า จึงประสบปัญหาการลดลงของ แรงงานอายุน้อยอย่างต่อเนื่อง
รูปแบบ การบริหารจัดการ (Style)	มีแหล่งน้ำสำคัญ เช่น กว๊านพะเยา หนองเล็งทราย แม่น้ำอิง แม่น้ำยม ที่เอื้อต่อกิจกรรมทางการเกษตร และยังเป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์น้ำ อีกทั้งสามารถเชื่อมโยงการท่องเที่ยว เชิงเกษตรได้	๑. ระบบชลประทานไม่ครอบคลุมพื้นที่ การเกษตรในภาพรวม ประกอบกับแหล่ง น้ำบางแห่งต้นเงินกักเก็บน้ำได้น้อยบาง แห่งตลิ่งถูกกัดเซาะ ตะกอนทับถม วัชพืช ปกคลุมกีดขวางทางระบายน้ำ ไม่สามารถ บริหารจัดการน้ำเพื่อสนับสนุนกิจกรรม การเกษตรได้ในปริมาณที่เพียงพอ ๒. สถาบันเกษตรกรถูกจำกัดด้วยหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนเพื่อ การรวบรวมและกระจายผลผลิตเพื่อ จำหน่ายทั้งในและต่างประเทศ
ค่านิยมร่วม (Shared Values)	มีลักษณะทางภูมิศาสตร์เหมาะสมต่อการผลิต สินค้าเกษตรที่สำคัญสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้ ทั้งการผลิตด้านพืช ปศุสัตว์ ประมง	เกษตรกรมีอายุเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้น ส่วนใหญ่เป็น แรงงานสูงวัย ส่งผลต่อการตัดสินใจและเรียนรู้ กระบวนการทำการเกษตร ในยุคปัจจุบัน ประกอบกับคนรุ่นใหม่มีแนวโน้มละทิ้งภาค การเกษตรไปทำงานนอภาคการเกษตร เนื่องจากได้ผลตอบแทนที่สูงกว่า จึงประสบ ปัญหาการลดลงของแรงงานอายุน้อยอย่าง ต่อเนื่อง

๓. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกโดย PESTEL Analysis

PEST Analysis คือ เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์และทำความเข้าใจภาพรวมของสภาพแวดล้อมในพื้นที่ของจังหวัดพะเยา ที่เกี่ยวข้องกับโอกาสที่จะช่วยสนับสนุนการดำเนินงานพัฒนาหรือส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ภายในจังหวัด และภัยคุกคามที่อยู่ภายในพื้นที่ที่จะเป็นข้อจำกัดในการดำเนินงานของหน่วยงานบูรณาการหรือเป็นภัยคุกคามต่อเกษตรกรและประชาชน ดังนั้น เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและวางแผนเพื่อใช้ประโยชน์จากโอกาสและพยามลดภัยคุกคามลง ซึ่ง PEST Analysis ประกอบด้วย

- ๑) ปัจจัยด้านการเมืองและกฎหมาย (Political Factors) เช่น นโยบายของรัฐ ระบบการปกครอง เสถียรภาพ ด้านการเมือง ความร่วมมือระหว่างประเทศ
- ๒) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (Economic Factors) เช่น การปรับอัตราภาษี อัตราดอกเบี้ย อัตราการจ้างงาน ภาวะทางเศรษฐกิจ
- ๓) ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม (Social cultural Factors) เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา ค่านิยมการบริโภคอุปโภค
- ๔) ปัจจัยด้านเทคโนโลยี (Technological Factors) เช่น เครื่องจักรกลทางการเกษตร เทคโนโลยีสารสนเทศ
- ๕) ปัจจัยด้านกฎหมาย (Law/Legal Factors) เช่น กฎหมายแรงงาน กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค ระเบียบข้อบังคับด้านธุรกิจ
- ๖) ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม(Environment Factors) เช่น สภาพภูมิอากาศ ภูมิประเทศ ธรรมชาติ

ตารางที่ ๕๙ ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกโดย PESTEL Analysis

PESTEL Analysis	โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค (Threats)
ปัจจัยด้านการเมืองและกฎหมาย (Political Factors)	<ol style="list-style-type: none"> ๑. นโยบายของรัฐให้ความสำคัญกับการผลิตภาคการเกษตร เช่น การเพิ่มพื้นที่ชลประทาน การปรับเปลี่ยนพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม การส่งเสริมการผลิตในรูปแบบแปลงใหญ่ ฯลฯ เพิ่มศักยภาพ ในการพัฒนากิจกรรมทางการเกษตรได้ ๒. การก่อสร้างเส้นทางรถไฟทางคู่ สายเด่นชัย - เชียงราย - เชียงของ เป็นโอกาสในการเชื่อมโยงระบบโลจิสติกส์กระจายสินค้าเกษตรไปยังต่างจังหวัดและต่างประเทศได้ ๓. การส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้มีมูลค่าสูงถูกกำหนดให้เป็นเป้าหมายการพัฒนาภายใต้แผนพัฒนาจังหวัด 	การประกาศใช้แนวเขตที่ดินตามนโยบายการปรับปรุงแผนที่แนวเขตที่ดิน (One Map) มีความล่าช้า ทำให้เกษตรกรเสียสิทธิในการเข้าถึงมาตรการการช่วยเหลือของภาครัฐ

ตารางที่ ๕๙ ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกโดย PESTEL Analysis (ต่อ)

PESTEL Analysis	โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค (Threats)
ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (Economic Factors)	<p>๑. การเติบโตอย่างก้าวกระโดดของตลาดดิจิทัล เป็นโอกาสในการพัฒนาสินค้าให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ควบคู่กับการพัฒนาคุณภาพของสินค้าเกษตรในภาพรวม</p> <p>๒. สถานการณ์ความขัดแย้งในต่างประเทศ ส่งผลต่อความผันผวนของเศรษฐกิจและการเงินของโลก เกิดภาวะชะงักงันของห่วงโซ่อุปทาน ทำให้ราคาสินค้าโภคภัณฑ์และพลังงานเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลกระทบต่อปัจจัยการผลิตทางการเกษตร ต้นทุนการผลิตเพิ่มสูงขึ้น เช่น น้ำมัน ปุ๋ย การขนส่ง ฯลฯ เป็นต้น</p>	<p>๑. สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่ – อุตุนิยมวิทยา ทั้งโรคระบาดในคน โรคระบาดในสัตว์ โรคระบาดในพืช ส่งผลกระทบต่อกิจกรรมการเกษตรแบบองค์รวมทั้งการผลิต การเก็บเกี่ยว การแปรรูป การจำหน่ายสินค้าในประเทศ ตลอดจนการส่งออกต่างประเทศ</p> <p>๒. เกษตรกรขาดอำนาจในการต่อรองราคา ปัจจัยการผลิตและราคาสินค้าเกษตร ซึ่งมักถูกเอารัดเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง</p> <p>๓. ราคาสินค้าเกษตรที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน กับ ราคาสินค้าเกษตรทั่วไป ไม่มีความแตกต่างกัน ทำให้เกษตรกรขาดแรงจูงใจในการผลิตให้ได้มาตรฐานขั้นต้น</p>
ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม (Social cultural Factors)	<p>๑. นโยบายโมเดลเศรษฐกิจแบบใหม่ หรือ BCG Model ด้านการเกษตร และกระแสความมั่นคงทางอาหารของโลกมุ่งเน้นในเรื่องอาหารปลอดภัยและอาหารสุขภาพ</p> <p>๒. จังหวัดพะเยาให้ความสำคัญกับการนำศาสตร์พระราชาไปสู่การปฏิบัติ เพื่อสืบสานรักษา ต่อยอด โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่สนับสนุนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านเกษตรกรรมยั่งยืน สามารถนำไปปรับใช้ให้สอดคล้องกับวิถีการดำรงชีวิตสู่สังคมเกษตรคาร์บอนต่ำ</p>	<p>สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่ – อุตุนิยมวิทยา ทั้งโรคระบาดในคน โรคระบาดในสัตว์ โรคระบาดในพืช ส่งผลกระทบต่อกิจกรรมการเกษตรแบบองค์รวมทั้งการผลิต การเก็บเกี่ยว การแปรรูป การจำหน่ายสินค้าในประเทศ ตลอดจนการส่งออกต่างประเทศ</p>
ปัจจัยด้านเทคโนโลยี (Technological Factors)	<p>ปัจจุบันมีธุรกิจบริการด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตรสมัยใหม่ สามารถช่วยลดปัญหาการขาดแคลนแรงงานภาคการเกษตรประหยัดเวลา และช่วยเพิ่มผลิตภาพ และคุณภาพผลผลิตต่อแรงงานและต่อพื้นที่ที่มีจำกัดได้</p>	<p>มาตรการกีดกันทางการค้า และนโยบายการค้าระหว่างประเทศ ส่งผลกระทบต่อสินค้าเกษตรบางประเภท ทำให้สินค้าเกษตรจากต่างประเทศเข้ามาแข่งขันในพื้นที่จังหวัดพะเยามากขึ้น</p>
ปัจจัยด้านกฎหมาย (Law/Legal Factors)	<p>นโยบายของรัฐให้ความสำคัญกับการผลิตภาคการเกษตร เช่น การเพิ่มพื้นที่ชลประทาน การปรับเปลี่ยนพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม การส่งเสริมการผลิตในรูปแบบแปลงใหญ่ ฯลฯ เพิ่มศักยภาพในการพัฒนากิจกรรมทางการเกษตรได้</p>	<p>มาตรการกีดกันทางการค้า และนโยบายการค้าระหว่างประเทศ ส่งผลกระทบต่อสินค้าเกษตรบางประเภท ทำให้สินค้าเกษตรจากต่างประเทศเข้ามาแข่งขันในพื้นที่จังหวัดพะเยามากขึ้น</p>
ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม (Environment Factors)	<p>นโยบายโมเดลเศรษฐกิจแบบใหม่ หรือ BCG Model ด้านการเกษตร และกระแสความมั่นคงทางอาหารของโลก มุ่งเน้นในเรื่องอาหารปลอดภัยและอาหารสุขภาพ ส่งผลให้จังหวัดพะเยาซึ่งเป็นแหล่งผลิตทางการเกษตรสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้ประชาชนในจังหวัดได้</p>	<p>การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และภัยพิบัติทางธรรมชาติ ส่งผลกระทบต่อการผลิต การระบาดของศัตรูพืช ทำให้ผลผลิตทางการเกษตรได้รับความเสียหาย ไม่มีคุณภาพ กระทบต่อการดำเนินการด้านการตลาดที่ไม่เป็นไปตามแผน</p>

๔. การจัดทำ TOWS Matrix เพื่อกำหนดกลยุทธ์

<p style="text-align: center;">ปัจจัยภายใน</p> <p style="text-align: center;">ปัจจัยภายนอก</p>	<p style="text-align: center;">S จุดแข็ง (ภายใน)</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. มีลักษณะทางภูมิศาสตร์เหมาะสม ๒. มีแหล่งน้ำสำคัญ ๓. มีสินค้าเกษตรที่มีอัตลักษณ์ ๔. ศูนย์กลางการผลิตข้าวหอมมะลิ และปศุสัตว์คุณภาพ ๕. มีมหาวิทยาลัยพะเยา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีพะเยา AIC ๖. มีเขตแดนติดต่อกับ สปป.ลาว ๗. มีเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร ที่เข้มแข็ง และสถาบันเกษตรกรที่มีศักยภาพ 	<p style="text-align: center;">W จุดอ่อน (ภายใน)</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ระบบชลประทานไม่ครอบคลุมพื้นที่การเกษตร ๒. เกษตรกรมีอายุเฉลี่ยเพิ่มขึ้น ๓. เทคโนโลยี และนวัตกรรมทางการเกษตรสมัยใหม่มีราคาสูง ๔. ไม่มีเอกสารสิทธิ์ (ส.ป.ก.,คทช.,) ๕. ขาดทักษะทางการวางแผนการผลิต ๖. ได้รับการรับรองมาตรฐาน น้อย ๗. ถูกจำกัดด้วยหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน ๘. เส้นทางขนส่งผลผลิตการเกษตรขรุขระ
<p style="text-align: center;">O โอกาส (ภายนอก)</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. รัฐบาลให้ความสำคัญกับการภาคเกษตร ๒. จังหวัดพะเยาเป็นจังหวัดนาร่องในการพัฒนาด้านการเกษตร ๓. เป้าหมายการพัฒนาภายใต้แผนพัฒนาจังหวัด ๔. การเติบโตอย่างก้าวกระโดดของตลาดดิจิทัล ๕. การก่อสร้างเส้นทางรถไฟทางคู่ สายเด่นชัย-เชียงใหม่-เชียงใหม่ ๖. การนำศาสตร์พระราชามาไปสู่การปฏิบัติ สืบสาน รักษา ต่อยอด ๗. BCG Model ด้านการเกษตร ๘. ธุรกิจบริการด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตร 	<p style="text-align: center;">SO</p> <p style="text-align: center;">กลยุทธ์</p> <p>$S_{๑} - S_{๗} + O_{๑} - O_{๘} =$</p> <p>พัฒนาการผลิตและเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรคุณภาพอย่างครบวงจร</p>	<p style="text-align: center;">WO</p> <p style="text-align: center;">กลยุทธ์</p> <p>$W_{๑} - W_{๘} + O_{๑} - O_{๘} =$</p> <p>สร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร</p>
<p style="text-align: center;">T ภัยคุกคาม (ภายนอก)</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และภัยพิบัติทางธรรมชาติ ๒. มาตรการกีดกันทางการค้า และนโยบายการค้าระหว่างประเทศ ๓. การแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่ - อุบัติซ้ำ ๔. นโยบายการปรับปรุงแผนที่แนวเขตที่ดินมีความล่าช้า ๕. ความขัดแย้งในต่างประเทศ ๖. ขาดอำนาจในการต่อรองราคา ๗. ราคาสินค้าเกษตรไม่มีความแตกต่างกัน (มาตรฐานกับทั่วไป) 	<p style="text-align: center;">ST</p> <p style="text-align: center;">กลยุทธ์</p> <p>$S_{๑} , S_{๒} , S_{๓} , S_{๔} + T_{๑} - T_{๗} =$</p> <p>บริหารจัดการทรัพยากรทางการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ</p>	

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของ SWOT เพื่อกำหนดประเด็นการพัฒนา พบว่าความสัมพันธ์ของจุดแข็งและโอกาส (S-O) สามารถเพิ่มประสิทธิภาพภายใต้ประเด็นการพัฒนาด้านการผลิตและเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรอย่างครบวงจร ตามศักยภาพของจังหวัดเพื่อเป็นแหล่งผลิตทางการเกษตรที่มีศักยภาพที่สามารถพัฒนาไปสู่การผลิตอุตสาหกรรมเกษตรที่ปลอดภัย โดยมีปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ นโยบายของจังหวัด ที่ให้ความสำคัญในการพัฒนาการเกษตร มีกว๊านพะเยาซึ่งเป็นแหล่งน้ำขนาดใหญ่ของจังหวัด ลักษณะภูมิประเทศเหมาะสมสำหรับการทำเกษตร มีเครือข่ายเกษตรกรและศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงที่ช่วยส่งเสริมองค์ความรู้ให้กับเกษตรกรผู้สนใจ รวมทั้งมีพื้นที่ชายแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านสามารถเชื่อมโยงระบบโลจิสติกส์หรือ

การขนส่งสินค้าการเกษตร นอกจากนี้ยังมีปัจจัยภายนอกที่ช่วยผลักดันเชิงนโยบาย กรอบความร่วมมือกับประเทศในกลุ่ม AC ทิศทางการบริโภคของโลกที่มุ่งเน้นในเรื่องอาหารปลอดภัย สุขภาพ สามารถสนับสนุนการพัฒนาด้านการเกษตรของจังหวัด ส่วนการวิเคราะห์จุดอ่อนและโอกาส (WO) พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ยังยึดติดกับวิถีทำการเกษตรแบบดั้งเดิม ปรับตัวไม่ทันตามสถานการณ์ปัจจุบัน อีกทั้งยังนำผลงานวิจัย นวัตกรรม เทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ทำการเกษตรน้อย และในปัจจุบันยังขาดแรงงานภาคการเกษตรเนื่องจากเริ่มเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ คนรุ่นใหม่สืบทอดอาชีพการเกษตรน้อย จึงได้กำหนดประเด็นการพัฒนาเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ลดจุดอ่อนและแก้ไขปัญหามาภายใต้นโยบายที่สนับสนุนและเอื้อต่อการพัฒนาการเกษตรระยะยาว และในการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน และข้อจำกัด (ST,WT) พบว่า ที่ตั้งของจังหวัดพะเยาอยู่บริเวณส่วนกลางของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ สามารถเชื่อมโยงกิจกรรมการพัฒนาในด้านต่างๆ มีกว๊านพะเยาที่เอื้อต่อวิถีชีวิต วัฒนธรรม เป็นแหล่งน้ำจืดขนาดใหญ่ สามารถสร้างกิจกรรมภาคการเกษตรได้ และถึงแม้จะเป็นจุดแข็ง แต่สัดส่วนของพื้นที่เกษตรที่อยู่ในเขตชลประทานยังมีอยู่น้อย ส่งผลให้การบริหารจัดการน้ำยังไม่ครอบคลุมในทุกพื้นที่ ภาคการเกษตรยังใช้สารเคมีในอัตราสูง ต้นทุนการผลิตยังสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับการเตรียมความพร้อมในการรับมือกับปัญหาภัยพิบัติทางธรรมชาติยังไม่ครอบคลุม ซึ่งมีผลกระทบต่อผลผลิตทางการเกษตรในบางปีการผลิต จึงได้กำหนดประเด็นการพัฒนาเพื่อบริหารจัดการทรัพยากรทางการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ ลดจุดอ่อนและเตรียมความพร้อมการเผชิญกับภัยคุกคามที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

ดังนั้น แนวโน้มการพัฒนาภาคการเกษตรของจังหวัดพะเยา ซึ่งมีศักยภาพเชิงพื้นที่ที่เหมาะสมสามารถสร้างกระบวนการผลิตเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีผลผลิตที่มีคุณภาพและสามารถสร้างรายได้ให้กับเกษตรกร เช่น ข้าว ถั่วลิสง ลำไย โคเนื้อ ปลายนา ยางพารา และสมุนไพร จึงควรเน้นการกระจายสินค้าไปสู่ต่างจังหวัดและต่างประเทศ เน้นการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่ได้มาตรฐาน ปลอดภัย เกษตรอินทรีย์ เกษตรกรรมยั่งยืน โดยใช้แนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางในการพัฒนา

ส่วนที่ ๔

แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดพะเยา

การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดพะเยา (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ได้ทำการศึกษาบริบทและศักยภาพด้านการเกษตรของจังหวัด ตามกระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา โดยใช้กรอบนโยบายสำคัญๆ ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายรัฐบาล แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ยุทธศาสตร์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ และแผนพัฒนาจังหวัดพะเยา เป็นแนวทางในการพัฒนาและการแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ซึ่งกระบวนการดำเนินการเน้นการบูรณาการของทุกภาคส่วน ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการพัฒนา ด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด โดยมีรายละเอียดดังนี้

๔.๑ เป้าหมายการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

“เกษตรกรก้าวหน้าด้วยเทคโนโลยี และนวัตกรรมสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูงอย่างยั่งยืน และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม”

๔.๒ เป้าประสงค์

๑. สร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร
๒. สินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัดได้รับการพัฒนาการผลิต ให้มีคุณภาพ ได้รับการรับรองมาตรฐาน และมีมูลค่าเพิ่มขึ้น
๓. ทรัพยากรทางการเกษตรมีการนำไปใช้เพื่อพัฒนา การเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพคุ้มค่า ยั่งยืน และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๔.๓ ประเด็นการพัฒนา

๑. สร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร
๒. พัฒนาการผลิตและเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรคุณภาพอย่างครบวงจร
๓. บริหารจัดการทรัพยากรทางการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ

๔.๔ ประเด็นการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

ประเด็นที่ ๑ : สร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

วัตถุประสงค์ : ๑) เกษตรกรได้รับการพัฒนาศักยภาพ ให้สามารถพึ่งพาตนเองได้
๒) เกษตรกรได้รับการพัฒนาสู่การเป็น Smart Farmer
๓) สถาบันเกษตรกรได้รับการพัฒนาสู่ความเข้มแข็งเป็นกลไกสำคัญ
ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในระดับชุมชน

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย :

- ๑) เกษตรกรที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพ (จำนวน ๕,๐๐๐ คนต่อปี)
- ๒) เกษตรกรที่ได้รับการพัฒนาเป็น Smart Farmer (จำนวน ๑๐๐ คนต่อปี)
- ๓) จำนวนของสถาบันเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร/วิสาหกิจชุมชน
ได้รับการพัฒนาศักยภาพ (จำนวน ๒๕ กลุ่ม/แห่ง ต่อปี)
- ๔) สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่มีสถานะ การดำเนินกิจการมีอัตราการขยายตัว
ของปริมาณธุรกิจเพิ่มขึ้นจากปีก่อน (ร้อยละ ๑ ต่อปี)

แนวทางการพัฒนา :

- ๑) พัฒนาศักยภาพเกษตรกร
- ๒) พัฒนาและยกระดับสถาบันเกษตรกร / สหกรณ์การเกษตร/
กลุ่มเกษตรกร/วิสาหกิจชุมชน

โครงการสำคัญ :

- ๑) โครงการส่งเสริมและพัฒนาพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริสู่
ความมั่นคงด้านอาหารของจังหวัดพะเยา
- ๒) โครงการส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่
- ๓) โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)
- ๔) โครงการส่งเสริมและพัฒนา กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน และสถาบัน
เกษตรกร
- ๕) โครงการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่
- ๖) โครงการส่งเสริมการเกษตรตามวิถีชุมชนสู่เกษตรกรมั่งคั่ง
- ๗) โครงการส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรให้มีความเข้มแข็งตาม
ศักยภาพ
- ๘) โครงการเกษตรสร้างสุขภาพชีวิต เศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเกษตรยั่งยืน

ประเด็นที่ ๒ : พัฒนาการผลิตและเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรคุณภาพอย่างครบวงจร

วัตถุประสงค์ : สินค้าเกษตรมีคุณภาพ ได้รับการรับรองมาตรฐาน และมีมูลค่าสูงขึ้น

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย :

- ๑) จำนวนแปลง/ฟาร์มที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน
  - มาตรฐาน PGS (จำนวน ๕ แปลง/ฟาร์ม ต่อปี)
  - มาตรฐาน GAP (จำนวน ๒๕๐ แปลง/ฟาร์ม ต่อปี)
  - มาตรฐานอินทรีย์ (จำนวน ๒๐ แปลง/ฟาร์ม ต่อปี)
- ๒) จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการพัฒนาเพื่อเพิ่มมูลค่า (จำนวน ๗ ชนิดต่อปี)
  - ข้าว, ลิ้นจี่, ลำไย, ใคเนื้อ, ปลานิล, ยางพารา, สมุนไพร
- ๓) จำนวนสินค้าที่ได้รับการบริหารจัดการเชื่อมโยงด้านการตลาด (จำนวน ๗ ชนิดต่อปี)
  - ข้าว, ลิ้นจี่, ลำไย, ใคเนื้อ, ปลานิล, ยางพารา, สมุนไพร

แนวทางการพัฒนา :

- ๑) ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้คุณภาพและมาตรฐาน โดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม
- ๒) ลดต้นทุน เพิ่มรายได้ ขยายโอกาส และเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร
- ๓) บริหารจัดการสินค้าสร้างเครือข่าย และเชื่อมโยงตลาด

โครงการสำคัญ :

- ๑) โครงการยกระดับคุณภาพสินค้าสู่ผู้บริโภค
- ๒) โครงการส่งเสริมกระบวนการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย/เกษตรอินทรีย์ เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรให้มีมูลค่าสูง
- ๓) โครงการส่งเสริมการแปรรูปการเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่าด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม
- ๔) โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานการผลิตข้าวและผลิตภัณฑ์ข้าวของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒
- ๕) โครงการเพิ่มศักยภาพกระบวนการผลิตไม้ผลเศรษฐกิจ เพื่อยกระดับสู่สินค้าเกษตรมูลค่าสูง
- ๖) โครงการพัฒนาสินค้าตามระบบคุณภาพและมาตรฐาน GAP
- ๗) โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น
- ๘) โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์
- ๙) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ข้าวหอมมะลิ ใคเนื้อ ปลานิล ด้วยโมเดลเศรษฐกิจใหม่ (BCG Model)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ : บริหารจัดการทรัพยากรทางการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ

- วัตถุประสงค์ :
- ๑) บริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรของจังหวัดอย่างมีประสิทธิภาพ
  - ๒) บริหารจัดการทรัพยากรดินให้มีความเหมาะสมต่อการผลิตสินค้าเกษตร
  - ๓) เกษตรกรมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตร

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย :

- ๑) ปริมาณน้ำเก็บกักที่เพิ่มขึ้น (จำนวน ๒๕๐,๐๐๐ ลบ.ม. ต่อปี)
- ๒) พื้นที่ชลประทานหรือพื้นที่รับประโยชน์เพิ่มขึ้น (จำนวน ๑,๕๐๐ ไร่ ต่อปี)
- ๓) จำนวนสระเก็บน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานเพิ่มขึ้น (๓๐๐ แห่ง ต่อปี)
- ๔) จำนวนพื้นที่ที่ได้รับการบริหารจัดการด้านดิน (จำนวน ๑๐,๐๐๐ ไร่ ต่อปี)
- ๕) จำนวนสถาบันเกษตรกรที่มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตร (จำนวน ๑๒๐ กลุ่มต่อปี)
- ๖) จำนวนสัตว์น้ำที่ปล่อยลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ (จำนวน ๑,๐๐๐,๐๐๐ ตัว ต่อปี)

- แนวทางการพัฒนา :
- ๑) บริหารจัดการแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร
  - ๒) บริหารจัดการทรัพยากรดิน
  - ๓) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

โครงการสำคัญ :

- ๑) โครงการส่งเสริมการหยุดเผาในพื้นที่การเกษตร
- ๒) โครงการส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยววิถีเกษตร
- ๓) โครงการขุดลอกอ่างเก็บน้ำร่องสัก
- ๔) โครงการงานพัฒนาหนองเลี้ยงทรายระยะที่ ๕
- ๕) โครงการพัฒนากว๊านพะเยาระยะที่ ๓
- ๖) โครงการรณรงค์และส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝก
- ๗) โครงการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นา
- ๘) โครงการพัฒนาที่ดินเพื่อสนับสนุนการปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสมตาม Agri-Map

๔.๕ เป้าหมายการพัฒนาตามแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดพะเยา
(พ.ศ. ๒๕๖๖ – พ.ศ. ๒๕๗๐)

ประเด็น การพัฒนา	แนวทาง การพัฒนา	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					
			พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
ประเด็นที่ ๑ : สร้างความ เข้มแข็งให้ เกษตรกรและ สถาบันเกษตรกร	๑. พัฒนาศักยภาพ เกษตรกร	- เกษตรกรที่ได้รับการ พัฒนาศักยภาพ	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐
		- เกษตรกรที่ได้รับการ พัฒนาเป็น Smart Farmer	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๕๐๐
	๒. พัฒนาและ ยกระดับสถาบัน เกษตรกร / สหกรณ์ การเกษตร/ กลุ่มเกษตรกร/ วิสาหกิจชุมชน	- จำนวนของสถาบัน เกษตรกร/กลุ่ม เกษตรกร/วิสาหกิจ ชุมชน/กลุ่มแปลงใหญ่ ได้รับการพัฒนา ศักยภาพ	๒๕	๒๕	๒๕	๒๕	๒๕	๑๒๕
		- สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ที่มีสถานะ การดำเนิน กิจการมีอัตราการ ขยายตัวของปริมาณ ธุรกิจเพิ่มขึ้นจากปีก่อน	๑	๑	๑	๑	๑	๕
ประเด็นที่ ๒ : พัฒนาการผลิต และเพิ่มมูลค่า สินค้าเกษตร คุณภาพ อย่างครบวงจร	๑. ส่งเสริมการ ผลิตสินค้า เกษตรให้ได้ คุณภาพและ มาตรฐาน โดย ใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรม	- จำนวนราย/กลุ่ม/แปลง/ ฟาร์มที่เข้าสู่ กระบวนการรับรอง มาตรฐาน (ราย/กลุ่ม/ แปลง/ปี)	๕	๕	๕	๕	๕	๒๕
		- มาตรฐาน PGS	๒๕๐	๒๕๐	๒๕๐	๒๕๐	๒๕๐	๑,๒๕๐
		- มาตรฐาน GAP - มาตรฐานอินทรีย์	๒๐	๒๐	๒๐	๒๐	๒๐	๑๐๐
	๒. ลดต้นทุน เพิ่มรายได้ ขยายโอกาส และเพิ่มมูลค่า สินค้าเกษตร	- จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ ได้รับการพัฒนาเพื่อ เพิ่มมูลค่า (ข้าว, ลินจี่, ลำไย, โคเนื้อ, ปลานิล, ยางพารา, สมุนไพร)	๗	๗	๗	๗	๗	๗
๓. บริหารจัดการ สินค้า สร้างเครือข่าย และเชื่อมโยง ตลาด	- จำนวนสินค้าที่เข้ารับ การบริหารจัดการ เชื่อมโยง ด้าน การตลาด ข้าว, ลินจี่, ลำไย, โคน้ำ, ปลานิล, ยางพารา, สมุนไพร	๗	๗	๗	๗	๗	๗	

ประเด็น การพัฒนา	แนวทาง การพัฒนา	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					รวม ๕ ปี
			พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	
ประเด็นที่ ๓ : บริหารจัดการ ทรัพยากร ทางการเกษตร อย่างมี ประสิทธิภาพ	๑. บริหารจัดการ แหล่งน้ำเพื่อ การเกษตร	- ปริมาณน้ำเก็บกัก ที่เพิ่มขึ้น (ลบ.ม./ปี)	๒๕๐,๐๐๐	๒๕๐,๐๐๐	๒๕๐,๐๐๐	๒๕๐,๐๐๐	๒๕๐,๐๐๐	๑,๒๕๐,๐๐๐
		- พื้นที่ชลประทาน หรือพื้นที่รับ ประโยชน์เพิ่มขึ้น (ไร่/ปี)	๑,๕๐๐	๑,๕๐๐	๑,๕๐๐	๑,๕๐๐	๑,๕๐๐	๗,๕๐๐
		- จำนวนสระเก็บน้ำ ในไร่นา นอกเขต ชลประทาน เพิ่มขึ้น (แห่ง/ปี)	๓๐๐	๓๐๐	๓๐๐	๓๐๐	๓๐๐	๑๕๐๐
	๒. บริหารจัดการ ทรัพยากรดิน	- จำนวนพื้นที่ ที่ได้รับการบริหาร จัดการด้านดิน (ไร่/ปี)	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐
	๓. ส่งเสริมการมี ส่วนร่วมในการ บริหารจัดการ ทรัพยากร การเกษตร ที่เป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อม	- จำนวนสถาบัน เกษตรกรที่มี ส่วนร่วมในการ บริหารจัดการ ทรัพยากร การเกษตร (กลุ่ม/ปี)	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๖๐๐
- จำนวนสัตว์น้ำที่ ปล่อยลงสู่แหล่ง น้ำธรรมชาติ จำนวน ตัว/ปี		๑,๐๐๐,๐๐๐	๑,๐๐๐,๐๐๐	๑,๐๐๐,๐๐๐	๑,๐๐๐,๐๐๐	๑,๐๐๐,๐๐๐	๕,๐๐๐,๐๐๐	

๔.๖ แผนที่แสดงความสอดคล้องของแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดพะเยา (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐) กับแผน ๓ ระดับ

แผนระดับ ๑	ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน <ul style="list-style-type: none"> ○ เป้าหมาย : ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น ○ ประเด็น : การเกษตรสร้างมูลค่า - ประเด็นย่อย : เกษตรอัตลักษณ์พื้นที่ถิ่น เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ เกษตรแปรรูป เกษตรอัจฉริยะ 	ยุทธศาสตร์ชาติ การสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม <ul style="list-style-type: none"> ○ เป้าหมาย : สร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ ○ ประเด็น : การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ - ประเด็นย่อย : ปรับโครงสร้างเศรษฐกิจฐานราก
-------------------	---	---

แผนระดับ ๒	แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ <p>ประเด็น การเกษตร</p> <ul style="list-style-type: none"> ● เป้าหมายประเด็นของแผนแม่บทฯ ● ผลผลิตทั้งหมดรวมในประเทศสาขาเกษตรเพิ่มขึ้น ● แผนย่อยของแผนแม่บทฯ เกษตรปลอดภัย - เป้าหมายแผนย่อย สินค้าเกษตรปลอดภัยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น - แนวทางการพัฒนา ส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกร ชุมชน ท้องถิ่น รวมถึงผู้ประกอบการ ให้สามารถผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่มีคุณภาพมาตรฐาน 	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ <ul style="list-style-type: none"> ● หมายความว่า ๑ ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง - เป้าหมายการพัฒนา มูลค่าเพิ่มของสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูงขึ้น - แนวทางการพัฒนา การยกระดับขีดความสามารถของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร 	นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ <ul style="list-style-type: none"> ๑) การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักแห่งชาติ ๔) การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ๕) การป้องกันและแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ๙) การป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ ๑๐) การป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงทางไซเบอร์ ๑๓) การบริหารจัดการภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขและโรคติดต่ออุบัติใหม่ ๑๕) การพัฒนาศักยภาพการเตรียมความพร้อมแห่งชาติและบริหารจัดการวิกฤติระดับชาติ ๑๗) การบูรณาการข้อมูลด้านความมั่นคง
-------------------	---	---	---

แผนระดับ ๓	แผนพัฒนาภาคเหนือ “ฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของประเทศ” ตามแนวคิด เศรษฐกิจสร้างสรรค์ สาขาสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่ สุขภาวะดี วิถีชีวิตยั่งยืน	เป้าหมายการพัฒนา กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ “เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์คุณภาพสูง บนฐานวัฒนธรรมร่วมสมัย และสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจได้อย่างยั่งยืน”	แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ “ท่องเที่ยวบนพื้นฐานวัฒนธรรมร่วมสมัย ยกระดับคุณภาพสินค้าเกษตร สิ่งแวดล้อมยั่งยืน เศรษฐกิจมั่นคง”	เป้าหมายการพัฒนา จังหวัดพะเยา ๒๐ ปี “พะเยาน่าอยู่ สิ่งแวดล้อมยั่งยืน เมืองแห่งนวัตกรรมเกษตรและอาหาร”	แผนพัฒนาจังหวัดพะเยา “พะเยาเป็นเมืองที่คนมีคุณภาพ ชีวิตที่ดีชุมชน ธุรกิจการค้า การเกษตรการท่องเที่ยวเติบโต ด้วยเศรษฐกิจสร้างสรรค์และนวัตกรรม ที่มีมาตรฐาน และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม”	แผนปฏิบัติการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี “เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๑๐ ต่อปี”	แผนปฏิบัติการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG “เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ประชาชน มีรายได้ดี คุณภาพชีวิตดี รักษาและฟื้นฟูฐานทรัพยากรจาก ความหลากหลายทางชีวภาพให้มีคุณภาพที่ดี ด้วยการใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี และนวัตกรรม”
-------------------	---	--	--	--	--	---	---

สารสำคัญ แผนพัฒนาเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดพะเยา	เป้าหมายการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด “เกษตรกรก้าวหน้าด้วยเทคโนโลยี และนวัตกรรมสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูงอย่างยั่งยืน และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม”	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย <ul style="list-style-type: none"> ๑. เกษตรกรได้รับการพัฒนา (๕,๐๐๐ คน/ปี) ๒. เกษตรกรเป็น Smart Farmer (๑๐๐ คน/ปี) ๓. สถาบัน กลุ่ม วิชาชีพ ได้รับการพัฒนา (๒๕ กลุ่ม/ปี) ๔. สหกรณ์มีสถานะดำเนินกิจการ (ร้อยละ ๑/ปี) ๕. จำนวนราย/กลุ่ม/แปลง/ฟาร์มที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน PGS/GAP/อินทรีย์ (๕ /๒๕๐/๒๐ / ปี) ๖. จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการพัฒนาเพื่อเพิ่มมูลค่า (๗ ชนิด /ต่อปี) ๗. จำนวนสินค้าที่ได้รับการเชื่อมโยงตลาด (๗ ชนิด /ปี) ๘. ปริมาณน้ำเก็บกักที่เพิ่มขึ้น (๒๕๐,๐๐๐ ลบ.ม./ปี) ๙. พื้นที่ชลประทานหรือพื้นที่รับประโยชน์เพิ่มขึ้น (๑,๕๐๐ ไร่/ปี) ๑๐. จำนวนสระเก็บน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานเพิ่มขึ้น (๓๐๐ แห่ง/ปี) ๑๐. จำนวนพื้นที่ที่ได้รับการบริหารจัดการดิน (๑๐,๐๐๐ ไร่/ปี) ๑๑. สถาบันเกษตรกรมีส่วนร่วมบริหารจัดการทรัพยากรฯ (๑๒๐ กลุ่ม/ปี) ๑๒. จำนวนสัตว์น้ำที่ปล่อยลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ (๑,๐๐๐,๐๐๐ ตัว/ปี)
---	---	--

ประเด็นการพัฒนา	ประเด็นที่ ๑ : สร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร	ประเด็นที่ ๒ : เพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรคุณภาพอย่างครบวงจร	ประเด็นที่ ๓ : บริหารจัดการทรัพยากรทางการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ
------------------------	---	--	---

โครงการสำคัญ	๑. ส่งเสริมและพัฒนาพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริสู่ความมั่นคงด้านอาหารของจังหวัดพะเยา ๒. ส่งเสริมเกษตรกรรุ่นใหม่ ๓. พัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) ๔. พัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร	๑. ยกระดับคุณภาพสินค้าเกษตรจากฟาร์มสู่ผู้บริโภค ๒. ส่งเสริมกระบวนการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย/เกษตรอินทรีย์ เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรให้มีมูลค่าสูง ๓. ระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ ๔. ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐาน	๑. ส่งเสริมการหยุดเผาในพื้นที่เกษตร ๒. ส่งเสริมการปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการพื้นที่เกษตรอย่างยั่งยืน ๓. จัดทำน้ำต้นทุนสนับสนุนโครงการทหารพันธุ์ดี ๔. ขุดลอกเก็บน้ำร่องลึก ๕. พัฒนากวนพะเยา ระยะที่ ๓ ๖. พัฒนาหนองเล็งทราย ระยะที่ ๕
---------------------	--	--	--

๕. สรุป แผนงาน/โครงการ ด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)							
จังหวัดพะเยา							
ประเด็นการพัฒนา	จำนวนโครงการ	งบประมาณ (บาท)					รวม ๕ ปี
		พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	
๑ สร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร	๘๗	๒๗,๖๐๐,๙๐๐	๒๗,๐๔๖,๐๐๐	๒๗,๐๑๙,๐๐๐	๒๙,๙๔๒,๕๐๐	๒๙,๙๖๕,๕๐๐	๑๔๑,๘๒๘,๘๐๐
๒ พัฒนาการผลิตและเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรคุณภาพอย่างครบวงจร	๙๖	๑๖๐,๘๐๘,๑๔๕	๑๓๙,๘๒๘,๓๔๕	๑๓๗,๗๕๕,๔๔๕	๑๘๒,๓๒๖,๓๔๕	๒๐๑,๓๒๖,๓๔๕	๙๒๒,๘๕๕,๘๒๕
๓ บริหารจัดการทรัพยากรทางการเกษตร	๔๕๒	๘๖,๓๕๓,๖๐๐	๑,๓๔๑,๑๓๓,๐๐๐	๑๓๒,๓๑๑,๐๐๐	๒,๘๔๖,๖๓๘,๐๐๐	๕,๖๙๓,๔๐๘,๐๐๐	๑๐,๑๓๕,๑๓๒,๖๐๐
อย่างมีประสิทธิภาพ	๖๓๕	๒๗๕,๑๕๒,๖๔๕	๑,๕๔๘,๐๖๗,๓๔๕	๔๑๗,๕๗๔,๕๔๕	๓,๐๕๙,๓๕๗,๒๔๕	๕,๙๒๙,๐๙๐,๒๔๕	๑๑,๑๓๙,๓๗๗,๒๒๕
รวมทั้งสิ้น							

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ		งบประมาณ (บาท)							
แผนงาน/โครงการ	แหล่งงบประมาณ	หน่วยดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี	
ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ สร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร									
๑ ส่งเสริมและพัฒนาพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริสู่ความมั่นคงด้านอาหารของจังหวัดพะเยา	จังหวัด	สนง.เกษตรและสหกรณ์จังหวัด	๕,๐๐๐,๐๐๐	๕,๐๐๐,๐๐๐	๕,๐๐๐,๐๐๐	๕,๐๐๐,๐๐๐	๕,๐๐๐,๐๐๐	๒๕,๐๐๐,๐๐๐	
๒ ส่งเสริมความเข้มแข็งเกษตรกร สถาบันเกษตรกร เพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตร	จังหวัด	สนง.เกษตรจังหวัด	-	-	-	๓,๐๐๐,๐๐๐	๓,๐๐๐,๐๐๐	๖,๐๐๐,๐๐๐	
๒ ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน	สป.ภษ.	สนง.เกษตรและสหกรณ์จังหวัด	๑,๐๐๐,๐๐๐	๑,๐๐๐,๐๐๐	๑,๐๐๐,๐๐๐	๑,๐๐๐,๐๐๐	๑,๐๐๐,๐๐๐	๕,๐๐๐,๐๐๐	
๓ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	สป.ภษ.	สนง.เกษตรและสหกรณ์จังหวัด	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๕๐๐,๐๐๐	
๔ เกษตรทฤษฎีใหม่	สป.ภษ.	สนง.เกษตรและสหกรณ์จังหวัด	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๕๐๐,๐๐๐	
๕ โครงการส่งเสริมการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	กรม	สนง.เกษตรจังหวัดพะเยา	๒๕๒,๑๐๐	๓๐๐,๐๐๐	๓๐๐,๐๐๐	๓๐๐,๐๐๐	๓๐๐,๐๐๐	๑,๕๕๒,๑๐๐	
๖ พัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)	กรม	สนง.เกษตรจังหวัด	๑๔๕,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๑,๐๐๐,๐๐๐	
๗ ส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน	กรม	สนง.เกษตรจังหวัด	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๑,๐๐๐,๐๐๐	
๘ สร้างความเข้มแข็งของกลุ่มการผลิตด้านการเกษตร	กรม	สนง.เกษตรจังหวัดพะเยา	๙๕,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๑,๐๐๐,๐๐๐	
๙ ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน	กรม	สนง.เกษตรจังหวัด	๖๓,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๒๕๐,๐๐๐	
๑๐ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	กรม	ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว	๑๒,๐๐๐	๑๒,๐๐๐	๑๒,๐๐๐	๑๒,๐๐๐	๑๒,๐๐๐	๖๐,๐๐๐	
๑๑ การสนับสนุนการดำเนินงานการพัฒนาพื้นที่โครงการหลวง	กรม	ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว	๑๖๕,๐๐๐	๑๖๕,๐๐๐	๑๖๕,๐๐๐	๑๖๕,๐๐๐	๑๖๕,๐๐๐	๘๒๕,๐๐๐	
๑๒ พัฒนาศักยภาพเกษตรกรผลิตสินค้าเกษตร (ธนาคารเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชน)	กรม	ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว	๕๙,๐๐๐	๕๙,๐๐๐	๕๙,๐๐๐	๕๙,๐๐๐	๕๙,๐๐๐	๒๙๕,๐๐๐	

บัญชีรายการโครงการสำคัญ		งบประมาณ (บาท)							
แผนงาน/โครงการ	แหล่ง งบประมาณ	หน่วย ดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี	
๑๓ พัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร	กรม	ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว	๑๓,๕๐๐	๑๓,๕๐๐	๑๓,๕๐๐	๑๓,๕๐๐	๑๓,๕๐๐	๖๗,๕๐๐	
กิจกรรมพัฒนาเครือข่ายการผลิตและกระจาย									
๑๔ ธนาคารสินค้าเกษตร	กรม	สนง.ประมงจังหวัด	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๑,๐๐๐,๐๐๐	
- สนับสนุนธนาคารแบบมีส่วนร่วม									
๑๕ ระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่	กรม	สนง.ประมงจังหวัด	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๒๕๐,๐๐๐	
- ระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่									
๑๖ ส่งเสริมอาชีพประมง	กรม	สนง.ประมงจังหวัด	๑๙๕,๐๐๐	๑๙๕,๐๐๐	๑๙๕,๐๐๐	๑๙๕,๐๐๐	๑๙๕,๐๐๐	๙๗๕,๐๐๐	
- ส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่									
- ส่งเสริมและสนับสนุนการเพาะเลี้ยง									
สัตว์น้ำ(คัลลินเกษตร)			๑๒,๐๐๐	๑๒,๐๐๐	๑๒,๐๐๐	๑๒,๐๐๐	๑๒,๐๐๐	๖๐,๐๐๐	
๑๗ ส่งเสริมการดำเนินงานเนื่องมาจากพระราชดำริ	กรม	สนง.ประมงจังหวัด							
- สนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจาก									
พระราชดำริ									
๑๘ พัฒนาศักยภาพและส่งเสริมความเข้มแข็ง	กรม	สนง.ประมงจังหวัด	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	
ของชุมชนประมง									
- พัฒนาศักยภาพชุมชนประมง									
๑๙ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต	กรม	สนง.ประมงจังหวัด	๓๐๐,๐๐๐	๓๐๐,๐๐๐	๓๐๐,๐๐๐	๓๐๐,๐๐๐	๓๐๐,๐๐๐	๑,๕๐๐,๐๐๐	
สินค้าเกษตร									
- ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพ									
การผลิตสินค้าประมง									
๒๐ ส่งเสริมการเกษตรตามวิถีชุมชน	กรม	สนง.ประมงจังหวัด	๑๘๖,๐๐๐	๑๘๖,๐๐๐	๑๘๖,๐๐๐	๑๘๖,๐๐๐	๑๘๖,๐๐๐	๙๓๐,๐๐๐	
สู่เกษตรกรรมยั่งยืน									
- ส่งเสริมและพัฒนาการเลี้ยงสัตว์น้ำ									
๒๑ โครงการหลวง	จังหวัด	สนง.ประมงจังหวัด	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๑,๐๐๐,๐๐๐	
๒๒ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน	กรม	สนง.ปศุสัตว์จังหวัด	๖๘,๗๐๐	๖๘,๗๐๐	๖๘,๗๐๐	๖๘,๗๐๐	๖๘,๗๐๐	๓๔๓,๕๐๐	
	กรม	สนง.ปศุสัตว์	๓๘,๕๐๐	๓๘,๕๐๐	๓๘,๕๐๐	๓๘,๕๐๐	๓๘,๕๐๐	๑๙๒,๕๐๐	
		จังหวัดพะเยา							

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ		งบประมาณ (บาท)						
แผนงาน/โครงการ	แหล่ง งบประมาณ	หน่วย ดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
๒๓ สถานีพัฒนาการเกษตรที่สูง	กรม	สนง.ปศุสัตว์จังหวัด	๓๗,๐๐๐	๓๗,๐๐๐	๓๗,๐๐๐	๓๗,๐๐๐	๓๗,๐๐๐	๑๘๕,๐๐๐
๒๔ โครงการพื้นที่เฉพาะ	กรม	สนง.ปศุสัตว์จังหวัด	๓๙,๐๐๐	๓๙,๐๐๐	๓๙,๐๐๐	๓๙,๐๐๐	๓๙,๐๐๐	๑๙๕,๐๐๐
๒๕ พัฒนาศูนย์ขยายการเลี้ยงแพะ และการตลาดแพะ	กรม	สนง.ปศุสัตว์จังหวัด	๑๒,๐๐๐	๑๒,๐๐๐	๑๒,๐๐๐	๑๒,๐๐๐	๑๒,๐๐๐	๖๐,๐๐๐
๒๖ พัฒนาระบบการเลี้ยงโคเนื้อและกระบือ	กรม	สนง.ปศุสัตว์จังหวัด	๘,๓๐๐	๘,๓๐๐	๘,๓๐๐	๘,๓๐๐	๘,๓๐๐	๔๑,๕๐๐
๒๗ พัฒนาศักยภาพอาสาปศุสัตว์	กรม	สนง.ปศุสัตว์จังหวัด	๕,๘๐๐	๕,๘๐๐	๕,๘๐๐	๕,๘๐๐	๕,๘๐๐	๒๙,๐๐๐
๒๘ ส่งเสริมการทำแปลงใหญ่	กรม	สนง.ปศุสัตว์จังหวัด	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐
๒๙ โครงการ Smart farmer	กรม	สนง.ปศุสัตว์จังหวัด	๓๒,๐๐๐	๓๒,๐๐๐	๓๒,๐๐๐	๓๒,๐๐๐	๓๒,๐๐๐	๑๖๐,๐๐๐
๓๐ ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหา	กรม	สนง.ปศุสัตว์จังหวัด	๖๘,๐๐๐	๖๘,๐๐๐	๖๘,๐๐๐	๖๘,๐๐๐	๖๘,๐๐๐	๓๔๐,๐๐๐
๓๑ ปศุสัตว์อินทรีย์และตลาดสีเขียว	กรม	สนง.ปศุสัตว์จังหวัด	๗๙,๘๐๐	๗๙,๘๐๐	๗๙,๘๐๐	๗๙,๘๐๐	๗๙,๘๐๐	๓๙๙,๖๐๐
๓๒ เกษตรทฤษฎีใหม่	กรม	สนง.ปศุสัตว์จังหวัด	๑๗๗,๕๐๐	๑๗๗,๕๐๐	๑๗๗,๕๐๐	๑๗๗,๕๐๐	๑๗๗,๕๐๐	๘๘๗,๕๐๐
๓๓ ศูนย์เรียนรู้ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต สินค้าเกษตร	กรม	สนง.ปศุสัตว์จังหวัด	๑๑๒,๕๐๐	๑๑๒,๕๐๐	๑๑๒,๕๐๐	๑๑๒,๕๐๐	๑๑๒,๕๐๐	๕๖๒,๐๐๐
๓๔ พัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกิน ของเกษตรกร	กรม	สหกรณ์จังหวัด	๕๕,๑๐๐	๕๕,๑๐๐	๕๕,๑๐๐	๕๕,๑๐๐	๕๕,๑๐๐	๒๗๕,๕๐๐
๓๕ ส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ให้มีความเข้มแข็งตามศักยภาพ	กรม	สหกรณ์จังหวัด	๓,๒๒๗,๖๐๐	๓,๒๒๗,๖๐๐	๓,๒๒๗,๖๐๐	๓,๒๒๗,๖๐๐	๓,๒๒๗,๖๐๐	๑๖,๑๑๑,๐๐๐
๓๖ ส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ให้มีความเข้มแข็งตามศักยภาพ	กรม	สหกรณ์จังหวัด	๔๙๙,๐๐๐	๔๙๙,๐๐๐	๔๙๙,๐๐๐	๔๙๙,๐๐๐	๔๙๙,๐๐๐	๒,๔๙๕,๐๐๐
๓๗ ออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ที่ดิน พื้นที่นคมสหกรณ์	กรม	สหกรณ์จังหวัด	๒,๐๐๐	๒,๐๐๐	๒,๐๐๐	๒,๕๐๐	๒,๕๐๐	๑๑,๐๐๐
๓๘ ส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ให้มีความเข้มแข็งตามศักยภาพ (รายจ่าย เพื่อการลงทุนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ)	กรม	สหกรณ์จังหวัด	๑๕๗,๒๐๐	๑๕๗,๒๐๐	๑๕๗,๒๐๐	๑๕๗,๒๐๐	๑๕๗,๒๐๐	๗๖๖,๐๐๐
๓๙ ส่งเสริมการค้าเงินงานอันเนื่องมาจาก พระราชดำริ (เงินอุดหนุน)	กรม	สหกรณ์จังหวัด	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ		งบประมาณ (บาท)							
แผนงาน/โครงการ	แหล่ง งบประมาณ	หน่วย ดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี	
๔๐ ส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ในพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	กรม	สหกรณ์จังหวัด	๑๒๖,๘๐๐	๑๒๖,๘๐๐	๑๒๖,๘๐๐	๑๒๖,๘๐๐	๑๒๖,๘๐๐	๖๓๔,๐๐๐	
๔๑ พัฒนาพื้นที่โครงการหลวง	กรม	สหกรณ์จังหวัด	๑๐๗,๑๐๐	๑๐๗,๑๐๐	๑๐๗,๑๐๐	๑๐๗,๑๐๐	๑๐๗,๑๐๐	๕๓๕,๕๐๐	
๔๒ สดุดอกบ๊วยเงินกุ่มให้เกษตรกรสมาชิก	กรม	สหกรณ์จังหวัด	๔,๐๐๐,๐๐๐	๔,๐๐๐,๐๐๐	๔,๐๐๐,๐๐๐	๔,๐๐๐,๐๐๐	๔,๐๐๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐,๐๐๐	
สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร									
๔๓ แก้ไขปัญหาหนี้สินและพัฒนาคุณภาพชีวิตสมาชิก	กรม	สหกรณ์จังหวัด	๓๑,๑๐๐	๓๑,๑๐๐	๓๑,๑๐๐	๓๑,๑๐๐	๓๑,๑๐๐	๑๕๕,๕๐๐	
สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรด้วยระบบสหกรณ์									
๔๔ ฟื้นฟูทรัพยากรพันธุปลาและพันธุ์สัตว์น้ำ (ปลาไทย)	กรม	ศพจ.พะเยา	๑๗๐,๐๐๐	๑๖๐,๐๐๐	๑๕๐,๐๐๐	๑๔๐,๐๐๐	๑๓๐,๐๐๐	๗๕๐,๐๐๐	
๔๕ สนับสนุนโครงการพัฒนาอันเนื่องมาจาก พระราชดำริ (โครงการหลวงปึงค่า)	กรม	ศพจ.พะเยา	๔๔,๐๐๐	๔๓,๐๐๐	๔๒,๐๐๐	๔๑,๐๐๐	๔๐,๐๐๐	๒๑๐,๐๐๐	
๔๖ เพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำ	กรม	ศพจ.พะเยา	๑,๒๐๐,๐๐๐	๑,๑๘๐,๐๐๐	๑,๑๖๐,๐๐๐	๑,๑๔๐,๐๐๐	๑,๑๒๐,๐๐๐	๕,๘๖๐,๐๐๐	
๔๗ การประเมินสถานภาพทรัพยากรสัตว์น้ำ ในแม่น้ำและแหล่งน้ำขนาดใหญ่ของไทย(CPUF)	กรม	ศพจ.พะเยา	๔๙,๕๐๐	๔๙,๕๐๐	๔๙,๕๐๐	๔๙,๕๐๐	๔๙,๕๐๐	๒๔๕,๕๐๐	
๔๘ การติดตามผลจับสัตว์น้ำในแม่น้ำโขง (ประเทศไทย)	กรม	ศพจ.พะเยา	๑๖๙,๐๐๐	๑๖๐,๐๐๐	๑๖๐,๐๐๐	๑๖๐,๐๐๐	๑๖๐,๐๐๐	๘๐๙,๐๐๐	
๔๙ การประเมินปริมาณผลจับสัตว์น้ำจากการ ทำประมงเงินแหล่งน้ำ(Logbook)	กรม	ศพจ.พะเยา	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๒๕๐,๐๐๐	
๕๐ การอนุรักษ์ปลาประจักษ์ ปลาหายาก และปลาใกล้สูญพันธุ์	กรม	ศพจ.พะเยา	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๒๕๐,๐๐๐	
๕๑ จัดระเบียบการประมงให้เป็นมาตรฐาน(MSY)	กรม	ศพจ.พะเยา	๔๕,๐๐๐	๔๐,๐๐๐	๔๐,๐๐๐	๔๐,๐๐๐	๔๐,๐๐๐	๒๐๕,๐๐๐	
๕๒ การตรวจติดตาม ฝักระวังและกักกักดูแล	กรม	ศพจ.พะเยา	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	
การดำเนินการทำโครงการประมง(ดูแลของกลาง)									
๕๓ การประเมินเชิงนิเวศ(EAFM)	กรม	ศพจ.พะเยา	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	
๕๔ ติดตามประเมินผลสัตว์น้ำฤดูน้ำแดง	กรม	ศพจ.พะเยา	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	
๕๕ ผลิตและขยายยัยสัตว์น้ำพันธุ์ดี	กรม	ศพจ.พะเยา	๓,๐๐๐	๓,๐๐๐	๓,๐๐๐	๓,๐๐๐	๓,๐๐๐	๑๕,๐๐๐	

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ		งบประมาณ (บาท)							
แผนงาน/โครงการ	แหล่ง งบประมาณ	หน่วย ดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี	
๕๖ พัฒนาและบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำ (Aquarium)	กรม	ศพจ.พะเยา	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๕๐๐,๐๐๐	
๕๗ เกษตรสร้างสุขภาพชีวิต	บูรณาการ	ม.พะเยา	๒,๐๐๐,๐๐๐	๒,๐๐๐,๐๐๐	๒,๐๐๐,๐๐๐	๒,๐๐๐,๐๐๐	๒,๐๐๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐,๐๐๐	
๕๘ คลินิกเกษตรเคลื่อนที่ (ส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์/ผลิตภัณฑ์ชีวภาพ)	กรม	สพต.พะเยา	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๕๐๐,๐๐๐	
๕๙ พัฒนาหนองน้ำและโครงการหมอดินน้อยของกรมพัฒนาที่ดิน ศูนย์ปฏิบัติการพัฒนาที่ดิน	กรม	สพต.พะเยา	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	
๖๐ โครงการพัฒนาพื้นที่เฉพาะ	กรม	สพต.พะเยา	๓๐๐,๐๐๐	๓๐๐,๐๐๐	๓๐๐,๐๐๐	๓๐๐,๐๐๐	๓๐๐,๐๐๐	๑,๒๐๐,๐๐๐	
๖๑ โครงการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	กรม	สพต.พะเยา	๒,๐๐๐,๐๐๐	๒,๐๐๐,๐๐๐	๒,๐๐๐,๐๐๐	๒,๐๐๐,๐๐๐	๒,๐๐๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐,๐๐๐	
๖๒ อนาคตปุ๋ยอินทรีย์ (ใหม่+ต่อยอด)	กรม	สพต.พะเยา	๓๕๐,๐๐๐	๓๕๐,๐๐๐	๓๕๐,๐๐๐	๓๕๐,๐๐๐	๓๕๐,๐๐๐	๑,๔๐๐,๐๐๐	
๖๓ จัดตั้งต่อยอด ศูนย์เรียนรู้เกษตรกรอินทรีย์ PGS	กรม	สพต.พะเยา	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	
๖๔ พัฒนากลุ่มเกษตรกรผู้การรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์	กรม	สพต.พะเยา	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	
๖๕ ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่	กรม	สพต.พะเยา	๖๐๐,๐๐๐	๖๐๐,๐๐๐	๖๐๐,๐๐๐	๖๐๐,๐๐๐	๖๐๐,๐๐๐	๓,๐๐๐,๐๐๐	
๖๖ ส่งเสริมการเกษตรตามวิถีชุมชนสู่เกษตรกรรมยั่งยืน กิจกรรมส่งเสริมการทำปุ๋ยหมักอินทรีย์จากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร	จังหวัด	สพต.พะเยา	๖๘๔,๓๐๐	-	-	-	-	๖๘๔,๓๐๐	
๖๗ ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ (พฤษภีใหม่)	กรม	สพต.พะเยา	๑๘๕,๐๐๐	๑๘๕,๐๐๐	๑๘๕,๐๐๐	๑๘๕,๐๐๐	๑๘๕,๐๐๐	๘๗๕,๐๐๐	
๗๐ พัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน (เกษตรอินทรีย์)	กรม	สพต.พะเยา	๕,๕๐๐	๕,๕๐๐	๕,๕๐๐	๕,๕๐๐	๕,๕๐๐	๒๒,๕๐๐	
๗๑ ยกระดับสถาบันเกษตรกรให้เป็นผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร	กรม	สพต.พะเยา	๓๕,๐๐๐	๓๕,๐๐๐	๓๕,๐๐๐	๓๕,๐๐๐	๓๕,๐๐๐	๑๔๐,๐๐๐	

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ		งบประมาณ (บาท)							
แผนงาน/โครงการ	แหล่ง งบประมาณ	หน่วย ดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี	
๓๒ พัฒนาระบบฐานการบัญชีแก่สหกรณ์ และกลุ่มเกษตรกร	กรม	สตส.พะเยา	๘๗,๐๐๐	๘๕,๐๐๐	๘๕,๐๐๐	๘๕,๐๐๐	๘๕,๐๐๐	๔๒๗,๐๐๐	
๓๓ พัฒนาศักยภาพการควบคุมภายในของ สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร	กรม	สตส.พะเยา	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๒๕๐,๐๐๐	
๓๔ ส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริกรม	กรม	สตส.พะเยา	๗๗,๕๐๐	๗๗,๐๐๐	๗๗,๐๐๐	๗๗,๐๐๐	๗๗,๕๐๐	๓๘๕,๕๐๐	
๓๕ ถ่ายทอดความรู้การจัดการจัดทำบัญชีต้นกล้า	กรม	สตส.พะเยา	๑๒,๐๐๐	๑๒,๐๐๐	๑๒,๐๐๐	๑๒,๐๐๐	๑๒,๐๐๐	๖๐,๐๐๐	
๓๖ ส่งเสริมการจัดทำบัญชีครัวเรือนเพื่อ การจัดการเศรษฐกิจระดับครัวเรือน	กรม	สตส.พะเยา	๔๙,๐๐๐	๔๙,๐๐๐	๔๙,๐๐๐	๔๙,๐๐๐	๔๙,๐๐๐	๒๔๕,๐๐๐	
๓๗ ทำบัญชีส่งเสริมการออมเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ฯ	กรม	สตส.พะเยา	๑๘,๐๐๐	๑๘,๐๐๐	๑๘,๐๐๐	๑๘,๐๐๐	๑๘,๐๐๐	๙๐,๐๐๐	
๓๘ ส่งเสริมอาสาสมัครเกษตร	กรม	สตส.พะเยา	๗,๕๐๐	๗,๕๐๐	๗,๕๐๐	๗,๕๐๐	๗,๕๐๐	๓๗,๕๐๐	
๓๙ ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเกษตรกรสมาชิก	กรม	สนง.กองทุน ฟื้นฟูฯ	๒๘๐,๐๐๐	๒๘๐,๐๐๐	๒๘๐,๐๐๐	๒๘๐,๐๐๐	๒๘๐,๐๐๐	๑,๑๒๐,๐๐๐	
๔๐ สร้างความเข้มแข็งองค์กรเกษตรกร	กรม	สนง.กองทุน ฟื้นฟูฯ	๓๐๐,๐๐๐	๓๐๐,๐๐๐	๓๐๐,๐๐๐	๓๐๐,๐๐๐	๓๐๐,๐๐๐	๑,๒๐๐,๐๐๐	
๔๑ สมาชิกกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร	กรม	กยท.จ.พะเยา	๑๐๒,๖๐๐	๑๐๒,๖๐๐	๑๐๒,๖๐๐	๑๐๒,๖๐๐	๑๐๒,๖๐๐	๕๑๓,๖๐๐	
๔๒ โครงการ ๕ ประสานเกษตรทฤษฎีใหม่	กรม	กยท.จ.พะเยา	๑๐๘,๘๐๐	๑๐๘,๘๐๐	๑๐๘,๘๐๐	๑๐๘,๘๐๐	๑๐๘,๘๐๐	๕๓๕,๐๐๐	
๔๔ ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเสริมให้ เกษตรกรชาวสวนยางพารา	กรม	กยท.จ.พะเยา	๑๑๕,๘๐๐	๑๑๕,๘๐๐	๑๑๕,๘๐๐	๑๑๕,๘๐๐	๑๑๕,๘๐๐	๕๗๘,๐๐๐	
๔๕ โครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ตามพระราชดำริ บ้านหนอง โครงการศูนย์เรียนรู้พัฒนาการเกษตรอ่างเก็บน้ำห้วยแม่	กรม	ศพท.แพร่	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๔๐๐,๐๐๐	
๔๗ โครงการคณิศรเกษตรเคลื่อนที่ ในพระราชานุเคราะห์ โครงการราชา สยามมกุฎราชกุมาร	กรม	ศพท.แพร่	๓๐,๐๐๐	๒๗,๘๐๐	๒๗,๘๐๐	๒๗,๘๐๐	๒๗,๘๐๐	๑๑๓,๒๐๐	
รวมประเด็นที่ ๑ จำนวน ๘๗ แผนงาน/โครงการ			๒๗,๖๐๐,๙๐๐	๒๗,๐๕๖,๐๐๐	๒๗,๙๙๒,๕๐๐	๒๗,๙๙๒,๕๐๐	๒๗,๙๙๒,๕๐๐	๑๔๑,๘๒๕,๙๐๐	

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ			งบประมาณ (บาท)						
โครงการ	แหล่งงบประมาณ	หน่วยดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี	
ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ พัฒนาการผลิตและเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรคุณภาพอย่างครบวงจร									
๑ ยกระดับคุณภาพสินค้าเกษตร	จังหวัด	สนง.เกษตรและสหกรณ์ฯ	๔,๐๐๐,๐๐๐	๗,๐๐๐,๐๐๐	๕,๐๐๐,๐๐๐	-	-	๑๖,๐๐๐,๐๐๐	
จากฟาร์มสู่ผู้บริโภค	จังหวัด	สหกรณ์ฯ	-	๓,๐๐๐,๐๐๐	๓,๐๐๐,๐๐๐	-	-	๖,๐๐๐,๐๐๐	
๒ ส่งเสริมการรวบรวมการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย/เกษตรอินทรีย์ เพื่อเพิ่มมูลค่า	จังหวัด	สนง.เกษตรจังหวัด	-	-	-	-	-	-	
สินค้าเกษตรให้มีมูลค่าสูง	จังหวัด	สนง.เกษตรจังหวัด	-	-	-	-	-	-	
๓ ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตพืชเศรษฐกิจของจังหวัดพะเยา	จังหวัด	สนง.เกษตรจังหวัด	-	-	-	-	-	-	
๔ พัฒนาระบบเครือข่ายเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มปลาไน	จังหวัด	สนง.ประมงจังหวัด	-	-	-	๓,๐๐๐,๐๐๐	๓,๐๐๐,๐๐๐	๖,๐๐๐,๐๐๐	
๕ ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตร ตามแนวทางตลาดน้ำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้	จังหวัด	สนง.ประมงจังหวัด	-	-	-	๔,๐๐๐,๐๐๐	๔,๐๐๐,๐๐๐	๘,๐๐๐,๐๐๐	
๖ ส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์กันกรมในแหล่งน้ำธรรมชาติจังหวัดพะเยา	จังหวัด	สนง.ประมงจังหวัด	-	๓,๐๐๐,๐๐๐	๒,๐๐๐,๐๐๐	๑,๐๐๐,๐๐๐	๑,๐๐๐,๐๐๐	๗,๐๐๐,๐๐๐	
๗ พัฒนาการเพาะเลี้ยงปูนาและการแปรรูปแบบครบวงจร	จังหวัด	สนง.ประมงจังหวัด	-	-	๒๔๐,๐๐๐	๒๔๐,๐๐๐	๒๔๐,๐๐๐	๑,๑๖๐,๐๐๐	
๘ พัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเพื่อสร้างต้นแบบการผลิตพันธุ์ตัวนำขยายผลสู่ชุมชน	จังหวัด	สนง.ประมงจังหวัด	-	-	๙๐๐,๐๐๐	๙๐๐,๐๐๐	๙๐๐,๐๐๐	๒,๗๐๐,๐๐๐	
๙ ส่งเสริมการแปรรูปการเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่าด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม	จังหวัด	สนง.อุตสาหกรรม	-	๒,๐๐๐,๐๐๐	๓,๐๐๐,๐๐๐	๔,๐๐๐,๐๐๐	๕,๐๐๐,๐๐๐	๑๔,๐๐๐,๐๐๐	
๑๐ ยกระดับคุณภาพมาตรฐานการผลิตข้าวและผลิตภัณฑ์ขององค์กร	กลุ่ม	ม.พะเยา	๑๐,๐๐๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐,๐๐๐	
๑๑ ส่งเสริมเกษตรอินทรีย์กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒	กลุ่ม	สนง.เกษตรและสหกรณ์ฯ	๑๐,๐๐๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐,๐๐๐	
๑๒ พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัยสู่การเป็นแหล่งผลิตสินค้าอินทรีย์ภาคเหนือตอนบน	กลุ่ม	สนง.เกษตรและสหกรณ์ฯ	๒๐,๐๐๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐,๐๐๐	๘๐,๐๐๐,๐๐๐	

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ		งบประมาณ (บาท)							
โครงการ	แหล่งงบประมาณ	หน่วยดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี	
๑๓ ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตตามระบบเกษตรกรรมยั่งยืนของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒	กลุ่ม	สนง.เกษตรและสหกรณ์	๑๐,๐๐๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐,๐๐๐	
๑๔ ยกระดับมาตรฐานสินค้าและบริการการตลาด ในวิสาหกิจชุมชน	จังหวัด	สนง.เกษตรจังหวัดพะเยา	๑,๐๐๐,๐๐๐	๑,๐๐๐,๐๐๐	๑,๐๐๐,๐๐๐	๑,๐๐๐,๐๐๐	๑,๐๐๐,๐๐๐	๕,๐๐๐,๐๐๐	
๑๕ เพิ่มศักยภาพกระบวนการผลิตไม้ผลเศรษฐกิจ (ลิ้นจี่,ลำไย,มะม่วง)	จังหวัด	สนง.เกษตรจังหวัดพะเยา	๑,๐๐๐,๐๐๐	๒,๐๐๐,๐๐๐	๒,๐๐๐,๐๐๐	๒,๐๐๐,๐๐๐	๒,๐๐๐,๐๐๐	๙,๐๐๐,๐๐๐	
๑๖ ส่งเสริมการเกษตรตามวิถีชุมชนสู่เกษตรกรรมยั่งยืน	จังหวัด	สนง.เกษตรจังหวัดพะเยา	๑,๖๑๖,๘๐๐	๑,๐๐๐,๐๐๐	๑,๐๐๐,๐๐๐	๑,๐๐๐,๐๐๐	๑,๐๐๐,๐๐๐	๕,๖๑๖,๘๐๐	
๑๗ พัฒนาศักยภาพการผลิตพืชผักปลอดภัยแบบครบวงจร	จังหวัด	สนง.เกษตรจังหวัดพะเยา	-	๑,๐๐๐,๐๐๐	๑,๐๐๐,๐๐๐	๑,๐๐๐,๐๐๐	๑,๐๐๐,๐๐๐	๔,๐๐๐,๐๐๐	
๑๘ ยกระดับการผลิตกาแฟสู่มาตรฐานสากล	จังหวัด	สนง.เกษตรจังหวัดพะเยา	-	๑,๕๐๐,๐๐๐	๑,๕๐๐,๐๐๐	๑,๕๐๐,๐๐๐	๑,๕๐๐,๐๐๐	๖,๐๐๐,๐๐๐	
๑๙ ส่งเสริมกระบวนการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย/อินทรีย์	จังหวัด	สนง.เกษตรจังหวัดพะเยา	-	๔,๐๐๐,๐๐๐	๔,๐๐๐,๐๐๐	๔,๐๐๐,๐๐๐	๔,๐๐๐,๐๐๐	๑๖,๐๐๐,๐๐๐	
๒๐ พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัยได้มาตรฐาน	กลุ่ม	สนง.เกษตรจังหวัดพะเยา	๘๙๖,๐๐๐	-	-	-	-	๘๙๖,๐๐๐	
๒๑ พัฒนาระบบตลาดภายในสำหรับสินค้าเกษตร(ตลาดเกษตรกร)	กรม	สนง.เกษตรจังหวัดพะเยา	๒๓๓,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๒๒๓,๐๐๐	
๒๒ บริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri - Map)	กรม	สนง.เกษตรจังหวัดพะเยา	๓๓๙,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๙๓๙,๐๐๐	
๒๓ ระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่	กรม	สนง.เกษตรจังหวัด	๑,๐๓๖,๖๐๐	๑,๕๐๐,๐๐๐	๑,๕๐๐,๐๐๐	๑,๕๐๐,๐๐๐	๑,๕๐๐,๐๐๐	๗,๐๓๖,๖๐๐	

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ		งบประมาณ (บาท)							
โครงการ	แหล่ง งบประมาณ	หน่วย ดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี	
๒๔ ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์	กรม	สง.เกษตร	๓๐,๒๐๐	๓๐๐,๐๐๐	๓๐๐,๐๐๐	๓๐๐,๐๐๐	๓๐๐,๐๐๐	๑,๒๗๐,๒๐๐	
๒๕ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	กรม	จังหวัดพะเยา	๓๕๐,๐๐๐	๑,๐๐๐,๐๐๐	๑,๐๐๐,๐๐๐	๑,๐๐๐,๐๐๐	๑,๐๐๐,๐๐๐	๕,๗๕๐,๐๐๐	
๒๖ ส่งเสริมเกษตรกรรุ่นใหม่และเกษตรกรกรรมยั่งยืน	กรม	จังหวัดพะเยา	-	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๔๐๐,๐๐๐	
๒๗ พัฒนาศักยภาพเกษตรกรตามระบบคุณภาพและมาตรฐาน GAP	กรม	จังหวัดพะเยา	๕๒๐,๐๐๐	๕๐๐,๐๐๐	๕๐๐,๐๐๐	๕๐๐,๐๐๐	๕๐๐,๐๐๐	๒,๐๒๐,๐๐๐	
๒๘ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	กรม	จังหวัดพะเยา	๖๖๒,๘๐๐	๕๐๐,๐๐๐	๕๐๐,๐๐๐	๕๐๐,๐๐๐	๕๐๐,๐๐๐	๒,๖๖๒,๘๐๐	
๒๙ ส่งเสริมการใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตร	กรม	จังหวัดพะเยา	๒๙,๗๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๑๘๙,๗๐๐	
๓๐ ส่งเสริมการอนุรักษ์พื้นที่	กรม	จังหวัดพะเยา	๑๖๒,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๕๖๒,๐๐๐	
๓๑ ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตร	กรม	จังหวัดพะเยา	๓๘,๕๐๐	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๑๒๘,๕๐๐	
๓๒ พัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร	กรม	จังหวัดพะเยา	๒๕๓,๑๐๐	๓๐๐,๐๐๐	๓๐๐,๐๐๐	๓๐๐,๐๐๐	๓๐๐,๐๐๐	๑,๒๕๓,๑๐๐	
๓๓ ส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรตามอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น	กรม	จังหวัดพะเยา	๒๑,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๕๒๑,๐๐๐	
๓๔ พัฒนาศักยภาพเกษตรกร	กรม	จังหวัดพะเยา	๒๐๐,๐๐๐	๑๕๐,๐๐๐	๑๕๐,๐๐๐	๑๕๐,๐๐๐	๑๕๐,๐๐๐	๘๐๐,๐๐๐	
๓๕ ส่งเสริมกระบวนการผลิตสินค้าเกษตรสู่ผลิตภัณฑ์เกษตรและอาหารมูลค่าสูง	จังหวัด	จังหวัดพะเยา	-	-	๑๕,๐๐๐,๗๐๐	๑๕,๐๐๐,๐๐๐	๑๕,๐๐๐,๐๐๐	๔๕,๐๐๐,๗๐๐	
๓๖ ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตร	จังหวัด	เกษตรที่สูง	๓๕๐,๐๐๐	๓๕๐,๐๐๐	๓๕๐,๐๐๐	๓๕๐,๐๐๐	๓๕๐,๐๐๐	๑,๔๐๐,๐๐๐	

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ			งบประมาณ (บาท)						
โครงการ	แหล่ง งบประมาณ	หน่วย ดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี	
๓๘ ส่งเสริมการผลิตกาแฟอาราบิก้า	จังหวัด	เกษตรที่สูง	๗๐๐,๐๐๐	๗๐๐,๐๐๐	๗๐๐,๐๐๐	๗๐๐,๐๐๐	๗๐๐,๐๐๐	๓,๕๐๐,๐๐๐	
๓๙ ส่งเสริมการผลิตดอกโศก	จังหวัด	เกษตรที่สูง	๕๐๐,๐๐๐	๕๐๐,๐๐๐	๕๐๐,๐๐๐	๕๐๐,๐๐๐	๕๐๐,๐๐๐	๒,๕๐๐,๐๐๐	
๔๐ ส่งเสริมการผลิตเสาวรส	จังหวัด	เกษตรที่สูง	๕๐๐,๐๐๐	๕๐๐,๐๐๐	๕๐๐,๐๐๐	๕๐๐,๐๐๐	๕๐๐,๐๐๐	๒,๕๐๐,๐๐๐	
๔๑ ยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร	กรม	ศมช.พะเยา	๕๖,๐๐๐	๕๖,๐๐๐	๕๖,๐๐๐	๕๖,๐๐๐	๕๖,๐๐๐	๒๘๐,๐๐๐	
๔๒ ส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ข้าว	กรม	ศมช.พะเยา	๕๖๖,๐๐๐	๕๖๖,๐๐๐	๕๖๖,๐๐๐	๕๖๖,๐๐๐	๕๖๖,๐๐๐	๒,๘๓๐,๐๐๐	
๔๓ เสริมสร้างศักยภาพการผลิต	กรม	ศมช.พะเยา	๕๘๕,๖๐๐	๕๘๕,๖๐๐	๕๘๕,๖๐๐	๕๘๕,๖๐๐	๕๘๕,๖๐๐	๒,๙๔๘,๐๐๐	
เม็ดเงินอุดหนุนของศูนย์ข้าวชุมชน									
๔๔ เพิ่มประสิทธิภาพการขยายศักยภาพ	กรม	ศมช.พะเยา	๒๓๔,๐๐๐	๒๓๔,๐๐๐	๒๓๔,๐๐๐	๒๓๔,๐๐๐	๒๓๔,๐๐๐	๑,๑๓๖,๐๐๐	
การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี			๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๕๐๐,๐๐๐	
๔๕ พัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน (ข้าวอินทรีย์)	กรม	ศมช.พะเยา							
๔๖ ส่งเสริมการพัฒนาข้าวระบบตลาด	กรม	ศมช.พะเยา	๗,๐๐๐	๗,๐๐๐	๗,๐๐๐	๗,๐๐๐	๗,๐๐๐	๓๕,๐๐๐	
ภายในสำหรับสินค้าเกษตร									
๔๗ ยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร									
- พัฒนาสินค้าประมง	กรม	สนง.ประมง	๗,๖๐๐	๗,๖๐๐	๗,๖๐๐	๗,๖๐๐	๗,๖๐๐	๓๘,๐๐๐	
สู่มาตรฐาน		จังหวัดพะเยา							
- พัฒนาเกษตรอินทรีย์	กรม	สนง.ประมงจังหวัด	๖,๐๐๐	๖,๐๐๐	๖,๐๐๐	๖,๐๐๐	๖,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	
ยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร									
๔๘ ยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร	กรม	ปศุสัตว์จังหวัด	๓๖,๖๐๐	๓๖,๖๐๐	๓๖,๖๐๐	๓๖,๖๐๐	๓๖,๖๐๐	๑๘๓,๐๐๐	
- ตรวจสอบรับรองคุณภาพ									
สินค้าปศุสัตว์									
๔๙ พัฒนาและอนุรักษ์กระบือต้นแบบ	จังหวัด	ปศุสัตว์จังหวัด							
เพื่อความยั่งยืนและท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม*									
๕๐ พัฒนาศักยภาพการค้าเมล็ดพันธุ์พืชสวน	กรม	สทกรมจังหวัด	๓๔,๒๐๐	๓๔,๒๐๐	๓๔,๒๐๐	๓๔,๒๐๐	๓๔,๒๐๐	๑๓๗,๐๐๐	
กลุ่มเกษตรกรและธุรกิจชุมชน									
๕๑ โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตร	กรม	สทกรมจังหวัด	๖๒,๙๐๐	๖๒,๙๐๐	๖๒,๙๐๐	๖๒,๙๐๐	๖๒,๙๐๐	๓๑๔,๕๐๐	
อัตลักษณ์พื้นถิ่น									
๕๒ ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตร	กรม	สทกรมจังหวัด	๓๕,๗๐๐	๓๕,๗๐๐	๓๕,๗๐๐	๓๕,๗๐๐	๓๕,๗๐๐	๑๗๘,๕๐๐	
ระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่	กรม	สทกรมจังหวัด	๒๑,๖๐๐	๒๑,๖๐๐	๒๑,๖๐๐	๒๑,๖๐๐	๒๑,๖๐๐	๑๐๘,๐๐๐	

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ		งบประมาณ (บาท)						
โครงการ	แหล่ง งบประมาณ	หน่วย ดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	รวม ๕ ปี	
๕๔ ส่งเสริมและพัฒนาสถาบันเกษตรกร	กรม	สหกรณ์จังหวัด	๖๒,๒๐๐	๖๒,๒๐๐	๖๒,๒๐๐	๖๒,๒๐๐	๒๔๙,๐๐๐	
๕๕ ยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร	กรม	สหกรณ์จังหวัด	๓๙,๖๐๐	๓๙,๖๐๐	๓๙,๖๐๐	๓๙,๖๐๐	๑๕๘,๐๐๐	
๕๖ ตรวจสอบและรับรองคุณภาพสินค้าปรมัง	กรม	ศปจ.พะเยา	๘๐๐,๐๐๐	๘๐๐,๐๐๐	๘๐๐,๐๐๐	๘๐๐,๐๐๐	๓,๒๐๐,๐๐๐	
๕๗ เกษตรกรรมยั่งยืน (พืชไร่ใหม่)	กรม	ศปจ.พะเยา	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๔๐๐,๐๐๐	
๕๘ ยกระดับการผลิตพืชผักสมุนไพร	บูรณาการ	ม.พะเยา	๕,๐๐๐,๐๐๐	๕,๐๐๐,๐๐๐	๕,๐๐๐,๐๐๐	๕,๐๐๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐,๐๐๐	
เสริมศักยภาพผู้ประกอบการที่ยั่งยืน								
๕๙ บูรณาการชีวิตด้วยเศรษฐกิจฐานราก	บูรณาการ	ม.พะเยา	๕,๐๐๐,๐๐๐	๕,๐๐๐,๐๐๐	๕,๐๐๐,๐๐๐	๕,๐๐๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐,๐๐๐	
พัฒนาชนบทพื้นที่ศูนย์การเรียนรู้								
๖๐ จัดที่ดิน	กรม	ส.ป.ก.พะเยา	๓๑๒,๐๐๐	๓๑๒,๐๐๐	๓๑๒,๐๐๐	๓๑๒,๐๐๐	๑,๒๔๘,๐๐๐	
๖๑ ตรวจสอบการถือครองที่ดิน	กรม	ส.ป.ก.พะเยา	๔๕๐,๐๐๐	๔๕๐,๐๐๐	๔๕๐,๐๐๐	๔๕๐,๐๐๐	๑,๘๐๐,๐๐๐	
๖๒ พัฒนาแหล่งเกษตรกรรม	กรม	ส.ป.ก.พะเยา	๕๔,๕๐๐	๕๔,๕๐๐	๕๔,๕๐๐	๕๔,๕๐๐	๒๑๘,๐๐๐	
๖๓ พัฒนาพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน	กรม	ส.ป.ก.พะเยา	๔๑๐,๐๐๐	๔๑๐,๐๐๐	๔๑๐,๐๐๐	๔๑๐,๐๐๐	๑,๖๔๐,๐๐๐	
๖๔ สร้างและพัฒนาเกษตรกรรมใหม่	กรม	ส.ป.ก.พะเยา	๙๒,๐๐๐	๙๒,๐๐๐	๙๒,๐๐๐	๙๒,๐๐๐	๓๖๐,๐๐๐	
๖๕ พัฒนารัฐกิจชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดิน	กรม	ส.ป.ก.พะเยา	๑๒๔,๐๐๐	๑๒๔,๐๐๐	๑๒๔,๐๐๐	๑๒๔,๐๐๐	๔๙๖,๐๐๐	
๖๖ ศูนย์เรียนรู้ การผลิตสินค้าเกษตร	กรม	ส.ป.ก.พะเยา	๓๙,๐๐๐	๓๙,๐๐๐	๓๙,๐๐๐	๓๙,๐๐๐	๑๕๖,๐๐๐	
๖๗ โครงการอื่นเนื่องมาจากพระราชดำริ	กรม	ส.ป.ก.พะเยา	๓๓๙,๐๐๐	๓๓๙,๐๐๐	๓๓๙,๐๐๐	๓๓๙,๐๐๐	๑,๓๕๖,๐๐๐	
๖๘ ส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปหัตถกรรม	กรม	ส.ป.ก.พะเยา	๑๗,๐๐๐	๑๗,๐๐๐	๑๗,๐๐๐	๑๗,๐๐๐	๖๘,๐๐๐	
๖๙ ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่	กรม	ส.ป.ก.พะเยา	๑๑๐,๐๐๐	๑๑๐,๐๐๐	๑๑๐,๐๐๐	๑๑๐,๐๐๐	๔๔๐,๐๐๐	
๗๐ ส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ในเขตปฏิรูปที่ดิน	กรม	ส.ป.ก.พะเยา	๒๐๑,๐๐๐	๒๐๑,๐๐๐	๒๐๑,๐๐๐	๒๐๑,๐๐๐	๘๐๔,๐๐๐	
๗๑ ส่งเสริมเกษตร GAP	กรม	ส.ป.ก.พะเยา	๑๑๐,๐๐๐	๑๑๐,๐๐๐	๑๑๐,๐๐๐	๑๑๐,๐๐๐	๔๔๐,๐๐๐	
๗๒ ส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่	กรม	ส.ป.ก.พะเยา	๕๗,๐๐๐	๕๗,๐๐๐	๕๗,๐๐๐	๕๗,๐๐๐	๒๒๘,๐๐๐	
๗๓ ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการผลิตยาง	กรม	กยท.จ.พะเยา	๓๓๔,๔๐๐	๓๓๔,๔๐๐	๓๓๔,๔๐๐	๓๓๔,๔๐๐	๑,๓๓๖,๐๐๐	
๗๔ ถ่ายทอดเทคโนโลยีงานอุตสาหกรรม	กรม	กยท.จ.พะเยา	๓๔,๒๐๐	๓๔,๒๐๐	๓๔,๒๐๐	๓๔,๒๐๐	๑๓๖,๐๐๐	
ยางและเศรษฐกิจยาง								
๗๕ ศูนย์เรียนรู้ การผลิตสินค้าเกษตร	กรม	ส.ต.ส.พะเยา	๘๖,๐๐๐	๘๖,๐๐๐	๘๖,๐๐๐	๘๖,๐๐๐	๓๔๔,๐๐๐	
๗๖ พัฒนาศักยภาพการค้าเป็นธุรกิจของสหกรณ์	กรม	ส.ต.ส.พะเยา	๗,๐๐๐	๗,๐๐๐	๗,๐๐๐	๗,๐๐๐	๒๘,๐๐๐	
กลุ่มเกษตรกร และธุรกิจชุมชน								

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ			งบประมาณ (บาท)						
โครงการ	แหล่ง งบประมาณ	หน่วย ดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี	
๓๗ พัฒนาผลิตภัณฑ์และมาตรฐานสินค้าเกษตร แปรรูปผลผลิตสหกรณ์ฯ	กรม	สสส.พะเยา	๙๔,๔๐๐	๙๔,๐๐๐	๙๕,๐๐๐	๙๕,๐๐๐	๙๕,๐๐๐	๔๗๓,๘๐๐	
๓๘ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวหอมมะลิ จังหวัดพะเยาด้วยโมเดลเศรษฐกิจใหม่ BCG	กรม	สนง.กษ.พะเยา	๔๓,๕๐๐,๐๐๐	๔๓,๕๐๐,๐๐๐	๔๓,๕๐๐,๐๐๐	๔๓,๕๐๐,๐๐๐	๔๓,๕๐๐,๐๐๐	๒๑๗,๕๐๐,๐๐๐	
๓๙ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตโคเนื้อ จังหวัดพะเยาด้วยโมเดลเศรษฐกิจใหม่ BCG	กรม	สนง.กษ.พะเยา	๗,๙๐๐,๐๐๐	๗,๙๐๐,๐๐๐	๗,๙๐๐,๐๐๐	๗,๙๐๐,๐๐๐	๗,๙๐๐,๐๐๐	๓๙,๕๐๐,๐๐๐	
๔๐ เพิ่มประสิทธิภาพการแปรรูปและ การตลาดสินค้าปศุสัตว์จังหวัดพะเยา ด้วยโมเดลเศรษฐกิจใหม่ BCG	กรม	สนง.กษ.พะเยา	๘,๗๐๐,๐๐๐	๘,๗๐๐,๐๐๐	๘,๗๐๐,๐๐๐	๘,๗๐๐,๐๐๐	๘,๗๐๐,๐๐๐	๔๓,๕๐๐,๐๐๐	
๔๑ เพิ่มศักยภาพการผลิตน้ำดีดอยหลวง บ้านแม่สุก ม. ๑ อ.แม่ใจ	กรม	บูรณาการสังกัด กษ.	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๒๕๐,๐๐๐	
๔๒ ยกระดับคุณภาพการผลิตข้าวปลอดภัยแบบครบวงจร อ.เมืองพะเยา	กรม	บูรณาการสังกัด กษ.	๓,๒๘๐,๐๐๐	๓,๒๘๐,๐๐๐	๓,๒๘๐,๐๐๐	๓,๒๘๐,๐๐๐	๓,๒๘๐,๐๐๐	๑๖,๕๐๐,๐๐๐	
๔๓ ยกระดับคุณภาพมาตรฐานการผลิตถั่วลิสง และผลิตภัณฑ์สู่การผลิตสินค้าเกษตร มูลค่าสูง อ.ภูซาง	กรม	บูรณาการสังกัด กษ.	๙๕๐,๐๐๐	๙๕๐,๐๐๐	๙๕๐,๐๐๐	๙๕๐,๐๐๐	๙๕๐,๐๐๐	๔,๗๕๐,๐๐๐	
๔๔ ยกระดับคุณภาพมาตรฐานการผลิตข้าว และผลิตภัณฑ์สู่การผลิตสินค้าเกษตร มูลค่าสูง อ.ภูกามยาว	กรม	บูรณาการสังกัด กษ.	๑,๐๕๐,๐๐๐	๑,๐๕๐,๐๐๐	๑,๐๕๐,๐๐๐	๑,๐๕๐,๐๐๐	๑,๐๕๐,๐๐๐	๕,๒๕๐,๐๐๐	
๔๕ ยกระดับการผลิตและแปรรูปมะม่วง แบบครบวงจร อ.ปง	กรม	บูรณาการสังกัด กษ.	๔,๐๐๐,๐๐๐	๔,๐๐๐,๐๐๐	๔,๐๐๐,๐๐๐	๔,๐๐๐,๐๐๐	๔,๐๐๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐,๐๐๐	
๔๖ ยกระดับการผลิตข้าวแบบครบวงจร อ.เชียงม่วน	กรม	บูรณาการสังกัด กษ.	๓,๖๖๐,๐๐๐	๓,๖๖๐,๐๐๐	๓,๖๖๐,๐๐๐	๓,๖๖๐,๐๐๐	๓,๖๖๐,๐๐๐	๑๘,๓๐๐,๐๐๐	
๔๗ ยกระดับคุณภาพมาตรฐานการผลิตลำไย และผลิตภัณฑ์สู่การผลิตสินค้าเกษตร มูลค่าสูง อ.เชียงม่วน	กรม	บูรณาการสังกัด กษ.	๑,๔๖๐,๐๐๐	๑,๔๖๐,๐๐๐	๑,๔๖๐,๐๐๐	๑,๔๖๐,๐๐๐	๑,๔๖๐,๐๐๐	๗,๓๐๐,๐๐๐	
๔๘ ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพกลุ่มวิสาหกิจ ผู้เลี้ยงผึ้งโพรงบ้านวังแก้ว ต.แม่ลาว	กรม	บูรณาการสังกัด กษ.	๑,๓๐๐,๐๐๐	๑,๓๐๐,๐๐๐	๑,๓๐๐,๐๐๐	๑,๓๐๐,๐๐๐	๑,๓๐๐,๐๐๐	๖,๕๐๐,๐๐๐	

บัญชีรายการโครงการสำคัญ		งบประมาณ (บาท)						
โครงการ	แหล่ง งบประมาณ	หน่วย ดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ บริหารจัดการทรัพยากรทางเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ								
๑. ส่งเสริมการหยุดเผาในพื้นที่	กรม	สง.เกษตร	๗๑,๕๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๕๗๑,๕๐๐
การเกษตร		จังหวัดพะเยา						
๒. ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว	กรม	สง.เกษตร	๔๑,๑๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๘๑,๑๐๐
วิถีเกษตร		จังหวัดพะเยา						
๓. ส่งเสริมการปรับเปลี่ยนวิธีการ	กลุ่ม	สง.เกษตร	๘๐๐,๐๐๐	๗๕๐,๐๐๐	๗๕๐,๐๐๐	๗๕๐,๐๐๐	๗๕๐,๐๐๐	๓,๙๐๐,๐๐๐
จัดการพื้นที่เกษตรอย่างยั่งยืนเพื่อ		จังหวัดพะเยา						
ป้องกันการเผาในพื้นที่เกษตร								
๔. ส่งเสริมการหยุดเผาในพื้นที่การเกษตร	กรม	ศตท.พะเยา	๑๔,๐๐๐	๑๔,๐๐๐	๑๔,๐๐๐	๑๔,๐๐๐	๑๔,๐๐๐	๗๐,๐๐๐
๕. ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว	กรม	ศตท.พะเยา	๑๔,๐๐๐	๑๔,๐๐๐	๑๔,๐๐๐	๑๔,๐๐๐	๑๔,๐๐๐	๗๐,๐๐๐
วิถีเกษตร								
๖. ขุดลอกอ่างเก็บน้ำแม่ต้า	กรม	ชลประทาน	๒๐,๐๐๐,๐๐๐					๒๐,๐๐๐,๐๐๐
๗. งานขุดลอกอ่างเก็บน้ำห้วยบง	กรม	ชลประทาน	๙,๐๐๐,๐๐๐					๙,๐๐๐,๐๐๐
๘. งานขุดลอกอ่างเก็บน้ำห้วยไฟ	กรม	ชลประทาน	๖,๐๐๐,๐๐๐					๖,๐๐๐,๐๐๐
๙. ซ่อมแซมตาดคอนกรีตคลองส่งน้ำ	กรม	ชลประทาน	๑๔,๐๐๐,๐๐๐					๑๔,๐๐๐,๐๐๐
LMC อ่างเก็บน้ำแม่ปืม								
๑๐. ขุดลอกอ่างเก็บน้ำห้วยชัย	กรม	ชลประทาน		๕,๐๐๐,๐๐๐				๕,๐๐๐,๐๐๐
๑๑. ขุดลอกอ่างเก็บน้ำร่องลึก	กรม	ชลประทาน		๒๕,๐๐๐,๐๐๐				๒๕,๐๐๐,๐๐๐
๑๒. ขุดลอกอ่างเก็บน้ำเปือย	กรม	ชลประทาน		๖,๐๐๐,๐๐๐				๖,๐๐๐,๐๐๐
๑๓. ขุดลอกอ่างเก็บน้ำห้วยนา	กรม	ชลประทาน		๕,๐๐๐,๐๐๐				๕,๐๐๐,๐๐๐
๑๔. จัดทำฝายดินบนสันเขื่อนโครงการ	กรม	ชลประทาน		๒๕,๐๐๐,๐๐๐				๒๕,๐๐๐,๐๐๐
ทหารพันธุ์ดี มณฑลทหารบกที่ ๓๔								
๑๕. ปรับปรุงระบบประปาคลองส่งน้ำและอาคาร	กรม	ชลประทาน		๑๕,๐๐๐,๐๐๐				๑๕,๐๐๐,๐๐๐
คลองอ่างเก็บน้ำแม่ต้า ออแม่ต้า ๐๔								
๑๖. ปรับปรุงทำนบกั้นดินอ่างเก็บน้ำแม่ปืม	กรม	ชลประทาน		๖,๒๖๒,๐๐๐				๖,๒๖๒,๐๐๐
๑๗. ปรับปรุงฝายยางอิงรอด	กรม	ชลประทาน		๑๘๐,๐๐๐,๐๐๐				๑๘๐,๐๐๐,๐๐๐
๑๘. งานปรับปรุงฝายทุ่งกวาว	กรม	ชลประทาน		๒๕,๐๐๐,๐๐๐				๒๕,๐๐๐,๐๐๐
พร้อมระบบส่งน้ำ								

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ		งบประมาณ (บาท)						
โครงการ	แหล่ง งบประมาณ	หน่วย ดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
๑๙ งานปรับปรุงระบบส่งน้ำ	กรม	ชลประทาน		๑๘,๐๐๐,๐๐๐				๑๘,๐๐๐,๐๐๐
อ้างเก็บน้ำห้วยผาตลาด								
๒๐ ฝ่ายทุ่งเขื่อนพร้อมระบบส่งน้ำ	กรม	ชลประทาน		๕๐,๐๐๐,๐๐๐				๕๐,๐๐๐,๐๐๐
๒๑ ฝ่ายแก้มพร้อมระบบส่งน้ำ	กรม	ชลประทาน		๙๐,๐๐๐,๐๐๐				๙๐,๐๐๐,๐๐๐
๒๒ ฝ่ายร่องช้าง หมู่ ๑ (ฝ่ายบ้านป่าเฮี้ย)	กรม	ชลประทาน		๒๒,๐๐๐,๐๐๐				๒๒,๐๐๐,๐๐๐
๒๓ ฝ่ายลำเหมืองร่องลึก	กรม	ชลประทาน		๒๕,๐๐๐,๐๐๐				๒๕,๐๐๐,๐๐๐
๒๔ ฝ่ายวังสี่เสียดน้อย	กรม	ชลประทาน		๒๐,๐๐๐,๐๐๐				๒๐,๐๐๐,๐๐๐
๒๕ ฝ่ายลำน้ำอิงสายใต้แห่งที่ ๒	กรม	ชลประทาน		๒๕,๐๐๐,๐๐๐				๒๕,๐๐๐,๐๐๐
๒๖ ฝ่ายร่องอ้อยพร้อมอาคารประกอบ	กรม	ชลประทาน		๓๐,๐๐๐,๐๐๐				๓๐,๐๐๐,๐๐๐
๒๗ งานพัฒนาหนองเล็งทรายระยะที่ ๕	กรม	ชลประทาน		๑๖๐,๐๐๐,๐๐๐				๑๖๐,๐๐๐,๐๐๐
๒๘ สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าใล่สีทอง	กรม	ชลประทาน		๒๕,๐๐๐,๐๐๐				๒๕,๐๐๐,๐๐๐
๒๙ สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบ	กรม	ชลประทาน		๕๐,๐๐๐,๐๐๐				๕๐,๐๐๐,๐๐๐
ส่งน้ำบ้านป่าแฉม								
๓๐ สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อม	กรม	ชลประทาน		๔๐,๐๐๐,๐๐๐				๔๐,๐๐๐,๐๐๐
ระบบส่งน้ำบ้านทุ่งมอกลูกที่ ๓								
๓๑ สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบ	กรม	ชลประทาน		๕๕,๐๐๐,๐๐๐				๕๕,๐๐๐,๐๐๐
ส่งน้ำบ้านราษฎร์พัฒนา(ตัดป่าไคร้)								
๓๒ สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อม	กรม	ชลประทาน		๕๕,๐๐๐,๐๐๐				๕๕,๐๐๐,๐๐๐
ระบบส่งน้ำบ้านหนองกลาง								
๓๓ สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบ	กรม	ชลประทาน		๕๐,๐๐๐,๐๐๐				๕๐,๐๐๐,๐๐๐
ส่งน้ำบ้านทุ่งหนอง								
๓๔ สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าวังเชียงใหม่	กรม	ชลประทาน		๓๕,๐๐๐,๐๐๐				๓๕,๐๐๐,๐๐๐
๓๕ พัฒนากวีนพะเยา ระยะที่ ๓	กรม	ชลประทาน		๒๑๑,๒๒๐,๐๐๐				๒๑๑,๒๒๐,๐๐๐
๓๖ แก้มลิงลำเหมืองร่องลึก	กรม	ชลประทาน		๗,๐๐๐,๐๐๐				๗,๐๐๐,๐๐๐
๓๗ แก้มลิงใล่สีทองพร้อมระบบ	กรม	ชลประทาน		๓๕,๐๐๐,๐๐๐				๓๕,๐๐๐,๐๐๐
๓๘ แก้มลิงหนองสถานยาว	กรม	ชลประทาน		๘,๐๐๐,๐๐๐				๘,๐๐๐,๐๐๐
๓๙ ประตูระบายน้ำบ้านปิน	กรม	ชลประทาน				๑๕,๐๐๐,๐๐๐		๑๕,๐๐๐,๐๐๐
๔๐ ระบบส่งน้ำ สายทุ่งโค้ง-แต่ซุ่ม	กรม	ชลประทาน				๕,๕๐๐,๐๐๐		๕,๕๐๐,๐๐๐

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ		งบประมาณ (บาท)						รวม ๕ ปี
โครงการ	แหล่ง งบประมาณ	หน่วย ดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	
๔๑. แคมป์โรงเรียนตำรวจพรหมอคารประกอบ	กรม	ชลประทาน				๗,๐๐๐,๐๐๐		๗,๐๐๐,๐๐๐
๔๒. ประตุระบบบำบัดน้ำบ้านห้วยทรายขาว	กรม	ชลประทาน				๑๕,๐๐๐,๐๐๐		๑๕,๐๐๐,๐๐๐
๔๓. คั้นกินน้ำฝายน้อย	กรม	ชลประทาน				๑๕,๐๐๐,๐๐๐		๑๕,๐๐๐,๐๐๐
๔๔. ฝ่ายร้องแจ้ง พร้อมอาคารประกอบ	กรม	ชลประทาน				๒๐,๐๐๐,๐๐๐		๒๐,๐๐๐,๐๐๐
๔๕. ปรับปรุงฝายพญาบง	กรม	ชลประทาน				๓๖,๐๐๐,๐๐๐		๓๖,๐๐๐,๐๐๐
๔๖. แคมป์โรงเรียนตำรวจพรหมอคารประกอบ	กรม	ชลประทาน				๒๐,๐๐๐,๐๐๐		๒๐,๐๐๐,๐๐๐
๔๗. ฝ่ายห้วยสักพร้อมระบบส่งน้ำ	กรม	ชลประทาน				๒๕,๐๐๐,๐๐๐		๒๕,๐๐๐,๐๐๐
๔๘. ฝ่ายแห่งที่ ๑ พร้อมอาคารประกอบ	กรม	ชลประทาน				๗,๕๐๐,๐๐๐		๗,๕๐๐,๐๐๐
พร้อมอาคารประกอบก่อสร้างน้ำ								
ทำอ่างเก็บน้ำแม่ปืม ๑ แห่ง								
๔๙. คั้นกินน้ำฝายท่ามื่น	กรม	ชลประทาน				๖,๐๐๐,๐๐๐		๖,๐๐๐,๐๐๐
๕๐. ประตุระบบบำบัดน้ำเชิงบ้านอิงโค้ง	กรม	ชลประทาน				๔๑,๐๐๐,๐๐๐		๔๑,๐๐๐,๐๐๐
๕๑. ระบบส่งน้ำอ่างเก็บน้ำห้วยสัก	กรม	ชลประทาน				๓,๐๐๐,๐๐๐		๓,๐๐๐,๐๐๐
๕๒. ฝ่ายพร้อมอาคารประกอบ	กรม	ชลประทาน				๑๐,๐๐๐,๐๐๐		๑๐,๐๐๐,๐๐๐
อ่างห้วยชาน ๑ แห่ง								
๕๓. ซ่อมแซมระบบแพร่กระจายน้ำ	กรม	ชลประทาน				๔,๐๐๐,๐๐๐		๔,๐๐๐,๐๐๐
อ่างเก็บน้ำแม่ต๋ายแม่ต๋าย-ร่องแก								
๕๔. ระบบแพร่กระจายน้ำพร้อม	กรม	ชลประทาน				๑๕,๐๐๐,๐๐๐		๑๕,๐๐๐,๐๐๐
อาคารประกอบทั้งโค้ง-แต่ชุม								
๕๕. แคมป์หนองบัวทะเล	กรม	ชลประทาน				๓๕,๐๐๐,๐๐๐		๓๕,๐๐๐,๐๐๐
๕๖. ระบบแพร่กระจายน้ำพร้อมอาคาร	กรม	ชลประทาน				๑๐,๐๐๐,๐๐๐		๑๐,๐๐๐,๐๐๐
ประกอบเหนือแก่งเสิร์(ดอนศรีชุม)								
๕๗. อาคารท่อน้ำบ้านคำเหนือพัฒนา	กรม	ชลประทาน				๒๕,๐๐๐,๐๐๐		๒๕,๐๐๐,๐๐๐
๕๘. สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านร่องช้าง	กรม	ชลประทาน				๓๕,๐๐๐,๐๐๐		๓๕,๐๐๐,๐๐๐
๕๙. ตาดคอนกรีตส่งน้ำสายร่องจำ- ร่องครก (แม่ต๋าย) ระยะที่ ๒	กรม	ชลประทาน			๒๐,๐๐๐,๐๐๐			๒๐,๐๐๐,๐๐๐
๖๐. ระบบส่งน้ำร่องเสด็จ ระยะที่ ๒	กรม	ชลประทาน				๑๕,๐๐๐,๐๐๐		๑๕,๐๐๐,๐๐๐

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ		งบประมาณ (บาท)						
โครงการ	แหล่งงบประมาณ	หน่วยดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
๖๑ ระบบส่งน้ำพร้อมอาคารประกอบ	กรม	ชลประทาน				๑๕,๐๐๐,๐๐๐		๑๕,๐๐๐,๐๐๐
ฝายบ้านศาลา(เหนือร่องมีน)								
๖๒ แก้มลิงลุ่มน้ำอิง (ห้วยซี้หมู่)	กรม	ชลประทาน				๑๕,๐๐๐,๐๐๐		๑๕,๐๐๐,๐๐๐
๖๓ ฝายห้วยดอกเข็มพร้อมระบบส่งน้ำ	กรม	ชลประทาน				๒๕,๐๐๐,๐๐๐		๒๕,๐๐๐,๐๐๐
๖๔ แก้มลิงลุ่มน้ำอิง	กรม	ชลประทาน			๑๕,๐๐๐,๐๐๐			๑๕,๐๐๐,๐๐๐
(ฝายทดแทนฝายหนองพ)								
๖๕ ปตร ร่องอ้อย	กรม	ชลประทาน				๕๐,๐๐๐,๐๐๐		๕๐,๐๐๐,๐๐๐
๖๖ ระบบส่งน้ำฝายวังปุย ๑ สาย	กรม	ชลประทาน			๘,๐๐๐,๐๐๐			๘,๐๐๐,๐๐๐
๖๗ ปรับปรุงระบบส่งน้ำสายสันป่าตอง	กรม	ชลประทาน				๓๕,๐๐๐,๐๐๐		๓๕,๐๐๐,๐๐๐
บ้านคือเรียง อ่างเก็บน้ำแม่เต่า								
๖๘ ปรับปรุงฝายคอนกรีตเสริมเหล็ก	กรม	ชลประทาน				๑,๐๐๐,๐๐๐		๑,๐๐๐,๐๐๐
ห้วยป่าซาง								
๖๙ ก่อสร้างฝายเพื่อการเกษตร	กรม	ชลประทาน				๑๖,๐๐๐,๐๐๐		๑๖,๐๐๐,๐๐๐
หมู่ที่ ๕,๗,๑๑								
๗๐ ขุดลอกอ่างเก็บน้ำหน้าฝาย	กรม	ชลประทาน				๓,๐๐๐,๐๐๐		๓,๐๐๐,๐๐๐
พระราชดำริห้วยป่าซาง								
๗๑ ก่อสร้างประตูระบายน้ำ	กรม	ชลประทาน				๒๕,๐๐๐,๐๐๐		๒๕,๐๐๐,๐๐๐
อ่างเก็บน้ำหนองขวาง								
๗๒ ตัดคอนกรีตฯ สายใต้สายบกลีสอง	กรม	ชลประทาน				๑๕,๐๐๐,๐๐๐		๑๕,๐๐๐,๐๐๐
๗๓ เพิ่มประสิทธิภาพการกักเก็บน้ำ	กรม	ชลประทาน				๒๕,๐๐๐,๐๐๐		๒๕,๐๐๐,๐๐๐
ระบบน้ำ ถ้าห้วยร่องช้าง								
๗๔ ตัดคอนกรีตฯ สายหมู่ปูน	กรม	ชลประทาน				๑๕,๐๐๐,๐๐๐		๑๕,๐๐๐,๐๐๐
๗๕ ตัดคอนกรีตฯ อ่างเก็บน้ำแม่เต่า	กรม	ชลประทาน				๑๒,๐๐๐,๐๐๐		๑๒,๐๐๐,๐๐๐
๗๖ ตัดคอนกรีตฯ สายฝายใหม่	กรม	ชลประทาน				๑๕,๐๐๐,๐๐๐		๑๕,๐๐๐,๐๐๐
๗๗ ตัดคอนกรีตพร้อมอาคารประกอบ สายบ	กรม	ชลประทาน				๑๕,๐๐๐,๐๐๐		๑๕,๐๐๐,๐๐๐
๗๘ ประตูระบายน้ำถาวรพร้อมสถานี	กรม	ชลประทาน				๖๐,๐๐๐,๐๐๐		๖๐,๐๐๐,๐๐๐
สูบน้ำด้วยไฟฟ้าและระบบส่งน้ำ								
๗๙ แก้มลิงบ้านแวงใต้	กรม	ชลประทาน				๒๐,๐๐๐,๐๐๐		๒๐,๐๐๐,๐๐๐

บัญชีรายการโครงการสำคัญ		งบประมาณ (บาท)					รวม ๕ ปี
โครงการ	แหล่ง งบประมาณ	หน่วย ดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐
๘๐ ฝ่ายวิทยุหรือระบบส่งน้ำ	กรม	ชลประทาน				๒๕,๐๐๐,๐๐๐	๒๕,๐๐๐,๐๐๐
๘๑ ปรับปรุงระบบส่งน้ำฝายข้าว	กรม	ชลประทาน				๒๐,๐๐๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐,๐๐๐
๘๒ ประดู่ระบายน้ำหนองอ่าง	กรม	ชลประทาน				๒๕,๐๐๐,๐๐๐	๒๕,๐๐๐,๐๐๐
๘๓ ปรับปรุงเสริมท่อนดินและอาคาร ระบายน้ำคัน อ่างเก็บน้ำห้วยสาฯ	กรม	ชลประทาน				๑๕,๐๐๐,๐๐๐	๑๕,๐๐๐,๐๐๐
๘๔ อาคารบังคับน้ำพร้อมระบบส่งน้ำ แม่ท่า-ร่องแก	กรม	ชลประทาน				๑๐,๐๐๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐,๐๐๐
๘๕ ปรับปรุงแก้มลิงบ้านกาดตี	กรม	ชลประทาน				๑๕,๐๐๐,๐๐๐	๑๕,๐๐๐,๐๐๐
๘๖ สถานีสูบน้ำฯ บ้านสันป่าเป้า	กรม	ชลประทาน				๑๘,๐๐๐,๐๐๐	๑๘,๐๐๐,๐๐๐
๘๗ ระบบแพร่กระจายน้ำแก้มลิงหนองสาว	กรม	ชลประทาน				๙๕,๐๐๐,๐๐๐	๙๕,๐๐๐,๐๐๐
๘๘ ทักบดินห้วยผาคัน	กรม	ชลประทาน				๓๐,๐๐๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐,๐๐๐
๘๙ ขุดลอกอ่างเก็บน้ำห้วยใหม่ (ห้วยสูง)	กรม	ชลประทาน				๑๙,๐๐๐,๐๐๐	๑๙,๐๐๐,๐๐๐
๙๐ ประดู่ระบายน้ำเหมืองบ้านเนินสมบุญ	กรม	ชลประทาน				๕๐,๐๐๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐,๐๐๐
๙๑ สถานีสูบน้ำฯ บ้านราษฎร์พัฒนา	กรม	ชลประทาน				๒๐,๐๐๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐,๐๐๐
๙๒ สถานีสูบน้ำฯ ในพื้นที่บ้านควรงด,	กรม	ชลประทาน				๒๐,๐๐๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐,๐๐๐
บ้านใหม่ดอนมูล บ้านป่าคา							
บ้านป่าคาใหม่ บ้านดงเจริญ							
และบ้านหนองท้าว							
๙๓ สถานีสูบน้ำฯ บ้านสบง	กรม	ชลประทาน				๒๐,๐๐๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐,๐๐๐
๙๔ สถานีสูบน้ำฯ บ้านบุญยืน	กรม	ชลประทาน				๑๘,๐๐๐,๐๐๐	๑๘,๐๐๐,๐๐๐
๙๕ สถานีสูบน้ำฯ บ้านดอนชัย	กรม	ชลประทาน				๑๘,๐๐๐,๐๐๐	๑๘,๐๐๐,๐๐๐
๙๖ ฝ่ายรองวิทยุหรือระบบส่งน้ำ	กรม	ชลประทาน				๒๕,๐๐๐,๐๐๐	๒๕,๐๐๐,๐๐๐
๙๗ แก้มลิงแม่ร่องหมูที่ ๙	กรม	ชลประทาน				๒๐,๐๐๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐,๐๐๐
๙๘ แก้มลิงแม่ร่องหมูที่ ๖	กรม	ชลประทาน				๒๐,๐๐๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐,๐๐๐
๙๙ ประดู่ระบายน้ำเหมืองบ้านสักทุ่ง	กรม	ชลประทาน				๖๐,๐๐๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐,๐๐๐
๑๐๐ ปรับปรุงอ่างเก็บน้ำห้วยมะไฟ ๒	กรม	ชลประทาน				๑๕,๐๐๐,๐๐๐	๑๕,๐๐๐,๐๐๐
๑๐๑ ฝ่ายอ่างเก็บน้ำห้วยชาน	กรม	ชลประทาน				๒๐,๐๐๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐,๐๐๐
๑๐๒ ปรับปรุงฝายห้วยม่วง - ห้วยต้นผึ้ง	กรม	ชลประทาน				๑๕,๐๐๐,๐๐๐	๑๕,๐๐๐,๐๐๐

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ		งบประมาณ (บาท)					
โครงการ	แหล่ง งบประมาณ	หน่วย ดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	รวม ๕ ปี
๑๐๓ สถานีสูบน้ำหนองขวาง	กรม	ชลประทาน			๓๕,๐๐๐,๐๐๐		๓๕,๐๐๐,๐๐๐
๑๐๔ ปรับปรุงระบบส่งน้ำ	กรม	ชลประทาน			๓๕,๐๐๐,๐๐๐		๓๕,๐๐๐,๐๐๐
สายบันไดเอียง อ่างเก็บน้ำแม่เต่า							
๑๐๕ ก่อสร้างฝายกั้นน้ำล้นท้ายร่องลึก	กรม	ชลประทาน			๑๔,๐๐๐,๐๐๐		๑๔,๐๐๐,๐๐๐
๑๐๖ ก่อสร้างสถานีสูบน้ำหัวร่องบอน	กรม	ชลประทาน			๓๕,๐๐๐,๐๐๐		๓๕,๐๐๐,๐๐๐
๑๐๗ ปรับปรุงระบบไฟฟ้าควบคุม	กรม	ชลประทาน			๘,๐๐๐,๐๐๐		๘,๐๐๐,๐๐๐
การเปิดฝายบ้านศาลา							
๑๐๘ อ่างเก็บน้ำห้วยไม้ช้าง	กรม	ชลประทาน			๑๐,๐๐๐,๐๐๐		๑๐,๐๐๐,๐๐๐
๑๐๙ อ่างเก็บน้ำน้ำขาม	กรม	ชลประทาน			๖๐,๐๐๐,๐๐๐		๖๐,๐๐๐,๐๐๐
๑๑๐ อ่างเก็บน้ำแก้วกวอก	กรม	ชลประทาน			๖๐,๐๐๐,๐๐๐		๖๐,๐๐๐,๐๐๐
๑๑๑ ก่อสร้างคลองส่งน้ำจากฝายน้ำท่าพร้อมบ่อพัก	กรม	ชลประทาน			๒,๐๐๐,๐๐๐		๒,๐๐๐,๐๐๐
๑๑๒ คลองส่งน้ำรูปตัว U คลส.	กรม	ชลประทาน			๓,๐๐๐,๐๐๐		๓,๐๐๐,๐๐๐
๑๑๓ ปรับปรุงอ่างเก็บน้ำห้วยแก่น	กรม	ชลประทาน			๕,๐๐๐,๐๐๐		๕,๐๐๐,๐๐๐
๑๑๔ ก่อสร้างอ่างเก็บน้ำรวบ	กรม	ชลประทาน			๕๐,๐๐๐,๐๐๐		๕๐,๐๐๐,๐๐๐
๑๑๕ ก่อสร้างอ่างเก็บน้ำห้วยเมียง	กรม	ชลประทาน			๕๐,๐๐๐,๐๐๐		๕๐,๐๐๐,๐๐๐
๑๑๖ คลองส่งน้ำจากฝายร้องหิน	กรม	ชลประทาน			๑๐,๐๐๐,๐๐๐		๑๐,๐๐๐,๐๐๐
๑๑๗ โครงการน้ำได้ม (จัดหาแหล่งน้ำ)	กรม	ชลประทาน			๒๕,๐๐๐,๐๐๐		๒๕,๐๐๐,๐๐๐
๑๑๘ ก่อสร้างอ่างเก็บน้ำห้วยม่อนหินขาว	กรม	ชลประทาน			๒๐,๐๐๐,๐๐๐		๒๐,๐๐๐,๐๐๐
๑๑๙ ก่อสร้างอ่างเก็บน้ำห้วยงูเห่ล้อม	กรม	ชลประทาน			๑๘,๐๐๐,๐๐๐		๑๘,๐๐๐,๐๐๐
๑๒๐ ขุดลอกอ่างเก็บน้ำห้วยผาหนีบ	กรม	ชลประทาน			๓๐,๐๐๐,๐๐๐		๓๐,๐๐๐,๐๐๐
๑๒๑ ขุดลอกอ่างเก็บน้ำห้วยยี่ระ	กรม	ชลประทาน			๓๐,๐๐๐,๐๐๐		๓๐,๐๐๐,๐๐๐
๑๒๒ อ่างเก็บน้ำแวน	กรม	ชลประทาน			๖๐,๐๐๐,๐๐๐		๖๐,๐๐๐,๐๐๐
๑๒๓ อ่างเก็บน้ำแม่เงาเร็ว	กรม	ชลประทาน			๖๐,๐๐๐,๐๐๐		๖๐,๐๐๐,๐๐๐
๑๒๔ อ่างเก็บน้ำห้วยจันทม้อ	กรม	ชลประทาน			๖๐,๐๐๐,๐๐๐		๖๐,๐๐๐,๐๐๐
๑๒๕ ขุดลอกอ่างเก็บน้ำห้วยขาน	กรม	ชลประทาน			๓๐,๐๐๐,๐๐๐		๓๐,๐๐๐,๐๐๐
๑๒๖ อ่างเก็บน้ำหนองขวาง	กรม	ชลประทาน			๖๐,๐๐๐,๐๐๐		๖๐,๐๐๐,๐๐๐
๑๒๗ อ่างเก็บน้ำเงิน	กรม	ชลประทาน			๖๐,๐๐๐,๐๐๐		๖๐,๐๐๐,๐๐๐

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ		งบประมาณ (บาท)					
โครงการ	แหล่ง งบประมาณ	หน่วย ดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	รวม ๔ ปี
๑๒๘ อ่างเก็บน้ำห้วยดงดำ	กรม	ชลประทาน			๔๕,๐๐๐,๐๐๐		๔๕,๐๐๐,๐๐๐
๑๒๙ พัฒนาแหล่งน้ำพร้อมระบบท่อส่งน้ำ บ้านใหม่สันตือ หมู่ที่ ๗ ต.ป่าแฝก	กรม	ชลประทาน			๒๕,๐๐๐,๐๐๐		๒๕,๐๐๐,๐๐๐
๑๓๐ พัฒนาแหล่งน้ำอ่างเก็บน้ำ ห้วยคอกหมู ต.เจริญราษฎร์	กรม	ชลประทาน			๖,๐๐๐,๐๐๐		๖,๐๐๐,๐๐๐
๑๓๑ พัฒนาแหล่งน้ำอ่างเก็บน้ำห้วยต้นยาง	กรม	ชลประทาน			๑๐,๐๕๑,๐๐๐		๑๐,๐๕๑,๐๐๐
๑๓๒ พัฒนาแหล่งน้ำอ่างเก็บน้ำห้วยชมพู	กรม	ชลประทาน			๓,๐๐๐,๐๐๐		๓,๐๐๐,๐๐๐
๑๓๓ พัฒนาแหล่งน้ำ บ้านสันตีสู่	กรม	ชลประทาน			๖,๙๕๓,๐๐๐		๖,๙๕๓,๐๐๐
๑๓๔ พัฒนาแหล่งน้ำ บ้านท่าต้นหาด	กรม	ชลประทาน			๗,๑๐๐,๐๐๐		๗,๑๐๐,๐๐๐
๑๓๕ พัฒนาแหล่งน้ำอ่างเก็บน้ำเหล่าโอง	กรม	ชลประทาน			๙,๐๐๐,๐๐๐		๙,๐๐๐,๐๐๐
๑๓๖ พัฒนาแหล่งน้ำอ่างเก็บน้ำแม่สุก	กรม	ชลประทาน			๑๐,๓๕๐,๐๐๐		๑๐,๓๕๐,๐๐๐
๑๓๗ พัฒนาแหล่งน้ำอ่างเก็บน้ำแม่จ๊ว	กรม	ชลประทาน			๒๕,๐๐๐,๐๐๐		๒๕,๐๐๐,๐๐๐
๑๓๘ อนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำ(ฝายช่า)	กรม	ชลประทาน			๓๐,๐๐๐,๐๐๐		๓๐,๐๐๐,๐๐๐
๑๓๙ อนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำ (ฝายดู)	กรม	ชลประทาน			๗๐,๐๐๐,๐๐๐		๗๐,๐๐๐,๐๐๐
๑๔๐ อนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำ(ฝายนาบัว)	กรม	ชลประทาน			๒,๐๐๐,๐๐๐		๒,๐๐๐,๐๐๐
๑๔๑ อนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำอ่างเก็บน้ำ ห้วยราคา (แก้มลิง)	กรม	ชลประทาน			๕,๐๐๐,๐๐๐		๕,๐๐๐,๐๐๐
๑๔๒ เชื้อนป้องกันตลิ่งลำน้ำชาน	กรม	ชลประทาน			๒,๕๐๐,๐๐๐		๒,๕๐๐,๐๐๐
๑๔๓ ระบบส่งน้ำ ฝายต้นตุ่ม ๑ สาย	กรม	ชลประทาน			๔,๐๐๐,๐๐๐		๔,๐๐๐,๐๐๐
๑๔๔ ระบบส่งน้ำ ฝายลูกส้มป่อย	กรม	ชลประทาน			๓,๐๐๐,๐๐๐		๓,๐๐๐,๐๐๐
๑๔๕ ระบบส่งน้ำ ฝายอิงน้ำลัด ๑ สาย	กรม	ชลประทาน			๕,๐๐๐,๐๐๐		๕,๐๐๐,๐๐๐
๑๔๖ ระบบส่งน้ำ ฝายบ้านสันป่าพาด	กรม	ชลประทาน			๔,๐๐๐,๐๐๐		๔,๐๐๐,๐๐๐
๑๔๗ ระบบส่งน้ำ ฝายท่าแม่สุก	กรม	ชลประทาน			๒,๐๐๐,๐๐๐		๒,๐๐๐,๐๐๐
๑๔๘ ระบบส่งน้ำ ฝายบ้านศาลา	กรม	ชลประทาน			๕,๐๐๐,๐๐๐		๕,๐๐๐,๐๐๐
๑๔๙ อ่างเก็บน้ำห้วยทรายขาว	กรม	ชลประทาน			๔๐,๐๐๐,๐๐๐		๔๐,๐๐๐,๐๐๐
๑๕๐ สถานีสูบน้ำ บ้านแม่ปืม	กรม	ชลประทาน			๓๕,๐๐๐,๐๐๐		๓๕,๐๐๐,๐๐๐
๑๕๑ สถานีสูบน้ำจากกว๊านพะเยาบ้านทุ่งกัว	กรม	ชลประทาน			๓๕,๐๐๐,๐๐๐		๓๕,๐๐๐,๐๐๐

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ		งบประมาณ (บาท)						
โครงการ	แหล่ง งบประมาณ	หน่วย ดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
๑๕๒ ปรับปรุงอ่างเก็บน้ำห้วยโซ่ (ชุดลอกตะกอนดิน)	กรม	ชลประทาน				๓๐,๐๐๐,๐๐๐		๓๐,๐๐๐,๐๐๐
๑๕๓ **แก้มลิงห้วยหลิ่ง** แก้มลิง ลำเหมืองร่องคันแก้ว	กรม	ชลประทาน				๒๐,๐๐๐,๐๐๐		๒๐,๐๐๐,๐๐๐
๑๕๔ ชุดขยายฝายและก่อสร้างฝาย คอนกรีตกันน้ำห้วยโป่งค่า	กรม	ชลประทาน				๒๐,๐๐๐,๐๐๐		๒๐,๐๐๐,๐๐๐
๑๕๕ ก่อสร้างฝายกันน้ำห้วยแม่แดง	กรม	ชลประทาน				๒๐,๐๐๐,๐๐๐		๒๐,๐๐๐,๐๐๐
๑๕๖ ก่อสร้างฝายกันน้ำห้วยหลวง	กรม	ชลประทาน				๒๐,๐๐๐,๐๐๐		๒๐,๐๐๐,๐๐๐
๑๕๗ ก่อสร้างท่อเหลี่ยมคอนกรีต เสริมเหล็กลอดข้ามลำห้วยเมือง	กรม	ชลประทาน				๑๐,๐๐๐,๐๐๐		๑๐,๐๐๐,๐๐๐
๑๕๘ ก่อสร้างถนนลาดยาง รอบอ่างเก็บน้ำห้วยง	กรม	ชลประทาน					๒๐,๐๐๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐,๐๐๐
๑๕๙ ก่อสร้างอ่างเก็บน้ำดินบาตร พร้อมระบบคลองส่งน้ำ ฯ	กรม	ชลประทาน					๖๐,๐๐๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐,๐๐๐
๑๖๐ ชุดลอกลำเหมืองสันป่าตอง	กรม	ชลประทาน					๓๐,๐๐๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐,๐๐๐
๑๖๑ ขอพระราชทานโครงการก่อสร้าง อ่างเก็บน้ำห้วยโศกผา	กรม	ชลประทาน					๖๐,๐๐๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐,๐๐๐
๑๖๒ ก่อสร้างอ่างเก็บน้ำห้วยคอกหมู	กรม	ชลประทาน					๖๐,๐๐๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐,๐๐๐
๑๖๓ ก่อสร้างฝายน้ำล้นเพื่อเก็บกักน้ำ ไว้ในโครงการเศรษฐกิจพอเพียง	กรม	ชลประทาน					๒๐,๐๐๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐,๐๐๐
๑๖๔ ขอกลุ่มเกษตรกรบ้านใหม่ห้วยสูง	กรม	ชลประทาน						
๑๖๕ ก่อสร้างฝายคอนกรีตช่วยป่าขวาง	กรม	ชลประทาน					๒๐,๐๐๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐,๐๐๐
๑๖๕ ชุดลอกอ่างเก็บน้ำห้วยตื้น	กรม	ชลประทาน					๓๐,๐๐๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐,๐๐๐
๑๖๖ ชุดลอกอ่างเก็บน้ำแม่ต้อม	กรม	ชลประทาน					๓๐,๐๐๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐,๐๐๐
๑๖๗ ชุดลอกอ่างเก็บน้ำห้วยม่วง (ห้วยแฉ่)	กรม	ชลประทาน					๓๐,๐๐๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐,๐๐๐
๑๖๘ ก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งพังฯ คลองแปดแสน	กรม	ชลประทาน					๒๐,๐๐๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐,๐๐๐
๑๖๙ ก่อสร้างอ่างเก็บน้ำบ้านปางพริก	กรม	ชลประทาน					๘๐,๐๐๐,๐๐๐	๘๐,๐๐๐,๐๐๐

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ		งบประมาณ (บาท)					
โครงการ	แหล่ง งบประมาณ	หน่วย ดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	รวม ๕ ปี
๑๓๐ ก่อสร้างอ่างเก็บน้ำห้วยหลวง	กรม	ชลประทาน					๖๐,๐๐๐,๐๐๐
๑๓๑ ก่อสร้างฝายกั้นน้ำลำห้วยหาด	กรม	ชลประทาน					๓๐,๐๐๐,๐๐๐
๑๓๒ ต่อเติมฝายปู่บ้านทุ่งหมอก	กรม	ชลประทาน					๒๐,๐๐๐,๐๐๐
๑๓๓ ก่อสร้างฝายน้ำล้น คล.ลำเหมืองแดง	กรม	ชลประทาน					๒๐,๐๐๐,๐๐๐
๑๓๔ ก่อสร้างฝายน้ำล้นห้วยผาขาว	กรม	ชลประทาน					๒๐,๐๐๐,๐๐๐
๑๓๕ ก่อสร้างฝายน้ำล้นร่องเหล็ก	กรม	ชลประทาน					๒๐,๐๐๐,๐๐๐
๑๓๖ ก่อสร้างระบบส่งน้ำ บ้านทุ่งแจ่ม	กรม	ชลประทาน					๕,๐๐๐,๐๐๐
๑๓๗ ขุดลอกหนองใหม่	กรม	ชลประทาน					๓๐,๐๐๐,๐๐๐
๑๓๘ ก่อสร้างฝายน้ำล้น	กรม	ชลประทาน					๖๐,๐๐๐,๐๐๐
๑๓๙ ขุดลอกลำน้ำร่องสัน	กรม	ชลประทาน					๓๐,๐๐๐,๐๐๐
๑๔๐ ก่อสร้างฝายทดน้ำแก้มลิงหนองจ๊ะ	กรม	ชลประทาน					๒๐,๐๐๐,๐๐๐
๑๔๑ ก่อสร้างฝายสัน (ฝายทุ่งดี)	กรม	ชลประทาน					๒๐,๐๐๐,๐๐๐
๑๔๒ คลองส่งน้ำคอนกรีตเสริมเหล็กฝายบัว	กรม	ชลประทาน					๑๕,๐๐๐,๐๐๐
๑๔๓ ระบบประปาภูเขาห้วยผาลาด	กรม	ชลประทาน					๒๐,๐๐๐,๐๐๐
๑๔๔ ก่อสร้างฝายทดน้ำทุ่งคัง	กรม	ชลประทาน					๒๐,๐๐๐,๐๐๐
๑๔๕ ซ่อมแซมอ่างเก็บน้ำห้วยหมู่อ้อย	กรม	ชลประทาน					๒๐,๐๐๐,๐๐๐
๑๔๖ ขุดลอกอ่างห้วยต่าง	กรม	ชลประทาน					๓๐,๐๐๐,๐๐๐
๑๔๗ ก่อสร้างฝายห้วยไร่	กรม	ชลประทาน					๒๐,๐๐๐,๐๐๐
๑๔๘ ก่อสร้างระบบประปา แบบบาดาลขนาด 100	กรม	ชลประทาน					๒๐,๐๐๐,๐๐๐
๑๔๙ ก่อสร้างฝายน้ำล้น ลำน้ำลาว	กรม	ชลประทาน					๒๐,๐๐๐,๐๐๐
๑๕๐ ก่อสร้างฝายน้ำล้น คล.ส.	กรม	ชลประทาน					๒๐,๐๐๐,๐๐๐
๑๕๑ ก่อสร้างฝายน้ำล้น คล.ส. ฝายทุ่งกว้าง	กรม	ชลประทาน					๒๐,๐๐๐,๐๐๐
๑๕๒ ก่อสร้างฝายน้ำล้น ฝายน้ำวน	กรม	ชลประทาน					๒๐,๐๐๐,๐๐๐
๑๕๓ ก่อสร้างรางส่งน้ำตัว วี ลำเหมืองป่า	กรม	ชลประทาน					๒๐,๐๐๐,๐๐๐
๑๕๔ ก่อสร้างรางส่งน้ำตัว วี ลำเหมืองป่าตัว	กรม	ชลประทาน					๒๐,๐๐๐,๐๐๐
๑๕๕ ก่อสร้างน้ำล้น คล.ส.	กรม	ชลประทาน					๒๐,๐๐๐,๐๐๐

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ		งบประมาณ (บาท)					รวม ๕ ปี
โครงการ	แหล่ง งบประมาณ	หน่วย ดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐
๒๑๙ ปรับปรุงฝายพญาปวง	กรม	ชลประทาน					๒๐,๐๐๐,๐๐๐
๒๒๐ ปรับปรุงระบบส่งน้ำฝายน้ำสันเตหล่อ	กรม	ชลประทาน					๒๐,๐๐๐,๐๐๐
๒๒๑ แก้ไขสิ่งกีดขวาง	กรม	ชลประทาน					๒๐,๐๐๐,๐๐๐
๒๒๒ แก้ไขสิ่งกีดขวาง	กรม	ชลประทาน					๒๐,๐๐๐,๐๐๐
๒๒๓ ฝายร่องซ้อ	กรม	ชลประทาน					๒๐,๐๐๐,๐๐๐
๒๒๔ ระบบส่งน้ำฝายวังปุย	กรม	ชลประทาน					๕,๐๐๐,๐๐๐
๒๒๕ ฝายห้วยแม่ต๋อมพร้อมระบบ (สนับสนุนน้ำไดอนาลโย)	กรม	ชลประทาน					๓๕,๐๐๐,๐๐๐
๒๒๖ ฝายห้วยนาบอยพร้อมระบบส่งน้ำ	กรม	ชลประทาน					๔๐,๐๐๐,๐๐๐
๒๒๗ ระบบส่งน้ำลำห้วยวังสันป่าหนาด	กรม	ชลประทาน					๒๐,๐๐๐,๐๐๐
๒๒๘ ระบบส่งน้ำลำห้วยกึ่งกลาง	กรม	ชลประทาน					๑๘,๐๐๐,๐๐๐
อ่างเก็บน้ำแม่ต้า							
๒๒๙ ระบบส่งน้ำ ฝายหัดแดน ๑ สาย	กรม	ชลประทาน					๑๕,๐๐๐,๐๐๐
๒๓๐ ระบบส่งน้ำ ฝายน้อย ๑ สาย	กรม	ชลประทาน					๑๖,๐๐๐,๐๐๐
๒๓๑ แก้ไขสิ่งกีดขวาง	กรม	ชลประทาน					๓๕,๐๐๐,๐๐๐
๒๓๒ ระบบส่งน้ำฝายใหม่ ๑ สาย	กรม	ชลประทาน					๒๕,๐๐๐,๐๐๐
๒๓๓ สถานีสูบน้ำ บ้านใหม่แท่นคำ	กรม	ชลประทาน					๓๘,๐๐๐,๐๐๐
๒๓๔ ปรับปรุงฝายต้นฝิ่ง	กรม	ชลประทาน					๒๕,๐๐๐,๐๐๐
๒๓๕ งานขุดลอกตะกอนดินอ่างเก็บน้ำแม่จัน	กรม	ชลประทาน					๘,๕๐๐,๐๐๐
๒๓๖ ขุดลอกตะกอนดินในอ่างเก็บน้ำแม่ใจ	กรม	ชลประทาน					๔๐,๐๐๐,๐๐๐
๒๓๗ สถานีสูบน้ำ บ้านศรีไฮดำ	กรม	ชลประทาน					๓๕,๐๐๐,๐๐๐
๒๓๘ ฝายแม่พร้อมระบบส่งน้ำ	กรม	ชลประทาน					๒๕,๐๐๐,๐๐๐
๒๓๙ สถานีสูบน้ำ บ้านห้วยร่องบอน	กรม	ชลประทาน					๔๕,๐๐๐,๐๐๐
๒๔๐ ปรับปรุงอาคารระบบน้ำสัน	กรม	ชลประทาน					๒๕,๐๐๐,๐๐๐
อ่างเก็บน้ำห้วยเหยียน							
๒๔๑ ป้องกันตลิ่งท้ายอ่างเก็บน้ำบ้านต๋อม	กรม	ชลประทาน					๓๐,๐๐๐,๐๐๐
๒๔๒ ป้องกันตลิ่งท้ายอ่างเก็บน้ำห้วยเหยียน	กรม	ชลประทาน					๒๓,๐๐๐,๐๐๐
๒๔๓ ปรับปรุงระบบส่งน้ำอ่างเก็บน้ำบ้านต๋อม	กรม	ชลประทาน					๑๕,๐๐๐,๐๐๐

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ			งบประมาณ (บาท)					
โครงการ	แหล่ง งบประมาณ	หน่วย ดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
๒๔๔ ประชูประชาชนน้ำดื่ม	กรม	ชลประทาน					๒๕,๐๐๐,๐๐๐	๒๕,๐๐๐,๐๐๐
๒๔๕ ฝ่ายคอบพร้อมระบบส่งน้ำ	กรม	ชลประทาน					๒๕,๐๐๐,๐๐๐	๒๕,๐๐๐,๐๐๐
๒๔๖ ฝ่ายน้ำเปื่อย	กรม	ชลประทาน					๒๐,๐๐๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐,๐๐๐
๒๔๗ งานฝ่ายเชื้อเพลิงพร้อมระบบส่งน้ำ	กรม	ชลประทาน					๑๘,๐๐๐,๐๐๐	๑๘,๐๐๐,๐๐๐
๒๔๘ สถานีสูบน้ำ บ้านธาตุ (ภูซาง)	กรม	ชลประทาน					๓๕,๐๐๐,๐๐๐	๓๕,๐๐๐,๐๐๐
๒๔๙ ปรับปรุงท่อลอดถนนอ่างเก็บน้ำแม่ต๋อม	กรม	ชลประทาน					๑๐,๐๐๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐,๐๐๐
๒๕๐ งานขยายเขตไฟฟ้าพร้อมระบบ ส่งน้ำ สถานีสูบน้ำบ้านสันป่าเกวียน	กรม	ชลประทาน					๑๕,๐๐๐,๐๐๐	๑๕,๐๐๐,๐๐๐
๒๕๑ ตัดคอนกรีต อ่างน้ำห้วยชัย ๑ สาย	กรม	ชลประทาน					๙,๐๐๐,๐๐๐	๙,๐๐๐,๐๐๐
๒๕๒ ฝ่ายบ้านเหล่าพร้อมระบบส่งน้ำ	กรม	ชลประทาน					๓๒,๐๐๐,๐๐๐	๓๒,๐๐๐,๐๐๐
๒๕๓ ปรับปรุงอาคารรา อ่างเก็บน้ำแม่สุก	กรม	ชลประทาน					๒๗,๐๐๐,๐๐๐	๒๗,๐๐๐,๐๐๐
๒๕๔ แก้ไขแก้มลิงบ้านจันทอง	กรม	ชลประทาน					๒๐,๐๐๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐,๐๐๐
๒๕๕ ปรับปรุงเพิ่มประสิทธิภาพฝ่าย บ้านศาลาในลุ่มน้ำอิง	กรม	ชลประทาน					๒๐,๐๐๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐,๐๐๐
๒๕๖ ปรับปรุงระบบส่งน้ำอ่างเก็บน้ำห้วยไผ่	กรม	ชลประทาน					๑๕,๐๐๐,๐๐๐	๑๕,๐๐๐,๐๐๐
๒๕๗ ฝ่ายร่องแก้อีกพร้อมระบบส่งน้ำ	กรม	ชลประทาน					๒๕,๐๐๐,๐๐๐	๒๕,๐๐๐,๐๐๐
๒๕๘ ฝ่ายร่องแก้อีกพร้อมระบบส่งน้ำ	กรม	ชลประทาน					๒๒,๐๐๐,๐๐๐	๒๒,๐๐๐,๐๐๐
๒๕๙ ฝ่ายห้วยร่องบอนพร้อมระบบส่งน้ำ	กรม	ชลประทาน					๑๘,๐๐๐,๐๐๐	๑๘,๐๐๐,๐๐๐
๒๖๐ ประชูประชาชนน้ำดื่ม	กรม	ชลประทาน					๓๕,๐๐๐,๐๐๐	๓๕,๐๐๐,๐๐๐
๒๖๑ แก้ไขแก้มลิงบ้านจันทอง	กรม	ชลประทาน					๒๕,๐๐๐,๐๐๐	๒๕,๐๐๐,๐๐๐
๒๖๒ ฝ่ายแม่ต๋อม (เหมืองกลาง)	กรม	ชลประทาน					๓๐,๐๐๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐,๐๐๐
๒๖๓ ระบบส่งน้ำ สายทุ่งโค้ง-เตชุน	กรม	ชลประทาน					๔,๕๐๐,๐๐๐	๔,๕๐๐,๐๐๐
๒๖๔ ฝ่ายห้วยโป่ง (ตอนบน)	กรม	ชลประทาน					๓๗,๕๐๐,๐๐๐	๓๗,๕๐๐,๐๐๐
๒๖๕ ฝ่ายน้ำปัวพร้อมระบบส่งน้ำ	กรม	ชลประทาน					๕๑,๐๐๐,๐๐๐	๕๑,๐๐๐,๐๐๐
๒๖๖ ปรับปรุงฝายหลวงพร้อมระบบส่งน้ำ	กรม	ชลประทาน					๑๕,๐๐๐,๐๐๐	๑๕,๐๐๐,๐๐๐
๒๖๗ สถานีสูบน้ำบ้านหนองท่าควาย	กรม	ชลประทาน					๒๕,๐๐๐,๐๐๐	๒๕,๐๐๐,๐๐๐
๒๖๘ สถานีสูบน้ำ บ้านป่าเต็ง	กรม	ชลประทาน					๒๐,๐๐๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐,๐๐๐
๒๖๙ สถานีสูบน้ำ บ้านสักทอง	กรม	ชลประทาน					๓๐,๐๐๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐,๐๐๐

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ		งบประมาณ (บาท)						รวม ๕ ปี
โครงการ	แหล่ง งบประมาณ	หน่วย ดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	
๒๒๐ ปรับปรุงระบบส่งน้ำ ท้ายอ่างเก็บน้ำแม่ตอม	กรม	ชลประทาน					๑๗,๐๐๐,๐๐๐	๑๗,๐๐๐,๐๐๐
๒๒๑ ประชูดระบายน้ำบ้านป็น	กรม	ชลประทาน					๑๕,๐๐๐,๐๐๐	๑๕,๐๐๐,๐๐๐
๒๒๒ ประชูดระบายน้ำต้นเคียน	กรม	ชลประทาน					๑๕,๐๐๐,๐๐๐	๑๕,๐๐๐,๐๐๐
๒๒๓ ประชูดระบายน้ำร่องสัก	กรม	ชลประทาน					๑๕,๐๐๐,๐๐๐	๑๕,๐๐๐,๐๐๐
๒๒๔ คันกั้นน้ำลำน้ำอิง	กรม	ชลประทาน					๑,๐๐๐,๐๐๐	๑,๐๐๐,๐๐๐
๒๒๕ แก้มลิงร่องตี	กรม	ชลประทาน					๗,๐๐๐,๐๐๐	๗,๐๐๐,๐๐๐
๒๒๖ ระบบส่งน้ำฯ อ่างเก็บน้ำร่องสัก	กรม	ชลประทาน					๔,๐๐๐,๐๐๐	๔,๐๐๐,๐๐๐
๒๒๗ ระบบส่งน้ำฯ ฝ่ายทำร่อง	กรม	ชลประทาน					๑๐,๐๐๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐,๐๐๐
๒๒๘ ระบบส่งน้ำฯ ฝ่ายต้นตุ่ม	กรม	ชลประทาน					๑๐,๐๐๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐,๐๐๐
๒๒๙ ระบบส่งน้ำฯ ฝ่ายหนองทุ	กรม	ชลประทาน					๑๐,๐๐๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐,๐๐๐
๒๓๐ ระบบแปรกระจ่ายน้ำพร้อมอาคาร ลำเหมืองร่องจำ-ร่องกรก	กรม	ชลประทาน					๕,๐๐๐,๐๐๐	๕,๐๐๐,๐๐๐
๒๓๑ ปรับปรุงฝายทุ่งหลวงฯ ฝั่งขวา	กรม	ชลประทาน					๑๙,๕๐๐,๐๐๐	๑๙,๕๐๐,๐๐๐
๒๓๒ ระบบส่งน้ำฯ อ่างเก็บน้ำห้วยใหม่ห้วยสูง	กรม	ชลประทาน					๑๔,๐๐๐,๐๐๐	๑๔,๐๐๐,๐๐๐
๒๓๓ ระบบส่งน้ำฯ สายทุ่งแพะ	กรม	ชลประทาน					๑๐,๐๐๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐,๐๐๐
๒๓๔ แก้มลิงหนองย่าง	กรม	ชลประทาน					๒๕,๐๐๐,๐๐๐	๒๕,๐๐๐,๐๐๐
๒๓๕ งานดาดคอนกรีต อ่างเก็บน้ำร่องล้าน	กรม	ชลประทาน					๑๐,๐๐๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐,๐๐๐
๒๓๖ งานดาดคอนกรีต อ่างเก็บน้ำห้วยซ้าย	กรม	ชลประทาน					๙,๐๐๐,๐๐๐	๙,๐๐๐,๐๐๐
๒๓๗ ระบบส่งน้ำฯ ทุ่งแพะ ๑-๒	กรม	ชลประทาน					๘,๐๐๐,๐๐๐	๘,๐๐๐,๐๐๐
๒๓๘ โครงการแก้มลิงสี่ปะดอง	กรม	ชลประทาน					๓๐,๐๐๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐,๐๐๐
๒๓๙ โครงการแก้มลิงห้วยป่าแหหลวง	กรม	ชลประทาน					๒๕,๐๐๐,๐๐๐	๒๕,๐๐๐,๐๐๐
๒๔๐ โครงการแก้มลิงห้วยต้นเม่น	กรม	ชลประทาน					๒๕,๐๐๐,๐๐๐	๒๕,๐๐๐,๐๐๐
๒๔๑ โครงการแก้มลิงห้วยเคียน	กรม	ชลประทาน					๒๘,๐๐๐,๐๐๐	๒๘,๐๐๐,๐๐๐
๒๔๒ ระบบส่งน้ำฯ ฝ่ายท่ามื่น	กรม	ชลประทาน					๑๐,๐๐๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐,๐๐๐
๒๔๓ ระบบส่งน้ำฯ อ่างเก็บน้ำน้ำจุน	กรม	ชลประทาน					๑๐,๐๐๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐,๐๐๐
๒๔๔ ดาดคลองส่งน้ำฯ อ่างฯ ห้วยเพ็ง	กรม	ชลประทาน					๔,๐๐๐,๐๐๐	๔,๐๐๐,๐๐๐
๒๔๕ ดาดคลองส่งน้ำฯ อ่างเก็บน้ำน้ำเปือย	กรม	ชลประทาน					๑๐,๐๐๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐,๐๐๐

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ		งบประมาณ (บาท)					รวม ๕ ปี
โครงการ	แหล่งงบประมาณ	หน่วยดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐
๒๙๖ สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบัว	กรม	ชลประทาน					๓๕,๐๐๐,๐๐๐
๒๙๗ ฝ่ายอนุรักษ์ทรัพยากรระบบส่งน้ำ	กรม	ชลประทาน					๒๓,๐๐๐,๐๐๐
๒๙๘ ประชชุระบบน้ำแม่ปิง	กรม	ชลประทาน					๙๕,๐๐๐,๐๐๐
๒๙๙ บ้านวังขอนแดง-เนินสมบุรณ์	กรม	ชลประทาน					
๓๐๐ ฝ่ายแห่งที่ ๒ พร้อมอาคารประกอบ	กรม	ชลประทาน					๗,๕๐๐,๐๐๐
๓๐๑ อ่างเก็บน้ำแม่ปืม ๑ แห่ง	กรม	ชลประทาน					
๓๐๒ ระบบส่งน้ำทุ่งติ๊ด ๑ สาย	กรม	ชลประทาน					๕,๐๐๐,๐๐๐
๓๐๓ ตาดคอนกรีต อ่างเก็บน้ำร่องसान	กรม	ชลประทาน					๑๐,๐๐๐,๐๐๐
๓๐๔ ตาดคอนกรีต อ่างเก็บน้ำห้วยบง	กรม	ชลประทาน					๑๕,๐๐๐,๐๐๐
๓๐๕ โครงการสร้างฝายเพื่อการเกษตร	กรม	ชลประทาน					๒๐,๐๐๐,๐๐๐
๓๐๖ ฝายลิ่งและชุดลอกลำเหมือง	กรม	ชลประทาน					๒๐,๐๐๐,๐๐๐
๓๐๗ ร่องขุยเขื่อนลำน้ำอิง	กรม	ชลประทาน					
๓๐๘ ฝายสันป่าหนาด สล้าปู่	กรม	ชลประทาน					๒๐,๐๐๐,๐๐๐
๓๐๙ ฝายสันป่าหนาด ต้นม่วง	กรม	ชลประทาน					๒๐,๐๐๐,๐๐๐
๓๑๐ ชุดลอกอ่างเก็บน้ำห้วยเอือก	กรม	ชลประทาน					๓๐,๐๐๐,๐๐๐
๓๑๑ ชุดลอกอ่างเก็บน้ำห้วยแก้ว	กรม	ชลประทาน					๓๐,๐๐๐,๐๐๐
๓๑๒ ชุดลอกฝายบ้านใหม่ร่มเย็น	กรม	ชลประทาน					๓๐,๐๐๐,๐๐๐
๓๑๓ ชุดลอกอ่างเก็บน้ำห้วยสา	กรม	ชลประทาน					๓๐,๐๐๐,๐๐๐
๓๑๔ ปรับปรุงอาคารบังคับน้ำสันป่าหนาด	กรม	ชลประทาน					๑๐,๐๐๐,๐๐๐
๓๑๕ ปรับปรุงอาคารบังคับน้ำพร้อม	กรม	ชลประทาน					๑๐,๐๐๐,๐๐๐
๓๑๖ ระบบส่งน้ำบ้านสันลบก	กรม	ชลประทาน					
๓๑๗ ปรับปรุงอาคารบังคับน้ำ เข็ก-ออก	กรม	ชลประทาน					๑๐,๐๐๐,๐๐๐
๓๑๘ ทำนบสันป่าหนาด	กรม	ชลประทาน					
๓๑๙ อ่างเก็บน้ำผาออก	กรม	ชลประทาน					๖๐,๐๐๐,๐๐๐
๓๒๐ อ่างเก็บน้ำห้วยน้ำขาม	กรม	ชลประทาน					๖๐,๐๐๐,๐๐๐
๓๒๑ อ่างเก็บน้ำห้วยต้นตัน	กรม	ชลประทาน					๖๐,๐๐๐,๐๐๐
๓๒๒ อ่างเก็บน้ำห้วยฮาย - ห้วยตาด	กรม	ชลประทาน					๖๐,๐๐๐,๐๐๐
๓๒๓ ฝายแต่หอพร้อมระบบส่งน้ำ	กรม	ชลประทาน					๒๐,๐๐๐,๐๐๐

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ		งบประมาณ (บาท)					รวม ๕ ปี
โครงการ	แหล่ง งบประมาณ	หน่วย ดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐
๓๑๙ ระบบส่งน้ำแก้มลิงห้วยขี้หมู (ฝั่งขวา)	กรม	ชลประทาน					๒๐,๐๐๐,๐๐๐
๓๒๐ ระบบส่งน้ำแก้มลิงห้วยขี้หมู (ฝั่งซ้าย)	กรม	ชลประทาน					๒๐,๐๐๐,๐๐๐
๓๒๑ ชุดลอกอ่างเก็บน้ำต้น	กรม	ชลประทาน					๓๐,๐๐๐,๐๐๐
๓๒๒ ชุดลอกอ่างเก็บน้ำห้วยยัด	กรม	ชลประทาน					๓๐,๐๐๐,๐๐๐
๓๒๓ ชุดลอกอ่างเก็บน้ำร่องอ่วม	กรม	ชลประทาน					๓๐,๐๐๐,๐๐๐
๓๒๔ ชุดลอกอ่างเก็บน้ำห้วยจืดอง	กรม	ชลประทาน					๓๐,๐๐๐,๐๐๐
๓๒๕ ชุดลอกอ่างเก็บน้ำห้วยหมูเื่อ	กรม	ชลประทาน					๓๐,๐๐๐,๐๐๐
๓๒๖ ระบบส่งน้ำลำเหมืองฝายแก่งเส้า	กรม	ชลประทาน					๒๐,๐๐๐,๐๐๐
๓๒๗ ระบบส่งน้ำโตนทั้งใต้ภูติ้ว ๑	กรม	ชลประทาน					๒๐,๐๐๐,๐๐๐
๓๒๘ ระบบส่งน้ำโตนฝั่งตะวันออก	กรม	ชลประทาน					๒๐,๐๐๐,๐๐๐
๓๒๙ ประตุระบายน้ำหนองหล่ม	กรม	ชลประทาน					๒๐,๐๐๐,๐๐๐
๓๓๐ ดักคอกกรีดลำเหมืองกลาง	กรม	ชลประทาน					๑๕,๐๐๐,๐๐๐
๓๓๑ ระบบส่งน้ำ ๑ อ่างร่องช้าง	กรม	ชลประทาน					๓๕,๐๐๐,๐๐๐
๓๓๒ ระบบน้ำตอยอดฝายร่องลึก	กรม	ชลประทาน					๖,๘๖๐,๐๐๐
๓๓๓ ระบบส่งน้ำโตนใต้ฝ้า	กรม	ชลประทาน					๒๐,๐๐๐,๐๐๐
๓๓๔ ระบบส่งน้ำโตนหนองห้า	กรม	ชลประทาน					๒๐,๐๐๐,๐๐๐
๓๓๕ ประตุระบายน้ำแม่ร่องซุย	กรม	ชลประทาน					๑๕,๐๐๐,๐๐๐
๓๓๖ แก้มลิงห้วยสองพี่น้องอาคารประกอบ	กรม	ชลประทาน					๒๐,๐๐๐,๐๐๐
๓๓๗ อ่างเก็บน้ำพร้อมระบบส่งน้ำ	กรม	ชลประทาน					๒๐,๐๐๐,๐๐๐
จัดหาน้ำสนับสนุนศูนย์การแพทย์ และโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยพะเยา							๒๐,๐๐๐,๐๐๐
๓๓๘ อ่างเก็บน้ำห้วยผาคันพร้อมระบบส่งน้ำ	กรม	ชลประทาน					๔๐,๐๐๐,๐๐๐
๓๓๙ ฝายห้วยต้นฝิ่งพร้อมระบบส่งน้ำ	กรม	ชลประทาน					๕๐,๐๐๐,๐๐๐
๓๔๐ ระบบส่งน้ำแก้มลิงห้วยขี้หมู	กรม	ชลประทาน					๓๐,๐๐๐,๐๐๐
๓๔๑ ฝายห้วยโป่งแย้	กรม	ชลประทาน					๒๐,๐๐๐,๐๐๐
๓๔๒ ระบบส่งน้ำทั้งใต้ฝ้า	กรม	ชลประทาน					๒๐,๐๐๐,๐๐๐
๓๔๓ ระบบส่งน้ำฝายร่องลึกร่องซุย	กรม	ชลประทาน					๒๐,๐๐๐,๐๐๐
๓๔๔ ฝายห้วยคอกหมูพร้อมระบบส่งน้ำ	กรม	ชลประทาน					๒๕,๐๐๐,๐๐๐

บัญชีรายการโครงการสำคัญ		งบประมาณ (บาท)					รวม ๕ ปี
โครงการ	แหล่ง งบประมาณ	หน่วย ดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐
๓๔๕ ฝ่ายวิทยุโทรทัศน์พร้อมระบบส่งน้ำ	กรม	ชลประทาน					๑๕,๐๐๐,๐๐๐
๓๔๖ แก้มลิงหล่งน้ำอิงพหนองแก้วห้า	กรม	ชลประทาน					๒๙,๐๐๐,๐๐๐
๓๔๗ ฝ่ายวิทยุวิทยุพร้อมระบบส่งน้ำ	กรม	ชลประทาน					๒๕,๐๐๐,๐๐๐
๓๔๘ ฝ่ายวิทยุวิทยุพร้อมระบบส่งน้ำ	กรม	ชลประทาน					๒๐,๐๐๐,๐๐๐
๓๔๙ ฝ่ายวิทยุวิทยุ (วิทยุร้องคำ)	กรม	ชลประทาน					๒๒,๐๐๐,๐๐๐
๓๕๐ ฝ่ายวิทยุวิทยุพร้อมระบบส่งน้ำ	กรม	ชลประทาน					๑๕,๐๐๐,๐๐๐
๓๕๑ ฝ่ายวิทยุวิทยุได้พร้อมระบบส่งน้ำ	กรม	ชลประทาน					๑๘,๐๐๐,๐๐๐
๓๕๒ ขุดขยายอ่างเก็บน้ำห้วยราคา	กรม	ชลประทาน					๓๐,๐๐๐,๐๐๐
๓๕๓ ก่อสร้างอ่างเก็บน้ำห้วยน้ำคะ	กรม	ชลประทาน					๖๐,๐๐๐,๐๐๐
๓๕๔ ก่อสร้างอ่างเก็บน้ำห้วยน้ำซาง	กรม	ชลประทาน					๓๕,๐๐๐,๐๐๐
๓๕๕ แก้มลิงบ้านห้วยเหนือ	กรม	ชลประทาน					๓๒,๐๐๐,๐๐๐
๓๕๖ ระบบแปรกรจะจายน้ำลำเหมือง ต้นยาแก้ว อ่างแม่เต่า	กรม	ชลประทาน					๑๐,๐๐๐,๐๐๐
๓๕๗ แก้มลิงหล่งน้ำอิงหนองแก้วห้า	กรม	ชลประทาน					๓๐,๐๐๐,๐๐๐
๓๕๘ ก่อสร้างฝายทดน้ำลำน้ำยม	กรม	ชลประทาน					๒๐,๐๐๐,๐๐๐
๓๕๙ ฝายหนองพู่ อ.ดอกคำใต้	กรม	ชลประทาน					๒๐,๐๐๐,๐๐๐
๓๖๐ ระบบส่งน้ำลำเหมืองร่องเสด็จ	กรม	ชลประทาน					๑๐,๐๐๐,๐๐๐
๓๖๑ ขุดลอกฝายในพื้นที่บ้านสันติสุข	กรม	ชลประทาน					๓๐,๐๐๐,๐๐๐
๓๖๒ ก่อสร้างฝายบริเวณวังโนโต	กรม	ชลประทาน					๒๕,๐๐๐,๐๐๐
๓๖๓ ก่อสร้างประตูระบายน้ำห้วยแม่ขวัญ	กรม	ชลประทาน					๒๕,๐๐๐,๐๐๐
๓๖๔ ปรับปรุงระบบส่งน้ำ อ่างเก็บน้ำห้วยสา	กรม	ชลประทาน					๑๐,๐๐๐,๐๐๐
๓๖๕ สร้างฝายลำน้ำบ้านบั้ง หมู่ที่ ๑	กรม	ชลประทาน					๒๐,๐๐๐,๐๐๐
๓๖๖ สร้างฝายลำน้ำบ้านดู่ หมู่ที่ ๓	กรม	ชลประทาน					๒๐,๐๐๐,๐๐๐
๓๖๗ สร้างฝายลำน้ำบ้านดอนชัย หมู่ที่ ๑๑	กรม	ชลประทาน					๒๐,๐๐๐,๐๐๐
๓๖๘ ารแก้มลิง ฝายแม่ห้วย	กรม	ชลประทาน					๓๕,๐๐๐,๐๐๐
๓๖๙ ขุดลอกอ่างเก็บน้ำแม่ปืม	กรม	ชลประทาน					๓๐,๐๐๐,๐๐๐
๓๗๐ ขุดลอกขุดลอกอ่างเก็บน้ำแม่สุก	กรม	ชลประทาน					๓๐,๐๐๐,๐๐๐
๓๗๑ ขุดลอกอ่างเก็บน้ำจุน	กรม	ชลประทาน					๓๐,๐๐๐,๐๐๐

บัญชีรายการโครงการสำคัญ		งบประมาณ (บาท)					รวม ๕ ปี
โครงการ	แหล่ง งบประมาณ	หน่วย ดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐
๓๓๒ ขุดลอกอ่างเก็บน้ำห้วยเคียน	กรม	ชลประทาน					๓๐,๐๐๐,๐๐๐
๓๓๓ ขุดลอกอ่างเก็บน้ำห้วยสร้อยศรี	กรม	ชลประทาน					๓๐,๐๐๐,๐๐๐
๓๓๔ ขุดลอกอ่างเก็บน้ำห้วยเพ็ง	กรม	ชลประทาน					๓,๐๐๐,๐๐๐
๓๓๕ จัดทำน้ำต้นทุนสนับสนุนโครงการ	กรม	ชลประทาน					๒๕,๐๐๐,๐๐๐
ทหารพันธุ์ดีค่ายขุนเจียงธรรมภิกราช							
๓๓๖ ขุดลอกอ่างเก็บน้ำร่องสัก	กรม	ชลประทาน					๓๐,๐๐๐,๐๐๐
๓๓๗ ปรับปรุงทำนบกั้นดินอ่างเก็บน้ำร่องสัก	กรม	ชลประทาน					๒๕,๐๐๐,๐๐๐
๓๓๘ ปรับปรุงระบบส่งน้ำ อ่างเก็บน้ำร่องสัก	กรม	ชลประทาน					๑๕,๐๐๐,๐๐๐
๓๓๙ ปรับปรุง ๑R-RMC ฝ่ายร่องซุย	กรม	ชลประทาน					๓๕,๐๐๐,๐๐๐
๓๔๐ ปรับปรุง ๒R-RMC ฝ่ายร่องซุย	กรม	ชลประทาน					๕๐,๐๐๐,๐๐๐
๓๔๑ ปรับปรุง ๓R-RMC ฝ่ายร่องซุย-หนองห้า	กรม	ชลประทาน					๑๕,๐๐๐,๐๐๐
๓๔๒ ปรับปรุง RMC ฝ่ายร่องสัก (เขตกว้าง)	กรม	ชลประทาน					๒๐,๐๐๐,๐๐๐
๓๔๓ ฝ่ายร่องซุย หมู่ ๑ (ฝ่ายบ้านป่าเอ๋ย)	กรม	ชลประทาน					๒๒,๐๐๐,๐๐๐
๓๔๔ ฝ่ายลำเหมืองร่องสัก		ชลประทาน					๒๕,๐๐๐,๐๐๐
๓๔๕ แก้มลิงลำเหมืองร่องสัก		ชลประทาน					๗,๐๐๐,๐๐๐
๓๔๖ อาคารระบบน้ำสันแก้มลิงห้วยหลวง	กรม	ชลประทาน					๑๕,๐๐๐,๐๐๐
๓๔๗ แก้มลิงกักเก็บน้ำลำเหมืองร่องสะเต๊ะ	กรม	ชลประทาน					๘,๐๐๐,๐๐๐
๓๔๘ ประตูระบายน้ำบ้านสักทั้ง	กรม	ชลประทาน					๑๘,๐๐๐,๐๐๐
๓๔๙ ขุดลอกลำเหมืองส่งน้ำทุ่งกว๋อทุกปี	กรม	ชลประทาน					๖๐๐,๐๐๐
๓๕๐ ซ่อมแซมฝายวังผางเหนือ	กรม	ชลประทาน					๑๕,๐๐๐,๐๐๐
๓๕๑ ก่อสร้างตาดคอนกรีตสายร่องแหล่ง	กรม	ชลประทาน					๑,๔๐๐,๐๐๐
๓๕๒ ปลูกหญ้าบ้านแยะ	กรม	ชลประทาน					๑๒,๐๐๐,๐๐๐
๓๕๓ ขุดลอกหนองสถานป่าตั้ง	กรม	ชลประทาน					๒,๐๐๐,๐๐๐
๓๕๔ ขุดลอกหนองสถานบ้านสักทั้ง	กรม	ชลประทาน					๕,๐๐๐,๐๐๐
๓๕๕ แก้มลิงได้สีทอง	กรม	ชลประทาน					๓๕,๐๐๐,๐๐๐
๓๕๖ สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าได้สีทอง	กรม	ชลประทาน					๒๕,๐๐๐,๐๐๐
๓๕๗ ฝายวังสีเสียดน้อย	กรม	ชลประทาน					๓๐,๐๐๐,๐๐๐
๓๕๘ สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าวังเชียงใหม่	กรม	ชลประทาน					๓๕,๐๐๐,๐๐๐

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ		งบประมาณ (บาท)						
โครงการ	แหล่งงบประมาณ	หน่วยดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
๓๙๙ แก้ไขสิ่งพบนองสถานยาว	กรม	ชลประทาน					๘,๐๐๐,๐๐๐	๘,๐๐๐,๐๐๐
๔๐๐ ก่อสร้างประตูระบายน้ำ	กรม	ชลประทาน					๘,๕๐๐,๐๐๐	๘,๕๐๐,๐๐๐
๔๐๑ สร้างความมั่นคงของน้ภาคการผลิต	จังหวัด	ชลประทาน			๑๙,๐๐๐,๐๐๐			๑๙,๐๐๐,๐๐๐
๔๐๒ ซ่อมแซมสถานีสูบน้ำพบนองสิ่งพราย	จังหวัด	ชลประทาน			๓,๕๐๐,๐๐๐			๓,๕๐๐,๐๐๐
พร้อมระบบ								
๔๐๓ ขุดลอกอ่างเก็บน้ำห้วยต้นดู่	จังหวัด	ชลประทาน				๓,๐๐๐,๐๐๐		๓,๐๐๐,๐๐๐
๔๐๔ ขุดลอกอ่างเก็บน้ำห้วยหนองนุ	จังหวัด	ชลประทาน				๒,๐๐๐,๐๐๐		๒,๐๐๐,๐๐๐
๔๐๕ ขุดลอกอ่างเก็บน้ำห้วยผาหนีบ	จังหวัด	ชลประทาน				๑๐,๐๐๐,๐๐๐		๑๐,๐๐๐,๐๐๐
๔๐๖ ขุดลอกอ่างเก็บน้ำห้วยตาดแตะ	จังหวัด	ชลประทาน				๓,๐๐๐,๐๐๐		๓,๐๐๐,๐๐๐
๔๐๗ ขุดลอกอ่างเก็บน้ำห้วยสูง	จังหวัด	ชลประทาน				๓,๐๐๐,๐๐๐		๓,๐๐๐,๐๐๐
๔๐๘ ขุดลอกอ่างเก็บน้ำห้วยบง	จังหวัด	ชลประทาน				๓,๐๐๐,๐๐๐		๓,๐๐๐,๐๐๐
๔๐๙ ขุดลอกอ่างเก็บน้ำห้วยแก้ว	จังหวัด	ชลประทาน				๓,๐๐๐,๐๐๐		๓,๐๐๐,๐๐๐
๔๑๐ ขุดลอกอ่างเก็บน้ำร่องงอบ	จังหวัด	ชลประทาน				๕,๐๐๐,๐๐๐		๕,๐๐๐,๐๐๐
๔๑๑ ขุดลอกอ่างเก็บน้ำร่องงอบ	จังหวัด	ชลประทาน				๑๐,๐๐๐,๐๐๐		๑๐,๐๐๐,๐๐๐
๔๑๒ ขุดลอกอ่างเก็บน้ำห้วยผาสด	จังหวัด	ชลประทาน				๕๖๖,๐๐๐		๕๖๖,๐๐๐
๔๑๓ ขุดลอกอ่างเก็บน้ำห้วยหงษ์น้อย	จังหวัด	ชลประทาน				๕๖๖,๐๐๐		๕๖๖,๐๐๐
๔๑๔ ขุดลอกอ่างเก็บน้ำห้วยตี๋	จังหวัด	ชลประทาน				๕๖๖,๐๐๐		๕๖๖,๐๐๐
๔๑๕ ขุดลอกอ่างเก็บน้ำห้วยตี๋น้อย	จังหวัด	ชลประทาน				๕๖๖,๐๐๐		๕๖๖,๐๐๐
๔๑๖ ขุดลอกอ่างเก็บน้ำห้วยไร่	จังหวัด	ชลประทาน				๕๖๖,๐๐๐		๕๖๖,๐๐๐
๔๑๗ ขุดลอกอ่างเก็บน้ำห้วยแม่ลูกอ่อน	จังหวัด	ชลประทาน				๕๖๖,๐๐๐		๕๖๖,๐๐๐
๔๑๘ ขุดลอกอ่างเก็บน้ำห้วยไม้ฝั้น	จังหวัด	ชลประทาน				๕๖๖,๐๐๐		๕๖๖,๐๐๐
๔๑๙ ขุดลอกอ่างเก็บน้ำห้วยฝั้น	จังหวัด	ชลประทาน				๕๖๖,๐๐๐		๕๖๖,๐๐๐
๔๒๐ ส่งเสริมข้อมูลวิชาการในสวนของ	กรม	สพด.พะเยา	๑๒,๐๐๐	๑๒,๐๐๐	๑๒,๐๐๐	๑๒,๐๐๐	๑๒,๐๐๐	๖๐,๐๐๐
สถานีพัฒนาที่ดินพะเยา								
๔๒๑ ส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินกรด	กรม	สพด.พะเยา	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๑๒๐,๐๐๐
๔๒๒ รมรงค์และส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝก	กรม	สพด.พะเยา	๓,๘๕๐,๐๐๐	๓,๘๕๐,๐๐๐	๓,๘๕๐,๐๐๐	๓,๘๕๐,๐๐๐	๓,๘๕๐,๐๐๐	๑๕,๕๐๐,๐๐๐
๔๒๓ จัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ	กรม	สพด.พะเยา	๓,๓๕๐,๐๐๐	๓,๓๕๐,๐๐๐	๓,๓๕๐,๐๐๐	๓,๓๕๐,๐๐๐	๓,๓๕๐,๐๐๐	๑๖,๗๕๐,๐๐๐
บนพื้นที่ลุ่ม - ตอน - สูง								

บัญชีรายการโครงการสำคัญ		งบประมาณ (บาท)						
โครงการ	แหล่ง งบประมาณ	หน่วย ดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
๔๒๔ อนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่เสี่ยงภัย	กรม	สพต.พะเยา	๒,๕๐๐,๐๐๐	๒,๕๐๐,๐๐๐	๒,๕๐๐,๐๐๐	๒,๕๐๐,๐๐๐	๒,๕๐๐,๐๐๐	๑๒,๕๐๐,๐๐๐
พิกงการเกษตร								
๔๒๕ ส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้	กรม	สพต.พะเยา	๓,๕๐๐,๐๐๐	๓,๕๐๐,๐๐๐	๓,๕๐๐,๐๐๐	๓,๕๐๐,๐๐๐	๓,๕๐๐,๐๐๐	๑๗,๕๐๐,๐๐๐
สารเคมีทางการเกษตร/เกษตรอินทรีย์								
๔๒๖ บริหารจัดการดินและน้ำเขตพัฒนา	กรม	สพต.พะเยา	๗๕๐,๐๐๐	๗๕๐,๐๐๐	๗๕๐,๐๐๐	๗๕๐,๐๐๐	๗๕๐,๐๐๐	๓,๗๕๐,๐๐๐
ที่ดินลุ่มน้ำ								
๔๒๗ พัฒนาที่ดินเพื่อสนับสนุนการ	กรม	สพต.พะเยา	๔,๐๐๐,๐๐๐	๔,๐๐๐,๐๐๐	๔,๐๐๐,๐๐๐	๔,๐๐๐,๐๐๐	๔,๐๐๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐,๐๐๐
ปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสมตาม Agri-Map								
๔๒๘ พัฒนาเทคโนโลยีการพัฒนาดินใน ศพก.	กรม	สพต.พะเยา	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๕๐๐,๐๐๐
๔๒๙ ก่อสร้างแหล่งน้ำไร่นา	กรม	สพต.พะเยา	๙,๖๑๘,๐๐๐	๙,๖๑๘,๐๐๐	๙,๖๑๘,๐๐๐	๙,๖๑๘,๐๐๐	๙,๖๑๘,๐๐๐	๔๘,๐๗๒,๐๐๐
๔๓๐ ปรับรูปที่ดินเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ	กรม	สพต.พะเยา	๓,๙๐๐,๐๐๐	๓,๙๐๐,๐๐๐	๓,๙๐๐,๐๐๐	๓,๙๐๐,๐๐๐	๓,๙๐๐,๐๐๐	๑๙,๕๐๐,๐๐๐
ข้าวชุมชนนำร่องพะเยาโมเดล								
๔๓๑ ส่งเสริมการไหลบ่าและผลิตปุ๋ย	กรม	สพต.พะเยา	๒,๐๐๐,๐๐๐	๒,๐๐๐,๐๐๐	๒,๐๐๐,๐๐๐	๒,๐๐๐,๐๐๐	๒,๐๐๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐,๐๐๐
อินทรีย์เพื่อป้องกันหมอกและ								
ควันในพื้นที่เกษตรภาคเหนือ								
๔๓๒ ภายใต้นโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทพ.)	กรม	สพต.พะเยา	๑,๙๐๐,๐๐๐	๑,๙๐๐,๐๐๐	๑,๙๐๐,๐๐๐	๑,๙๐๐,๐๐๐	๑,๙๐๐,๐๐๐	๙,๕๐๐,๐๐๐
๔๓๓ เพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์	กรม	สพต.พะเยา	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๑๕๐,๐๐๐
ที่ดินในพื้นที่โครงการ ๑ ตำบล								
๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่								
๔๓๔ ผลิตปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูง	กรม	สพต.พะเยา	๒๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	๑๒๕,๐๐๐
๔๓๕ บริหารจัดการทรัพยากรดินระดับ	กรม	สพต.พะเยา	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๒๕๐,๐๐๐
ตำบล Smart Tambon								
๔๓๖ ส่งเสริมระบบวนเกษตรในเขต	กรม	ส.ป.ก.พย.	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๕๐๐,๐๐๐
ปฏิรูปที่ดิน								
๔๓๗ พื้นที่ทรัพยากรฟื้นฟูและพันธุ์สัตว์น้ำ	กรม	ศปจ.พะเยา	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๕๐๐,๐๐๐
(สัตว์น้ำหายาก)								
๔๓๘ สนับสนุนโครงการพัฒนาอันเนื่องมาจาก	กรม	ศปจ.พะเยา	๔๕,๐๐๐	๔๕,๐๐๐	๔๕,๐๐๐	๔๕,๐๐๐	๔๕,๐๐๐	๒๒๕,๐๐๐
พระราชดำริ (โครงการหลวงปางคำ)								

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ		งบประมาณ (บาท)							
โครงการ	แหล่งงบประมาณ	หน่วยดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี	
๔๓๙ เพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำ	กรม	ศปจ.พะเยา	๔๐๐,๐๐๐	๔๐๐,๐๐๐	๔๐๐,๐๐๐	๔๐๐,๐๐๐	๔๐๐,๐๐๐	๒,๐๐๐,๐๐๐	
๔๔๐ การประเมินสถานภาพทรัพยากรสัตว์น้ำในแม่น้ำและแหล่งน้ำขนาดใหญ่ของไทย(CPUE)	กรม	ศปจ.พะเยา	๓๕,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๑๕๕,๐๐๐	
๔๔๑ การติดตามผลผลิตสัตว์น้ำในแม่น้ำโขง (ประเทศไทย)	กรม	ศปจ.พะเยา	๑๖๙,๐๐๐	๑๖๐,๐๐๐	๑๖๐,๐๐๐	๑๖๐,๐๐๐	๑๖๐,๐๐๐	๘๐๙,๐๐๐	
๔๔๒ จัดระเบียบการประมงให้เป็นมาตรฐาน(MSY)									
การประเมินปริมาณผลผลิตสัตว์น้ำจากการทำประมงในแหล่งน้ำ(Logbook)	กรม	ศปจ.พะเยา	๕๕,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๒๕๕,๐๐๐	
๔๔๓ การตรวจติดตาม ฝักระวังและกักกักบูดแล	กรม	ศปจ.พะเยา	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๒๕๐,๐๐๐	
๔๔๔ การประเมินเชิงนิเวศ(EAFM)	กรม	ศปจ.พะเยา	๘๐,๐๐๐	๘๐,๐๐๐	๘๐,๐๐๐	๘๐,๐๐๐	๘๐,๐๐๐	๔๐๐,๐๐๐	
๔๔๕ ติดตามประเมินผลสัตว์น้ำฤดูน้ำแดง	กรม	ศปจ.พะเยา	๒๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	๑๒๕,๐๐๐	
๔๔๖ พัฒนาและบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำ	กรม	ศปจ.พะเยา	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๕๐๐,๐๐๐	
สถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำ(Aquarium)									
๔๔๗ บริหารจัดการประมง (ปลาหน้าวัด)	กรม	ศปจ.พะเยา	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๑๕๐,๐๐๐	
๔๔๘ พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร	จังหวัด	สนง.โยธาธิการ	-	-	๑๘,๐๐๐,๐๐๐	๓๙,๔๕๘,๐๐๐	-	๕๗,๔๕๘,๐๐๐	
๔๔๙ พัฒนาเส้นทางคมนาคมในพื้นที่เกษตร	จังหวัด	ทางหลวงชนบท	-	-	๑๘,๕๐๐,๐๐๐	๓๒,๐๐๐,๐๐๐	-	๙๐,๕๐๐,๐๐๐	
๔๕๐ บูรณะทางหลวง เพื่อรองรับการพัฒนา	จังหวัด	แขวงทางหลวง	-	-	๒๐,๐๐๐,๐๐๐	๒๙,๖๐๐,๐๐๐	-	๒๐,๐๐๐,๐๐๐	
ด้านการขนส่งการเกษตร									
๔๕๑ ยกกระดับการเกษตรและสร้างระบบนิเวศ	จังหวัด	สนง.เกษตร/ม.พะเยา	-	-	-	๑,๔๐๐,๐๐๐	-	๑,๔๐๐,๐๐๐	
เศรษฐกิจการเกษตรสีเขียว									
๔๕๒ จัดตั้งศูนย์พัฒนาสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศเศรษฐกิจการเกษตรสีเขียวมูลค่าสูง	จังหวัด	สนง.เกษตร/ม.พะเยา	-	-	-	๒,๐๐๐,๐๐๐	๒,๐๐๐,๐๐๐	๔,๐๐๐,๐๐๐	
รวมประเด็นที่ ๓ จำนวน ๔๕๒ แผนงาน/โครงการ			๘๖,๗๕๓,๖๐๐	๑,๓๕๑,๑๙๓,๐๐๐	๑๙๒,๗๑๐,๐๐๐	๒,๘๕๖,๖๗๘,๐๐๐	๕,๖๔๗,๔๐๘,๐๐๐	๑๐,๑๓๕,๑๓๖,๖๐๐	

ส่วนที่ ๕

โครงการแบบย่อ (Project Idea)

ประเด็นการพัฒนา : สร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	ส่งเสริมและขยายผลการดำเนินงานตามแนวทางโครงการพระราชดำริ
๒. ชื่อแผนงาน	บูรณาการเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหาร
๓. แนวทางการพัฒนา	ส่งเสริมและขยายผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
๔. หลักการและเหตุผล	<p>โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นโครงการที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว และพระบรมวงศานุวงศ์ ได้ทรงวางแผนพัฒนาเพื่อช่วยเหลือประชาชนทุกหมู่เหล่าโดยไม่แสวงหาผลกำไร ทรงเสนอแนะให้รัฐบาล หรือหน่วยงานราชการพิจารณาความเป็นไปได้ และร่วมดำเนินการเพื่อพัฒนาชีวิต และความเป็นอยู่ของประชาชน จึงทรงมีพระราชดำริให้ดำเนินโครงการพัฒนาในด้านต่าง ๆ แบ่งออกเป็นประเภทของโครงการได้ ๘ ประเภท คือ ๑) ด้านพัฒนาแหล่งน้ำ ๒) ด้านการเกษตร ๓) ด้านสิ่งแวดล้อม ๔) ด้านส่งเสริมอาชีพ ๕) ด้านสาธารณสุข ๖) ด้านคมนาคม/สื่อสาร ๗) สวัสดิการและสังคม/การศึกษา และ ๘) การพัฒนาแบบบูรณาการอื่น ๆ พร้อมทั้งได้พระราชทานแนวทางการดำเนินงานให้หน่วยงานต่าง ๆ นำไปวางแผนปฏิบัติงานให้ความช่วยเหลือแก้ไขปัญหาให้กับราษฎรผู้ประสบความทุกข์ยาก ด้อยโอกาส และยากจนตามภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศ ดังนั้น โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จึงเป็นโครงการที่มุ่งพัฒนารัฐกรผู้ยากไร้ให้มีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยเฉพาะประชาชนในชนบทที่ห่างไกล ถิ่นทุรกันดาร และยากจนอย่างแท้จริง โดยมีหลักการสำคัญคือการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า เป็นขั้นตอนตามลำดับความจำเป็น ประหยัด มีการพึ่งพาตนเอง ส่งเสริมความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมที่เหมาะสม รวมทั้งส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและปรับปรุงคุณภาพสิ่งแวดล้อม</p> <p>จังหวัดพะเยา ได้น้อมนำแนวทางโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่ มุ่งเน้นการพัฒนาและเสริมสร้างพลังทางสังคม เพื่อพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรให้เข้มแข็งในการบริหารจัดการให้มีรูปแบบที่เหมาะสมสอดคล้องกับบริบทหรือสถานการณ์ในพื้นที่ รวมทั้งขยายผลองค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริ และน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต พัฒนาเกษตรกร เกษตรกรต้นแบบ ผู้นำ ครอบครัว กลุ่มองค์กร เครือข่ายและชุมชน ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ สร้างความมั่นคงในอาชีพให้สามารถพึ่งพาตนเองได้และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นอย่างยั่งยืน</p>

หัวข้อ	รายละเอียด
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อขยายผลองค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริ และน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเผยแพร่ให้กับเกษตรกร ๒. เพื่อเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม และส่งเสริมการพัฒนาอาชีพ ให้แก่เกษตรกร ครู นักเรียน ผู้ปกครองในพื้นที่
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. มีจุดเรียนรู้ที่สามารถเผยแพร่องค์ความรู้การทำเกษตรตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่ จำนวน ๙ จุด ๒. เกษตรกร ครู นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียนที่ได้รับการส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตร จำนวน ๑๓๘ ราย
๗. พื้นที่เป้าหมาย	พื้นที่ ๙ อำเภอ จังหวัดพะเยา
๘. กิจกรรมหลัก	ระบุแนวทางและวิธีการดำเนินงานที่เป็นกิจกรรมหลักที่ส่งผลให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์
๘.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	ขยายผลการทำการเกษตรตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ๒๐๑,๔๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดพะเยา
๘.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	ขยายผลโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันในโรงเรียน ๓๐๓,๐๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดพะเยา
๘.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	ส่งเสริมการเลี้ยงไก่พื้นเมืองในโรงเรียน ๔๑,๕๐๐ บาท สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดพะเยา
๙. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานเกษตรจังหวัดพะเยา และสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดพะเยา
๑๐. ระยะเวลา	๑ ปี เริ่มต้นปี ตุลาคม ๒๕๖๘ สิ้นสุดปี กันยายน ๒๕๖๙
๑๑. งบประมาณ	๕๔๕,๙๐๐ บาท งบพัฒนาจังหวัดพะเยา
๑๒. ผลผลิต (Output)	๑. เกษตรกรภายใต้ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรได้รับพัฒนาทักษะการเผยแพร่องค์ความรู้การทำเกษตรตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน ๑๐๐ ราย ๒. ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรได้รับการพัฒนาเป็นจุดเรียนรู้การทำเกษตรตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน ๙ ศูนย์ ๓. ยุวเกษตรกร นักเรียน ครู ได้ฝึกอาชีพด้านการเกษตร จำนวน ๑๐๘ ราย ๔. นักเรียน ครู และผู้ปกครอง ได้รับการพัฒนาองค์ความรู้ในระบบการผลิตไก่พื้นเมืองที่มีคุณภาพ จำนวน ๓๐ ราย
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	๑. นักเรียน ครู และผู้ปกครองนักเรียน สามารถเลี้ยงไก่พื้นเมืองได้อย่างมีคุณภาพ ๒. ยุวเกษตรกร นักเรียน ครู สามารถนำความรู้ทักษะอาชีพด้านการเกษตรไปปฏิบัติเพื่อสร้างแหล่งอาหารในโรงเรียนและชุมชน ๓. มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรที่สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้การทำเกษตรตามแนวทาง

ประเด็นการพัฒนา : สร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	ส่งเสริมความเข้มแข็งเกษตรกร สถาบันเกษตรกรเพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตร
๒. ชื่อแผนงาน	เพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรคุณภาพอย่างครบวงจร
๓. แนวทางการพัฒนา	๑. ส่งเสริม และพัฒนาเกษตรกร สถาบันเกษตรกร ๒. พัฒนาเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer และ Young Smart Farmer ๓. สนับสนุนการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายเกษตรกร ๔. ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูปในเชิงอุตสาหกรรมให้มีมูลค่าสูง
๔. หลักการและเหตุผล	<p>จังหวัดพะเยามีที่ตั้งทางภูมิศาสตร์และธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ มีทรัพยากรดิน แหล่งน้ำขนาดใหญ่ ที่เหมาะสมในการทำเกษตรทั้งพืช ปศุสัตว์ ประมง ซึ่งประชากรส่วนใหญ่ในจังหวัดพะเยาประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีจำนวนครัวเรือนเกษตรกร ทั้งหมด ๘๐,๗๕๔ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๙๕ ของครัวเรือนทั้งหมดของจังหวัดพะเยา มีพื้นที่ทำการเกษตร ๑,๕๐๓,๖๓๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๙๘ ของพื้นที่จังหวัดพะเยา มีสินค้าเกษตรเศรษฐกิจที่สำคัญที่ เช่น ข้าวหอมมะลิพะเยา ลิ้นจี่แม่ใจ ปลานิล ลำไย พืชตระกูลถั่ว โคน้เอ เป็นต้น และยังมีสินค้าอีกหลายชนิดที่มีศักยภาพสามารถยกระดับให้เป็นสินค้าที่สร้างรายได้ให้กับเกษตรกรจังหวัดพะเยา ซึ่งจากตัวเลขของประชากร การพัฒนาเกษตรกรให้มีทักษะความรู้ มีความเชี่ยวชาญด้านการผลิต เพิ่มศักยภาพในการบริหารจัดการกลุ่มเกษตรกร และเชื่อมตลาดสินค้าเกษตรมูลค่าสูงอย่างเป็นรูปธรรม ภาคเกษตรจะสามารถสร้างรายได้เพิ่มขึ้น เกิดการยกระดับเศรษฐกิจของจังหวัดได้อย่างยั่งยืน</p> <p>รูปแบบการผลิตและการตลาดแบบเดิม ของเกษตรกรในจังหวัดพะเยาเป็นรูปแบบการผลิตและจำหน่ายผลผลิตในลักษณะผลผลิตสด หรือวัตถุดิบ แม้เกษตรกรสามารถผลิตได้ผลผลิตสูงทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ แต่ผลผลิตกลับมีมูลค่าต่ำเมื่อเทียบกับมูลค่าทางการตลาดจนถึงผู้บริโภค เกษตรกรไม่สามารถกำหนดราคาขายได้ ขาดอำนาจการต่อรอง ภาครัฐจึงส่งเสริมให้เกษตรกรมีทักษะด้านการแปรรูปเพิ่มมูลค่าผลผลิต ทักษะด้านการบริหารจัดการผลผลิต และส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกร สร้างความเข้มแข็งในการบริหารจัดการกลุ่ม เช่น วิสาหกิจชุมชน กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร สหกรณ์การเกษตร และกลุ่มยุวเกษตรกร เป็นต้น เพื่อให้สามารถบริหารจัดการผลผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปรับรูปแบบการจำหน่ายผลผลิต เป็นการแปรรูปผลผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่าในเชิงอุตสาหกรรม เกษตรกรก็จะมียอดขายเพิ่มขึ้น มีอำนาจต่อรองกับรูปแบบตลาดเดิม ยกระดับด้านราคาสินค้าเกษตรในพื้นที่</p> <p>จากปัญหาด้านการเกษตรดังกล่าวข้างต้น จึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งในการเพิ่มศักยภาพให้กับเกษตรกร สถาบันเกษตรกร จังหวัดพะเยา โดยสำนักงานเกษตรจังหวัดพะเยา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงได้จัดทำโครงการส่งเสริมความเข้มแข็งเกษตรกร สถาบันเกษตรกรเพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตร เพื่อให้เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร มีทักษะด้านการผลิต</p>

หัวข้อ	รายละเอียด
	ด้านการตลาด สามารถบริหารจัดการสินค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพิ่มศักยภาพกลุ่มเกษตรกร สถาบันเกษตรกรในการแปรรูปเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร เพิ่มโอกาสด้านการตลาดของสินค้าเกษตร ลดปัญหาด้านราคา ทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นและมีคุณภาพชีวิตที่ดี
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อส่งเสริมเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ให้มีความเข้มแข็ง มีศักยภาพในการผลิตสินค้าเกษตร ๒. เพื่อเพิ่มศักยภาพกลุ่มเกษตรกร สถาบันเกษตรกรในการแปรรูปเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. วิสาหกิจชุมชนได้รับการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการแปรรูปสินค้าเกษตร จำนวน ๘ กลุ่ม ๒. เกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer & Young Smart Farmer) พัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการด้านการเกษตร และมีความพร้อมเป็นผู้ประกอบการเกษตร จำนวน ๓๖ ราย ๓. ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรได้รับการพัฒนา จำนวน ๑๒ ผลิตภัณฑ์ ๔. มีผู้ผ่านการฝึกอบรมพัฒนาทักษะอาชีพเทียบกับจำนวนคนที่เข้ารับการฝึกอบรมทั้งหมดไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๕
๗. พื้นที่เป้าหมาย	พื้นที่ ๙ อำเภอ จังหวัดพะเยา
๘. กิจกรรมหลัก	ระบุแนวทางและวิธีการดำเนินงานที่เป็นกิจกรรมหลักที่ส่งผลให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์
๘.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	พัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชน ๔๕๕,๕๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดพะเยา สำนักงานเกษตรอำเภอในพื้นที่
๘.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	พัฒนาศักยภาพ เกษตรกรปราดเปรื่อง(Smart Farmer & Young Smart Farmer)เพื่อยกระดับสู่ผู้ประกอบการเกษตร ๒๒๔,๘๕๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดพะเยา สำนักงานเกษตรอำเภอในพื้นที่
๘.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	พัฒนาสินค้าเกษตรแปรรูปและบรรจุภัณฑ์กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรจังหวัดพะเยา ๑,๐๔๗,๒๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดพะเยา สำนักงานเกษตรอำเภอในพื้นที่
๘.๔ กิจกรรมหลักที่ ๔ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมกลุ่มยุวเกษตรกรจังหวัดพะเยา ๒๙๔,๔๕๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดพะเยา สำนักงานเกษตรอำเภอในพื้นที่

หัวข้อ	รายละเอียด
<p>๘.๕ กิจกรรมหลักที่ ๕</p> <p>งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพแรงงานภาคการเกษตร เพื่อรองรับเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตร</p> <p>๗๐๗,๐๐๐ บาท</p> <p>สำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานพะเยา</p>
๘. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานเกษตรจังหวัดพะเยา และสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานพะเยา
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	๑ ปี เริ่มต้นปี ตุลาคม ๒๕๖๘ สิ้นสุดปี กันยายน ๒๕๖๙
๑๑. งบประมาณ	๒,๗๒๙,๐๐๐ บาท งบพัฒนาจังหวัดพะเยา
๑๒. ผลผลิต (Output)	<p>๑. กลุ่มวิสาหกิจชุมชนได้รับการพัฒนาศักยภาพด้านการแปรรูปเพิ่มมูลค่า จำนวน ๘ กลุ่ม</p> <p>๒. เกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer & Young Smart Farmer) พัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการด้านการเกษตร จำนวน ๓๖ ราย</p> <p>๓. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรได้รับการพัฒนาศักยภาพด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์ จำนวน ๑๒ กลุ่ม</p> <p>๔. กลุ่มยุวเกษตรกรในโรงเรียนได้รับการส่งเสริมกระบวนการกลุ่ม และได้รับความรู้ทักษะด้านการเกษตร จำนวน ๙ โรงเรียน</p> <p>๕. เกษตรกร จำนวน ๑๘๐ ราย ได้รับการพัฒนาทักษะด้านอาชีพด้านการเกษตร</p>
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	<p>๑. วิสาหกิจชุมชนมีความเข้มแข็งมีผลการประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชนสูงขึ้น ๑ ระดับ</p> <p>๒. เกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer & Young Smart Farmer) สามารถบริหารจัดการการผลิตและการตลาดของตนเองและยกระดับเป็นผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร</p> <p>๓. มีผลิตภัณฑ์ของกลุ่มแม่บ้านที่สามารถยกระดับเพิ่มมูลค่า สร้างรายได้ให้กับเกษตรกร</p> <p>๔. กลุ่มยุวเกษตรกรมีความเข้มแข็ง นักเรียนมีความรู้ทักษะด้านการเกษตร และมีความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตร</p> <p>๕. เกษตรกรมีทักษะด้านการเกษตรและสามารถเพิ่มศักยภาพด้านการผลิตให้กับเกษตรกร</p>

ประเด็นการพัฒนา : พัฒนาการผลิตและเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรคุณภาพอย่างครบวงจร

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตร ตามแนวทางตลาดนำ นวัตกรรมเสริมเพิ่มรายได้
๒. ชื่อแผนงาน	เพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรคุณภาพอย่างครบวงจร
๓. แนวทางการพัฒนา	ส่งเสริม พัฒนา และยกระดับสินค้าเกษตรและอาหารให้มีคุณภาพมาตรฐานเกษตรปลอดภัย
๔. หลักการและเหตุผล	ปัจจุบันในพื้นที่จังหวัดพะเยา จำเป็นต้องพัฒนาเกษตรกรให้สามารถผลิตสินค้าเกษตรที่ปลอดภัยและมีคุณภาพ เพื่อให้เกิดความยั่งยืนในระบบการผลิตสินค้าเกษตรและคุณภาพสิ่งแวดล้อมรวมทั้งปลอดภัยต่อสุขภาพของเกษตรกรผู้ผลิตและผู้บริโภค ส่งเสริมให้ความรู้ สร้างโอกาสในการเพิ่มมูลค่าให้กับตัวสินค้า การยกระดับคุณภาพสินค้าเกษตรจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ตัวเกษตรกรได้อย่างยั่งยืนตั้งแต่ผู้ผลิตในระดับฟาร์มจนถึงผู้บริโภค โดยมีสินค้าเกษตรที่สำคัญ เช่น กุ้งฝอย หอยขม ปลานิล กาแฟ พืชผัก ทุเรียน ส้มโอ แคนตาลูป ไข่ ไก่พื้นเมือง เป็นต้น
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ทักษะในการผลิตสินค้าเกษตร ๒. เพื่อให้มีการผลิตสินค้าเกษตรที่ดีตามแนวทางตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. จำนวนเกษตรกรได้รับการถ่ายทอดความรู้การผลิตสินค้าเกษตร จำนวน ๑,๒๐๐ ราย ๒. มีการผลิตสินค้าเกษตรที่ดีตามแนวทางตลาดนำ นวัตกรรมเสริมเพิ่มรายได้ จำนวน ๙ ชนิด
๗. พื้นที่เป้าหมาย	เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร ครูนักเรียน และผู้ประกอบการ
๘. กิจกรรมหลัก งบประมาณ	๓,๙๔๙,๖๐๐ บาท
กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	พัฒนาต้นแบบการเพาะเลี้ยงกุ้งฝอยและหอยขมด้วยการสร้างอาหารธรรมชาติในบ่อเลี้ยงสัตว์น้ำ ๙๒๐,๐๐๐ บาท สำนักงานประมงจังหวัดพะเยา
กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	พัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเพื่อการผลิตสัตว์น้ำขยายผลสู่ชุมชน ๙๐๐,๐๐๐ บาท สำนักงานประมงจังหวัดพะเยา
กิจกรรมหลักที่ ๓ กิจกรรมย่อย	ส่งเสริมการผลิตพืชทางเลือก ๓.๑ ส่งเสริมการผลิตกาแฟ ๓.๒ ส่งเสริมการเพิ่มศักยภาพการผลิตพืชผักปลอดภัย ๓.๓ ส่งเสริมการผลิตทุเรียนคุณภาพ ๓.๔ ส่งเสริมการผลิตส้มโอคุณภาพ อำเภอเชียงม่วน ๓.๕ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตแคนตาลูป

หัวข้อ	รายละเอียด
งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	๑,๕๙๙,๐๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดพะเยา
กิจกรรมหลักที่ ๔ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	เพิ่มประสิทธิภาพการเลี้ยงสัตว์เพื่อส่งเสริมการผลิตสินค้าปศุสัตว์ ปลอดภัย ๓๐๗,๘๐๐ บาท สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดพะเยา
กิจกรรมหลักที่ ๕ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	ส่งเสริมการเลี้ยงไก่พื้นเมืองในโรงเรียน ๒๒๒,๘๐๐ บาท สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดพะเยา
๙. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานประมงจังหวัดพะเยา สำนักงานเกษตรจังหวัดพะเยา สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดพะเยา
๑๐. ระยะเวลาในการ ดำเนินโครงการ	ตุลาคม ๒๕๖๘-กันยายน ๒๕๖๙
๑๑. งบประมาณ	๓,๙๔๙,๖๐๐ บาท
๑๒. ผลผลิต (Output)	เกษตรกรที่ร่วมโครงการ จำนวน ๑,๒๐๐ ราย ได้รับการถ่ายทอด ความรู้การผลิตสินค้าเกษตร
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนิน โครงการ (Outcome)	สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาปรับปรุงการผลิตสินค้าเกษตร ชนิดนั้นๆได้

ประเด็นการพัฒนา : พัฒนาการผลิตและเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรคุณภาพอย่างครบวงจร

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	พัฒนาระบบเครือข่ายเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มปลานิลจังหวัดพะเยา
๒. ชื่อแผนงาน	เพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรคุณภาพอย่างครบวงจร
๓. แนวทางการพัฒนา	ส่งเสริม พัฒนา และยกระดับสินค้าเกษตรและอาหารให้มีคุณภาพมาตรฐานเกษตรปลอดภัย
๔. หลักการและเหตุผล	<p>การเลี้ยงปลานิลในจังหวัดพะเยาซึ่งมีสัดส่วนพื้นที่เลี้ยงปลานิลมีมากกว่า ๘๘% มากที่สุดของพื้นที่การทำประมงน้ำจืด จ.พะเยา โดยเป็นฟาร์มเลี้ยงสัตว์น้ำแบบพาณิชย์ที่ขึ้นทะเบียนมากกว่า ๕๐๐ แห่งในพื้นที่มากกว่า ๑,๖๐๐ ไร่ (กรมประมง, ๒๕๖๓) มีเนื้อปลานิลที่สามารถส่งขายได้ที่ ๔,๐๐๐ - ๔,๕๐๐ กก./วัน อย่างไรก็ตามจากการสำรวจของกลุ่มผู้ประกอบการเลี้ยงปลานิล พบว่าส่วนใหญ่มีภาระหนี้สินทั้งนอกและในระบบในช่วง ๑๕๐,๐๐๐ - ๒๐๐,๐๐๐ บาทต่อราย หนี้สินดังกล่าวมีสาเหตุมาจากการบริโภคและการประกอบอาชีพเลี้ยงปลาฯ ดังนั้นการเลี้ยงปลานิลเชิงพาณิชย์จึงมีความเสี่ยงสูงและเปราะบางอย่างมากเมื่อได้รับผลกระทบจากภาวะการเปลี่ยนแปลงจากเศรษฐกิจภายนอก จากการศึกษาในชุดโครงการวิจัย “ต้นแบบการพัฒนาธุรกิจปลานิลด้วยการสร้างห่วงโซ่คุณค่าใหม่ จ.พะเยา” เป็นการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางต้นแบบเพื่อทำให้เกิดต้นแบบห่วงโซ่คุณค่าใหม่ของธุรกิจปลานิล จ.พะเยา จากกระบวนการออกแบบระบบการเลี้ยงที่สามารถลดความเสี่ยงและรักษามาตรฐานคุณภาพเนื้อปลานิลที่ผู้บริโภคต้องการจากข้อมูลทางการตลาด การกำหนดรูปแบบแปรรูปเพื่อรักษาอัตลักษณ์พิเศษ “เนื้อแน่นรสสัมผัสที่แตกต่าง ๑๐๐% การันตีไร้กลิ่นโคลน ไขมันต่ำ โปรตีนคุณภาพ คุณค่าแหล่งต้นน้ำ” (ผลการดำเนินการพิสูจน์คุณภาพแสดงได้ตามเอกสารแนบ) ด้วยสัญลักษณ์มาตรฐานที่ถูกกำหนดขึ้น “นิลพะเยาจำปาทอง” ได้แก่ รวมถึงการสร้างการรับรู้ด้านคุณภาพที่แตกต่างของปลานิลเดิมจึงจะสามารถทำให้เกิดต้นแบบการสร้างมูลค่าเพิ่มหรือมูลค่าสูงของธุรกิจปลานิล จ.พะเยาสำหรับกลุ่มผู้บริโภคกลุ่มใหม่หรือกลุ่มผู้บริโภคเดิมซึ่งเน้นคุณค่า อย่างไรก็ตามโครงการดังกล่าวยังจำเป็นต้องขยายผลและยกระดับของต้นแบบให้เกิดการพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม เนื่องจากการดำเนินงานภายใต้ขอบเขตทั้งหมดจำเป็นต้องใช้เวลาและการมีส่วนร่วมจากการทำงานทุกของภาคส่วน โดยข้อจำกัดที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน ได้แก่ ในการพัฒนาสมรรถนะเกษตรกรผู้เลี้ยงปลาเชิงพาณิชย์ด้วยนวัตกรรมซึ่งสามารถลดต้นทุนและความเสี่ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพ การวิจัยที่ทำให้เกิดเนื้อปลาที่มีคุณภาพพิเศษ แต่ยังไม่ได้ถูกถ่ายทอดงานวิจัยดังกล่าวสำหรับรูปแบบเชิงพาณิชย์ การสร้างความรับรู้ถึงมูลค่าเพิ่ม</p>

หัวข้อ	รายละเอียด
	<p>ของธุรกิจปลานิลจึงมีความจำเป็น รวมถึงการสร้างสินค้าแปรรูปจากเนื้อปลานิลเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มได้จากการดำเนินการภายใต้สัญลักษณ์มาตรฐาน “นิลพะเยาจำปาทอง” เพื่อเข้าสู่มาตรฐานการปฏิบัติทางสุขลักษณะที่ดี (Good Hygiene Practices, GHPs) เพื่อพัฒนาเป็นสินค้ามูลค่าสูง รวมถึงการสร้างการรับรู้ทางการตลาดสำหรับคุณภาพสินค้าที่แตกต่างจากการดำเนินการจัดกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ผ่านเครือข่ายหน่วยงานต่าง ๆ ของ จ.พะเยา และช่องทางทางการตลาดที่เหมาะสมซึ่งทำให้กลไกทางการตลาดเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้าเพื่อให้เกิดการพัฒนาสำหรับการแก้ปัญหาอย่างต่อเนื่องและสร้างโอกาสที่แท้จริงของธุรกิจปลานิล จ.พะเยา “โครงการพัฒนาระบบเครือข่ายเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มปลานิลจังหวัดพะเยา” จึงเป็นโครงการเพื่อดำเนินการสร้างมูลค่าเพิ่มด้วยอัตลักษณ์เชิงพื้นที่ของปลานิลพะเยาร่วมกับห่วงโซ่คุณค่าในธุรกิจปลานิลเดิมและการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายธุรกิจชุมชนในพื้นที่ร่วมกัน</p>
<p>๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ</p>	<ol style="list-style-type: none"> ๑. เพิ่มสมรรถนะในการจัดการธุรกิจของผู้ประกอบการเลี้ยงปลานิลเชิงพาณิชย์ในพื้นที่ ๒. สร้างสัญลักษณ์มาตรฐาน “นิลพะเยาจำปาทอง” สำหรับการเป็น Umbrella brand ๓. พัฒนาเพื่อสร้างช่องทางตลาดและแนวทางการกระจายสินค้าจากการแปรรูปเนื้อปลานิลคุณภาพมาตรฐาน ๔. พัฒนาศักยภาพธุรกิจชุมชนเพื่อแปรรูปปลานิล “นิลพะเยาจำปาทอง” สู่มาตรฐานอาหารปลอดภัยและมูลค่าสูง
<p>๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย</p>	<ol style="list-style-type: none"> ๑. จำนวนเกษตรกรได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะการประกอบอาชีพ จำนวน ๖๐ ราย ๒. วิสาหกิจได้พัฒนาศักยภาพการประกอบการโดยใช้ห่วงโซ่คุณค่าใหม่เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มของธุรกิจปลานิล จ. พะเยา ได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๕
<p>๗. พื้นที่เป้าหมาย</p>	<p>เกษตรกรผู้เลี้ยงปลาเชิงพาณิชย์ และกลุ่มวิสาหกิจเป้าหมาย</p>
<p>๘. กิจกรรมหลัก กิจกรรมย่อย</p>	<p>ต้นแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มปลานิลจังหวัดพะเยา</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. คัดเลือกกลุ่มเกษตรกรและวิสาหกิจชุมชน ที่มีศักยภาพสูงสำหรับการเข้าร่วมโครงการ ๒. การถ่ายทอดทักษะผู้ประกอบการเพื่อจัดทำแนวทางการพัฒนาการประกอบอาชีพ ๓. การพัฒนาระบบและแพลตฟอร์ม สำหรับการจัดการในธุรกิจปลานิล จ.พะเยา ๔. กิจกรรมการส่งเสริมและการถ่ายทอดเทคโนโลยีสำหรับการแปรรูปอาหารปลอดภัยและมูลค่าสูงด้วยมาตรฐานการทำงาน

หัวข้อ	รายละเอียด
	<p>๕. กิจกรรมการพัฒนาการรับรู้ต่อคุณภาพสินค้าสำหรับกลุ่มเป้าหมาย</p> <p>๖. กิจกรรมสร้างการรับรู้และมีส่วนร่วมของเครือข่ายความร่วมมือสินค้ามูลค่าสูงจากปลานิล</p> <p>๗. กิจกรรมส่งเสริมธุรกิจชุมชนสำหรับการขยายธุรกิจด้วยแนวคิด BCG model เพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้าจากปลานิล</p> <p>๘. ติดตามผลการดำเนินงาน</p> <p>๙. สรุปผลการดำเนินโครงการ</p>
๙. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานประมงจังหวัดพะเยา
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ตุลาคม ๒๕๖๘-กันยายน ๒๕๖๙
๑๑. งบประมาณ	๒,๐๔๖,๕๐๐ บาท
๑๒. ผลผลิต (Output)	เครือข่ายความร่วมมือเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มปลานิลจังหวัดพะเยา
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	มีต้นแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มปลานิลจังหวัดพะเยา และมีสินค้าแปรรูปจากสัตว์น้ำไม่น้อยกว่า ๕ ชนิด

ประเด็นการพัฒนา : พัฒนาการผลิตและเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรคุณภาพอย่างครบวงจร

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	ส่งเสริมและพัฒนการผลิตพืชเศรษฐกิจจังหวัดพะเยา
๒. ชื่อแผนงาน	เพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรคุณภาพอย่างครบวงจร
๓. แนวทางการพัฒนา	๑. ส่งเสริม พัฒนา และยกระดับ สินค้าเกษตรและอาหารให้มีคุณภาพ มาตรฐานเกษตรปลอดภัย เกษตรอินทรีย์ ๒. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตร
๔. หลักการและเหตุผล	<p>จังหวัดพะเยามีที่ตั้งทางภูมิศาสตร์และธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ มีทรัพยากรดิน แหล่งน้ำขนาดใหญ่ ที่เหมาะสมในการทำการเกษตรทั้งพืช ปศุสัตว์ ประมง ซึ่งประชากรส่วนใหญ่ในจังหวัดพะเยาประกอบอาชีพ เกษตรกรรม มีจำนวนครัวเรือนเกษตรกร ทั้งหมด ๘๐,๗๕๔ ครัวเรือน คิด เป็นร้อยละ ๔๔.๙๕ ของครัวเรือนทั้งหมดของจังหวัดพะเยา มีพื้นที่ทำ การเกษตร ๑,๕๐๓,๖๓๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๙๘ ของพื้นที่จังหวัดพะเยา มีสินค้าเกษตรเศรษฐกิจที่สำคัญที่ เช่น ข้าวหอมมะลิพะเยา ถั่วลิสง กล้วย ฝรั่ง ลำไย พืชตระกูลถั่ว ใคเนื้อ เป็นต้น และยังมีสินค้าอีกหลายชนิดที่มี ศักยภาพสามารถยกระดับให้เป็นสินค้าที่สร้างรายได้ให้กับเกษตรกรจังหวัด พะเยา ซึ่งจากตัวเลขของประชากร การพัฒนาเกษตรกรให้มีทักษะความรู้ มี ความเชี่ยวชาญด้านการผลิต เพิ่มศักยภาพในการบริหารจัดการกลุ่มเกษตรกร และเชื่อมตลาดสินค้าเกษตรมูลค่าสูงอย่างเป็นรูปธรรม ภาคเกษตรจะ สามารถสร้างรายได้เพิ่มขึ้น เกิดการยกระดับเศรษฐกิจของจังหวัดได้อย่าง ยั่งยืน</p> <p>การผลิตสินค้าเกษตรของจังหวัดพะเยาในจังหวัดพะเยา ได้รับ ผลกระทบจากหลายปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อศักยภาพการผลิต และส่งผลกระทบต่อราคาผลผลิต ปัจจัยที่ส่งผลต่อการผลิต ได้แก่ ต้นทุนการ ผลิตที่สูงขึ้นจากราคาปัจจัยการผลิตเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง การเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศมีผลให้เกิดความแห้งแล้ง ฝนทิ้งช่วง การระบาดของโรคแมลง ชนิดใหม่ มีผลทำให้เกิดความเสียหายต่อผลผลิตของเกษตรกร ปัจจัยที่ส่งผล ต่อการตลาด ของพฤติกรรมผู้บริโภคสินค้าของผู้บริโภคเปลี่ยนแปลงไป มีความต้องการสินค้าที่มีคุณภาพมีความปลอดภัย มาตรการกีดกันทาง การค้า มาตรการด้านสิ่งแวดล้อมที่เริ่มมีการบังคับใช้อย่างเข้มข้น ส่งผลต่อ ด้านราคาผลผลิต</p> <p>จังหวัดพะเยา โดยสำนักงานเกษตรจังหวัดพะเยา จึงมีแนวคิดในการ เพิ่มศักยภาพในพืชเศรษฐกิจของจังหวัดพะเยา ได้แก่ ข้าวข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ลำไย พืชตระกูลถั่ว เพื่อให้เกษตรกรมีศักยภาพในการผลิต มีรายได้ภายใต้ สถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้</p> <p>๑. ข้าว สินค้าเกษตรที่มีพื้นที่ผลิตมากที่สุดในจังหวัดพะเยา แต่ ผลตอบแทนต่อไร่น้อย และได้รับผลกระทบจากราคาปัจจัยการผลิตสูงขึ้น ต้นทุนสูง และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่รุนแรงขึ้น ส่งผลต่อ คุณภาพผลผลิต การลดต้นทุนการผลิตข้าวจึงเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับ</p>

หัวข้อ	รายละเอียด
	<p>เกษตรกรโดยการลดต้นทุนต้องอยู่บนพื้นฐานการผลิตที่มีศักยภาพควบคู่กัน การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินจึงเป็นเทคโนโลยีที่ต้องส่งเสริมให้เกษตรกร</p> <p>๒. ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปีการผลิต ๒๕๖๖/๖๗ มีพื้นที่เพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์รุ่นที่ ๑ จำนวน ๑๒๗,๔๒๖ ไร่ ผลผลิต ๙๑,๗๕๑ ไร่ ผลผลิตออกมากสุดในเดือน ตุลาคมและพฤศจิกายน ผลผลิตเฉลี่ย ๗๒๐ กก./ไร่ และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์รุ่นที่ ๒ จำนวน ๑๙,๕๒๗ ไร่ ผลผลิต ๑๔,๘๙๙ ตัน ผลผลิตเฉลี่ย ๗๖๓ กก./ไร่ ตลาดมีความต้องการข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มีคุณภาพปลูกในพื้นที่ถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งจังหวัดพะเยามีพื้นที่ที่มีศักยภาพในการผลิต สามารถเพิ่มกำลังการผลิตสร้างโอกาสให้กับเกษตรกรในพื้นที่</p> <p>๓. ลำไย มีการผลิตลำไยในทุกอำเภอ มีพื้นที่การผลิตมากใน อ.เชียงคำ ดอกคำใต้ จุน และ อ.เชียงม่วน ในปีการผลิต ๒๕๖๗ มีพื้นที่เพาะปลูก ๙๓,๖๗๑ ไร่ พื้นที่เก็บเกี่ยว ๙๓,๖๐๐ ไร่ คาดการณ์ ผลผลิตรวม ๓๙,๒๙๓ ตัน ผลผลิตเฉลี่ย ๔๒๐ ก.ก./ไร่ ผลผลิตออกสู่ตลาดมากที่สุดในเดือนสิงหาคม คิดเป็นร้อยละ ๘๐ ของผลผลิตทั้งหมด คุณภาพผลผลิตลำไยส่วนใหญ่อยู่ในเกรด A ร้อยละ ๓๔.๖๙ โดยผลิตลำไยคุณภาพเกรด AA ได้เพียง ร้อยละ ๑๗ ยกระดับให้เกษตรกรเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตลำไย ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม เพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตลำไยให้ได้คุณภาพเกรด AA ขึ้น ส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าลำไยสดช่อคุณภาพ จึงเป็นแนวทางในการเพิ่มศักยภาพให้กับเกษตรกรในพื้นที่</p> <p>๔. พืชตระกูลถั่ว เป็นพืชเศรษฐกิจของประเทศไทยที่มีการพึ่งพาการนำเข้าจากต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ เนื่องด้วยการผลิตในประเทศไม่เพียงพอต่อการบริโภคภายในประเทศ ดังนั้นการส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตอย่างมีประสิทธิภาพ จึงเป็นการเพิ่มโอกาสให้กับเกษตรกรในพื้นที่ซึ่งจังหวัดพะเยาพื้นที่ที่มีศักยภาพในการผลิต</p> <p>๕. ปัจจุบันผู้บริโภคได้ให้ความสำคัญกับกระบวนการผลิตสินค้า รวมถึงการส่งออกสินค้าต่างประเทศได้ใช้มาตรการสิ่งแวดล้อม มาตรการจัดเก็บภาษีก๊าซเรือนกระจก มาบังคับใช้ในการส่งออก ซึ่งอนาคตจะยังมีความเข้มข้นในการบังคับใช้ ดังนั้นเกษตรกรต้องเตรียมความพร้อมในการปรับรูปแบบในการผลิต เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน</p>
<p>๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ</p>	<p>๑. เพื่อเพิ่มศักยภาพเกษตรกรผู้ผลิตพืชเศรษฐกิจให้มีความรู้ ทักษะ และเทคโนโลยีในการลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต</p> <p>๒. เพื่อพัฒนาการผลิตพืชเศรษฐกิจของจังหวัดพะเยาให้มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของตลาด</p> <p>๓. ส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตพืชเศรษฐกิจในพื้นที่ที่เหมาะสมและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม</p>

หัวข้อ	รายละเอียด
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. จำนวนเกษตรกร ๘๔๐ ราย ได้รับการถ่ายทอดความรู้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชเศรษฐกิจ ๒. ร้อยละ ๗๐ ของจำนวนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ มีทักษะความรู้มีความรู้ ทักษะ และเทคโนโลยีในการผลิต เพื่อผลิตพืชเศรษฐกิจ(ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ลำไย พืชตระกูลถั่ว) ให้มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของตลาด
๗. พื้นที่เป้าหมาย	พื้นที่ ๙ อำเภอ จังหวัดพะเยา
๘. กิจกรรมหลัก	ระบุแนวทางและวิธีการดำเนินงานที่เป็นกิจกรรมหลักที่ส่งผลให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์
๘.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ส่งเสริมการลดต้นทุนการผลิตข้าว ๓๑๗,๐๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดพะเยา สำนักงานเกษตรอำเภอในพื้นที่
๘.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ส่งเสริมการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์คุณภาพอย่างยั่งยืน ๓๘๕,๐๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดพะเยา สำนักงานเกษตรอำเภอในพื้นที่
๘.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ยกระดับการผลิตลำไยคุณภาพ ๘๖๗,๖๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดพะเยา สำนักงานเกษตรอำเภอในพื้นที่
๘.๔ กิจกรรมหลักที่ ๔ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ส่งเสริมการผลิตพืชตระกูลถั่ว ๒๗๑,๕๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดพะเยา สำนักงานเกษตรอำเภอในพื้นที่
๘.๕ กิจกรรมหลักที่ ๕ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ส่งเสริมการผลิตพืชเศรษฐกิจเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ๑๑๕,๕๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดพะเยา สำนักงานเกษตรอำเภอในพื้นที่
๘.๖ กิจกรรมหลักที่ ๖ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ส่งเสริมการทำปุ๋ยหมักคุณภาพสูง เพื่อลดต้นทุนการผลิตพืชเศรษฐกิจ ๘๐๐,๐๐๐ บาท สถานีพัฒนาที่ดินพะเยา
๙. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานเกษตรจังหวัดพะเยา สถานีพัฒนาที่ดินพะเยา และสำนักงานเกษตรอำเภอในพื้นที่
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	๑ ปี เริ่มต้นปี ตุลาคม ๒๕๖๘ สิ้นสุดปี กันยายน ๒๕๖๙

หัวข้อ	รายละเอียด
๑๑. งบประมาณ	๒,๗๕๖,๖๐๐ บาท งบประมาณจังหวัดพะเยา
๑๒. ผลผลิต (Output)	<p>๑. เกษตรกรผู้ผลิตข้าวได้รับความรู้การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินและการปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อลดต้นทุนการผลิตข้าว จำนวน ๒๐๐ ราย</p> <p>๒. เกษตรกรผู้ผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ได้รับความรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์อย่างยั่งยืน จำนวน ๒๔๐ ราย</p> <p>๓. มีแปลงเรียนรู้ต้นแบบขยายผลการใช้นวัตกรรมการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์อย่างยั่งยืน จำนวน ๑๒ แปลง</p> <p>๔. เกษตรกรผู้ผลิตลำไยได้รับการส่งเสริมการใช้ระบบน้ำในแปลงลำไย จำนวน ๒๐๐ ราย และมีแปลงเรียนรู้การใช้ระบบน้ำ จำนวน ๕ แปลง</p> <p>๕. เกษตรกรผู้ผลิตลำไยได้รับการผลิตลำไยสดช่อ จำนวน ๑๐๐ ราย และมีแปลงเรียนรู้ผลิตลำไยสดช่อ จำนวน ๔ แปลง</p> <p>๖. เกษตรกรผู้ผลิตลำไยได้รับการส่งเสริมผลิตลำไยนอกฤดู จำนวน ๒๐ ราย และมีแปลงเรียนรู้ผลิตลำไยนอกฤดู จำนวน ๑ แปลง</p> <p>๗. เกษตรกรผู้ผลิตพืชตระกูลถั่ว ได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชตระกูลถั่ว จำนวน ๒๐๐ ราย และมีแปลงเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชตระกูลถั่ว จำนวน ๔ แปลง</p> <p>๘. เกษตรกรผู้ผลิตพืชเศรษฐกิจได้รับความรู้การผลิตพืชเศรษฐกิจที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม จำนวน ๑๐๐ ราย</p> <p>๙. เกษตรกร/กลุ่มเกษตรกรผลิตการทำปุ๋ยหมักคุณภาพสูงเพื่อลดต้นทุนการผลิตพืชเศรษฐกิจ จำนวน ๑๐๐ ต้น</p>
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	<p>๑. เกษตรกรผู้ผลิตข้าวที่เข้าร่วมโครงการใช้องค์ความรู้การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินและการปรับปรุงบำรุงดิน ในการลดต้นทุนการผลิตข้าว ทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น</p> <p>๒. เกษตรกรผู้ผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่เข้าร่วมโครงการสามารถผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสมตามศักยภาพของพื้นที่</p> <p>๓. เกษตรกรผู้ผลิตลำไยที่เข้าร่วมโครงการสามารถนำรูปแบบระบบน้ำในแปลงลำไยไปปรับใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตลำไย</p> <p>๔. เกษตรกรผู้ผลิตลำไยที่เข้าร่วมโครงการสามารถนำความรู้ที่ได้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตลำไยสดช่อ</p> <p>๖. เกษตรกรผู้ผลิตลำไยที่เข้าร่วมโครงการผลิตลำไยนอกฤดูเพื่อเพิ่มโอกาสด้านการตลาดของเกษตรกร</p> <p>๗. เกษตรกรผู้ผลิตพืชตระกูลถั่วที่เข้าร่วมโครงการ มีศักยภาพในการผลิตพืชตระกูลถั่วเพื่อสร้างรายได้เพิ่ม</p> <p>๘. เกษตรกรผู้ผลิตพืชเศรษฐกิจเข้าร่วมโครงการ มีแนวทางในการการผลิตพืชเศรษฐกิจที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงรูปแบบตลาดสินค้าเกษตรในอนาคต</p> <p>๙. เกษตรกรสามารถบริหารจัดการเศษวัสดุทางการเกษตรเพื่อลดต้นทุนการผลิตพืชเศรษฐกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p>

